AGNÈS

MARTIN-LUGAND

Găsește puterea să mergi mai departe

DE LA AUTOAREA FENOMENULUI
INTERNAȚIONAL OAMENII FERICIȚI
CITESC ȘI BEAU CAFEA

FICTION CONNECTION

TREI

Cuprins

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
Mulțumiri
Playlist

AGNÈS MARTIN-LUGAND

GĂSEȘTE PUTEREA SĂ MERGI DEPARTE

Traducere din limba franceză de Ela Negreanu
Titlul original: Nos résiliences, 2020

Editura Trei, 2020

Versiune ebook: v1.0, noiembrie 2020

Guillaume, Simon-Aderaw şi Rémi-Tariku,
forţa mea…

Nu cuvântul rostit sau cuvântul scris permit reziliența – uneori, chiar dimpotrivă, ea îndeamnă la o meditație amară; cuvântul modelat e cel care se adresează prietenului nevăzut, cititorului perfect care va ști să ne înțeleagă și să ne reintegreze în umanitatea din rândurile căreia am fost alungați de traumatism.

Boris Cyrulnik
Résilience et Connaissances de base

1

M-am strecurat singură în patul nostru, ultima dată pentru multă vreme de-acum încolo. Îmi plăcea atmosfera acestor nopți. Un amestec de nerăbdare și de febrilitate. Surescitarea de a-l revedea. Teama că el nu se va simți în largul lui la întoarcere. O euforie copleșitoare. O dorință de a accelera timpul și de a-l încetini deopotrivă, atât de agreabilă era această așteptare după o lună de absență. În penumbra dormitorului, auzeam cu claritate sporită toate zgomotele casei: cel mai slab trosnet din acoperiș, cântecul ploii, pasul cât de mic al unuia dintre copii ridicându-se din pat cu scuza că merge la toaletă, pe Monsieur, câinele nostru, dormind cu un ochi deschis și mormăind în coșul lui, pe Mademoiselle, bătrâna noastră pisică, sărind de pe o mobilă pe alta. Și ei îl așteptau să se întoarcă. Sufletele noastre, ale tuturor, erau întoarse spre el. Trebuia să fie pe drum deja. Se îndrepta spre căminul său, spre noi. Urmărisem aterizarea avionului în direct pe telefon. Nu mă sunase. Mereu îmi spunea că nu voia să riște să mă trezească, în condițiile în care peste câteva ore ajungea acasă. Îl amuza să creadă că eu puteam să dorm profund așteptându-l să se întoarcă. Nu mă supăram, avea nevoie să petreacă puțin timp singur, doar cu el însuși, ca să se pregătească să revină printre noi, ca să se regăsească, ca să-și reia viața de soț și de tată. Nu că ar fi uitat de noi în cursul călătoriei, dar stabilea o legătură cu cel care fusese înainte să aibă o familie, pe vremea când nu avea nici soție, nici copii.

Ațipeam în reprize de câteva minute. Când deschideam ochii, mă uitam la ceas, întrebându-mă dacă drumul de la aeroport până aici decurgea bine, îngrijorându-mă că e prea obosit, că ar putea adormi la volan. Apoi am fost trezită de scheunatul lui Monsieur și de încercările stăpânului său de a-l face să tacă. Deși toate luminile erau stinse, am avut

sentimentul că soarele pătrundea iar în casă și că ploaia încetase. M-am abținut să sar din pat și să cobor valvârtej scările ca să mă arunc în brațele lui. E așa de bine să aștepți, să lași să crească dorința de a sta unul lângă altul după atâtea zile de despărțire! Am pus ușor un picior pe parchet, apoi, pe celălalt; jos, sub mine, toate mișcările au încetat. Știa că știu că e acolo. Am traversat tiptil camera, am deschis ușa cu nesfârșite precauții, ca să nu scârțâie – nu trebuia sub nicio formă să trezesc copiii –, am pășit pe palier și am luat-o spre parter. Nu aprinsese nicio lampă. Casa era luminată doar de stâlpii electrici de pe stradă. La poalele scării, am descoperit vechiul sac de voiaj din pânză kaki, pe care-l târa după el de peste 15 ani și pe care îl păstra doar pentru călătoriile lui. Când plecam în concediu, folosea altul. Oarecum din superstiție.

— Aici sunt…

Xavier stătea în spatele meu. Am închis ochii de fericire câteva clipe. Vorbise în șoaptă, dar i-am recunoscut glasul, blând și grav, glasul lui care mă liniștea, care-mi dădea încredere și care mă înfiora. M-am întors cu încetinitorul spre el; era în fața mea, cu părul șaten ciufulit și cu chipul marcat puțin de oboseală, consecința drumului de mai multe ore, a decalajului orar și a miilor de amintiri care-i aparțineau doar lui. Am parcurs distanța care ne separa, el mi-a înconjurat talia cu brațele și privirile ni s-au unit, verdele ochilor săi pierzându-se în negrul ochilor mei; o furtună doar a noastră, cum obișnuiam să spunem.

— Te-am trezit? a murmurat el.

— Nu, te așteptam…

A schițat un zâmbet pe jumătate satisfăcut, pe jumătate nemulțumit.

— Urcă și culcă-te, vin și eu.

M-am lipit și mai strâns de el.

— Foarte bine, dar vreau un sărut, mai întâi.

S-a aplecat spre mine atât de mult, încât aproape i-am simțit buzele, dar s-a retras în ultima clipă, cu un aer seducător.

— Trebuie să mai aștepți puțin, la fel și eu.

Am râs discret, viața normală își relua cursul. Am pornit spre etaj și, pe la jumătatea scării, am privit înapoi. Nu mă scăpa din ochi.

— Nu întârzia prea mult, i-am șoptit.

— Mi-a fost dor de tine, Ava…

Câteva minute mai târziu, corpul meu gol își regăsise locul între cearșafuri, pielea nedorind altceva decât s-o regăsească pe a lui. El făcea duș; nu conta ora, de fiecare dată avea nevoie să se spele când se întorcea, să înlăture ultimele fire din praful savanei și urma mirosului animalelor pe care le îngrijise, un mod de a se distanța de luna petrecută acolo, din care întotdeauna se întorcea cu răni, dar care îi era indispensabilă pentru echilibru. Fără să-și dea seama, nu voia să mă oblige să suport acest parfum necunoscut mie, care nu-i semăna, sau cel puțin nu semăna cu parfumul soțului meu. S-a strecurat lângă mine fără să scoată niciun cuvânt. În general, în astfel de nopți, nu ne spuneam nimic, neștiind cu ce să începem. Firește că vorbiserăm în ultimele patru săptămâni, dar mereu despre lucrurile esențiale. Așa că acum, în loc să bălmăjim niște cuvinte, să începem fraze pe care n-am fi fost capabili să le ducem până la capăt, preferam să ne atingem, să ne mângâiem și să ne sărutăm cu posesivitate, încercam să ne contopim ca să primim confirmarea că această despărțire nu schimbase nimic între noi. Xavier voia să știe dacă eu eram aceeași, dacă eram tot a lui, eu căutam confirmarea că el revenise cu adevărat, că, deși mintea îi rămăsese acolo pentru câteva zile, se întorsese *la mine.* În astfel de nopți, făceam dragoste strâns îmbrățișați, însuflețiți de o nevoie domoală, profundă. Dorul, foamea de celălalt, dorința de a ne aparține ne purtau într-o altă lume, o lume a noastră. Trebuia s-o recreăm, să ne readaptăm, s-o luăm iar în stăpânire.

Deși eram liniștiți și satisfăcuți, corpurile noastre nu s-au îndepărtat, în întuneric, privirile noastre au rămas înlănțuite.

— Dormi, Ava.

Luptam din răsputeri împotriva somnului, atât de mult îmi plăceau aceste nopți.

— Și tu ar trebui să te odihnești… Probabil, ești frânt.

— Știi bine că nu reușesc să fac asta când mă întorc acasă. O să dorm mâine-noapte…

Știam sigur că nu-și va petrece ziua următoare pe canapea. Imediat după plecarea mea și a copiilor, o să pornească pe motocicletă spre clinica lui veterinară, aceeași unde ne cunoscuserăm cu mai bine de 15 ani în urmă.

* * *

Aveam 26 de ani pe atunci. Într-o seară, ieșind de la un vernisaj, găsisem un pisoi bolnav ghemuit în spatele unei pubele. Nu avusesem nici inima, nici curajul să mă prefac că nu l-am văzut. Îl învelisem bine cu eșarfa, îl pusesem în mașină pe scaunul din dreapta și mă apucasem să caut un cabinet veterinar încă deschis la ora 21. După nenumărate eșecuri, îmi rămânea doar o speranță. Auzisem vag vorbindu-se despre o clinică recent înființată. Trecând prin fața ei, văzusem o lumină aprinsă. Oprisem la nimereală în parcare. Apoi, cocoțată pe tocuri, traversasem curtea sub o ploaie torențială, protejând pisoiul în brațe cum puteam mai bine. Bătusem la ușă.

— Vin imediat! îmi răspunsese o voce.

Ușa se deschisese, lăsând să apară un bărbat nu foarte mirat că o necunoscută dă buzna la el.

— Care-i problema?

— Am găsit asta și nu știu ce să fac.

Izbucnise în râs.

— Ce înseamnă „asta”?

Când mă pregăteam să-i arăt descoperirea mea, protestase.

— Toarnă cu găleata, e noapte, nu văd nimic. Intrați!

În hol, domnea harababura de pe lume, echipamente medicale zăceau înșirate pe lângă saci

cu haine, cutii cu mâncare sau lăzi cu cărți. În mod evident, picasem prost.

— Îmi pare rău, acum aranjez, îmi explicase el de parcă mi-ar fi citit gândurile.

Se întorsese spre mine și, pentru prima oară, întâlnisem privirea ochilor lui verzi. Mă întrebasem cum putea să aibă cineva ochi atât de frumoși.

— Îmi arătați?

Întrebarea lui avusese meritul de a mă readuce cu picioarele pe pământ.

Desfăcusem puțin brațele, el ridicase cu delicatețe eșarfa și se încruntase auzind miorlăitul jalnic al pisoiului.

— Nu pari deloc în formă…

Se uitase la mine zâmbind trist.

— E al dumneavoastră?

— Nu, v-am spus, l-am găsit lângă o pubelă.

— O să fac tot ce pot, în orice caz, mulțumesc că nu l-ați lăsat să moară.

— Normal.

— Dați-mi-l mie și vă puteți întoarce acasă, să vă adăpostiți.

Părul îmi atârna ud și machiajul mi se scurgea pe față, nu ofeream un spectacol prea frumos. El se apropiase și își strecurase mâinile sub ale mele, oprindu-și gestul câteva secunde în cursul cărora ne priviserăm drept în ochi, nemișcați, cu un zâmbet surprins. N-aveam niciun chef să mă despart de pisică și cu atât mai puțin de noul ei veterinar. Într-un târziu, el inspirase adânc, luase ghemotocul de blană și se îndepărtase. Îl manevra cu mare grijă și mă urmărea cu coada ochiului în timp ce eu mă îndreptam spre ieșire murmurând un „la revedere” timid.

— Pot să știu cum vă cheamă? Ca să-i spun cine l-a salvat.

Am surâs uitându-mă fix la el printre gene.

— Ava. Pe dumneavoastră?

— Xavier.

Plecasem îngrijorată pentru pisoi și fermecată de acest bărbat. În zilele următoare, gândul îmi zburase

adesea la el. În final, îmi acordasem dreptul de a mă duce după vești. O ștersesem ceva mai devreme de la galeria tatei, unde deja lucram, și mă întorsesem la clinică, pe care o găsisem închisă. Chiar când mă pregăteam să urc în mașină, o motocicletă sosise vijelios. Eram curioasă și-mi doream să fie el, așa că, înainte de a pleca, așteptasem să văd cine se ascundea sub cască. Și bine făcusem. Xavier alergase spre mine zâmbind.

— Bună seara, Ava! Ai mai salvat o pisică?

Râsesem și-mi plăcuse spontaneitatea lui, felul în care înlăturase bariera dintre noi.

— Nu, voiam să văd cum se simte pisoiul.

— Mademoiselle prinde puteri.

— Minunat!

— Vrei s-o vezi?

— Nu vreau să te deranjez. Ai închis…

— Mi-am terminat ziua de lucru, așa că, exceptând cazul în care apare o tânără frumoasă cu un pisoi, n-am niciun program.

Închisese un ochi și zâmbise exagerat, ca și cum și-ar fi bătut joc de el însuși și de replica lui de seducător.

— Te cam ambalezi, Xavier, se dojenise singur la fel de comic.

Râsesem iar, cucerită de entuziasmul și de naturalețea lui. Câteva minute mai târziu, Mademoiselle torcea încetișor în brațele mele.

— Nu vrei s-o păstrezi? mă întrebase el mângâind-o pe cap. Pare să se simtă bine cu tine.

— Ce n-aș da să pot!

— Haide, ia-o, mă rugase, cu o privire de cocker.

— Nu-i corect să te uiți la mine cu ochii ăștia. N-o să mă decid în pripă! încheiasem eu, nu fără să-i observ zâmbetul de satisfacție.

— Dacă te invit la cină, o să ai timp de gândire. Locuiesc aici, nu-i nevoie să ne deplasăm, gătesc ceva, te servesc, tu alinți pisica în timpul ăsta și…

— Plec cu ea! îl tachinasem eu, izbucnind în râs.

Evident, acceptasem invitația. Petrecuserăm o seară magică. Flirtaserăm printre râsete, sub pretext

că încercăm să ne cunoaștem mai bine. Împlinise nu demult 30 de ani. Venise de curând în zonă și se instala pe cont propriu. Nu se temea de muncă, având în vedere împrumutul la care se înhămase ca să cumpere această proprietate mare în care totul sau aproape totul trebuia reparat. Voia să facă din ea clinica veterinară a visurilor sale, primitoare, călduroasă și, mai ales, nu un loc de tortură pentru animale și pentru stăpânii lor. Găsise această vechitură cu o curte imensă, unde să poată alerga pacienții internați. Se apucase de lucrări ample ca să-și facă un cabinet, o sală de operații, o încăpere pentru cuști. Trăia într-o veșnică agitație, debordând de idei, de dorințe, de proiecte, muncea pe rupte, ai fi zis că zilele și săptămânile lui erau mai lungi decât ale muritorilor de rând. Nu ezita să-și dedice unele weekenduri adăposturilor de animale, ajutând în stânga și-n dreapta. Cinaserăm printre cutii de carton, cu Mademoiselle strânsă ghem pe canapea, lângă noi. Cu fiecare minut, eram și mai mult atrasă de lumina pe care el o degaja, de franchețea și de simplitatea lui, atât de diferite de lumea artei în care eu mă născusem și crescusem. Spre sfârșitul cinei, îmi mărturisise că a doua zi pleca în Africa pentru o lună, să lucreze într-un centru de îngrijire a animalelor, în plină sălbăticie.

— Și cu ea ce faci? îl întrebasem, punând mâna pe Mademoiselle.

— O las la un coleg de facultate care o să-i găsească o familie.

Ridicasem animăluțul și-mi frecasem obrazul de blana lui.

— Nu te mai obosi, o iau eu.

Când anunțasem că e vremea să plec acasă, Xavier nu încercase să mă rețină; mă gândeam că am interpretat greșit semnalele. Mă condusese la mașină, după ce-mi dăduse toate cele necesare pentru pisică, iar Mademoiselle își găsise locul pe scaunul din dreapta. Îi mulțumisem lui Xavier pentru cină. Îmi zâmbise, uitându-se în jur. Apoi, fără ca eu să mă

aștept – deși visasem la asta –, mă cuprinsese în brațe. Îmi pusesem mâinile pe pieptul lui, îi simțeam inima bătând sub palma mea.

— Mâine plec, Ava. Dacă n-aș fi plecat, aș fi vrut ca seara să se termine altfel.

Se aplecase și mă sărutase cu asemenea pasiune, încât am știut că nu aș putea să-l uit vreodată. Gurile noastre contopite ne purtaseră departe, foarte departe; în brațele lui, avusesem sentimentul că nicicând nu fusesem atât de ușoară. Se desprinsese de mine, zâmbind crispat.

— Nu sunt genul care-și petrece noaptea cu o femeie și în zori dispare. Mai ales când simt că ar ajunge curând să-mi lipsească.

Mă lipisem și mai strâns de el.

— O să te întorci?

— Da.

Îi furasem un ultim sărut și mă smulsesem din îmbrățișare. Apoi plecasem cu inima grea.

Următoarele patru săptămâni mi se păruseră cele mai lungi din viața mea. Mă consolam uitându-mă cum Mademoiselle îmi distrugea metodic apartamentul și cum tata își ieșea din minți fiindcă eram mereu cu capul în nori și îmi petreceam timpul întrebându-mă dacă-l voi revedea pe Xavier cândva. Și apoi, într-o seară, ușa galeriei se deschisese și apăruse el, cu sacul de voiaj kaki. Era obosit, avea nisip în păr, dar ochii verzi îi sclipeau plini de promisiuni. În seara întoarcerii sale, clinica găzduise întâia noastră noapte de dragoste.

15 ani mai târziu, aveam un cămin fericit și doi copii; Pénélope împlinise 11 ani, iar Titouan, șapte. Mademoiselle încă era cu noi, clinica funcționa. Xavier continuase să plece o dată pe an la celălalt capăt al lumii, în centre pentru primate și pentru animale sălbatice în pericol; niciodată nu mi-ar fi trecut prin cap să-l opresc, avea nevoie să se facă util și în afara clinicii. Familia noastră îi dădea sens vieții, dar angajamentul personal era vital pentru el. Mi-ar fi plăcut să-l însoțesc, dar nu-i propusesem

asta, nu doream să-mi impun prezența: era momentul lui. Știa că mă temeam când era plecat, că în unele seri plângeam de oboseală și de dor, își cerea scuze, în fiecare an, când își lua biletul de avion, îmi sugera că n-o să mai plece, dar nu voiam să fiu cauza acestei renunțări. Îl iubeam așa cum era.

* * *

A doua zi de dimineață, am deschis ochii în sunetul râsetelor lui Pénélope și ale lui Titouan. Fără să mai pierd vremea, m-am dus la ei, în bucătărie. Ca în fiecare zi, în casa noastră, era agitație la micul dejun. Mai ales acum, la întoarcerea lui Xavier. Era un moment sacru pentru familia noastră și toată lumea era gata să se trezească puțin mai devreme, ca să nu-l rateze. Radioul servea drept fundal sonor: conversațiile fiind pline de însuflețire, abia se auzea. Însă făcea parte din ritualurile noastre, îl consideram un vechi prieten. Xavier afișa niște cearcăne impresionante, contrabalansate din plin de tenul bronzat. Masa gemea de boluri cu cereale, de căni, de pâine proaspătă și de croasanți pe care trebuie să-i fi cumpărat înainte de trezirea copiilor. Am profitat că el stătea în picioare, ca să mă cuibăresc în brațele lui.

— Ai dormit bine? m-a întrebat.

— Foarte bine, dar îmi trebuie o cafea, noaptea a fost scurtă.

A izbucnit în râs, m-a sărutat și m-a condus spre masă, în timp ce se adresa copiilor:

— Ia povestiți-mi ce s-a întâmplat pe-acasă.

I-am ascultat emoționată, îndrăgostită, iubitoare. Entuziasmați de întoarcerea tatălui lor, Pénélope și Titouan debordau de energie, dar exista și multă blândețe, gesturi tandre reciproce. Fata noastră părea că uitase pentru câteva minute că nu-și mai suporta fratele mai mic, iar Titouan, la rândul său, uitase că e de datoria lui să-și sâcâie sora mai mare de când aceasta intrase la colegiu. Xavier le asculta atent cuvintele, râdea la glumele lor, deloc supărat că a ratat anumite evenimente. Totul a fost trecut în

revistă: școala, prietenii, activitățile, reciclarea deșeurilor, problemele existențiale – respectiv, când o să mâncăm cartofi prăjiți. După care, cu un aer amuzat, i-a întrebat dacă eu am fost cuminte. Ceea ce m-a făcut să râd și să-mi las nasul în cană, curioasă să ascult raportul copiilor.

— N-a țipat prea mult, a început Titouan. Pentru că noi am fost foarte cuminți, tati.

— Ba nu… Tu n-ai fost, a replicat sora lui, cu mutra zeflemitoare și blazată tipică preadolescenței.

Fusesem copleșită de metamorfoza fiicei noastre, care se petrecuse în doar câteva săptămâni: cum putuse fetița mea să devină într-un timp atât de scurt o adolescentă arțăgoasă, bănuitoare și posacă? Mersi frumos, pubertate! Titouan a sărit de pe scaun, gata de scandal, însă Xavier a intervenit cu viteza luminii, l-a prins de braț și l-a convins să se așeze la loc.

— Hai să ne calmăm! Nu vorbeam despre voi, ci despre mami…

Titouan i-a aruncat surorii sale o privire ucigătoare, dându-i de înțeles că o să suporte consecințele. Ce bucurie că nu mai sunt singura care să se ocupe de certurile lor! Pénélope a dat din umeri, vrând parcă să spună că piticania ce-i servea drept frate nu o speria deloc, apoi și-a îndreptat toată atenția spre tatăl ei.

— Mami… a muncit mult, cât n-ai fost aici.

Xavier s-a uitat la mine surprins.

— Așa deci…

— A venit târziu în fiecare seară… Chloé a stat cu noi mereu acasă.

Chloé le fusese copiilor babysitter încă de când erau foarte mici. S-ar putea spune chiar că reprezenta salvarea noastră. Din cauza serilor când stăteam peste program la galerie și a consultațiilor nesfârșite ale lui Xavier – nu știa niciodată să spună nu –, Chloé trebuia deseori să rămână mult după ora 19, cum conveniserăm pe hârtie.

— Ce se pregătește la galerie? m-a întrebat Xavier.

În fundul sălbăticiei lui africane, nu reținuse informația.

— Chiar înainte să pleci, am cunoscut un pictor incredibil, nu-ți aduci aminte?

— Parcă… Dar foarte vag…

— Nu contează… I-am propus să-l reprezint și să organizăm rapid un vernisaj, are deja material suficient. A acceptat!

M-am ridicat ca să-mi torn o a doua ceașcă de cafea și mai ales ca să-mi stăpânesc neastâmpărul care mă cuprindea.

— Pictura lui e atât de frumoasă, am continuat, trebuie s-o vezi, jur… și el este un tip interesant, plin de pasiune, mă rog… Un suflet oarecum chinuit, nu-ți ascund asta. Face parte din personaj. Ne înțelegem de minune. M-am concentrat 200% asupra lui. În absența ta, n-aveam nicio scuză să nu mă dedic acestei sarcini.

— Deci nu ți-am lipsit, mi-a aruncat el, zâmbind în colțul gurii.

Am izbucnit în râs, m-am apropiat și i-am înconjurat gâtul cu brațele, sărutându-l pe obraz.

— Prostuțule! Trebuie să-mi ocup mintea cu ceva când nu ești aici, iar Idriss e talentat! Foarte talentat… A picat la fix pentru ca timpul să nu mi se pară prea lung fără tine.

— În orice caz, de mult nu te-am mai văzut atât de entuziasmată pentru un artist.

Câteva minute mai târziu, copiii erau pregătiți să plece la școală. Fapt de necrezut, Pénélope îl întrebase pe Xavier dacă putea s-o lase și pe ea la colegiu, deși, de la începerea cursurilor, făcuse o chestiune de onoare din a se duce singură la școală.

— Profită, i-am șoptit soțului meu. Vrea să se dea mare cu tatăl ei aventurier… Dar, până mâine, o să uite de asta!

— N-o să scap ocazia… Când mă întorc, o să fii deja plecată la galerie?

— Nu, te aștept. Ai putea trece azi să vezi pregătirile pentru expoziție? Mi-ar plăcea mult să ți le arăt.

Mi-a zâmbit cu indulgență. Mă cunoștea bine; când îmi intra o idee în cap…

— Da, cu plăcere.

Și eu îl cunoșteam; avea să uite imediat ce trecea pragul clinicii.

2

După cum am prevăzut, Xavier a plecat pe motocicletă la clinică, iar eu am pornit pe jos spre galerie. Veșnicul ritual de 15 minute pentru a-mi începe ziua. Îmi plăcea să merg pe aceste străzi pe care le cunoșteam dintotdeauna. Momentul meu preferat: când coteam pe cea unde se găsea a doua mea casă. Era o stradă pietonală, îngustă, presărată cu pavele neregulate, ca niște obstacole, pe care le stăpâneam la perfecție fiindcă aici învățasem să merg. Strada era un sat în sine. Un sat dintr-o altă epocă, dintr-un alt timp. Parcă încremenit. Zidurile imobilelor din lemn și din cărămidă sfidau gravitația, culorile se estompaseră, însă nimeni nu se sinchisea, întrucât nimic din farmec nu se pierduse. Un farmec ce descuraja orice dezvoltator să încerce un proiect imobiliar. Eram de neclintit. Ca în fiecare dimineață, i-am salutat cu o fluturare de mână pe Anita, buchinista, pe Joseph, vecinul meu lutier – un omuleț care continua să se micșoreze de la an la an și căruia era absolut imposibil să-i dai o vârstă –, pe Sybille, florăreasa, apoi m-am oprit să-mi cumpăr ceva bun de la bătrânii brutari care, după ce încercaseră să se pensioneze, hotărâseră într-un final să-și reia munca, pentru a prepara doar dulciuri. Am încheiat trimițându-i o sărutare cu vârful degetelor lui Lily, restauratoarea. Cei mai vârstnici mă știau de când eram copilă și, înainte de mine, îi cunoscuseră pe tata și pe bunicul. Am apăsat pe mânerul de alamă al ușii, am traversat galeria și mi-am aruncat geanta și mantoul în birou, înainte de a face turul zilnic al proprietarului, țăcănind cu tocurile pe piatra de Bourgogne. Am aprins luminile pe măsură ce am parcurs cele trei săli de expoziție, despărțite de o boltă și de câteva trepte. Îmi plăceau nivelurile diferite, care produceau o schimbare a atmosferei. Dată fiind vechimea clădirii, totul era strâmb. Dispunerea lucrărilor, aparent anarhică, respecta încă deviza bunicului: „Lucrurilor frumoase le stă

întotdeauna bine împreună”. Sculpturile și picturile se amestecau într-o învălmășeală de materii organice, de minerale, de culori uneori strălucitoare, alteori sobre, câteodată abia sugerate în mijlocul pânzelor albe.

Trăisem întotdeauna la galerie. Aici mă crescuse tata și mă formase, înainte să mi-o încredințeze. Așa cum procedase și bunicul cu el. Pe bunica nu o cunoscusem, murise cu mulți ani înainte să mă nasc. În familia mea, meseria de galerist se transmitea din generație în generație. Fuseserăm la un pas de catastrofă, căci, la nașterea mea, bunicul strâmbase din nas când descoperise că fiul lui nu se dovedise capabil să zămislească un moștenitor de sex masculin cu *degenerata* de care avusese nefericirea să se îndrăgostească… Alte vremuri… care, când mă gândesc la ele, îmi dau fiori pe șira spinării.

Mama… sau cel mai mare motiv de ceartă dintre ei. Știam povestea, fiecare îmi prezentase propria versiune, în mod bizar nu foarte diferită de celelalte. *Niciodată o femeie nu va conduce galeria mea,* tunase bunicul, aflând că are o nepoată. Tata părăsise imediat galeria; războiul lor durase câteva luni, pe care fiecare le trăise chinuit de neliniște; tata, fără o meserie, iar bunicul, fără fiul său. Într-un târziu, reușiseră amândoi să ajungă la anumite concesii; tata acceptase că nu trebuia să se aștepte la o relație bună între soție și tatăl lui, iar bunicul se hotărâse să nu-și mai atace nora și să-și ia în considerare „descendenta”. Urmarea fusese fericită pentru legăturile mele cu el, de vreme ce reușisem să-l cuceresc. Să-l vrăjesc, cum îmi spunea el, făcându-mi cu ochiul.

În schimb, în cazul părinților mei, povestea îi dăduse oarecum dreptate bunicului. Mama era o artistă hippy, nostalgică după Woodstock. Părinții mei se îndrăgostiseră nebunește unul de altul, însă iubirea lor pasională rezistase doar câțiva ani, sub privirea sceptică a patriarhului. Venirea mea pe lume îi oferise satisfacție mamei până când împlinisem trei

ani. Apoi, sătulă de această viață opusă aspirațiilor ei comunitare – dragostea nu-i suficientă mereu –, plecase, părăsindu-ne pe tata și pe mine.

Nu știu unde găsise tata forța să meargă mai departe, să nu cedeze, să aibă grijă de mine cu atâta afecțiune și tandrețe. Își păstrase demnitatea și mă crescuse singur, fără s-o condamne vreodată, îndemnându-mă mai degrabă să arăt cât mai multă înțelegere față de ea și de alegerea ei. Pentru el, era mai bine să și-o imagineze fericită, ducând o altă viață, decât să aibă una nefericită alături de noi. Poate că pare o nebunie, dar nu i-am purtat cu adevărat ranchiună niciodată, trăisem o copilărie și o adolescență fericite, răsfățată și ocrotită de tata și de bunicul. Crescând fără mama, am deprins autonomia și independența. Eram micuța gospodină a casei; mă ocupam cu plăcere de treburile casei, domneam peste lumea mea. Și, în fond, mama nu era niciodată departe. Ne trimitea regulat scrisori în care ne dădea și ne cerea vești. Strecura câteva fotografii cu viața ei, la fel făceam și noi. Din când în când, venea în vizită. Și atunci profitam de această mamă în rochie lungă, înflorată, și cu părul îndesat sub turban, care se străduia metodic să mă facă să pictez. Când aveam 10 ani, cerusem să văd unde locuiește. Tata acceptase, în ciuda spaimei că n-o să mă mai întorc. La ea acasă, aveam toată libertatea pe care și-o poate dori un copil; alergam, râdeam, cântam, puteam să stau toată ziua în chiloți sau deghizată în elf, fără program, fără repere. Pictam mult, învățam olăritul, învățam să spun povești. O mulțime de oameni excentrici se ocupau de mine și de toți ceilalți copii, fără a ține cont de legăturile de familie. Era o lume fermecată și iluzorie. După săptămânile petrecute în comunitatea mamei, mă întorceam mereu acasă, fericită și liniștită de stabilitatea și constanța tatei.

Bunicul și tata mă inițiaseră în tainele artei fără să-mi dau seama. În mod natural, așa cum respiri. Îmi transmiseseră ochiul intransigent, sensibilitatea extremă în fața unei lucrări, flerul imparabil de a

descoperi noi talente, toate acestea făceau parte din ei. Copil fiind, îmi împărțeam timpul între școală, îndatoririle de la galerie și weekendurile de colindat prin muzee, expoziții și ateliere, împreună cu bunicul, după ce el îl lăsase pe tata la conducere. Când eram la galerie cu tata, asistam mută de admirație la trucurile magice pe care le desfășura ca să vândă o pânză sau o sculptură ori pentru a convinge un artist să semneze cu el; deși stăteam cu nasul în lecțiile mele, îl auzeam lansându-și argumentele, seducând, creionând visuri, încurajând, liniștind. Tata era un funambul al cuvintelor. Iar asta se imprimase în fiecare fibră a ființei mele, îi absorbisem pasiunea, devenise a mea. Simțul comunicării, arta seducției și dragostea pentru artiști, specifice galeriștilor, se întipăriseră în mine irevocabil. Îl lăsam pe bunicul să spună că genele lui le învinseseră pe ale mamei, știind că ar fi fost o risipă inutilă de energie să contrazic un bătrân încăpățânat ca el.

Eram convinsă că, după examenul de bacalaureat, tata mă va lua să lucrez alături de el la galerie. S-a întâmplat exact pe dos. Spre stupefacția mea, mă expediase să-mi fac studiile în celălalt capăt al țării, insistând chiar să urmez o altă disciplină decât istoria artei și mă văzusem nevoită să lupt cu el ca să mă lase să aleg. A fost ultima luptă a bunicului la asfințitul vieții și singura pe care a dus-o în tandem cu mama. Tocmai el, care respinsese cu atâta virulență ideea ca eu să-i continui într-o bună zi *opera,* înțelegea mai bine decât oricine că nu trebuia să-mi fie îngrădită pasiunea. După ce obținusem diploma, tata respinsese din nou angajarea mea și mă trimisese la stagii de pregătire în străinătate, la confrați de-ai lui care-i erau prieteni. Voia să călătoresc, să descopăr alte forme de artă din diferite culturi, am fost în Africa, în America de Sud. Voia să fiu receptivă la toate expresiile și subtilitățile pieței de artă. Dorea să-mi fac propriile relații, propria agendă, să-mi însușesc noi metode în munca de galerist, mai puțin convenționale decât ale sale. A trebuit să împlinesc 26 de ani pentru ca el să

decreteze că mă puteam întoarce acasă. Mă simțisem ușurată. Deși îmi plăcuse la nebunie această perioadă de voiaje și descoperiri, voiam să revin la matcă, să-mi ocup în sfârșit locul lângă el. Îmi lipsea el, îmi lipsea galeria, precum și amintirea omniprezentă a bunicului.

La întoarcere, pricepusem rapid motivul sau mai degrabă motivele acestei distanțări forțate. În primul rând, el era convins că mă închisese într-o colivie de aur și se temea că, la un moment dat, nevăzând altceva decât cei patru pereți ai galeriei, o să explodez – cam ca mama – și o să las totul baltă. Voia să fiu deschisă față de tot domeniul posibilului. Totuși, absența mea reprezentase o sursă de amărăciune pentru el – și pentru mine, dar într-o măsură mai mică, având în vedere aventura extraordinară pe care o trăisem. Celălalt motiv era, firește, egoist, dar atât de intim și de frumos; când mi-l mărturisise, îl iertasem cu dragă inimă. El și mama se regăsiseră după mai bine de 20 de ani, stabilind un nou tip de relație care li se potrivea. Nu mai aveau obligații, nici copil de crescut, nici vreo socoteală de dat cuiva. Departe de ei ideea de a-și relua viața în comun, se întâlneau doar pentru plăcerea artei și a simțurilor. Mamei nu-i păsa de ceea ce aș fi putut crede eu, însă tata era îngrozit. Îi râsesem în nas, dezvăluindu-i că nu eram oarbă și că de mică știam că ei nu încetaseră să se iubească. Preferam clar onestitatea în locul disimulării, trecuseră de vârsta la care te ascunzi. Și niciodată nu-i judecasem pentru alegerile lor, nici nu mi-ar fi trecut prin cap așa ceva.

Vreo 10 ani, conduseserăm galeria împreună. Fusese minunat, pasionant, entuziasmant să-mi desăvârșesc pregătirea în preajma lui. Nu aveam impresia că muncesc cu tata; de altfel, nici nu aveam voie să-i spun „tată” acolo, în fața lucrărilor, a artiștilor, a clienților, era Georges; lucram lângă un maestru, un mentor care mă considera egala lui. Credeam că această colaborare va fi eternă. Însă, cu puțin înainte ca Titouan să împlinească trei ani și să

meargă la grădiniță, tata mă chemase ceremonios la el – fapt care nu-l caracteriza deloc. Și, în fața unui tablou gigantic ce înfățișa orizontul într-un degrade albastru și gri, pe care tocmai îl vânduserăm și care lui îi plăcea în mod deosebit, mă anunțase că pleacă:

— Scumpa mea Ava, e timpul să te las să stai pe picioarele tale… Așa ar fi dorit bunicul… Așa îmi doresc și eu mai mult decât orice pe lume… De azi înainte, galeria îți aparține.

Tonul lui solemn și privirea înlăcrimată, îndreptată spre pânză, mă împiedicaseră să mă opun. Însă corpul și capul meu urlaseră: „Nu, nu acum, nu așa repede!” Fusesem speriată de moarte, simțindu-mă incapabilă să mă descurc singură, să păstrez și să fac galeria să trăiască fără el. Totuși, nu mă puteam sustrage cererii lui, dorinței lui… în niciun caz. Tata, bărbatul pe care îl admiram mai presus de orice, trebuia să mă lase să-mi iau zborul. Îmi dovedea astfel că sunt cu adevărat adultă, că știu să-mi conduc viața de femeie, de mamă și de directoare de galerie. Refuzam să-l rețin din egoism, când totul mergea bine pentru mine. În loc să-i răspund – cuvintele ar fi fost inutile –, mă aplecasem spre el și-mi lipisem obrazul de umărul lui, nu fără o lacrimă de emoție.

Îmi spuneam adesea că sunt extrem de norocoasă să am această meserie și că meseria, ca și galeria, îmi fusese lăsată moștenire de el. Mi-o repetam și mai des în perioadele precum cea actuală, încărcată de pregătiri pentru vernisajul în care îmi puneam mari speranțe. De câteva luni, afacerile mergeau mai curând modest, rezultatele nu mai erau cele de odinioară, iar ușa galeriei nu se mai deschidea la fel de frecvent ca în urmă cu câțiva ani.

Am profitat de calmul acestei după-amiezi din cursul săptămânii ca să fac ultimele verificări la catalogul expoziției lui Idriss. Am tresărit la auzul unor bătăi puternice în ușa de sticlă. Fără să fiu surprinsă, am dat cu ochii de Carmen, unica, neasemuita Carmen. Cea mai bună prietenă a mea.

M-am ridicat imediat să-i deschid înainte să dărâme tot.

— *Hola!* a intonat ea cu glas suav.

Cu claia de păr negru ondulat și rebel, cu bluza marinărească și veșnica salopetă largă de blugi – era singura femeie de pe pământ în stare să transforme acest obiect de îmbrăcăminte în ceva sexy – și cu zâmbetul până la urechi, aducea întotdeauna soarele cu ea. M-am tras într-o parte, ca s-o las să intre, mai ales că avea brațele încărcate, ceea ce nu prevestea nimic bun… pentru stomacul meu. Brusc îngrozită de trecerea timpului, Carmen hotărâse să activeze modul „detoxifiere", cel mai rău fiind că prepara ea însăși sucuri și smoothies de legume, precum și niște plăcinte de semințe complet de nemâncat. Nu mă îngrijoram prea tare; înclinată din fire spre plăcerile vieții, nu avea s-o țină în ritmul ăsta prea mult. Deocamdată, voia să încep și eu. Am urmat-o până în debara, care servea drept bucătărie, unde s-a întâmplat lucrul de care mă temeam. A scos din sacoșă un blender plin cu o substanță verzuie – mi se făcea greață doar când o vedeam – și câteva cutii de plastic cu conținut dubios.

— Vrei să-mi spui ce sunt astea? Și pentru cine le-ai adus, mă rog?

— Ți-am pregătit un cocktail *muy caliente*[1], ca să fii în formă… Fiara ta s-a întors azi-noapte, dacă ții minte bine!

Am dat ochii peste cap neștiind dacă să izbucnesc în râs sau să mă enervez pe ea.

— Și, judecând după cearcănele tale, n-a trebuit să așteptați pentru a sărbători întoarcerea! Haide, bea!

Nici nu-mi dădusem seama că îmi umpluse un pahar mare cu mixtura ei.

— Doar dacă-mi ții companie și ciocnim amândouă.

S-a schimbat la față.

— Oh, Ava… Nu poți să-mi ceri așa ceva, deja am dat pe gât un litru întreg când m-am trezit și e chiar scârboasă.

De data asta, am cedat și am râs cu lacrimi.

— Tu o să porți vina dacă nu sunt în formă diseară…

A înjurat în limba ei maternă și a luat o primă înghițitură, fulgerându-mă cu privirea, iar eu am imitat-o ținându-mă de nas.

Ne cunoscuserăm cu ani în urmă, în cursul stagiului meu la Buenos Aires. Ca tânără și talentată sculptoriță argentiniană, căuta să fie reprezentată de galeria unde lucram eu. De la bun început, fusesem uluită de munca ei. Nu avea pereche când era vorba să transforme și să sublimeze tot ce-i cădea în mână. Indiferent de material, găsea mereu un mijloc de a-i da viață, de a-l face să-i exprime sau să-i transmită stările sufletești – și Dumnezeu știe că erau numeroase, cum descoperisem cu timpul. Mă luptasem cu patronul meu ca s-o susținem; în ciuda talentului incontestabil, se temea de temperamentul ei aprig. Reușisem doar convingându-l că următorul galerist nu va fi la fel de fricos ca el. Atins în amorul propriu, patronul semnase contractul și bine făcuse. O plăcusem imediat pe Carmen, deopotrivă pentru gura ei mare și pentru neastâmpărul ei vesel. Mă ajutase să-i descopăr țara, mă forțase să iau lecții de tangou, mă introdusese la expoziții *underground.* Râdeam și plângeam împreună, iubeam împreună. Cu Carmen, nimic nu era plat sau fad. Orice era permis. Aducea un aer proaspăt, cu fix doza necesară de decadență. Dincolo de purtările vag libertine, știa care sunt limitele. Ne potriveam amândouă, eu o calmam, iar ea mă elibera de toate blocajele. Întoarcerea mea acasă nu ne-a distrus prietenia, schimbam scrisori lungi, ne telefonam din când în când, în ciuda decalajului orar și a costului exorbitant al apelurilor. În cursul unei conversații, când Carmen era distrusă după a nu mai știu câta despărțire amoroasă, îi propusesem să vină la mine, ca să-i ridic moralul și s-o prezint familiei mele. Regretase mereu că nu putuse să fie de față la căsătoria mea și că ratase nașterea lui Pénélope. Nu mai plecase înapoi și, de atunci, mă ocupam de lucrările ei. „Mă

ocupam” e mult spus, de fapt, făceam figurație, Carmen se reprezenta singură foarte bine.

Am înghițit ultima picătură din sucul cu nuci și cu greu mi-am stăpânit greața. Și astăzi, ca în fiecare zi – invariabil, deși, după părerea ei, prin surprindere –, debarcase la galerie, își turnase o cafea, se învârtise pe lângă sculpturile ei, apoi se instalase în fotoliul aflat de cealaltă parte a biroului meu ca să stea la taclale, fără să se ofuscheze că eu îmi reluasem munca de unde o lăsasem în momentul apariției ei.

— Ce face Xavier?

Am ridicat nasul din catalog, zâmbind larg.

— Bine, e frânt, dar pare mulțumit de călătorie și că s-a întors. Ce păcat că nu-mi văd capul de treabă… Am calculat prost.

— Micul tău protejat îți mănâncă tot timpul!

Și chiar atunci l-am zărit pe Idriss trecând prin dreptul vitrinei.

— Că tot vorbeam de lup…

Carmen s-a rotit cu fotoliul, ca să se uite afară.

— E frumos de pică, s-a pisicit ea.

— Carmen, te rog! Credeam că ai cunoscut un tip pe care voiai să ni-l prezinți.

A trecut peste remarca mea cu o fluturare din mână.

— Vrei să mă ocup puțin de el, cât pui tu ordine în hârțoage?

— Exclus… Lasă-l în pace până are loc vernisajul. Nu-l scoate din minți înainte… și-așa mă epuizează!

— Te-am învățat cu năravuri…

— Într-adevăr, ești cel mai comod artist posibil. Nu te apropia de el, te rog…

Ușa s-a deschis și Idriss a încremenit când a descoperit că nu sunt singură.

— Bună, Idriss! l-am salutat veselă.

— Bună, Ava… O să trec mai târziu, ai treabă acum…

M-am ridicat și m-am dus la el să-l sărut cu afecțiune pe obraz.

— Ba nu! Rămâi, Carmen tocmai pleca. Mă bucur că te văd.

Oftatul de dezamăgire al tornadei mele argentiniene a fost oricum, numai discret nu. Idriss s-a răsucit pe călcâie, dar l-am prins de braț.

— Carmen… am mormăit eu.

— În regulă!

A venit lângă noi după ce și-a recuperat calabalâcul, m-a sărutat pe obraz și s-a abținut să facă la fel și cu Idriss, dar nu s-a putut stăpâni să nu-i arunce o ocheadă ispititoare. Era incorigibilă.

— *Besos*[2], scumpa mea Avanita!

A ieșit lăsând ușa deschisă larg, s-a urcat pe bicicletă și le-a aruncat câteva insulte în spaniolă unor gură-cască ce-i stăteau în drum. Odată liniștea reinstalată, puteam să mă concentrez asupra lui Idriss.

— Te servesc cu o cafea?

— Nu vreau să te deranjez, Ava.

Idriss se scuza și că respiră! În loc să răspund scuzelor lui fără sens, i-am zâmbit și am plecat să-i aduc o ceașcă.

Cu tot talentul lui mai mult decât promițător, Idriss era chinuit de o angoasă paralizantă. Singura dată când își învinsese timiditatea – încă mă întrebam cum – fusese atunci când intrase în galerie. În schimb, mă văzusem nevoită să-i smulg cuvintele din gură cu cleștele ca să înțeleg ce aștepta de la mine și să-mi dezvăluie până la urmă că pictează. Nimeni nu crezuse vreodată în el; ironiile, lipsa de încurajare, anturajul lui care îl îndemna să nu se mai încăpățâneze îl învinseseră. Când intrase la mine, căuta părerea decisivă, care să-l facă să continue sau să abandoneze definitiv. Crezusem în el. De multă vreme nu mă mai emoționase un artist cum o făcuse Idriss. Pe măsură ce data intrării sale în lumea artei se apropia, vechii lui demoni se iveau iar și, inevitabil, trebuia să-i potolesc crizele de panică tot mai frecvente și mai problematice. Contrar lui Carmen, care se comporta ca stăpâna galeriei, el se învârtea pe

loc, trecea dintr-o sală în alta și arunca priviri speriate lucrărilor expuse – ale sale nu erau încă așezate –, convins că nu se ridică la înălțimea celorlalte. Suferea de sindromul impostorului și își cerea scuze continuu că există; încă nu descoperisem cum să-l vindec. Degeaba îi spuneam că eu cred în el, nu ajuta.

— N-o să vin… în seara cea mare.

Sosise momentul metodei energice. M-am dus lângă el și l-am apucat de umeri, încercând să-i captez atenția. Nu mi-am arătat exasperarea și amuzamentul, ca să nu-l vexez. Era imens și se mișca stângaci. Iar eu aveam impresia că sunt o învățătoare gata să-i țină o predică unui elev. În pofida celor 43 de ani ai săi, Idriss avea aerul unui băiețel; mă înduioșa mult la el că, spre deosebire de alții, nu făcea pe artistul blestemat – ceea ce mă agasa teribil –, el chiar era așa, cu sufletul și trupul torturate.

— Nu-ți dau de ales, un vernisaj fără artist e imposibil… Cota o să-ți crească vertiginos, se știe, dar mai durează puțin până o să te poți ascunde ca să întreții mitul.

— N-o să mă descurc, nu știu să vorbesc… O să stric tot. Nu sunt făcut pentru lumină.

— Poate că tu, nu, însă pictura ta, da… și are nevoie să fii acolo. O să te ajut la vernisaj, o să te țin de mână dacă trebuie, o să-ți suflu răspunsurile la întrebări.

Continua să dea din cap în semn de refuz, era extrem de afectat azi. Trebuia să mizez pe cartea culpabilității, totuși aș mai fi așteptat, căci următoarele două săptămâni aveau să fie lungi, cu câte o criză de angoasă în fiecare zi.

— Idriss, dacă nu vii, o să fiu obligată să anulez… Gândește-te la mine, la reputația galeriei. Invitațiile au fost expediate, le-am trimis ziariștilor, patronilor, unor persoane alese special… Cum o să arăt în fața lor, dacă mă lași baltă?

Era deja palid și s-a albit și mai rău, poate că exagerasem.

— Ava, îți dai seama ce presiune pui asupra mea?

— Categoric, i-am replicat, cu un zâmbet sadic. Idriss, avem pânzele necesare pentru vernisaj, dar nu sta fără să pictezi, altminteri o să-ți pierzi mințile, încep să te cunosc. Exprimă-ți angoasa și starea proastă, o să iasă niște chestii magnifice, cărora pot să le găsesc loc oricând pe un perete.

A lăsat ochii în pământ.

— Îmi pare rău că te necăjesc… Simt că mă sufoc și nu mai știu ce să fac… Tu ești singura care mă liniștește.

— Nu te îngrijora, asta mi-e meseria și, oricum, eu cred în tine.

Mi-a venit să strig „Aleluia!” când l-am văzut zâmbind timid. Se calmase, măcar pentru câteva ore, așa că am decis să-i arăt fotografiile tablourilor sale din catalog.

După cum se întâmpla adesea, am pierdut noțiunea timpului, captivată de cuvintele sale despre propria muncă, visând deja la succesul lui. Eram sigură că puteam trăi mari aventuri, în primul rând el, iar eu, prin intermediul lui, și tocmai de aceea iubeam meseria de galerist. Când mi-au căzut ochii pe ceas, mi-am dat seama că se înnoptase și că Xavier nu trecuse pe la galerie. Se făcuse aproape 20.

— Idriss, îmi pare rău, să nu-ți închipui că te dau afară, dar trebuie să plec acasă. În plus, soțul meu s-a întors din călătorie azi-noapte…

— Iartă-mă, Ava.

— Nu te scuza! E vina mea, n-am observat cât e ceasul.

A făcut turul galeriei cu mine, ca să stingem luminile.

Mi-am luat geanta, mantoul, cheile și am ieșit amândoi. Ajunsă în stradă, cu greu m-am stăpânit să nu bat din palme de bucurie. Ploua. M-am repezit înăuntru și mi-am luat umbrela imensă, pe care am deschis-o, făcând-o să se rotească deasupra mea.

— Ava… pari mulțumită că plouă…

Am ridicat din umeri, cu falsă vinovăție. Mă număram printre puținii oameni cărora le place ploaia în serile de iarnă. Îmi plăceau picăturile de apă în

lumina farurilor, impresia că trebuie să te grăbești, că trebuie să te pui la adăpost. În astfel de zile, exista o eleganță în a te refugia sub o umbrelă, în a sări ca să eviți o băltoacă, mai ales dacă, precum astă-seară, purtam tocuri. Umezeala și frigul care mi se strecurau pe sub haine, pe lângă gât, îmi dădeau fiori de plăcere. Recompensa supremă: să ajung, să-mi frec părul cu un prosop cald și să aprind focul în șemineu. Însă azi nu-i timp de asta!

— O seară bună, Idriss, și te rog să nu uiți ce ți-am spus. Pictează! Nu te opri din pictat!

M-am săltat pe vârfuri și l-am sărutat pe obraz, apoi am plecat țopăind printre băltoace.

Am intrat valvârtej în casă, am renunțat să mângâi pisica și câinele, care mă întâmpinau în fiecare seară, și m-am dus glonț în bucătărie, unde mi-am descoperit copiii așezați la masă, alături de babysitter. Deci Xavier era la clinică… Își și intrase în ritm.

— Chloé, sunt dezolată, i-am spus îmbrățișând-o.

— Nu-i nicio problemă, mi-am permis să le pregătesc ceva de mâncare.

— Ești un înger… Nu știu ce ne-am face fără tine.

A afișat imediat o expresie timidă și jenată; nu suporta complimentele.

— Șterge-o! Fugi acasă!

A dispărut în hol, iar eu am putut, în sfârșit, să le spun „bună seara” copiilor.

— Cum ți-a mers azi? am întrebat-o pe Pénélope.

A dat din umeri, blazată.

— Dar ție, scumpule?

Titouan a ridicat degetul mare, neputând să scoată un cuvânt ca să nu scuipe pastele cu care se îndopa.

— Pe mâine, ne-a întrerupt Chloé.

Pénélope i-a făcut semn cu mâna și i-a zâmbit – deci nu era într-o dispoziție foarte proastă –, iar Titouan a înghițit repede și a sărit de pe scaun ca s-o îmbrățișeze.

— O seară bună! i-am urat eu.

În timp ce ei terminau de mâncat și eu pregăteam cina pentru *cei mari,* mi-au povestit evenimentele de

peste zi. Trebuia să recunosc că îi ascultam doar pe jumătate atentă. Dar, auzindu-le glasurile și ciondănelile, simțeam că ei erau bine, că nu se petrecuse nimic grav și că puteam să dormim fără grijă toți patru. Mă rog, mai trebuia să se întoarcă și Xavier!

Trei sferturi de oră mai târziu, am auzit huruitul motocicletei. Monsieur lătra din răsputeri, bucurându-se de întoarcerea stăpânului său. Evident, Xavier îi acorda toată atenția, eram convinsă că se rostogoleau amândoi pe jos. Când a intrat în bucătărie, unde mă aflam eu, Xavier s-a oprit în spatele meu și mi-a înconjurat talia cu brațele. Și-a sprijinit bărbia de umărul meu, îi simțeam epuizarea după cum își lăsa greutatea pe mine.

— N-ar fi trebuit să mă aștepți, ca să mănânci…

I-am aruncat o privire și l-am sărutat pe obraz.

— Puteai să te întorci mai devreme, astă-seară, l-am tachinat.

A ridicat o sprânceană, amuzat, iar eu i-am dat un ghiont ușor în coaste.

— Torni câte un pahar de vin? l-am întrebat.

— La ordinele tale!

După cină, ne-am cuibărit alături pe canapea, savuram plăcerea de a mă odihni în brațele lui. Îmi lipsise. Xavier îmi mângâia distrat părul, voia să afle mai multe despre vernisaj și despre Idriss însă m-am oprit curând din vorbit, fără ca el să-și dea seama măcar; se adâncise iar în gândurile lui. Lucru frecvent când se întorcea, ateriza în liniște.

După ce se întorcea, câteva zile, Xavier era mereu cu mintea în altă parte, de fiecare dată și mai departe, de fiecare dată și mai neliniștit. Iar pe mine, mă chinuia aceeași întrebare: făcuse o călătorie prea mult? Călătoria din care nu avea să mai revină? Spiritul lui rămăsese acolo? Viața pe care o duceam noi i se părea brusc fără rost? De fiecare dată când ajungea acolo și când se întorcea acasă, șocul fizic și moral îl dobora. Pe lângă centrul de protecție, își

împărțea timpul între un dispensar și școala satului unde locuia. Așa că, vrând-nevrând, când revenea la soția lui proprietară de galerie, la copiii lui frumoși și sănătoși, care nu duceau lipsă de nimic, la casa lui mare… se întreba negreșit care-i scopul. Trăia câteva zile de revoltă tăcută, pe care doar eu o percepeam, dar care nu dura: avea capacitatea de a separa și de a păstra echilibrul între misiunea de acolo și viața noastră.

— Ce ai găsit la clinică? l-am întrebat, ca să-l determin să revină la realitate și pentru că mă interesa și pe mine situația de acolo.

Nu puteam fi altfel decât foarte atașată de acel loc. Dincolo de faptul că acolo ne cunoscuserăm și ne iubiserăm prima dată. Stătuserăm acolo mai mulți ani, până la nașterea lui Titouan. Ca să rămânem, ar fi trebuit să mutăm pereții și trebuia să recunosc că nu m-ar fi deranjat să trăiesc fără lătratul continuu al câinilor spitalizați și fără scâncetele animalelor vagaboande pe care Xavier le aduna cu regularitate. Și pentru el mi se păruse necesară această schimbare, fără de care nu și-ar fi întrerupt niciodată munca, nici măcar duminica.

— Cel care mi-a ținut locul a lăsat o harababură de nedescris! Trebuie să muncesc pe brânci ca să pun lucrurile în ordine și să-mi stabilesc un program, a lucrat complet aiurea!

Deci nu aveam să-l vedem prea des în zilele următoare. Totuși, observându-l cum cască de-i trosneau fălcile, l-am pus în gardă.

— Fii însă atent înainte să te lansezi iar într-o goană nebună, acordă-ți timp să-ți tragi sufletul.

A afișat o expresie plină de sarcasm, ca și cum era absolut ridicol să-mi fac griji pentru el.

3

Viața și-a reluat cursul normal. Alergam încolo și-ncoace să pregătesc totul, de mult nu mai organizasem un vernisaj. În ultima vreme, îmi lipsise elanul, găseam mereu o mie de motive ca să amân unele evenimente și întâlniri inevitabile. Îmi ieșisem din mână și-mi pierdusem parțial încrederea în mine. Fără a mai pune la socoteală că abia dacă-i vedeam pe Xavier și pe copii și îmi era dor de ei. Mai ales de Xavier și de sprijinul lui, după o absență atât de lungă. Totuși, nu era nici prima, nici ultima dată. Așa cum îi spusesem lui Carmen, când plănuisem seara dedicată lui Idriss, nu-mi dădusem seama că avea să coincidă cu întoarcerea lui Xavier. Îmi tot repetam că, în definitiv, nu era ceva grav, puteam să recuperăm mai târziu. Anul acesta, avea un program foarte încărcat și griji în plus la clinică. Seara, când ne întâlneam, puteam să citesc pe fața lui cât era de obosit și de preocupat. Și nu-mi plăcea asta. La rândul meu, aveam nevoie de el. Însă el nu observa…

Era într-o sâmbătă, cu cinci zile înaintea vernisajului. Chiar dacă părea de neconceput să închizi galeria într-o astfel de zi, sâmbăta aceasta era totuși deosebită: Idriss sosise cu o parte din lucrări și prevăzusem să trag obloanele la începutul după-amiezii. Majoritatea lucrărilor erau imense, Idriss avea nevoie de spațiu, de goliciunea pânzei, pentru a reuși să se exprime cu trăsături largi de pensulă, de guașă aplicată direct cu mâna și cu degetele. Trebuia să ne petrecem următoarele ore reflectând la amplasarea lor, la cea mai bună scenografie. Îmi plăceau momentele acestea în tête-à-tête cu artistul, când încă eram singura care îi cunoștea lucrările, când îl vedeam despărțindu-se de ele pentru prima dată. Era întotdeauna emoționant. Unii stăteau tăcuți la limita reculegerii, alții se descărcau de preaplinul emoțiilor agitându-se – uneori fiindu-le imposibil să se controleze. Spre marea mea uimire, lucrurile au

decurs în liniște cu Idriss, fără panică din partea lui. Era chiar destul de activ, deși eu mă temusem că n-o să se prea implice, paralizat de miză și de presiunea pe care și-o crea singur. Dar s-a întâmplat exact pe dos, nu a ezitat să mă contrazică atunci când credea că eu greșeam. Fără ca el să-și dea seama, am încetat cu desăvârșire să intervin și doar l-am privit, mulțumită să-l văd desfășurându-se, revenindu-și, căpătând siguranță. Purta lungi conversații cu el însuși, când nu vorbea cu tablourile. Le proteja de angoasele și de îndoielile lui, făcea corp comun cu propria artă. Era frumos. Un glas interior îmi șoptea că nu trebuie să mă atașez nici de el, nici de pictura lui, că, în curând, alt galerist, un agent mai bun decât mine sau de mai mare anvergură avea să-l descopere, să-l ia sub aripa lui și să-l ridice pe culmea artei sale. Iar eu voi rămâne cu satisfacția și cu bucuria de a-i fi deschis calea. N-ar fi întâia oară. Tata mă prevenise; *nu te atașa niciodată prea mult, Ava, artiștii nu ne aparțin, trebuie să-i laşi să plece.*

— Ava? E totul în regulă?

Am ridicat capul, oboseala accentua această anticipare nostalgică…

— Da, da! Cum stăm?

A arătat cu mâna spre galerie.

— Ce crezi?

Am făcut turul domeniului meu asediat de Idriss; rezultatul era magnific. Însă un detaliu m-a nedumerit: un șevalet gol. M-am răsucit spre Idriss; zâmbea larg, părând sigur pe el, în pragul amuzamentului, fapt suficient de rar pentru a fi remarcat.

— Îmi explici despre ce-i vorba?

— Am un ultim lucru să-ți arăt… Ți-am ascultat sfatul și am pictat. Aș vrea să-ți cunosc părerea… și să știu dacă dorești să-l expui împreună cu celelalte.

— Mor de curiozitate! m-am entuziasmat eu.

I-am citit în ochi teama, așteptarea, dar și o bucurie sinceră.

— Pune-l acolo și anunță-mă când ești gata.

M-am dus să aștept în fața vitrinei. Deși copleșită de activitatea febrilă din această după-amiază de sâmbătă, l-am auzit îndreptându-se spre șevaletul gol și am recunoscut zgomotul ușor al pânzei așezate pe cadrul de lemn. Nu mă îndoiam că se dăduse doi pași în spate și studiase fiecare detaliu al tabloului.

— Poți să vii.

Am inspirat adânc și m-am întors cu fața; corpul lui ascundea mare parte din lucrare. Am înaintat lent spre el și m-am oprit în dreapta. Șocul estetic s-a dovedit la înălțimea așteptărilor. Renunțase la obișnuitele culori reci, în favoarea unor tonuri mai calde, linia câștigase în rotunjime. Era cel mai frumos tablou al lui, cea mai frumoasă expresie a talentului și a stărilor sale sufletești. Răzbăteau din el deopotrivă violența și blândețea. Pentru prima dată, își expunea ambivalența. Ca o alegorie a pasiunii, a iubirii și a urii reunite în aceeași trăsătură de penel. Relieful guașei era izbitor. M-am apropiat de tablou, împinsă de o dorință imperioasă de a-l atinge așa cum vrei să mângâi pielea cuiva pe care-l dorești, însă m-am abținut în ultima clipă. Idriss se afla în spatele meu, îi simțeam nerăbdarea, anxietatea la gândul reacției mele, în timp ce eu nu-mi puteam opri lacrimile.

— Este… E chiar… Nu știu ce să-ți spun…

Îmi lipseau cuvintele, singurul mod de a-mi exprima admirația a fost să sar de gâtul lui.

— Idriss, e magnific. Știu deja că o să fie groaznic să-l văd plecând.

— E pentru tine.

M-am desprins brusc de el.

— Oh… nu… Nu pot să accept.

Durerea de pe chipul lui mi-a frânt inima, refuzam un cadou de o valoare inestimabilă, îmi dăruia persoana lui, spiritul lui. Cu siguranță se simțea respins, deși eu doream exact contrariul.

— Idriss, nu mă înțelege greșit… Etica mă determină să refuz tabloul, îți dau cuvântul meu că mi-e și mai greu cu tine… Dar niciodată nu accept ca un artist pe care-l expun să-mi ofere una dintre lucrările lui.

Casa noastră era decorată doar cu tablouri și sculpturi descoperite la vreo expoziție de care nu mă ocupasem eu. Singura excepție provenea de la Carmen, care ne dăruise o creație de-ale sale la nunta noastră, însă, la vremea aceea, nu o reprezentam eu.

— Nu știam… L-am pictat ca să-ți mulțumesc că mă susții cu atâta pasiune.

— Chiar și numai aceste cuvinte îmi sunt de ajuns. Mă ierți?

— Bineînțeles…

— O să profit în fiecare zi de tabloul tău, câtă vreme se va afla aici. În schimb, o să fiu fermă față de cumpărătorul lui.

S-a destins puțin.

— Cu puțin noroc, n-o să-l vrea nimeni și va rămâne mereu cu tine.

— Nu vorbi prostii! Merită să facă înconjurul lumii!

A ridicat din umeri cu aerul de a spune „nu contează”.

— Ziua a fost lungă și bogată în emoții. E timpul să ne oprim.

Cinci minute mai târziu, galeria era închisă.

— Ai vreun program astă-seară? l-am întrebat după ce am ieșit.

— Nu, nimic special, o să mă duc acasă și o să încerc să nu intru prea tare în panică.

La urma urmei, un tacâm în plus nu mai conta. O invitasem pe Carmen cu noul ei iubit, Théo. Mă bucura această seară între prieteni, prima de la întoarcerea lui Xavier, care ar fi încântat s-o tachineze pe argentiniana noastră ce încerca să se mărite.

— Vino să iei cina la noi!

A făcut ochii mari.

— Exclus, n-o să vă deranjez când sunteți în familie.

— Avem invitați, ne-ar face plăcere, te asigur.

Timiditatea lui Idriss îmi amintea că există, de parcă Idriss ar fi trăit câteva ore suspendat într-o altă

lume, iar acum vechile sale cusururi ar fi pus iar stăpânire pe el.

— Nu-ți dau de ales, consideră că e un antrenament pentru joi seara!

Am avut neplăcuta surpriză de a-i găsi pe copii singuri acasă. Xavier plecase la clinică. Doar faptul că, de dimineață, făcuseră piața toți trei m-a oprit să-i trag un perdaf la telefon. Am încercat totuși să-l sun, ca să-i amintesc că aveam lume la cină și un invitat suplimentar. A intrat robotul, însă mi-am păstrat calmul. Am gătit în liniște, cu un pahar de vin alături și cu muzica răsunând în toată casa. Planurile nu se schimbaseră, seara urma să se desfășoare perfect și Xavier avea să ajungă acasă în curând. În timp ce mâncarea fierbea la foc mic, am ascuns dezordinea în dulapuri, am aprins lumânări peste tot și i-am admonestat pe Titouan și Pénélope să facă un duș și să mănânce rapid o pizza. N-aveam chef să stea în picioarele mele. După o lună petrecută cu ei, tânjeam după o seară între adulți! Am apucat doar să-mi pun alte haine și să-mi împrospătez machiajul înainte să sune la ușă. De la Xavier, nicio veste. I-am primit pe Carmen și pe faimosul Théo, care mi s-a părut mult prea discret pentru ea. Pus la patru ace, avea mutra unui bărbat de 40 de ani plin de energie. Mă așteptam să ne aducă, după cum obișnuia, un tip excentric… Carmen ar fi încercat orice.

— Unde se ascunde fiara? a exclamat prietena mea cea mai bună, intrând în living.

Încă nu-l văzuse, de la întoarcerea lui.

— Sunt dezolată, dar Xavier nu mai întârzie mult.

— Nu-i nicio problemă dacă are de lucru, Carmen mi-a explicat că tocmai a revenit dintr-o călătorie, probabil că e ocupat până peste cap.

Corb la corb nu scoate ochii.

— Bineînțeles, dar ăsta nu-i un motiv, am replicat eu cu cel mai frumos zâmbet de care eram în stare.

Idriss s-a alăturat petrecerii nu peste mult timp, apărând la ușă cu un buchet enorm de flori și cu o

sticlă de vin scump.

— Nu trebuia, e doar o cină fără pretenții.

— E plăcerea mea și, oricum, n-ai vrut tabloul, mi-a răspuns el făcându-mi cu ochiul.

Era destins! Seara începea sub cele mai bune auspicii. Cu condiția ca soțul meu să sosească… I-am cerut scuze și lui Idriss pentru întârzierea tot mai nepoliticoasă a lui Xavier. Cât am băut un aperitiv, m-am strecurat de mai multe ori în bucătărie. Nu atât ca să verific mâncarea, cât ca să-i las mesaj după mesaj lui Xavier, întrebându-l ce tot face, fără a uita să insist la telefonul de la clinică, telefon care suna întruna în gol. Nu păcăleam pe nimeni. Carmen abia își ascundea râsul; îl cunoștea bine pe Xavier. Cât despre Idriss și Théo, ei se resemnaseră. Se studiau reciproc cu mare curiozitate. Pentru pictorul meu, Théo era un extraterestru, aproape un subiect de studiu sociologic. Iar pentru acesta, întâlnirea cu cineva ca Idriss îi permitea poate să înțeleagă mai bine elanurile și febra artistică a noii sale iubite.

Până la urmă, m-am văzut obligată să decretez că venise momentul să ne așezăm la masă și toți mi-au propus să mai așteptăm puțin.

— Dacă vă place mâncarea arsă, decizia vă aparține.

După ce ne-am așezat, m-am pomenit în fața unui loc gol și o senzație de jenă a pus stăpânire pe noi. Asta mi-a permis să-mi fac o idee despre ce-aș fi trăit dacă aș fi organizat cine festive când el era în celălalt capăt al lumii. Cu singura diferență, deloc neglijabilă, că nu m-aș fi rușinat pentru absența lui.

În toată istoria gastronomiei, nu i-a luat nimănui atâta timp să mănânce niște antreuri, cât ne-a luat nouă. Dacă Xavier va catadicsi într-un final să ne onoreze cu prezența, o să trebuiască să mă abțin de la a comite o crimă.

Huruitul motorului s-a auzit tocmai când strângeam resturile aperitivelor. Am zăbovit mai mult în bucătărie, încercând să mă calmez. Ușa casei s-a deschis și vocea lui Xavier a răsunat veselă, implorând pe fiecare să-l ierte. L-am auzit sărutând-o

înfocat pe Carmen, care n-a pierdut ocazia să-l prevină că-l pândesc focurile infernului.

— Ava clocotește!

Xavier a izbucnit în râs. Apoi li s-a prezentat lui Idriss și lui Théo, repetându-și scuzele banale. S-a purtat deosebit de atent cu pictorul meu, știa să fie irezistibil.

— Sunt dezolat, Idriss. Când am primit mesajul de la Ava care mă anunța că vii la noi, mi-a părut groaznic de rău că acceptasem această urgență, dar nu mai puteam să dau înapoi.

Cu un subterfugiu, cu amabilitatea, cu zâmbetul și cu farmecul lui, câștiga iertarea. Putea să încerce și cu mine. Dar ar fi fost culmea! Am tresărit când i-am simțit mâinile înconjurându-mi talia.

— Iartă-mă, Ava.

M-a sărutat pe gât, însă eu n-am reacționat.

— Nu par să se fi supărat prea tare…

— Cu atât mai bine pentru ei.

M-am desprins, am luat cratița și m-am întors în sufragerie. Xavier a destupat o sticlă cu vin și, în sfârșit, și-a ocupat locul la masă, în fața mea. Apoi s-a comportat ca o gazdă perfectă, ajutându-mă în bucătărie și făcându-i pe oaspeții noștri să uite că apăruse cu două ore întârziere. Carmen mă înghiontea regulat cu cotul, ca să-mi smulgă un zâmbet, iar eu mă străduiam pentru a nu strica atmosfera care, trebuia să recunosc, era grozavă. Râsetele și glumele se țineau lanț, toată lumea se simțea bine. Eu, ceva mai puțin. Aveam grijă să evit privirea lui Xavier, care încerca orice ca s-o prindă pe a mea și să mă îmbuneze.

— Doar îl cunoști, vrea să facă el tot, să nu rateze nimic, să fie pretutindeni în același timp, mi-a șoptit Carmen la ureche.

Îl adora pe Xavier și avea tendința enervantă de a fi indulgentă cu el, chestie reciprocă, de altfel.

— Știu, i-am răspuns zâmbind.

Morala: şi nu-i niciodată cu adevărat aici.

Semnalul de plecare a fost dat după 1 noaptea. Idriss mi-a mulțumit cu emoție pentru invitație și pentru seara petrecută la noi.

— Vezi că nu-i dificil să ai o viață socială? O să te descurci joi seara, i-am spus îmbrățișându-l.

I s-a adresat apoi lui Xavier, întinzându-i mâna:

— Mulțumesc, sunt foarte bucuros că te-am cunoscut, Ava vorbește foarte des despre tine.

Soțul meu i-a oferit cel mai prietenos zâmbet:

— Îți întorc complimentul.

— Poate vii la vernisaj? a adăugat Idriss inocent.

— De multă vreme, Xavier nu mai vine la evenimentele de la galerie, i-am întrerupt eu.

Trebuia să înceteze să treacă drept bărbatul perfect. Abia așteptam să se închidă ușa de la intrare ca să mă apuc să strâng. Mi-am vărsat nervii asupra vaselor.

— Tot ești supărată pe mine? m-a întrebat Xavier mirat, venind în bucătărie.

Stăteam cu spatele la el, cu mâinile în chiuvetă.

— Îmi pare rău, a fost o urgență, un câine bătrân pe care îl știu de când s-a născut, stăpânii intraseră în panică.

M-am răsucit brusc spre el.

— Dar eu, Xavier? Mă bucuram de această seară cu tine. Trebuie să-ți amintesc că ai fost absent o lună, că eu m-am luptat cu copiii, cu problemele și cu tot restul? De când te-ai întors, abia te văd. M-am săturat, pur și simplu. N-am dreptul?

Fața i s-a întunecat instantaneu.

— Ava, nimeni nu ți-a cerut să te ocupi de atâtea! Și fac și eu ce pot, închipuie-ți că-mi petrec timpul îndreptând greșelile celui care mi-a ținut locul.

— Iar eu am un vernisaj important peste patru zile. Doream să mă destind și să petrec o seară frumoasă cu tine, dar s-ar zice că tu ai uitat.

— Mă scoți din sărite.

S-a răsucit pe călcâie, l-a fluierat pe Monsieur și a ieșit în grădină. Fără îndoială, a dat roată și cartierului, fiindcă, până s-a întors, eu mă băgasem în pat. Nimic ciudat, îl cunoșteam. Detesta conflictele, crizele, tonul dur și vocile ridicate, cuvintele rostite la

nervi. Detesta reacțiile imediate care, potrivit părerii lui, făceau mai mult rău decât bine. În caz de dispute, avea metoda lui: tăcerea. Lăsa să treacă timpul, până se calma, și vorbea doar după aceea.

În următoarele patru zile, ne-am purtat ca și cum această dispută stupidă n-ar fi existat și n-am fi avut nimic să ne reproșăm. Șterseserăm cu buretele… În mod evident, Xavier nu înțelesese că așteptam un sprijin cât de mic pentru acest vernisaj important. Mi-ar fi plăcut să-și dea seama singur, să-mi acorde puțin mai multă atenție. Nu mi se părea că-i un capriciu al meu. În cei 15 ani de viață comună, trecuserăm de faza asta… Mulțumesc, rutină! O să încerc să-i strecor subtil mesajul mai târziu, când va fi terminat de pus lucrurile în ordine la clinică. Deocamdată, aveam alte priorități, presiunea expoziției începea să mă lipsească de somn. Stresul creștea, simțeam că nu aveam voie să greșesc, de parcă eram așteptată la cotitură.

* * *

Joi dimineața. Ziua Z. Dormisem prost și stomacul mi se strânsese ghem. Mai erau câteva ore. Pénélope și Xavier făceau conversație, însă nu-i ascultam. Titouan dormita mâncându-și cerealele, iar fața băiețelului meu adormit mi-a descrețit fruntea și mi-a smuls un zâmbet tandru. M-am mulțumit cu o cafea, incapabilă să înghit ceva.

— Ce-ai pățit? m-a întrebat Xavier. Nu pari în apele tale. *Îți bați joc de mine!*

— Păi, sunt un pic stresată azi…

— Diseară e vernisajul, într-adevăr! a exclamat el, confuz. Scuză-mă, mi-a ieșit complet din minte.

Am râs amar, cu tristețe și, cum nu mă mai puteam controla, lacrimile mi-au umplut ochii.

— Te întreci cu gluma totuși…

— Îmi pare rău, chiar îmi pare…

— Nu cât mie… Chloé știe că e posibil să te întorci târziu de la clinică, am prevenit-o că o să facă sigur ore suplimentare.

Se simțea prost și avea de ce. Și-a terminat micul dejun, învârtindu-și întruna verigheta pe deget, semn clar, la el, de iritare. Apoi, jenat, s-a uitat la ceas, a dat din umeri, s-a scuzat că trebuie să plece la serviciu și s-a ridicat de la masă. I-a sărutat pe copii pe frunte, pe mine, pe buze, ne-a urat o zi bună și a dispărut în hol. M-am ridicat și eu, m-am dus după el și l-am privit cu stoicism cum își îmbracă geaca de piele, își strecoară portofelul în buzunar și își culege de jos casca. A deschis ușa și, înainte să pășească afară, s-a răsucit spre mine.

— Sunt sigur că totul o să meargă bine, tu și Idriss formați un tandem grozav.

O clipă, am stat în cumpănă dacă să sparg buba sau nu. Dar să declanșez un scandal în preajma copiilor nu era o soluție. Am observat mănușile de motociclist pe măsuța din hol, chiar era preocupat de treburile de la clinică, dacă le uitase. Le-am luat, m-am apropiat de el și i le-am întins. M-a sărutat timid pe buze.

— Nu-ți face griji pentru diseară, mi-a șoptit. Ești cea mai bună. Și îmi pare rău că am uitat…

Mi-a întors spatele și a ieșit trântind ușa. A ambalat motorul și a demarat în trombă. Am strâns pumnii ca să-mi stăpânesc furia și tristețea.

— Mamă?

Am tresărit, auzind vocea lui Pénélope.

— Da, scumpa mea. E-n regulă! Du-te și pregătește-te de plecare!

Am trecut prin orele următoare ca prin ceață. Noroc că mă țineau ocupată pregătirile de ultim moment, livrarea băuturilor și a gustărilor, aranjarea bufetului, verificarea becurilor, reglarea luminilor pentru ca totul să fie perfect. Corpul meu se afla veșnic în mișcare, acțiunea reprezenta salvarea mea. Însă mintea era mai dificil de controlat, nu încetam să mă gândesc la Xavier. De o mie de ori am pus mâna pe telefon ca să-l sun, să-i trimit un mesaj. Aș fi vrut să vină astă-seară, să mă încurajeze. Dar nici nu se punea problema să-i forțez mâna. N-ar fi avut nicio valoare dacă venea la rugămintea mea. Înainte, acum

mulți ani, trecea regulat pe la galerie, să mă vadă, să-mi facă o surpriză invitându-mă la prânz și, pentru nimic în lume, n-ar fi ratat o serată sau un vernisaj. Viața de zi cu zi, cei 41 de ani ai mei și cei 45 ai lui nu ne cruțaseră. Mă frământam în sinea mea, păstrând însă aparențele pentru Idriss, al cărui nivel de stres urca vertiginos. Neputința mea mă îndemna să-mi alung gândurile, să las deoparte mobilul și să mă concentrez asupra meseriei. Măcar să nu dau greș astă-seară și să nu dezamăgesc pe nimeni.

La 18:30, când tensiunea atinsese punctul culminant, m-am închis în birou, ca să-mi trag sufletul câteva minute și să-mi pun rochița neagră norocoasă, pe care o îmbrăcam la vernisajele la care țineam cel mai mult. Xavier mi-o dăruise cu doi ani în urmă. Tocmai terminam să mă machiez, când cineva a ciocănit la ușă. Am recunoscut ritmul bătăilor. Tata. Îl invitasem la vernisaj – ca întotdeauna –, iar el n-ar fi ratat întâlnirea sub nicio formă. Mă bucuram să facem iar echipă pentru câteva ore, chiar dacă trebuia să mă folosesc de diferite șiretlicuri ca să nu-și dea seama de dispoziția mea sufletească schimbătoare.

— Intră!

A pătruns în birou, apoi a închis ușa cu grijă. Arăta magnific în costumul cu vestă, cu părul alb pieptănat impecabil și cu ridul adânc ce-i brăzda obrazul, iar imaginea lui mi-a redat zâmbetul și m-a liniștit. Avusese întotdeauna această distincție de modă veche, care îi venea de minune. Moștenire de la bunicul. Pe măsură ce tata îmbătrânea, trăsăturile propriului său tată i se vedeau tot mai clar pe față. De câte ori nu-mi dădusem ochii peste cap când colegele mele de liceu îmi spuneau cât de frumos e tata!

— Bună, tată!

— Bună, scumpa mea!

M-a sărutat pe frunte și s-a retras câțiva pași, ca să mă studieze.

— Ești frumoasă.

I-am zâmbit drept mulțumire.

— Dar ești cam palidă. În asemenea hal te-a epuizat micul tău geniu? M-am întâlnit cu el, mergea în sus și-n jos pe trotuar. Dacă o mai ține mult așa, n-o să mai aibă tălpi la pantofi, când vor sosi invitații.

Am izbucnit în râs.

— E deja un lucru extraordinar că se află aici. Dacă va suferi un eșec, de vină va fi lipsa lui de încredere în el însuși.

— Dacă nu cumva asta o să-l ajute.

Am încuviințat din cap.

— Aș da orice să mă ocup puțin de el. În orice caz, poți să fii mândră, e cea mai frumoasă descoperire a ta.

Complimentul mi-a mers drept la inimă și m-am întors cu spatele ca să nu-mi vadă emoția. Eram hipersensibilă.

— Să mergem, tată, i-am spus, după ce am reușit să mă adun.

4

Misiune îndeplinită: reușisem să trezesc curiozitatea în jurul lui Idriss, mizând pe cartea misterului și a rarității. Să-i metamorfozez timiditatea în atu. I-am prevenit pe toți că o să apară puțin în public. Trebuiau să profite de cele câteva ore, ca să-l cunoască, înainte ca el să se închidă iar în atelierul său. Această așteptare, sprijinită de reputația istorică a galeriei, făcuse restul. Mi-am prezentat pictorul, parcursul lui și întâlnirea noastră, apoi l-am invitat să vorbească despre creațiile și tehnica sa. Complimentele primite de la confrați, profesioniști sau amatori, a căror sinceritate nu putea fi pusă la îndoială, l-au făcut întâi să roșească, apoi să se destindă. Primele negocieri de preț mi-au dat o senzație de bine teribilă. Am zărit în mulțime persoane pe care nu le invitasem. Puteam să-i mulțumesc pentru asta tatei, care-și activase rețeaua – veterani ai artei care-și păstrau încă influența –, fără a o uita pe Carmen, ale cărei relații nu puteau fi decât benefice pentru cota lui Idriss. Seara era o veritabilă reușită și promitea să fie lungă. Ceea ce reprezenta un semn bun; oamenii îl vor asocia pe Idriss cu această atmosferă caldă, vor rămâne cu o amintire pozitivă și se vor gândi la tablourile lui cu nostalgie și cu dorința de a se întoarce în lumea sa. Invitații aveau intenția să mai stea, murmurul conversațiilor creștea pe măsură ce minutele se scurgeau. Am savurat șampania și m-am relaxat la rândul meu; eram fericită.

Amețită de băutură și de reușita vernisajului, mi-am recăpătat speranța. Pasa proastă prin care treceam cu Xavier nu avea niciun sens și nu putea să dureze prea mult. O să tragem adânc aer în piept amândoi, o să ne cerem scuze și o să ne acordăm timp, ca niște îndrăgostiți. O să începem chiar din weekend, auzisem de un concert la operă cu o violonistă de renume. Apoi o să-i cer tatei să țină copiii, ca să plecăm câteva zile doar noi doi. De când nu ne mai

închiseserăm într-o cameră de hotel, punând țara la cale între două hârjoneli?

Atenția mi-a fost dintr-odată atrasă de expresia sumbră a lui Carmen. Am încetat să discut cu interlocutorii mei, ca să mă concentrez asupra ei. Ieșea din biroul meu – ce căuta acolo? – și se uita după cineva. Ochii i s-au oprit scurt asupra mea, s-au mărit, după care au pornit iar să cerceteze galeria. A traversat încăperea, împingându-i pe toți din calea ei. S-a oprit lângă tata, l-a luat deoparte și, chiar dacă el stătea cu spatele, l-am văzut cum se încordează. A început să se uite în jurul lui, iar Carmen i-a mai spus ceva la ureche. El s-a întors imediat în direcția mea și a pornit cu pași mari. M-am desprins ca un automat din grupul cu care conversam. Tata mi-a prins privirea. Când a ajuns la mine, m-a apucat de braț cu autoritate și m-a tras după el.

— Haide în biroul tău!

— De ce? Ce se întâmplă?

— Nu aici.

Mi-am eliberat brațul cu un gest brusc și, exact atunci, a apărut și Carmen.

— Ascultă-l pe Georges, te rog, m-a implorat ea.

— Mă speriați.

Tata s-a uitat în toate părțile, ca și cum ar fi căutat o cale de scăpare. În zadar.

— E vorba de Xavier.

Preț de o fracțiune de secundă, galeria parcă s-a golit. Vernisajul dispăruse într-un nor de fum, nu mai vedeam decât suferința tatei.

— A avut un accident.

Totul a început să se învârtă cu mine și, doar datorită prietenei mele, care m-a strâns cu o uimitoare putere, nu m-am prăbușit.

— Pompierii au încercat să te contacteze, dar nu ai mobilul la tine… Au găsit numărul de la galerie, am auzit telefonul sunând întruna în biroul tău și m-am dus să răspund…

— Unde e?

Strigătul mi s-a stins în fundul gâtului.

— L-au dus la Urgențe, nu se știe în ce stare e, Ava.

M-am transformat în fiară, în animal rănit, gata să mușc, gata să atac. Numai dramul de luciditate care-mi rămăsese mă împiedica să gem de durere. I-am îmbrâncit pe tata, pe Carmen, pe Idriss, care probabil își dăduse seama că am o problemă, am împins pe oricine îmi stătea în drum. Imaginile cu Xavier întins pe pământ îmi apăreau ca niște flash-uri; îmi închipuiam ce era mai rău și totuși așa ceva era de neconceput. Am intrat valvârtej în birou, mi-am luat geanta și telefonul, cu toate apelurile lui ratate. Mă abțineam să urlu de disperare. Am zărit paltonul tatei pe un fotoliu și am scotocit în buzunare. Evident, ei veniseră după mine.

— Tată, cheile de la mașina ta!

Cuvintele mi-au sunat ca un ordin, nu-mi recunoșteam vocea.

— Exclus! Nu conduci în starea în care ești!

— Trebuie să fiu lângă el, trebuie să-l văd pe Xavier! am țipat.

— Te duc eu, a intervenit Carmen.

— Atunci, nu mai pierde timpul!

Alergam deja. În ușă, mi-am amintit de galerie, de vernisaj și m-am întors. Am întâlnit privirea neliniștită a lui Idriss, apoi pe a tatei, care se grăbea spre mine. M-a îmbrățișat cu putere.

— Mă ocup eu aici de tot, după care mă duc la copii.

Gândul la copii mi-a tăiat respirația. Micuții mei…

Corpul a început să-mi tremure.

— Fii tare, draga mea… Nu-ți face griji pentru ei.

— Tată…

Era un strigăt de ajutor, dorința de a redeveni o fetiță consolată de tatăl ei ca urmare a unei dureri profunde.

— Du-te la el!

Carmen m-a prins de mână, m-a strâns energic și ne-am lansat într-o cursă nebună pe stradă. Am coborât în viteză scara parcării subterane. Ajungând la nivelul corect, Carmen a început să apese cu furie

pe cheie, până a răsunat un bip care ne-a ghidat în direcția cea bună. Așezată în confortul – inoportun – al mașinii, m-a apucat un tremur incontrolabil. Eram înghețată pe dinăuntru, împietrită de frică, incapabilă să gândesc rațional. Simțeam privirile neliniște pe care Carmen mi le arunca întruna. Nu știu cum a reușit, dar, 10 minute mai târziu, oprea în fața intrării de la Urgențe.

— Parchez și vin. N-o să rămâi singură mult timp, Avanita.

M-am repezit afară din mașină, fără să mă mai obosesc să închid portiera. O secundă, lumea s-a învârtit în jurul meu; sirenele, girofarurile, brancardele. O clipă în care mi-am dorit să adorm, mi-am dorit să mă evapor. O clipă în care mi-am zis că nu sunt pregătită să înfrunt ceea ce mă aștepta, că nu am forța necesară. Nu se putea ca Xavier să fi avut un accident. A doua zi de dimineață, după acest coșmar, o să mă trezesc în brațele lui, la pieptul lui cald, în sunetul bătăilor inimii lui, o să-i aud râsul, o să-i întâlnesc privirea de smarald, o să-i simt parfumul.

— Ava! a zbierat Carmen pe geamul coborât. Ce naiba faci acolo?

Un nou electroșoc. Am trecut de ușile automate. Dezorientată, pierdută, m-am prezentat la biroul de primiri, unde a trebuit s-o iau de la capăt de mai multe ori, ca să mă fac înțeleasă. După ce-am reușit să explic cine sunt, am auzit că mi se cerea să aștept. Mă uitam fix la asistenta care, pentru a evita orice contact cu mine, își ținea intenționat capul plecat, în timp ce răspundea la apeluri. Curând, a apărut și Carmen.

— Care e situația?

În același moment, mi-am auzit numele și m-am întors. Un medic mi-a făcut semn să-l urmez. M-am supus, Carmen pășind în spatele meu.

— Pot să-l văd pe soțul meu, vă rog? am întrebat, fără să-i las timp medicului să se așeze la birou.

— Luați loc, doamnă.

— Nu! Spuneți-mi despre el! Unde e?

— Soțul dumneavoastră a avut un accident de motocicletă.

— Știu! Altfel, ce credeți, de ce-aș fi aici?

Carmen s-a apropiat, m-a cuprins de umeri cu maximă atenție și m-a forțat să mă așez.

— Ascultă-l, Ava, te rog.

Am cedat. Aveam de ales? Viața mea atârna de acest medic, de cuvintele pe care el avea să le rostească. L-am privit țintă, ca să-i arăt că sunt gata. Xavier făcuse un viraj brusc, ca să evite un biciclist. Căzuse pe o parte și alunecase mai mulți metri, înainte ca motocicleta să intre violent în coliziune cu roțile unei mașini. Piciorul prins sub motor fusese strivit, capul i se izbise de ghidon și de asfalt, își pierduse cunoștința pentru mult timp. Impactul îi afectase toată partea stângă a corpului. Avea multiple fracturi, unele deschise, arsuri, un traumatism cranian, iar leziunile abdominale nu erau excluse. Rostea cuvinte tehnice, medicale, din care nu pricepeam nimic. Singura certitudine, gravitatea stării lui Xavier. Trebuia acționat urgent pentru a-i salva piciorul. În timp ce acest bărbat cu bluză albă îmi vorbea, soțul meu era pregătit pentru operație. Nu puteam să-l văd decât peste multe ore, nu puteam să-i spun că-l iubesc. Nu puteam să-l sărut și să-l liniștesc.

Cu siguranță, suferea enorm, aș fi dat orice ca să iau asupra mea rănile lui. Să mă doară pe mine, nu pe el.

M-am ridicat și mi-am strâns mantoul pe mine. Ca să mă protejez, să pun o pavăză în jurul meu, în jurul nostru, să-l cuprind în el și pe Xavier, ca și cum, prin acest simplu gest, puteam să-l iau în brațe, să-l îngrijesc.

— Unde să stau cât aștept vești despre starea lui?

— O să dureze foarte mult. Mergeți acasă, vă vom telefona imediat ce ajunge în sala de reanimare.

Aproape că mi-a venit să-i râd în nas. Cum putea să-și închipuie măcar o secundă că m-aș îndepărta de Xavier? De vreme ce-mi interziceau să-l văd, singura mea posibilitate era să rămân cât mai aproape de el.

— Unde pot să stau, domnule doctor? am insistat.

Ne-a condus într-o sală de așteptare de la Urgențe, aparent mai liniștită decât celelalte. Pentru cât timp? M-am așezat și mi-am fixat privirea asupra unui punct imaginar din fața mea.

— Carmen, nu ești obligată să rămâi.

— Îți bați joc de mine?

M-a examinat de parcă mi-ar fi crescut un al treilea ochi în frunte.

— O să-și revină fiara ta, e puternic, mi-a zis ea blând.

— Bineînțeles că o să-și revină, i-am replicat cu glas răgușit.

— Vrei ceva? O cafea? Apă?

— Nu… nimic… în fine, ba da. Poți să-l suni pe tata, ca să-l pui la curent?

— Mă duc imediat. Sigur pot să te las singură?

— E-n regulă, promit…

Și a dispărut.

M-am concentrat pe principala informație, Xavier era în viață. Lovit, rănit, suferind, dar în viață. O să reziste la această operație, nu avea de ales. Îl cunoșteam, o să lupte de dragul lui Pénélope și al lui Titouan, de dragul meu. Știa că nu avea dreptul să ne părăsească. Îl pusesem să facă această promisiune. Niciodată n-ar avea dreptul să mă lase singură, fără el. Nu puteam să-l pierd. Imposibil. Era iubirea vieții mele. Tatăl copiilor mei. Nu putea să dispară de pe fața pământului. Lumea n-ar mai fi mers, în lipsa lui. Aveam nevoie de el ca să trăim. Iar eu, de dragul lui, de dragul copiilor, o să fiu puternică, nimic n-o să mă doboare. În aceeași măsură ca el, nici eu nu aveam de ales. O să-mi adun toate puterile, o să caut resurse în adâncul meu ca să susțin familia, o să-mi reduc la tăcere angoasele, n-o să le permit să vorbească. Erau numeroase totuși. Care va fi starea ulterioară a lui Xavier? O să-și recupereze forțele complet? Îmi voi recăpăta cândva soțul? Ce se întâmplase? Și unde? În fond, nu știam nimic. Cum de avusese un accident? El, mereu atât de prudent. O să iasă viu din blocul

operator, contrariul era de neconceput. Altminteri, l-aș fi pierdut pentru totdeauna, fără să-i mai fi spus o dată că-l iubesc mai mult decât orice pe lume. De ce ne-am certat ultima dată? La ce bun? Se zice că e nevoie de o dramă, o moarte, pentru a sesiza valoarea lucrurilor, valoarea vieții. Ce prostie! De ce nimeni nu ne amintește de asta înainte? De ce micile noastre probleme de rahat, traiul cotidian, capătă întâietate? Aveam atâtea să-i spun!

> *Iubirea mea, de ce nu ți-am zis niciodată iubirea mea? Habar n-am, dar trebuie să încep acum. Acest nume îl simt în pântecul meu, acest nume pe care doar tu îl meriți. Iubirea mea, luptă, luptă cu toate forțele. Sunt aici, alături de tine, te sărut, te țin de mână, te strâng cu putere. Gândește-te la jurămintele noastre de iubire, la copiii noștri. Nu vreau să te pierd, nu pot să te pierd. Nu însemn nimic fără tine. Gândește-te la tot ce ne rămâne de trăit…*

Întoarcerea lui Carmen, care mi-a întins un pahar cu cafea pe care l-am abandonat pe un scaun de alături fără să sorb din el, m-a ferit să mă cufund mai mult în nebunia care mă pândea. Cu fiecare secundă ce trecea, aveam impresia că mai mor puțin pe dinăuntru. Carmen mi-a înfășurat un șal în jurul umerilor, dar mă simțeam tot înghețată. Apoi s-a așezat lângă mine, mi-a cuprins în palma ei mâinile crispate pe genunchi și mi-a respectat tăcerea.

Dacă aș fi deschis gura, m-aș fi prăbușit…

Degeaba verificam regulat ora pe ceasul de pe peretele din fața mea, pierdusem noțiunea timpului. Timpul se extindea, nu mai exista. Tic-tacul acelor trebuie să fi fost abia perceptibil, totuși îi auzeam în minte fiecare secundă. Îmi răsuna în cap. Îl auzeam permanent. Acest ceas, care în mod bizar îmi ținea companie susurându-mi tic-tacul lui, arăta că trecuse de miezul nopții, ceea ce, pentru mine, nu avea niciun sens. Putea la fel de bine să fie 2 sau 3 dimineața. Mă

rugam la Dumnezeu, în care începusem să cred dintr-odată cu violență. Nicio veste despre Xavier. Carmen întreba periodic în locul meu, auzeam cum i se răspundea mereu „o să fiți informate când vom avea noutăți” și, de fiecare dată, îmi simțeam dinții mușcând din interiorul obrazului, ca să nu urlu, ca să nu strig că durează prea mult. Eram opacă la tot ce mă înconjura, la nenorocirea lumii care venea noaptea la Urgențe. Bineînțeles că-i vedeam; privirea mea goală se oprea asupra lor, știam că le e rău, că au probleme, nu te duci noaptea de plăcere la Urgențe. Eram un monstru, nu simțeam nimic. Sau doar indiferență. Ceilalți puteau să crape lângă mine, nu mă privea pe mine, toate gândurile îmi erau acaparate de iubirea mea care suferea. Nu mai eram eu însămi și îmi dădeam seama de asta.

O voce ridicată m-a smuls din toropeala mea chinuită. Un bărbat dăduse buzna ca un nebun, întrebând unde este soția lui, cerând s-o vadă imediat, să primească vești despre ea. Deși mai vehemente decât ale mele, cuvintele lui erau aceleași pe care și eu le rostisem la sosire. Am recunoscut silueta medicului care mă primise mai devreme și eram gata să sar de pe scaun, însă el nu venea pentru mine. Totul s-a dezintegrat din nou. Ființa mea a plecat înapoi, spre un alt tărâm, întorcându-se cu totul spre Xavier.

Un sfert de oră mai târziu, ori poate mult mai devreme sau mult mai târziu, o voce masculină a mormăit un „bună seara” la care eu și Carmen am răspuns din reflex. M-am oprit o clipă din gândurile mele, ca să văd măcar cui mă adresam. Ceea ce am descoperit mi s-a părut complet deplasat. Un bărbat într-un smoching impecabil, deși puțin șifonat, cu capetele papionului desfăcut atârnând jalnic de-o parte și de alta a gâtului. A trântit nervos un pardesiu negru pe primul scaun ce i-a ieșit în cale și a început să se plimbe încoace și-ncolo, trecându-și agitat mâinile prin păr. În ciuda stării mele, am schimbat o privire uimită cu Carmen. În alte circumstanțe, aș fi

dat dovadă de empatie, se vedea că e chinuit de angoasă, dar eram eu însămi prea copleșită de groază și de furie, ca să-i acord atenție. Și, în timp ce eu mă controlam, nimeni nu-și imagina cât de mult, el se dădea în spectacol etalându-și anxietatea, fără să aibă idee de impactul pe care-l producea asta asupra mea. Dacă mai continua, m-aș fi molipsit, până la urmă. Și nu-mi permiteam să cedez, aș fi devenit de nestăpânit, aș fi putut să distrug tot, să sparg totul în jur. Aș fi putut să lovesc, să urlu până asurzeam întregul etaj, dacă țipetele de groază înăbușite cu mare efort ar fi țâșnit din gâtul meu.

— Scuzați-mă, domnule, vreți să nu vă mai învârtiți ca un leu în cușcă? Vă rog.

M-a mirat capacitatea mea de a vorbi normal și politicos, într-atât era de străină de starea mea de spirit. Nu mă mai recunoșteam, în orice caz, nu o recunoșteam pe cea care devenisem în ultimele ore. Bărbatul s-a oprit brusc, părea să-și dea seama abia acum că nu e singur. Ochii lui s-au ațintit asupra mea, erau la fel de negri și de adânciți în orbite ca ai mei. M-a frapat licărul lor animalic, fiindcă simțeam că același licăr se vedea și în ochii mei. O oglindă. Două animale rănite. Asta eram noi.

— Vă rog să mă iertați, mi-e cam greu să mă controlez.

— Înțeleg… Dar toți avem nervii întinși la maximum.

A ridicat mâinile în semn de capitulare și s-a așezat pe scaunul din spatele lui, chiar în fața mea. Își mișca picioarele compulsiv, de altfel, era incapabil să stea locului și să tacă.

— Sunteți de mult aici? m-a întrebat.

— N-am idee… Trei, patru ore, poate, am încetat să mai număr. Aștept vești despre soțul meu, care e în blocul operator.

De ce îi povesteam viața mea? Oare îmi era mai ușor s-o fac cu un necunoscut la fel de angoasat ca mine? Oare nefericirea cheamă nefericire?

— Îmi pare rău pentru el și pentru dumneavoastră. Și soția mea e operată în acest moment… Mergea pe

bicicletă și un motociclist a dat peste ea.

Carmen s-a încordat în scaunul ei. Mie mi-a venit să vărs.

— La naiba! s-a enervat bărbatul ridicându-se brusc. Jur că, dacă pun mâna pe el…

Ochii lui injectați mă hipnotizau și mă înspăimântau. Era gata să-l sfâșie, să-l spulbere pe călăul soției sale. Și-a dat seama de violența lui și s-a așezat iar, la fel de brusc cum se ridicase.

— Scuzați-mă, am cam depășit limitele decenței.

— Nu-i nimic, am reușit să-i răspund, luptându-mă cu greața.

M-am forțat să respir calm.

— Dar dumneavoastră? Mă rog… soțul… ce-a pățit?

— El…

Carmen m-a înghiontit ușor, însă asta nu m-a oprit. M-a cuprins o nevoie imperioasă de a-l apăra pe Xavier.

— Era pe motocicletă, a vrut să evite un biciclist și a sfârșit sub roțile unei mașini.

Pe măsură ce informațiile îi pătrundeau în minte, bărbatul devenea tot mai țeapăn.

— E o glumă proastă, a murmurat el.

Privirile noastre triste și furioase se înfruntau. Ne sfidam și totuși împărtășeam oarecum aceeași suferință. Fără să-mi iau privirea de la el, m-am sprijinit de peretele din spatele meu. Mă învăluia o senzație de confuzie. Eram sigură doar de slăbiciunea și de suferința mea.

— Suntem fiecare de o parte a barierei, am remarcat eu.

Numele meu de familie a răsunat pe culoar și a pus capăt acestui moment situat în afara timpului, într-o dimensiune ireală. Cu o brutalitate de care am devenit brusc conștientă. M-am ridicat, pentru a mă îndrepta spre vocea care mă chemase. Înainte de a părăsi locul, m-am adresat bărbatului pentru ultima oară.

— Sper că soția dumneavoastră își va reveni fără prea multe sechele.

S-a apropiat de mine dintr-o săritură, fulgerându-mă eu privirea.

— Mi-ar plăcea să fiu un om cumsecade, dar e peste puterile mele… Așa că nu pot să spun că-i doresc soțului dumneavoastră să scape nevătămat.

Carmen m-a tras de braț.

— Lasă-l cu ura lui!

— Îl înțeleg, aș putea reacționa la fel, i-am răspuns.

Agresivitatea lui nu mă atingea. De fapt, puțin îmi păsa de asta.

Am uitat de acest schimb de replici, de acest bărbat și de soția lui, în clipa când l-am văzut pe medicul care mă aștepta pe culoar. Carmen mă susținea cu și mai multă forță, pe măsură ce distanța se reducea și mă apropiam de veștile pe care le doream atât de mult, dar de care mă și temeam atât de tare.

— Operația s-a desfășurat bine…

M-am clătinat, Xavier era viu. Viu. Inima lui bătea. Trăia. Nu aveam să-l pierd. Mă auzise. Simțeam ceva mai presus de ușurare. Ceva mai puternic, mai răvășitor, care alunga tot restul. Acum, când știam că trăia, aș fi putut să mă prăbușesc, să adorm, să dispar.

— Se află la Reanimare. E slăbit, chiar foarte slăbit, a pierdut mult sânge. Lucrurile sunt departe de a se fi terminat. O să discutăm mai pe larg mâine.

— Pot să-l văd?

— Nu… Nu în noaptea asta. Mâine… Mergeți să dormiți. Nu puteți face nimic, deocamdată.

— Vă rog… Lăsați-mă să-l văd doar un minut… Vreau doar să știe că…

— Nu. Sunt dezolat, dar nu.

Picioarele mi s-au înmuiat, Carmen m-a oprit încă o dată să nu cad.

Drumul de întoarcere a decurs într-o tăcere de catedrală. Îmi pierdeam puterile, trebuia totuși să rezist până rămâneam singură. Am deschis ușa casei noastre și l-am găsit pe Monsieur culcat în spatele ei, calm, foarte calm, prea calm. Coada lui lovea moale

plăcile de gresie. A ridicat nasul și mi-a lins blând mâna. L-am mângâiat delicat pe bot. Al șaselea simț al lui m-a mai calmat. Când am intrat, în sfârșit, în casă, nu i-am lăsat tatei posibilitatea de a vorbi.

— Ce fac copiii?

— Au adormit, până la urmă. Le-am explicat totul, n-aveam încotro. I-am liniștit cum am putut.

— Știu, tată. Îți mulțumesc.

— Ți-e foame, vrei să bei ceva? mi-a propus Carmen.

Am scuturat din cap și mi-am scos mantoul. L-am atârnat în cuierul din hol și m-am agățat de el câteva secunde, ca să nu mă prăbușesc.

— O să mă culc sau măcar o să mă întind… Duceți-vă acasă amândoi.

Pusesem deja piciorul pe prima treaptă a scării. Tata a venit spre mine și m-a mângâiat pe obraz, ca atunci când eram mică și mă îmbolnăveam.

— O duc pe Carmen acasă și mă întorc. Nici măcar nu încerca să mă împiedici.

Nu m-am împotrivit. Nu aveam forța necesară. Era inutil. I-am zâmbit trist celei mai bune prietene ale mele.

— Îți mulțumesc că ai stat cu mine la spital…

M-a îmbrățișat și mi-a șoptit la ureche că va reveni la prima oră. Fără să mă mai sinchisesc de ei, am urcat la etajul copiilor și am trecut mai întâi prin camera lui Pénélope, care dormea înfășurată în pilotă ca pentru a se proteja. I-am dat părul de pe frunte și am sărutat-o. Titouan strângea cu putere în brațe jucăriile de pluș, l-am sărutat la fel ca pe sora lui și i-am lăsat să doarmă în pace. Câtă vreme dormeau, realitatea nu-i rănea.

Nu mai puteam să amân momentul intrării în dormitorul nostru. Dormitorul nostru fără el, noua mea realitate. N-ar fi trebuit să mă aflu aici singură, noaptea, decât peste un an, când el ar fi plecat într-o nouă călătorie. Nu era corect. N-am aprins nicio lumină, m-am așezat pe marginea patului, pe partea mea, și mâna mi-a alunecat în spate, în căutarea lui Xavier, a pielii lui, dar n-a găsit nimic. Am rămas

nemișcată minute în șir, voiam să-i vorbesc, să-l văd, să-l ating. Era mai mult decât o simplă dorință, era o nevoie viscerală. Pântecul meu, măruntaiele mele, inima mea se strângeau cerând împlinirea acestei nevoi la fel de naturale și de indispensabile ca respiratul. Mă simțeam pierdută fără el. Eram singură și știam în adâncul ființei mele că voi rămâne așa multă vreme. Nu mă îndoiam că tata, prietenii, toți vor fi prezenți, dar îmi dădeam seama că pătrundeam într-o singurătate pe care nimeni nu putea s-o umple. M-am întins pe locul lui, m-am învelit și i-am strâns în brațe perna, îngropându-mi fața în ea, ca să mă impregnez de mirosul lui. De data asta, n-am luptat contra lacrimilor, le-am lăsat să apară, să se reverse, doar aici îmi îngăduiam s-o fac. De ore întregi, așteptam să mă eliberez de această povară. Nu simțeam totuși nicio ușurare, lacrimile mă ardeau, îmi aduceau aminte că evenimentele serii erau reale, că Xavier zăcea într-un pat de spital, suferind, cu corpul sfărâmat.

Copiii n-aveau habar de adevărata stare a tatălui lor, mâine ar trebui să le explic, să-i susțin, să lupt, să mă zbat pentru ca accidentul să nu mai fie decât o amintire urâtă. Era măcar posibil?

În zori, ușa camerei s-a întredeschis ușor. Pénélope îl ținea de mână pe frățiorul ei.

— Mami doarme? a întrebat el în șoaptă.

Mi-am șters obrajii și am ridicat capul.

— Sunt trează, veniți!

Nu dormisem deloc peste noapte, deși aș fi dat orice să mă abandonez, să uit de toate fie și pentru câteva secunde. Am săltat pilota, iar copiii s-au strecurat în stânga și-n dreapta mea. I-am strâns lângă mine.

— Unde e tati?

Fiul meu nu-mi acorda nicio secundă de răgaz. Fețele lor neliniștite erau întoarse spre mine și, în ciuda penumbrei ce domnea încă în cameră, copiii mă supuneau parcă unui test. Nu aveam cum să-i mint.

— Este la spital, scumpul meu Titouan.

— L-ai văzut? m-a întrebat cu îngrijorare Pénélope.

— Nu… Cred că azi.

— Putem să venim cu tine?

— E imposibil. Trebuie mai întâi să mă duc singură, să vorbesc cu doctorii și cu tati… Și, oricum, el este obosit, în mod sigur, trebuie să-l lăsăm să se odihnească.

— E grav, mamă?

I-am strâns cu și mai multă putere.

— Nu știu…

Din tot ce-ți poți imagina în viață ca probleme, nu anticipezi niciodată întrebarea: „Tati o să moară?” Sau: „Tati are ceva grav?” Cum să te descurci cu privirile panicate și disperate ale copiilor tăi? Cum să-i liniștesc, când eu însămi nu eram liniștită? Și poate nu voi mai fi niciodată. Mereu îmi promisesem că n-o să-i mint. Cu doar câteva minute în urmă, îmi spusesem că n-o să îndulcesc cu nimic situația. Însă, dacă voiam să-i protejez, aveam de ales? Ce ar fi mai rău? Să afle că le-am ascuns adevărul despre starea lui Xavier sau să înfrunte realitatea? Nu dispuneam de timp pentru a reflecta la această întrebare. Trebuie să te pregătești pentru așa ceva când toate merg ca pe roate. Să presupui. Să te lași copleșit de idei negre, să meditezi la o strategie aplicabilă în cazul unei nenorociri. Să fii pregătit pentru toate eventualitățile. Să știi cum să reacționezi față de ei. Să faci cum e mai bine în toiul a ce e mai rău.

Instinctul meu matern trebuia s-o ia înaintea rațiunii. I-am sărutat pe rând, apăsându-mi buzele pe pielea lor caldă încă de somn.

— Fugiți să vă îmbrăcați! Bunicul a dormit aici, o să luăm micul dejun împreună, pe urmă vă duc la școală.

— Nu vrem să mergem la școală, m-a anunțat Pénélope. Vrem să stăm cu tine.

M-am îndreptat de spate și mi-am sprijinit ceafa de spătarul patului. S-au mișcat și ei, cuibărindu-se și lipindu-se de mine, fără să mă scape din ochi.

— O să vă fie mai bine cu colegii voștri decât aici. Eu o să-mi petrec toată ziua la spital. Vă promit că ne vedem diseară și vă dau vești despre tati.

5

La școală și la colegiu, am alocat suficient timp pentru a le explica situația profesorilor și a le cere să fie indulgenți cu copiii. La întoarcerea acasă, am descoperit un comitet de primire; tata era tot aici, iar bicicleta lui Carmen zăcea abandonată pe peluză. Aș fi vrut tare mult să fiu singură. Ca să nu mă sufoc, ca să nu am impresia că decid alții în locul meu, că nu mă consideră și pe mine accidentată, trebuia să stabilesc niște reguli. Dar unde să găsesc forța de a le vorbi, de a le spune? Cea mai bună prietenă a mea a sărit pe mine imediat ce am trecut pragul.

— Ava! Ai noutăți? Vin cu tine, în dimineața asta!

Nu mai era casa mea, devenise a tuturor. Intrare liberă la Ava și la Xavier! Ajungea să vezi iritarea lui Monsieur, care se învârtea în toate direcțiile, nemaiînțelegând nimic. Cât despre Mademoiselle, își păzea teritoriul din înaltul scării, zburlită toată, privind cu dușmănie; o cunoșteam, nu mai avea mult până să înceapă să scuipe. Prea mulți intruși în casa ei, iar stăpânul lipsea.

— Te rog, mă lași să intru?

Carmen s-a îndepărtat, iar eu m-am dus direct în bucătărie, unde am dat de Idriss. Solicitudinea lui m-a mișcat, ca și jena lui de a se afla aici, dar nu aveam energie pentru amabilități. Mi-am turnat o cafea și m-am pregătit sufletește pentru confruntare. Când m-am întors spre ei, toți trei așteptau docili, în jurul mesei.

— Trebuie să ne organizăm pentru zilele următoare… M-am gândit la asta o bună parte din noapte.

— Te ascultăm, ce vrei să facem pentru a te ajuta? a întrebat Carmen.

Mi-am trecut mâna peste fața obosită, căutând energie suficientă ca să-mi exercit prerogativele și să lupt împotriva anumitor reacții.

— Tată, du-te la tine, odihnește-te și schimbă-te, i-am spus cu tandrețe.

Costumul său cu vestă își pierduse splendoarea în cursul agitației de peste noapte.

— Apoi fă ce poți la galerie, eu nu ajung acolo azi.

— Contează pe mine, scumpo.

M-am răsucit spre Idriss.

— Îmi pare rău că te abandonez pentru o perioadă nedeterminată. Georges o să te ajute cu potențialii cumpărători, multe persoane au arătat mare interes pentru tablourile tale.

— Nu-ți face griji pentru mine, spune-mi mai degrabă cum pot să te ajut.

Nu i-am răspuns, ci m-am adresat lui Carmen, cerându-i să-l sprijine pe tata la nevoie și să stea cu copiii în weekend, cât voi fi eu la spital.

— Când te duci?

— Trebuie să trec întâi pe la clinică, să anulez programările lui Xavier. Mai târziu, o să caut pe cineva care să-i țină locul.

— Ava, a intervenit Idriss, lasă-mă să le telefonez eu clienților… Sunt capabil să mă ocup, iar tu câștigi timp ca să fii cu el.

— Mulțumesc, am șoptit.

Eram gata să accept orice, dacă aveam posibilitatea să ajung mai repede la căpătâiul lui Xavier.

— Nu te putem lăsa să treci prin asta singură! s-a enervat tata. Merg cu tine la spital!

— Nu, tată. Îl cunoașteți, are mândria lui, fără îndoială nu i-ar plăcea ca toată lumea să-l vadă într-o stare proastă.

Vocea mi s-a înmuiat ușor, fapt ce n-a scăpat nimănui.

— Fii rezonabilă, Ava, m-a rugat Carmen.

— Nu vă dau de ales. Știu unde am nevoie de voi, în niciun caz la spital, așezați pe un culoar. Veți fi mai utili în alte părți. O să vă țin la curent, promit!

M-am uitat la ei încercând să exprim în privirea mea atâta mulțumire și recunoștință câtă eram în stare, apoi m-am ridicat.

— Să nu credeți că vă gonesc, dar trebuie să plec. Și, încă un lucru: diseară, nimeni în afară de mine, de Pénélope și de Titouan nu va dormi aici.

Idriss m-a urmat în mașină, până la clinică. M-a lăsat să intru singură. Abia am trecut de ușă, că s-a pornit un concert de lătrături și de miorlăieli. Câte animale erau internate? De ce renunțase Xavier să angajeze un asistent care ar fi putut să se ocupe de ele? Prioritatea mea era să pun la adăpost toate aceste biete animale. M-am dus în biroul lui Xavier. Hârțogăria invadase întregul spațiu. Dezordinea era atât de mare, încât am avut impresia că Xavier plecase intempestiv în ajun. Voia s-o lase liberă pe babysitter și întârziase? Se grăbise să ajungă înainte să se culce copiii? Cu riscul de a se expune pericolului… Mi-am înăbușit un suspin. Am dibuit vechea lui agendă și am găsit numărul de telefon al unui prieten din facultate cu care se mai ajuta, făcându-și reciproc servicii. L-am sunat, i-am explicat situația în linii mari și i-am cerut să ia pacienții lui Xavier. Mi-a promis că vine cât de repede. Din priviri, Idriss m-a asigurat că îl așteaptă el în locul meu. Apoi am deschis computerul – parolele erau simple, datele de naștere ale copiilor – și am aruncat un ochi peste programări. Noroc că Xavier era organizat și avea notate toate numerele de telefon ale clienților.

— E-n regulă, Ava, mă descurc, m-a anunțat Idriss. Du-te, nu mai pierde timpul!

I-am luat mâna și i-am pus în palmă legătura de chei de la clinică.

Mi-a trebuit o jumătate de oră ca să aflu în ce secție era Xavier. M-am prezentat la biroul asistentelor, unde mi s-a cerut din nou să aștept. Nu mai puteam să aștept. Neputința mea, impresia că depind de acești oameni erau greu de suportat. Trebuia să fac ce mi se spune, de pildă, să-l urmez pe acest medic – încă unul – în biroul lui. Bineînțeles, am ascultat ce-mi explica, am înregistrat informațiile; Xavier avea o dublă fractură deschisă de tibie și peroneu, îi puseseră fixatoare, șuruburi, nu avea voie să se ridice din pat cel puțin două săptămâni – dată

fiind starea, așa ceva nici nu risca să se întâmple. Când, în sfârșit, va putea să se ridice, îi era categoric interzis să se sprijine pe piciorul respectiv minimum o lună. După care, va începe recuperarea. Mi-a spus că soțul meu avusese norocul de a fi bine echipat, ceea ce-l ferise de arsuri grave, având doar unele superficiale. Poate voia să desfac șampania? În timpul operației din ajun, îi fixaseră, de asemenea, un șurub la încheietura mâinii, pentru ca oasele să se sudeze mai ușor; și pentru asta va fi nevoie de recuperare. Avea câteva coaste fisurate, organele vitale suferiseră în momentul impactului, trebuia să dea dovadă de răbdare până când totul se așază la locul său. Cât despre traumatismul cranian, acesta nu era prea important, Xavier se putea considera norocos, simptomele ar trebui să se estompeze rapid. Oare ce însemna „rapid”, în limbajul lor, mă întrebam, mai ales că medicul precizase că Xavier va rămâne sub supraveghere atentă în zilele următoare. Pe măsură ce litania tratamentelor, a riscurilor de infecție și a veștilor proaste se lungea, aveam sentimentul că mă înghite pământul. O să tacă într-un final?

— Pot să-l văd? i-am retezat-o eu. Am înțeles că e grav, foarte grav, că sunt necesare luni pentru refacere…

— Nu știm în ce măsură se vor reface…

M-am agățat de biroul lui, ca să nu-i sar la gât. Trebuia să-mi păstrez calmul, dar era dificil, în fața acestui om rațional, care nu-și făcea decât meseria, în definitiv.

— Uitați ce e, domnule doctor, am înțeles, dar nu vă cer altceva decât să-mi spuneți în ce cameră e soțul meu. Am nevoie să-l văd imediat și nu mă luați cu programul pentru vizite.

Bătusem cu pumnul în masă, dar, odată ajunsă în fața camerei 423, mi-am pierdut elanul. Ușa era întredeschisă, trebuia doar s-o împing ușor ca să fiu, în sfârșit, împreună cu Xavier. Însă teama mă oprea să trec pragul.

— Sunteți soția lui?

M-am răsucit. O infirmieră îmi zâmbea amabil. Am dat din cap că da.

— Vă așteaptă… De fiecare dată când deschide ochii, vă cheamă. Ava e numele dumneavoastră, nu?

Am încuviințat iar, fără să rostesc niciun cuvânt.

— Nu vă temeți, nu spun că nu te impresionează, dar este tot el, doar el, da?

— Mulțumesc…

A dispărut la fel cum apăruse, iar eu am împins ușa. În cameră era semiîntuneric, lumina se strecura doar printre lamele jaluzelelor. Lumina îi provoca durere? Am înaintat fără zgomot. M-am străduit din răsputeri să nu văd piciorul suspendat, metalul care răsărea din piele, brațul rănit. Îi ieșeau tuburi din tot corpul, am ocolit cu privirea perfuziile, am rămas surdă la bipul aparatelor. Nu mă uitam decât la fața lui tumefiată, la tenul ca de ceară, la ochii duși în fundul capului. Când mi-am încheiat drumul crucii și am ajuns lângă el, am ezitat să-l ating, de frică să nu-l trezesc, însă am cedat tentației și i-am mângâiat fruntea și părul. A gemut, iar eu mi-am înăbușit un hohot de plâns. A încercat să deschidă ochii. L-am sărutat pe buze. Cea mai mică mișcare părea să reprezinte un efort incomensurabil.

— Xavier… Sunt eu…

— Ava…

Avea vocea foarte slabă, arăta foarte fragil, el, care era întotdeauna atât de puternic.

— Sunt aici…

Dorea să se miște, capul i se legăna ușor de la dreapta la stânga.

— Culcă-te la loc, rămân cu tine.

— Vreau să te văd.

Am pus mâna pe scaunul din spatele meu, l-am tras încetișor, m-am așezat și m-am aplecat spre Xavier, sprijinindu-mă cât mai puțin posibil de pat. După câteva secunde de efort, a reușit să întredeschidă pleoapele; privirea îi era goală, epuizată. Buzele i s-au arcuit într-un zâmbet infim, care însă n-a durat. Fața i s-a crispat violent.

— Te doare, vrei să…

— Nu… Iartă-mă, Ava… Iartă-mă că… Că te fac să treci prin asta…

O lacrimă i s-a rostogolit pe obraz, am cules-o cu degetul.

— Nu-i vina ta, nu vreau să mai spui vreodată un astfel de lucru. Totul o să fie bine, Xavier…

— Nu… Ea ce face?

— Cine?

Și-a întors fața ca să nu mă mai vadă, de parcă i-ar fi fost rușine.

— Femeia peste care am dat… Am încercat s-o evit… n-am putut…

— Xavier, n-ai nicio vină…

Pieptul i s-a ridicat într-un suspin, care i-a produs o durere atroce. I-am cuprins fața în mâini și, delicat, l-am silit să se uite la mine.

— Ba da… a insistat el. Sunt răspunzător…

Lacrimile lui mă revoltau.

— N-are importanță… Deocamdată, tot ce contează e să te odihnești.

Efortul pe care îl făcuse îi consumase puțina energie de care dispunea, ochii i s-au închis singuri, oboseala și medicamentele îl biruiau, totuși era oricum, numai liniștit nu, trăsăturile i se schimonoseau urlându-i durerea. A scos un horcăit de suferință.

— Vreau să știu, Ava…

Deja adormise.

În orele următoare, Xavier abia dacă a ieșit din ceața în care se cufundase. Eu nu mă mișcam de lângă el decât atunci când mă forțau să părăsesc camera ca să-i facă tratamentul sau să-l consulte. De fiecare dată când intra cineva la el, tresăream de teamă că o să mi se spună iar să plec. Și așa se întâmpla aproape mereu. Voiam să rămân cu el, aș fi vrut să ajut, să acționez în locul lor. Era datoria mea să mă ocup de el. Înainte ca ușa să se închidă după mine – aveam impresia că mi-o trânteau în nas –, zăream mâini care-l atingeau, care-l manipulau.

Așteptam în picioare pe culoar, cu privirea ațintită în jos, mă făceam mică, mă simțeam stingheră, defazată, mi se arăta că locul meu nu-i aici, deși era vorba de Xavier, dragostea vieții mele, tatăl copiilor mei. Dar nu, mă excludeau. Mă deposedau de trupul soțului meu, de corpul pe care îl cunoșteam mai bine decât oricine, de corpul pe care îl iubeam, pe care îl doream, pe care îl mângâiam, pe care îl sărutam. Nu mai era al meu, soția lui. Era al lor acum, al acestor bluze albe care-l manipulau fără emoție, fără pudoare. Eram ținută departe de corpul lui. Noi, care trăiam sentimentul că suntem o singură ființă, deveniserăm din seara precedentă două corpuri separate, două corpuri care, pentru alții – cei care se ocupau de Xavier – nu mai aveau ce căuta împreună. Când cei care-l îngrijeau ieșeau din cameră și-mi aruncau o privire, în general fără să-mi spună nimic, nu știam niciodată dacă aveam voie să mă întorc lângă el, dacă-mi cedau în fine locul.

Începea să se însereze, aș fi vrut să nu mă preocupe ora, dar mă gândeam la copii, întorși de la școală de peste două ore, însoțiți de Chloé, cu care schimbam regulat mesaje. Avea grijă ce-mi scria despre ei, însă eu simțeam în adâncul sufletului că Pénélope și Titouan nu erau în regulă, că așteptau să mă întorc, ca să afle noutăți despre tatăl lor. Trebuia să-l las pe Xavier, să-i spun la revedere până a doua zi. L-am mângâiat blând pe frunte, fiindcă nu puteam să-l strâng în brațe.

— Iubirea mea, i-am șoptit, eu o să plec, copiii au nevoie de mine.

— Ava…

— Da, sunt aici.

— Péné… Pénélope… Titouan…

— Nu-ți face griji pentru ei, sunt bine. Toată lumea e acolo… Aș vrea să rămân cu tine. Mă întorc mâine, cât mai devreme posibil.

M-am aplecat și i-am sărutat buzele uscate. M-am stăpânit ca să nu cedez, deși, în sinea mea, urlam, plângeam.

— Te iubesc, Xavier. Pe mâine…

M-am retras mergând cu spatele fără să-mi iau ochii de la el, dându-i forță să mă mai privească puțin.

— Ava, m-a strigat el. Vreau să știu…

— Ce anume? Ce vrei să știi?

— Ce face ea. Femeia din accident… te rog…

— Nu-ți bate capul cu ea…

— Am nevoie…

În ciuda rănilor și a durerii, vinovăția îi răzbătea prin toți porii.

— Bine… Nu te neliniști…

Mi-a aruncat o privire plină de recunoștință, apoi a întors capul. Am părăsit camera fără să fac zgomot, cu grijă ca ușa să rămână întredeschisă în caz de nevoie, lăsându-mi soțul expus vederii tuturor. Am străbătut culoarul clătinându-mă, făcând slalom printre cărucioarele cu hrană; mirosul mâncării la cazan amestecat cu al medicamentelor mi-a întors stomacul pe dos. Mi se rupea inima că-l abandonez singur în acest loc. Am înțeles că, în ciuda ororii de peste zi, fusesem ciudat de calmă, datorită simplului fapt de a mă fi aflat lângă el. Acum, când mă îndepărtam cu fiecare pas, cădeam iar în nesiguranță, mă temeam de orice, eram fragilă, însă nimeni nu trebuia să știe și nici să-și dea seama. În afară de singurătatea din dormitorul de acasă, culoarele spitalului aveau să fie unicul loc unde mă puteam lăsa doborâtă de slăbiciune. Fiind doar o persoană oarecare printre atâtea altele, nimeni nu mă remarca. M-am refugiat într-un colț, în fundul liftului. Nu mai reușeam să-mi opresc lacrimile, curgeau singure, aveau propria lor disciplină. M-am chircit, rugându-mă ca liftul să nu se oprească până jos. Zeii erau contra mea. M-am îngrămădit și mai tare în peretele cabinei, abținându-mă să-mi îngrop fața în mâini, când ușa s-a deschis la etajul următor. Aș fi vrut să fiu invizibilă, să fiu lăsată singură cu durerea mea. Fără public, fără priviri compătimitoare sau curioase. Dacă aș fi putut, m-aș fi rostogolit pe sol ca să dispar.

— Ce mai faceți?

Nu avea cui să i se adreseze decât mie, vedeam doar o pereche de pantofi, în cabină. Am ridicat capul și am descoperit un bărbat cu fața marcată de oboseală, care mă observa.

— Nu vă amintiți? Sala de așteptare, noaptea trecută?

Mi-au mai trebuit câteva secunde ca să mă dezmeticesc și să fac legătura. Soțul femeii cu care avusese Xavier accident.

— Ba da, îmi amintesc.

Mi-am șters grosolan obrajii. Am stat și ne-am uitat unul la altul cât a durat coborârea. Ar fi trebuit să-i vorbesc, să-i cer informații despre soție, dar nu mă simțeam în stare, mă temeam prea mult de ce-ar fi putut să-mi spună, de reacția lui. Chipul încordat, fălcile încleștate, privirea feroce nu mă îndemnau să încep o conversație. În plus, îmi era teamă de ce riscam să aflu și ar fi trebuit inevitabil să-i transmit lui Xavier. Mutenia lui era elocventă, nici el nu voia să vorbească, nu mai mult decât mine. Când ușa s-a deschis, nu ne-am mișcat niciunul, nici celălalt, purtam un război al nervilor. Aveam să-l pierd, simțeam că cedez, ochii mi se încețoșau din nou. Atâtea sentimente, atâtea întrebări și temeri mi se învălmășeau în minte, în inimă! Eram atât de obosită! O lacrimă mi s-a prelins pe obraz, el a urmărit-o cu privirea, n-am avut forță s-o șterg. A arătat cu mâna spre ieșire și s-a tras într-o parte.

— Vă rog.

Nu știu ce m-a făcut să reacționez astfel, dar am luat-o la fugă, trebuia să mă îndepărtez de acest bărbat care nu putea să ne dorească decât răul. Doream să ajung acasă repede, cât de repede posibil.

Mi-am dedicat primele ore ale serii copiilor, prioritatea mea când nu eram la spital. Am rămas surdă la numeroasele apeluri telefonice. Mai târziu. O să văd mai târziu. Prin cuvinte simple, am încercat să-i liniștesc pe Titouan și Pénélope, să le explic că Xavier o să-și revină, pregătindu-i totodată pentru durata convalescenței lui. Nu trebuiau să se aștepte

că-și vor primi înapoi prea curând tatăl pe care îl știau.

Măcar o să-l primim cândva?

Nu încetam să-mi pun această întrebare de când plecasem de la spital. Oare viața ne-a fost dată peste cap în mod iremediabil? Nu va mai fi niciodată ca înainte? Ce ciudată, această separare între înainte și după! Viața dinainte de accident și viața de după accident – clar diferite una de alta. Deși totul se întâmplase recent și ne lipsea perspectiva oferită de trecerea timpului, simțeam deja că pierduserăm ceva. Ceva esențial. Nu reușeam să spun exact ce anume. Eram într-o ceață totală. Nu vedeam nimic în viitor. Nicio speranță. Nimic. Doar vid. O umbră plana de-acum asupra vieții noastre, în casa noastră. Și îmi era teamă. Însă trebuia să controlez această teamă, s-o înăbuș, s-o îndepărtez, nu-mi permiteam să mă las înghițită de ea…

I-am vegheat pe Titouan și Pénélope până au adormit. Fata mea, care de multă vreme nu mai avea nevoie să fie dusă la culcare, îmi reclama acum prezența, ghemuită în patul ei. Dintr-odată, redevenise o fetiță fragilă care n-o mai făcea pe adolescenta.

— Vreau să-l văd pe tata, mamă…

— Știu, scumpo, dar trebuie să mai așteptăm puțin… E foarte obosit…

— Nu-i corect…

— De acord… Vrei să-i scrii o scrisoare? O să i-o duc.

— Titouan ar putea să-i facă un desen, o să-l ajut.

— E o idee foarte bună. Acum, dormi.

O jumătate de oră mai târziu, intram singură în livingul nostru. Mă rog, nu chiar atât de singură: Monsieur se ținea după mine peste tot, fără zgomot, mă veghea. M-am prăbușit pe canapea, cu telefonul în mână. Mademoiselle mi-a sărit pe genunchi. Trebuia să-i sun pe tata, pe Carmen, pe Idriss, să le dau vești, să le spun că mă descurcam, în orice caz,

să încerc să-i liniștesc. Iar mâine, aveam s-o iau de la capăt.

A doua zi, n-am ajuns în fața ușii de la camera 423 decât la începutul după-amiezii. Fusese extrem de greu să-i las pe copii, fiindcă dădeau semne de suferință, noroc că puteam să mă bazez pe Carmen ca să-i țină ocupați în mii de feluri. Xavier părea să doarmă, n-am făcut deloc zgomot când m-am așezat lângă el. De teamă să nu-l trezesc, n-am îndrăznit să-l ating, deși muream de dorință. Ochii mei treceau de la fața lui marcată de durere la mâna teafără, mă abțineam s-o apuc și să mi-o apropii de obraz, să-i simt căldura, să i-o transmit pe a mea, cu pielea mea lipită de a lui.

— Ava, tu ești?

— Sunt aici, i-am răspuns imediat, aplecându-mă spre el.

Pleoapele i s-au zbătut și privirea lui, deloc mai vie decât în ajun, s-a oprit asupra mea.

— Cum te simți?

— Nu știu, a gemut el.

— Ți-am adus ceva din partea copiilor… Le e dor de tine… Vor să te vadă.

— Nu vreau să vină, nu vreau pe nimeni, s-a enervat el.

A făcut o grimasă de durere.

— Știu, l-am liniștit eu. Nu te îngrijora pentru nimic, mă ocup eu de tot, de copii, de clinică, totul e în regulă.

Și-a mutat privirea de la mine. Cu mare dificultate, a reușit să inspire profund, mă rog, cât de profund era posibil în starea lui.

— Vorbește-mi despre ei!

Am inventat povești, am înfrumusețat situația când am pomenit de moralul lor, el rămânea tăcut și mă asculta. Sau nu. Abia a reacționat când a descoperit cuvintele și desenele lor. În final, a ațipit, l-am mângâiat pe mână și m-am odihnit după minciunile pe care i le înșirasem, căutând în mine puținele resurse de care mai dispuneam ca s-o fac în

continuare pe femeia puternică atunci când el se va trezi. În momentele în care izbuteam să-mi desprind privirea de el și să nu-l mai examinez minuțios, analizam în detaliu camera; pereții de un alb-îngălbenit, tern, ferestrele mari ce dădeau spre parcare, cu storul mereu închis și care nu se deschidea niciodată, lipsindu-ne de orice posibilitate de a avea aer proaspăt. Și mai erau firele, perfuziile, buzunarele, toate tuburile de deasupra patului; utilitatea lor și cuvintele scrise pe ele mă speriau, aducându-mă înapoi la realitate. Ca să scap de asta, m-am afundat în fotoliul oribil din scai maro crăpat. Avea meritul de a fi comod și mi-am amintit că aveam nevoie de somn. Până la sfârșitul după-amiezii, Xavier abia dacă a ieșit din ceața care-l învăluia și, în clipa plecării mele, a mormăit câteva cuvinte cu greu inteligibile, pentru a cere – din nou – vești despre femeia implicată în accident. Am blestemat liftul, când s-a oprit la etajul al treilea și același bărbat ca în ajun și-a făcut apariția. Situația nu-l încânta mai mult decât pe mine, și-a dat ochii peste cap exasperat și a oftat epuizat. Totuși, a intrat în cabină.

— Bună seara, a mormăit el.

— Bună seara, am răspuns pe același ton.

Ca și în ajun, mi-a făcut semn să ies prima când am ajuns la parter. Ca și în ajun, m-am îndepărtat în fugă.

Trecând pragul casei, mi-a fost imposibil să ignor aroma mâncării; Carmen gătea împreună cu Pénélope și cu Titouan. Râsetele lor mi-au provocat un val de bucurie cum nu mai credeam că pot să simt multă vreme. Am profitat de primirea pe care mi-o făcea Monsieur, ca să-mi vin în fire. Era mai puțin vesel decât de obicei, părea mulțumit că mă vede, evident, însă mă adulmeca în mod bizar. Mirosul de spital mi se impregnase în haine și nu-i plăcea. Mie, nici atât. M-am sprijinit de tocul ușii de la bucătărie și m-am surprins zâmbind la spectacolul desfășurat sub ochii mei. Un câmp de luptă se întindea pretutindeni, dar

exista de asemenea – și mai ales – viață, copilărie. Copiii mei se distrau, își regăsiseră cât de cât nepăsarea, uitaseră ce se întâmpla și era cu atât mai bine pentru ei. Nu meritau catastrofa care se abătuse asupra familiei noastre.

— Mami! a strigat Titouan, sărindu-mi în brațe.

— Așadar, e petrecere aici!

A venit și Pénélope lângă noi. I-am strâns pe amândoi la piept, într-o îmbrățișare colectivă. Am întâlnit privirea emoționată a lui Carmen și i-am șoptit „mulțumesc”.

În timpul cinei, le-am dat informații destul de vagi despre Xavier; în schimb, am insistat asupra bucuriei lui când a primit darurile lor. Dezvoltam o adevărată artă a minciunii. Titouan a fost tare mândru să știe că desenul lui era agățat pe perete, în camera tatei, iar Pénélope a roșit de fericire să afle că el ținea scrisoarea de la ea aproape, ca s-o citească iar și iar. Carmen – care, bineînțeles, rămăsese cu noi, nu mă lăsase inima și nici nu-mi venea să-i cer să plece, aveam cu toții nevoie de un soare – încerca să descifreze sensurile ascunse. Am lăsat-o singură cât i-am condus pe copii în camerele lor. I-am privit cu plăcere cum s-au spălat pe dinți, de parcă ar fi fost cel mai frumos moment al zilei, i-am citit o poveste lui Titouan – trecuse atât de mult de când nu o mai făcusem –, iar Pénélope și-a ținut frățiorul în brațe. Apoi a așteptat în patul ei până când el a adormit cu mine. Când am intrat în sfârșit în camera ei, am găsit-o înfofolită în pături și cu un zâmbet firav pe buze.

— Rămân cu tine, am anunțat-o.

— Nu, mamă, du-te la Carmen, o să adorm, promit!

M-am așezat lângă ea, am netezit cearșaful, apoi mi-am trecut mâna peste obrazul ei.

— Mergi mâine la el?

— Da, scumpa mea, nu vreau să stea prea mult singur. O să-i povestesc seara noastră, o să râdă.

— Cine stă cu noi?

— Dacă vă las la bunicul e bine?

A aprobat din cap.

— Dormi, iepurașul meu, te iubesc.

— Și eu te iubesc, mamă.

Carmen mă aștepta în living, umpluse câte un pahar pentru fiecare cu infamul ei digestiv argentinian. M-am prăbușit pe canapea, lângă ea. Mademoiselle mi-a sărit pe genunchi, am strâns-o în brațe.

— Nu sunt sigură că pot suporta alcoolul tău de 90 de grade!

— E riscant, dar ai nevoie de somn, Avanita… Te cunosc, o să ceri cât mai puțin ajutor posibil, e dreptul tău, dar n-o să reziști dacă nu dormi.

Am luat cocktailul și l-am ridicat în direcția ei.

— Pentru fiara ta, a zis ea în șoaptă.

Lacrimi de epuizare și de durere mi-au umplut ochii. Ca să lupt cu ele, am dat paharul peste cap; gura și gâtul mi-au luat foc.

— Chestia asta a ta e o poșircă!

— Îți trebuie măcar atât, a replicat ea, turnându-mi încă un pahar. Povestește-mi despre ziua de azi… Când mă uit la tine, mă gândesc că n-are cum să fi fost ușor.

I-am oferit ceva mai multe detalii decât copiilor, deși n-aveam mare lucru de povestit.

— Hai, du-te acasă, Carmen, e târziu. Sau du-te la Théo…

— La cine?

Am izbucnit amândouă într-un râs nervos. Apoi ea s-a ridicat și s-a proțăpit în fața mea, cu mâinile în șolduri, ceea ce nu lăsa nici urmă de îndoială în privința hotărârii ei.

— Te cunosc mai bine decât îți închipui. Știu că nu vrei nici să deranjezi, nici să-ți invadeze cineva spațiul. O să mă fac mică de tot…

— E posibil? am ironizat-o eu.

— *Callate*[31]! Astă-seară dorm în camera de oaspeți, iar mâine, îmi împrumuți o pereche de chiloți. Dacă ai nevoie, vii, dacă nu, dormi, mă ocup eu de copii când se trezesc.

Mi-a aplicat un sărut pe obraz și a dispărut pe scară.

Zilele următoare s-au derulat în același ritm, un ritm de metronom. După ce îi lăsam pe copii la școală, mă duceam la clinica veterinară și mă ocupam de treburile curente, de corespondență, de facturi, ajutată de la distanță de confratele lui Xavier. Ar fi trebuit să caut un înlocuitor, dar nu găseai candidați pe toate drumurile. În plus, trebuia rezolvată problema cu asigurarea și începută procedura de declarație de accident cu vătămări corporale de ambele părți. Așa am aflat că poliția va face o anchetă și că motocicleta lui Xavier fusese dusă nu știu unde, pentru a fi expertizată. Când simțeam că mă apucă descurajarea, luam drumul spitalului, unde îmi petreceam restul zilei la căpătâiul lui Xavier, care se lupta în continuare cu visele lui și cu durerea. Așteptam să treacă timpul și el să iasă în sfârșit din ceața care-l învăluia. Nu schimbam niciodată mai mult de câteva cuvinte, el n-avea încă forță. În fiecare seară, cu toate încercările mele de a pleca mai devreme sau mai târziu cu cinci, 10, 15 minute, mă întâlneam invariabil cu bărbatul acela în lift. Vedeam bine că nici el nu-și revenea mai bine decât mine de pe urma acestei lovituri urâte a sorții, care se amuza înverșunându-se împotriva noastră. Totuși, o conversație era exclusă. „Bună seara. Bună seara.” Urma gestul său cu mâna ce-mi arăta ieșirea din lift, apoi porneam separat spre parcare. O rutină bizară.

Se scursese deja o săptămână de la accident. Ajungând la spital, m-am întâlnit întâmplător cu medicul și am intrat în vorbă cu el, îngrijorată că nu vedeam nicio evoluție la Xavier.

— Care e starea lui?

Omul nu avea o față prea expresivă, dar era imposibil să nu-i observi aerul preocupat. Mi s-a strâns inima.

— Constantele biologice nu sunt rele, ar fi trebuit ca recuperarea să avanseze mai mult, dar este

complet apatic. O să-i mai facem niște analize, ca să eliminăm o eventuală degradare a traumatismului cranian. Nu trebuie să vă îngrijorați.

Își bătea joc de mine! Și a dispărut înainte să-i pot cere alte informații. Ca de obicei, Xavier părea cufundat în somn, când am intrat în cameră. Mi-am ocupat locul în fotoliu după ce l-am sărutat pe frunte.

— Bună, mi-a zis el cu un firicel de voce.

I-am mângâiat tandru părul.

— Cum te simți?

N-a răspuns, dar a deschis ochii, tulburi ca de opt zile încoace. Când voi mai vedea o scânteie în verdele ca de smarald?

— Dar tu, Ava?

I-am zâmbit blând, însuflețită de speranță. Îmi punea această întrebare pentru întâia oară. Revenea la realitate?

— Mă descurc… Nu vreau decât să-ți fie mai bine… Toată lumea e îngrijorată, Xavier. Îți vor mai face niște analize…

A întors capul să nu mă mai vadă și s-a adâncit iar în lumea lui.

— Vreau să fiu lăsat în pace.

Apoi a adormit, dacă nu cumva s-a prefăcut pentru a avea parte de liniște.

După-amiaza mi s-a părut teribil de lungă. Voiam să se întâmple ceva, să reacționeze, să-mi vorbească. Cum să-i transmit energia mea? Singurătatea mă copleșea, disperarea, la fel. Xavier avea un aer pierdut, începeam să mă îndoiesc că-l voi regăsi cândva așa cum îl știam. Mă învinuiam pentru lipsa mea de răbdare, îmi pierdeam controlul doar după o săptămână nefericită.

— Să nu vii mâine, mi-a zis brusc, tocmai când mă gândeam că e ora să plec acasă.

I-am zâmbit ironic, m-am aplecat spre el și am mimat că-l mângâi pe piept.

— Poți oricând s-o rupi la fugă, ca să nu mă vezi nici mâine, nici în zilele următoare.

S-a uitat posomorât drept în ochii mei.

— Am tot timpul la dispoziție. Tata și-a reluat munca la galerie, i-am răspuns eu. Nu-i prioritatea mea, nici pe departe.

— Ai face mai bine să pleci.

Am scuturat din cap, cu inima rănită, simulând amuzamentul; mă îndârjeam să aduc un pic de normalitate, un strop de dezinvoltură. Să nu-i mai vorbesc ca unui bolnav, pentru a-l aduce înapoi, pentru a-l face să redevină el însuși.

— E încă devreme, nimeni n-a venit să mă dea afară.

— O să vină curând… Nu mai sta aici, când eu nu fac altceva decât să dorm.

Lacrimile trădătoare au găsit o cale de a mă lua prin surprindere.

— Nu plânge, Ava, te rog…

— Iartă-mă…

Expresia feței i s-a asprit și a încercat să se miște. În zadar. După câteva secunde lungi, am dat aprobator din cap și l-am sărutat apăsat pe buze. Apoi, mi-am luat mantoul fără să mă grăbesc – ca să mai fur câteva clipe alături de el –, el se forța să-mi zâmbească, dar se vedea că-i face rău. Nu mai puteam să vorbesc, copleșită de impresia că mă respingea, că mă dădea afară. Voia să fie singur. Ca în fiecare seară, m-am retras spre ușă cu spatele, fără să-l scap din ochi, pentru a păstra contactul cu el până la sfârșit. A încercat să ridice capul.

— Stai!

— Ce? Ce este, Xavier?

Inima mi s-a umplut de speranță, voia să rămân, însă n-a durat. O mască de furie și de durere îi acoperise chipul palid.

— Ia-mi lucrurile din dulap!

— Ce lucruri?

— Cele din seara accidentului. Mi le-au adus azi-dimineață. Nu vreau să le văd, arde-le, scapă de tot rahatul ăsta!

O sudoare rece mi s-a prelins pe spate. Am înaintat ca un automat și am deschis dulapul. M-am străduit să-mi stăpânesc tremuratul. Îi îndesaseră hainele într-

un sac mare din plastic opac. Pusă direct pe jos, casca dovedea violența șocului: viziera zburase, vopseaua se cojise.

— Nu vor să-mi dea informații.

Am priceput imediat la ce se referea.

— Xavier, te rog, termină odată cu această femeie!

— Ava!

Unde găsea atâtea furie? M-am răsucit violent și am aflat răspunsul. În culpabilitate.

— Poate am omorât-o!

Vocea îi suna spartă, răgușită, puternică și slabă deopotrivă. Nu era vocea lui. Am încremenit de groază. Concentrată asupra lui Xavier, refuzasem să mă gândesc că, poate, o femeie era pe cale să moară din cauza acestui accident; o soție, o mamă poate. Chipul soțului ei pe care îl întâlneam în fiecare seară, de o săptămână, mi-a răsărit în minte. Dacă ea ar fi murit, el mi-ar fi sărit la gât.

— Am înțeles, a continuat Xavier și glasul i s-a frânt. Refuzi să-mi răspunzi fiindcă ea e moartă și tu nu vrei să-mi spui!

— Ba nu! Evident că nu, sunt sigură că trăiește.

— De unde știi?

Am jurat în sinea mea să nu mă mai eschivez dacă îl întâlnesc din nou pe bărbat în lift. Am străbătut din câțiva pași distanța ce mă despărțea de Xavier, l-am sărutat și i-am mângâiat fața cât mai blând posibil.

— Nu te mai gândi la asta; până mâine, găsesc eu un mijloc să aflu. Între timp, odihnește-te!

El, care nu mai vorbea deloc sau doar foarte puțin, acum părea că nu mai poate să se oprească.

— Dacă a murit, dacă ea a murit… aș fi un asasin…

— Nu, n-o să fii niciodată un asasin, n-ai vrut să se întâmple toate astea. Știu, știu…

Nu mă mai asculta, nu mă mai auzea. Pieptul i se ridica din ce în ce mai repede. Intra în panică, se epuiza inutil, era încă prea slăbit ca să facă față. În ciuda ororii celor ce avuseseră poate loc, nu intenționam să-mi pierd soțul. Voi continua să lupt pentru el, ca să se vindece, să nu-și iasă din minți.

— Xavier… Calmează-te, iubire…

— Nu…

— Uită-te la mine, i-am ordonat ridicând tonul.

S-a supus, plângând.

— Cred că m-am întâlnit cu soțul ei. Nu părea mai în formă decât mine, dar nu era nici mai dărâmat. Nu-mi pot imagina că soția lui a murit, sau atunci dă dovadă de o stăpânire de sine foarte bună. Iar dacă s-ar fi întâmplat ce e mai rău, el nu s-ar învârti pe culoarele spitalului o săptămână mai târziu. N-ai omorât-o…

Tensiunea ce-i chinuia trupul s-a risipit treptat, continuam să-i mângâi fața ținându-l de mână, îi șopteam toate cuvintele de iubire de pe pământ. Respirația i s-a domolit până la urmă, a revenit la normal și Xavier a adormit. I-am murmurat un ultim *te iubesc* la ureche și m-am îndreptat spre ușă. Mai trebuia să-i iau lucrurile, nu-mi ardea de asta, dar n-aveam încotro. Trebuia s-o fac pentru el, ca să nu dea niciodată cu ochii de ele. Sacul era închis, nu-i distingeam conținutul – va fi nevoie să mă înarmez cu mult curaj ca să-l golesc; casca, în schimb, trebuia s-o ating. De câte ori o dusesem sub braț ca să i-o dau? Am apucat-o după obiceiul meu, simțeam sub palmă vopseaua ciobită, iar în locul vizierei dispărute se căsca un spațiu gol, care mă fixa, îmi trimitea imagini pe care nu voiam să le văd; corpul lui Xavier prăbușindu-se, doborât la pământ, alunecând, corpul lui frângându-se. Blestemata de vizieră îmi arăta și corpul acestei femei fără chip, care rămânea o necunoscută. Unde era corpul ei? În ce stare? Dacă inima ei înceta să bată… ce se alegea de Xavier?

Pe culoar, m-am încrucișat cu asistenta care se pregătea să-și înceapă rondul.

— E totul în regulă? m-a întrebat ea.

— A adormit adineauri, dar a fost cam agitat înainte, își face griji pentru…

— Știu… Ne cere întruna informații despre ea, însă nu avem voie să i le dăm.

— Înțeleg.

— Nu vă neliniștiți, veghem asupra lui.

Femeia a intrat în camera lui Xavier și a închis ușa.

Finalul acestei vizite fusese greu de suportat și destabilizator. Xavier nu era genul de om care face crize de angoasă sau intră în panică. O povară în plus. Încă o schimbare. Un nou mod de a vedea viața. Ajungând la parter, mi-am dat seama că, pentru prima dată, nu mă întâlnisem cu soțul femeii. Bafta mea! Tocmai când trebuia să aflu cu orice preț cum se simțea soția lui. Am ieșit din lift și mi s-a părut că zăresc în depărtare silueta lui înaltă. Am luat-o la fugă, sacul și casca îmi incomodau mișcările, mă loveau dureros peste picioare și peste coaste, oamenii se uitau la mine de parcă aș fi fost isterică, dar nu-mi păsa câtuși de puțin, doar salvarea lui Xavier mă interesa. Nu mai eram atentă la nimic, deși se înnoptase și ploua, dar acest bărbat mergea repede, foarte repede.

— Stați!

Evident, n-a reacționat și, întrucât nu știam cum îl cheamă, nu puteam face altceva decât să alerg și mai repede și să strig și mai tare. Într-un târziu, trebuie să se fi întrebat ce se întâmplă în spatele lui, așa că s-a oprit între două șiruri de mașini și s-a întors. Am profitat de asta ca să-l ajung din urmă. Când am ajuns în fine lângă el, privirea lui întunecată și obosită m-a determinat aproape să renunț.

— Scuzați-mă că vă abordez în felul acesta, i-am zis, încercând să-mi recapăt suflul.

— N-am timp.

Îmi întorcea deja spatele.

— Stați, vă rog, acordați-mi câteva minute.

S-a uitat iar la mine. Era tras la față.

— Vă ascult.

M-am bâlbâit, nu-mi pregătisem un discurs pentru ca el să accepte să-mi ofere informații despre soția lui. Nu mă simțeam în largul meu într-o situație fără ieșire și, sinceră să fiu, el degaja o formă insidioasă de violență care s-a intensificat când a remarcat casca lui Xavier sub brațul meu. S-a uitat fix la ea, cu privirea tot mai înnegurată, cu pumnii strânși. De

bine, de rău, am încercat s-o țin la spate ca să n-o mai vadă. Îmi imaginam perfect sentimentele lui. Mă simțeam cu adevărat tâmpită, lipsită de bun-simț și de respect. Era atât de deplasat din partea mea să-l întreb despre soția lui, când el îl considera pe Xavier răspunzător de accident!

— N-o să reușiți s-o ascundeți, mi-a zis arătând spre cască. Oricum, știu că este acolo.

M-am retras câțiva pași, tot mai stânjenită.

— Scuze… Îmi pare rău… Nu mai știu ce fac…

A oftat de parcă viața lui depindea de asta și tensiunea din umeri i s-a diminuat brusc.

— Nu vă scuzați, nu aveți nicio vină… V-au dat lucrurile lui?

Era vizibil mirat.

— Dumneavoastră, nu?

— Nu…

Faptul părea să-l nedumerească, să-l îngrijoreze chiar. Fără să înțeleg prea bine de ce, simțeam nevoia să-l liniștesc.

— Poate mâine… În fine… Nu-i vreo mare bucurie, vă previn.

— Mulțumesc… Bănuiesc.

Ploaia se întețea, mi-am ridicat fața spre cer, acordându-mi o clipă de răgaz, picăturile de apă îmi făceau bine, aveam deopotrivă senzația că mă trezesc și mă odihnesc. Gândul îmi fugea la Xavier, țintuit în patul lui, luptându-se cu durerea și culpabilitatea. Dacă ar fi fost lângă mine, ar fi râs, cerându-mi să mă adăpostesc undeva. Îi plăcea să mă vadă alergând prin ploaie, dorind în același timp să mă protejeze. Mi s-a pus un nod în gât. Când vom mai trăi asemenea momente?

— Aveați ceva să-mi spuneți?

Am revenit brutal în parcare.

— De fapt… voiam să aflu cum se simte soția dumneavoastră, dar aș înțelege dacă nu vreți să-mi răspundeți.

S-a uitat în altă parte câteva clipe, apoi m-a privit din nou fix.

— Vreau să vă răspund, dar să mă iertați că nu vă pun aceeași întrebare despre soțul dumneavoastră.

Am fost incapabilă să-i dau o replică, indiferent care. Totul ne ducea pe Xavier și pe mine spre așa-zisa lui culpabilitate. Ai fi crezut că soțul meu se năpustise deliberat spre soția sa. Mi-am înghițit furia, concentrată doar asupra obiectivului meu: să aflu.

— Mă urâți fiindcă-i doresc răul?

— N-am suficientă energie ca să vă urăsc. Nu contează ce s-a întâmplat în seara aceea, o să-l considerați veșnic răspunzător. De ce m-aș obosi să vă explic că a făcut totul ca s-o evite pe soția dumneavoastră, punându-și propria viață în pericol?

Privirea lui s-a oprit în spațiul gol al vizierei, rănile lui Xavier trebuie să-i fi devenit evidente, fiindcă s-a tras puțin înapoi.

— V-aș putea spune și că, în prezent, e mai îngrijorat pentru ea decât pentru el însuși, dar l-ați ridiculiza, nu?

— Să nu credeți asta, însă… e peste puterile mele să mă interesez de soțul dumneavoastră, când el i-a distrus viața lui Constance.

Auzindu-i numele, parcă am primit un pumn în stomac. Devenea reală, umană, exista prin acest nume, atât de dulce, de gingaș. Dintr-odată, mi se părea foarte fragilă.

— Totuși, a continuat bărbatul, ea vrea să știe dacă el a scăpat. O să-i pot spune că da.

— Iar Xavier… Îi oferiți măcar un răspuns?

— Viața ei nu mai este în pericol…

Fața lui profund marcată de durere nu mi-a permis să resimt niciun dram de ușurare.

— A ieșit din comă acum trei zile… din fericire, n-a durat. Însă tot corpul parcă i s-a făcut țăndări… Brațele, mâinile ei atât de prețioase sunt fărâme…

Și-a tras răsuflarea, în timp ce a mea se blocase.

— Are o comoție cerebrală a cărei evoluție trebuie supravegheată un an… Suferă teribil. Nu suportă nici cel mai mic sunet.

Xavier va fi devastat când va afla despre starea ei. Înțelegeam tot mai bine sentimentul de respingere al

acestui om față de soțul meu; în locul lui, aș fi mai rea decât o armată de monștri.

— Nu… Nu știu ce să vă spun…

Am rămas față în față o eternitate, după cum mi s-a părut mie. Cuvintele ar fi fost inutile. El suferea pentru soția lui. Eu sufeream pentru soțul meu.

— E timpul să ne luăm la revedere, a zis el rupând tăcerea.

— Aveți dreptate… Mult curaj, i-am urat cu sinceritate.

— Și dumneavoastră, la fel, aveți nevoie.

— Mulțumesc, am răspuns cu glas scăzut, mișcată de atenția lui, oricât de infimă.

Am așteptat să fiu sigură că Pénélope și Titouan dorm buștean, ca să mă duc după lucrurile lui Xavier, pe care le lăsasem în garaj la întoarcerea de la spital. Casca o ascunsesem într-un colț unde să n-o vadă nimeni în afară de mine. Mi-am luat inima în dinți, am adunat tot și m-am întors în living. Monsieur, care mă urma pretutindeni, s-a așezat lângă mine. Imediat ce am lăsat sacul jos, și-a vârât nasul în el și a scheunat. Mademoiselle a apărut de nu știu unde adulmecând, a miorlăit și a sărit pe măsuța joasă.

— Mă ajutați?

Am băgat mâna în sac și am încremenit. Nu era normal ce mă pregăteam să fac. De ce îmi dăduseră lucrurile lui de parcă ar fi fost mort? Xavier trăia! Acum câteva ore doar, eram cu el, îi vorbeam, îl sărutam. Întâi am dat cu mâna de blugi. I-am apucat și i-am tras afară cu ochii închiși. Am avut nevoie de câteva secunde ca să îndrăznesc să mă uit la ei. Când i-am văzut, abia m-am abținut să nu țip și să-i arunc cât colo. Nu faptul că erau rupți și tăiați impresiona cel mai mult, ci sângele și rigiditatea țesăturii. Violența roșului devenit negru mi-a stârnit greața. Restul hainelor erau într-o stare la fel de jalnică. Parcă îl vedeam în dimineața accidentului, în acest pulover bleumarin care îi plăcea atât de mult și îi venea atât de bine. De ce nu mă cuibărisem în brațele lui, să-i fi simțit căldura prin țesătura de lână?

Singura haină ce supraviețuise oarecum accidentului era geaca de piele. Mânecile, deși roase, îl protejaseră. Îmi aminteam perfect ziua când i-o dăruisem; un gest egoist și premonitoriu. Când pleca pe motocicletă, își punea prima jachetă, primul palton care-i cădea în mână, nu că n-ar fi crezut în virtuțile protectoare ale pielii, dar pretexta că n-are timp să-și cumpere una. Îmi făcusem eu timp pentru el. După ce o despachetase, o îmbrăcase imediat, îi venea mănușă, arăta frumos în ea și se dădea mare. Ne prăpădiserăm de râs și el îmi spusese „mulțumesc că mă protejezi”. Dădusem greș, nu-l protejasem. Am găsit apoi mănușile, mănușile pe care i le întinsesem dimineață, nu rezistaseră șocului, bitumului, erau sfâșiate. Ca și cureaua ceasului. Cadranul era spart și el. Ceasul pe care tata i-l dăruise cu ocazia căsătoriei noastre și la care ținea foarte mult. După cum îl cunoșteam eu pe Xavier, și pentru ceas o să sufere. În fundul sacului, nu mai rămăseseră decât legătura de chei de la clinică, cheile de la casă și portofelul, care fusese scotocit, golit. Pompierii căutaseră să-i afle identitatea, când îl recuperaseră. Am pus la loc toate actele. Gata, reușisem să termin.

Înainte de a mă duce la culcare, am aruncat ceea ce trebuia, adică tot, chiar și geaca – totuși, recuperabilă – sfârșise în pubelă, purta prea multe amintiri urâte. Tocmai mă pregăteam să strecor portofelul în geanta mea – în ideea să i-l duc –, când am înlemnit. Apoi l-am golit la repezeală. Lipsea ceva, ceva foarte prețios pentru Xavier. Talismanul lui. În fiecare an, înainte să plece, verifica obsesiv să nu-l uite, să-l aibă asupra lui mereu. Unde era? Unde era fotografia cu noi patru? Fotografia pe care o purta întotdeauna în dreptul inimii, orice s-ar fi întâmplat. Dispăruse. Pentru unii, ar fi putut reprezenta doar un detaliu, dar nu și pentru mine. Ne pierduse pe noi, noi îl pierduserăm pe el. Cineva lăsase să cadă această fotografie de familie, de fericire și de iubire. Nimeni nu dăduse atenție unei hârtii rătăcite, nimeni nu-i cunoștea importanța. Această amintire cu noi rămăsese poate pe stradă, în canal, în seara

accidentului, sau fusese aruncată la pubelă, distrusă, dar, oricum, rămânea pierdută pe veci. Sub nicio formă nu trebuia să-i pomenesc despre asta lui Xavier, nu trebuia să știe că fotografia dispăruse. O să aștept să se simtă mai bine sau să-mi vorbească de ea.

Monsieur și Mademoiselle m-au condus până în dormitor, i-am lăsat s-o facă, deși, în vremuri normale, nu li se permitea. Dar aveam nevoie de căldura lor liniștitoare.

Mademoiselle s-a ghemuit lângă mine, am mângâiat-o încercând să mă calmez. În întuneric, cuibărită pe locul lui Xavier, i-am vorbit: *dormi, iubirea mea, nu-ți face griji, totul o să se aranjeze, ești puternic, suntem puternici, te iubesc, te iubesc atât de mult…*

6

Nu puteam spune că mă obișnuisem cu această nouă viață, ci, mai degrabă, că trăiam un fel de acceptare. Ca anesteziată.

Școală. Casă. Hârțogărie. Clinică veterinară. Spital. Casă.

Aveam de ales? Absolut deloc. Știam ce am de făcut, fără să dispun de timp pentru a-mi pune vreo întrebare cât de măruntă sau pentru a mă gândi la restul. La ce nu făceam. La ce nu mai făceam. Să mă ocup de copii. Să fiu prezentă lângă Xavier. Timpul, zilele îmi erau calculate, organizate în funcție de ei trei. De nimeni și de nimic altceva.

Examenele medicale prin care a trecut Xavier n-au pus în evidență nicio complicație. Traumatismul cranian rămânea superficial, iar leziunile de la abdomen se cicatrizau. Nu eram nici pe departe îmbătată de speranță, dar aveam cât de cât o mulțumire. Își recăpăta lent forțele, dormea mai puțin peste zi, durerea nu mai era la fel de violentă, dozele de morfină scăzuseră. Însă când ațipea, se trezea tot mai des tresărind, după un coșmar despre care nu vorbea. În loc să dedice vindecării bruma de energie câștigată, se epuiza examinând în amănunt accidentul, într-un dialog tăcut cu el însuși, din care eu nu pricepeam nimic, întrucât refuza mereu să-mi povestească despre asta.

Îl observam neputincioasă cum se luptă cu furia și culpabilitatea. Măcar de-ar fi acceptat să mi se destăinuie. Aș fi vrut tare mult să aflu ce îl rodea pe dinăuntru. Aș fi vrut să-și împartă povara cu mine, să se ușureze măcar un pic, să nu-și mai înfrunte de unul singur temerile. Nu merita ceea ce el însuși își impunea să sufere. Nu mai suportam să-l văd torturându-se așa. A mers până acolo încât mi-a cerut să ies din cameră când a venit poliția pentru a încheia procesul-verbal al accidentului. Și, cu cât se gândea la noaptea aceea, cu atât se gândea la „victima” lui.

Deși fusesem mai mult decât evazivă, când aflase în ce stare se găsea ea, făcuse o nouă criză de angoasă, pe care doar un sedativ reușise s-o potolească, și se adâncise iar în mutenie. De atunci, îi spuneam că degeaba îl căutam pe soțul femeii, nu-i mai dădeam de urmă. Era o minciună, fiindcă îl vedeam în fiecare zi. Nu-mi mai băteam capul să-l evit, probabil că nici el. Aveam preocupări mai grave. Ne întâlneam invariabil în lift, seara. Conversația noastră se lungea ușor. De la „Bună seara. Bună seara", trecuserăm la „Bună seara, sunteți bine? Da, dumneavoastră? Da". Traversam parcarea nu chiar umăr la umăr, dar nici foarte departe unul de altul. În loc să ne urăm o seară frumoasă, ceea ce ar fi fost complet ridicol, ne făceam un semn din cap, când drumurile noastre se despărțeau.

Eram tot mai dezamăgită de starea de spirit a lui Xavier, de abandonul său, de pasivitatea lui față de propriile răni, neștiind cum să-l mai liniștesc. Toate tentativele mele dădeau greș, îmi respingea propunerile chiar înainte să le termin de formulat. Speram că, atunci când va avea voie să se ridice – fără a pune piciorul în pământ, evident –, îi va reveni pofta de viață. Să stea lungit în pat atâta vreme, să nu se poată sălta decât apucând un mâner atârnat deasupra trebuie să fi fost groaznic pentru el, care se afla veșnic în mișcare, veșnic în acțiune, umblând în lung și-n lat. Îmi imaginam în ce măsură se simte întemnițat în această cameră și în acest corp pe care nu-l mai stăpânea, care nu-i mai răspundea la comenzi, însă erau doar presupuneri de-ale mele, fiindcă el nu vorbea deloc sau foarte puțin.

Ca în fiecare seară, am închis ușa sub privirea melancolică a lui Xavier, care se muta de la mine la fereastră. Storul nu mai era coborât, însă el nu putea să vadă decât cerul, ziua, singura perspectivă la nivelul ochilor lui, sau întunericul, noaptea. Fără îndoială, simțea că se sufocă în acest loc. Am străbătut culoarul în direcția liftului și, spre marea surpriză, am dat de soț, care se învârtea încolo și-ncoace la intrarea de serviciu. Când m-a văzut, s-a

îndreptat spre mine. Ce voia? De ce era aici? Soția lui fusese transferată la acest etaj?

— Bună seara, mi-a zis. Vă așteptam. Astă-seară, eu sunt cel care ar dori să vă vorbească.

— Vă ascult, i-am răspuns, pe un ton rezervat.

— Aveți câteva minute la dispoziție? Pot să vă ofer o cafea? Doar n-o să stăm în pasaj.

Avea dreptate; locul nu era propice pentru a începe o discuție care părea importantă în ochii lui și care, fatalmente, va avea consecințe asupra lui Xavier… și asupra mea.

Am coborât cu liftul, tăcuți. În afară de a-mi contempla vârfurile încălțărilor, n-aveam altă posibilitate decât să-l observ pe el. Ce vârstă putea să aibă? În jur de 45 de ani, ca Xavier. Părul îi era negru, dar îl trădau tâmplele grizonante. Mi-am dat seama că mereu era îmbrăcat impecabil, prezentabil, dichisit ca pentru o întâlnire de afaceri, cu blugi sobri, pantofi lustruiți, sacou negru peste o cămașă de culoare deschisă, călcată și descheiată la gât. Cum reușea? Eu arătam ca o servitoare îngălată, de la accident. Doar făceam un duș și mă îmbrăcam cu ce-mi pica în mână; în rest, nu mă îngrijeam deloc. Ne-am dus la cafeneaua în care eu făceam tot posibilul să intru cât mai rar; la prânz, îmi cumpăram un sandvici – care sfârșea la pubelă după două înghițituri – și ieșeam în viteză. La fel trebuie să fi simțit și el, judecând după aerul lui dezgustat. M-am așezat la o masă mai ferită, iar el s-a dus să ia două espresso. Când mi-a întins paharul, i-am mulțumit cu un semn din cap. Tăcerea se prelungea, eram amândoi la fel de stânjeniți, niciunul nu sorbea din ceea ce se voia a fi o cafea.

— Am recuperat lucrurile lui Constance, m-a informat el într-un târziu.

I-am zâmbit compătimitor, nu uitasem senzația. A căutat în buzunarul interior al pardesiului.

— Am găsit ceva ce-i aparține soțului dumneavoastră.

Mi-a întins o fotografie. Acea fotografie. Fotografia noastră. Minune! Am dus mâna la gură,

inima a început să-mi bată mai repede. N-o mai văzusem de atâta vreme. Părea să dateze din secolul trecut, culorile păliseră, hârtia se îngălbenise. Eram pe plajă, în costume de baie, cu fiul nostru încă bebeluș pe genunchii mei, cu fiica noastră ținându-ne de gât pe Xavier și pe mine, el zâmbea – foarte larg –, iar eu îl sorbeam din ochi.

— Poftiți!

Mi-am venit în fire și am luat fotografia, ridicând privirea spre el și zâmbind emoționată, dar și un pic jenată că ne văzuse într-o ipostază de intimitate familială.

— O credeam pierdută definitiv… Mulțumesc mult!

— N-aveți pentru ce.

Am mângâiat-o ca pe bunul meu cel mai de preț și am pus-o în geantă. Când mi-am îndreptat iar atenția spre el, am remarcat aerul lui mohorât, privirea pierdută.

— Cum se simte soția?

— Suferă cumplit și are moralul la pământ… Mulțumesc pentru grijă!

Voiam să aflu mai multe, însă el nu mi-a lăsat timp.

— Am o întrebare să vă pun, sigur o să vi se pară cam deplasată. Cunosc deja răspunsul, dar mă simt obligat să vă întreb.

— Spuneți!

— Îmi închipui că printre lucrurile soțului nu era și o vioară, nu?

M-am uitat la el ca trăsnită. Despre ce vorbea?

— O vioară?

— Da, o vioară, instrumentul muzical…

— Nu. De ce…

— Soțul dumneavoastră nu a pomenit de așa ceva, din întâmplare?

— Categoric, nu.

A înjurat și s-a lăsat moale în scaun, luându-și capul în mâini ca pentru a-și stăpâni decepția sau iritarea.

— De ce? am îndrăznit să-l întreb.

Trebuia să recunosc că eram curioasă, mă așteptam la orice, dar, cu certitudine, nu să fie vorba despre o vioară. M-a privit lung și am avut impresia că ezită să-mi răspundă, însă n-a durat.

— În seara accidentului, Constance avea vioara cu ea. Se întorcea de la o repetiție la Operă. Nimeni nu știe unde e vioara.

Repetiție la Operă… Mi s-au trezit niște amintiri. Era programat un concert în zilele de după accident, chiar voiam să merg la el cu Xavier, să petrecem o seară romantică. Femeia avea vreo legătură cu acest eveniment? Situația devenea din ce în ce mai ireală. Cu câteva zile în urmă, el pomenise de mâinile ei prețioase.

— E violonistă?

Viața acestei femei fusese complet răvășită. Iar starea lui Xavier ar continua să se agraveze dacă i-aș spune. Dar mai puteam să-l mint? Să-i ascund o asemenea informație? N-aveam de ales. O să păstrez tăcerea.

— Trebuie să suporte foarte greu gândul că vioara a dispărut.

— Într-adevăr, e mai mult decât dureros. Voia s-o aibă lângă ea, deși nu se știe dacă va mai putea vreodată să cânte.

M-am tras înapoi fără să vreau. El a ridicat mâna într-un gest de conciliere.

— Nu caut să polemizez sau să fac reproșuri. Nici măcar nu știu de ce vă povestesc toate astea. Ba da, știu… Pentru că păreți să înțelegeți… Cunoașteți mulți muzicieni?

— Nu, nu muzicieni, dar cunosc pictori și sculptori… și trebuie să aibă puncte comune.

S-a uitat la mine iscoditor, parcă mă întreba în tăcere de ce cunoșteam artiști. Însă n-aveam chef să vorbesc despre galerie. Refuzam să mă gândesc la ea. O conducea tata pentru mine.

— O să-l întreb pe Xavier dacă a văzut sau dacă-și amintește să fi auzit vorbindu-se de o vioară…

— Mulțumesc!

S-a lăsat din nou tăcerea. Nu mai aveam nimic să ne spunem. Și totuși… În ciuda faptului că el se considera victimă și mie îmi atribuia locul călăului, împărtășeam aceeași situație. Ce ciudat, să mă gândesc că bărbatul din fața mea – care îl ura pe Xavier fără măcar să-l cunoască – era poate persoana căreia m-aș fi putut destăinui cel mai ușor despre toate prin câte treceam. Și, sincer vorbind, mi-ar fi plăcut să aflu cum rezista el, dacă se baza pe cei din jurul său, pe familie, pe prieteni. Aveau copii? Ea îi primea în vizită? Reușea el să-și liniștească soția în privința viitorului, să comunice cu ea acolo unde eu dădeam greș cu Xavier? A inspirat adânc, de parcă și-ar fi lăsat deoparte gândurile.

— Nu vă mai reții.

— Oricum, trebuie să plec, copiii sigur mă așteaptă.

Nu ne atinseserăm de cafele. S-a ridicat odată cu mine și am ieșit în același timp.

— O seară bună…

S-a întrerupt ezitând.

— Doriți să-mi mai vorbiți despre altceva? l-am încurajat eu.

— Știu numele soțului, dar nu și pe al dumneavoastră, e penibil, nu vi se pare?

Am dat din cap, surprinsă. Avea dreptate.

— Adevărat… în mijlocul acestei nebunii, ne pierdem uzanțele cele mai simple. Ava, mă cheamă Ava. Și pe dumneavoastră?

— Sacha.

N-a existat niciun zâmbet, nimic frivol, totuși am avut impresia că tăcuserăm pace, că măcar semnaserăm un armistițiu. Nu-i dispăruse furia față de Xavier, dar îmi dădea de înțeles că nu avea să-și mai manifeste animozitatea la adresa noastră. Poate acceptase că ceea ce ni se întâmpla la toți patru ținea de fatalitate, că nu puteam face nimic și, mai ales, că n-avea rost să ne sfâșiem și să ne atacăm.

* * *

Tata se invitase singur la cină. Un cuvânt mult prea mare. De fapt, nu spusesem *nu* când el îmi propusese să rămână, întrucât contam pe el pentru a aduce un pic de veselie pe chipul lui Pénélope și pe al lui Titouan. Sosise la sfârșitul după-amiezii, ca s-o schimbe pe Chloé și să petreacă ceva timp cu nepoții. Fără a mai pune la socoteală că adusese o tavă uriașă cu lasagna pentru cină. Înainte să ne așezăm la masă, a profitat de răgaz ca să treacă în revistă situația de la galerie. Nu-mi permiteam să aflu dacă meseria mea și acel loc îmi lipseau. În mintea mea, nu încăpeau astfel de gânduri, îl auzeam fără să-l ascult cu adevărat, vorbind despre propuneri, despre negocieri cu potențiali clienți, despre încercările lui de a-i calma pe ceilalți artiști ai mei – nu toți la fel de docili și de răbdători ca ultimul meu protejat. Nu răspundeam mare lucru, mulțumindu-mă să dau din cap și să aprob cu un mormăit ce-mi explica el, străduindu-mă să pun capăt întrebărilor lui. Mi-ar fi fost mult mai simplu să nici nu fiu pusă la curent, să mă port ca și cum galeria nu mai exista, ca și cum viața mea era suspendată, în afara timpului, căci însuși faptul de a mă gândi la asta îmi făcea stomacul ghem. Eram ruptă în două. Mă tulbura să mă gândesc la galerie, mă îmbolnăvea ideea că-mi neglijez meseria. Dar și gândul de a mă întoarce acolo, de a regăsi bucuria galeriei, îmi dădea un sentiment de vinovăție, mă îmbolnăvea la fel de tare. Nu puteam să-l abandonez pe Xavier în spital. Cel mai bine era să mă port ca și cum treburile de la galerie nu mă mai priveau pe mine. Tata se afla din nou la comandă, totul mergea de minune, trebuia doar să nu mă gândesc la asta.

M-am forțat să mănânc ceva mai mult decât de obicei. De la accident, nu reușeam să înghit decât strictul necesar, doar atât cât să rezist, cât să-i dau corpului ce-i trebuia ca să nu cedeze, asta ar mai fi lipsit! Însă, sub privirea intransigentă a tatei, se impunea să fac impresie bună. Mi se părea că redevenisem o copilă ce ar fi fost certată dacă nu

mânca tot din farfurie. Mestecam fără grabă, zâmbindu-le crispat copiilor. Nici mâncarea – care le plăcea la nebunie –, nici prezența bunicului lor nu reușeau să-i înveselească. Resimțeau tot mai intens absența lui Xavier. Erau prea cuminți, prea calmi. Un văl de plumb se așternuse peste casă și îi sufoca, înnegurându-le copilăria, iar pofta lor de viață dispăruse. Nimic nu mai funcționa ca înainte. Își epuizaseră resursele, erau la pământ, fără forță să lupte contra durerii. Le era teribil de dor de tatăl lor…

— Tati va fi acasă de aniversarea mea?

Ca toți băieții de vârsta lui, Titouan voia neapărat să-și serbeze ziua de naștere cu prietenii și cu familia. Unde să găsesc timp pentru a mă ocupa de asta, pentru a-i oferi bucuria la care ținea atât? În vremurile obișnuite, deja cu săptămâni înainte de ziua cea mare, Titouan împărțea invitațiile la școală, alegea tortul, activitățile distractive și mai știu eu ce. Acum, nimic. Zero. Pénélope nu îndrăznea să mă privească, de teamă să nu descopere răspunsul.

— Nu știu, îngerașule, am mărturisit eu. N-am discutat cu doctorii, iar tati este încă obosit. N-are voie să se ridice, deci, ca să vină aici… Deocamdată, e prea devreme pentru un răspuns.

Ochii fiului meu s-au umplut de lacrimi.

— Nu mai vrea să ne vadă!

Cu o mișcare din braț, a aruncat cât colo farfuria și a fugit în camera lui, strigând furios. Se simțea rău, cumplit de rău, nu înțelegea de ce nu-și văzuse tatăl de atâtea săptămâni, de ce poate nu-i vom sărbători ziua de naștere anul acesta. Am rămas paralizată în fața acestei dezlănțuiri violente care nu-l caracteriza. Și, dintr-odată, mi-am dorit să nu mă aflu aici, nu voiam să fiu împreună cu copiii mei și cu tata, aș fi vrut să fiu undeva, la mare distanță de durere, să plec departe de suferința lui Xavier și de cea pe care ne-o impunea nouă. Și, pentru prima oară de la accident, am simțit ranchiună față de soțul meu, pentru corpul lui dezarticulat și pentru letargia lui care făcea rău familiei noastre, care-i debusola pe copii. Xavier mă

lăsa să mă zbat singură-singurică. Fără el. Dincolo de faptul că nu mai era el însuși, devenise un străin pentru noi, familia sa.

— Mamă! m-a strigat Pénélope. E adevărat, de ce nu mergem să-l vedem? Nu ne mai iubește?

Din nou am rămas fără replică. Fiica mea s-a ridicat și ea de la masă.

— Mă duc la Titouan.

Tăcerea s-a așternut grea peste cina noastră.

— Urc eu să mă ocup de ei, mi-a șoptit tata. Tu odihnește-te.

— Nu, tată, eu trebuie s-o fac, e datoria mea. Îmi pare rău că ai asistat la această scenă.

M-am dus la copii. Am avut nevoie de aproape o oră ca să-l calmez pe Titouan, care a adormit într-un târziu sughițând. Pénélope nu voia să vorbească, se închidea în sine și nu mai credea în himerele mele. Această criză mă storsese de puteri, dacă era posibil așa ceva; credeam că ajunsesem deja la limită. Am coborât scara cu pas greu și l-am găsit pe tata în bucătărie. Curățase resturile. Mi-a reîncălzit farfuria cu ce mai rămăsese pe ea, mi-a dat-o și a așteptat să termin de mâncat, apoi mi-a curățat o portocală. „Ai nevoie de vitamine”, a fost singurul lui comentariu.

— Vrei să-i fac o vizită lui Xavier? mi-a propus ceva mai târziu, văzând că nu deschideam gura.

— N-ar folosi la mare lucru.

— Suntem aici, Ava. Nu uita că nu ești singură.

— Știu, tată, dar faci deja prea multe.

— Chiar și maică-ta e gata să vină… Am descurajat-o, mă îndoiesc că ți-ar plăcea să ardă bețe parfumate în cele patru colțuri ale casei sau în camera lui Xavier.

A reușit să-mi smulgă un zâmbet. Mama îmi trimisese o scrisoare lungă, asigurându-mă că ne deschide de la distanță toate chakrele. Nu găsisem curaj să-i răspund.

— Mulțumesc, tată, ai dreptate… O să-i scriu cât de curând, ca s-o liniștesc… Acum mă duc la culcare, sunt obosită și aș vrea să încerc să dorm. Mâine am o zi grea.

La ora 9, parcam în fața clinicii, unde mă așteptau două mașini. A confratelui lui Xavier și a înlocuitorului pe care îl găsise până la urmă. Un tânăr veterinar licențiat, care-și făcuse stagiul la prietenul soțului meu. Mă asigurase că ne putem baza pe el, o să aibă grijă de pacienți și de stăpânii lor. Îmi mărturisise că era un mare noroc pentru el, nici nu trebuise să stea prea mult pe gânduri. Acest tânăr nu avea alte angajamente și putea să lucreze pentru Xavier oricât era necesar, nu conta durata contractului. Singura lui cerință: să stea acolo. Într-adevăr, nu putea să-și închirieze ceva fără să știe cât timp va rămâne la clinică. În dimineața aceasta, trebuia să fac cunoștință cu el și să-i încredințez cheile de la clinică și de la vechea și prima noastră „locuință". Respectivul cuibușor, cuibușorul nostru, avea să fie ocupat de un străin, pentru că Xavier era țintuit într-un pat de spital, de unde nu dădea semne că ar vrea să plece.

Avusesem o noapte acceptabilă, la drept vorbind, prima după multă vreme, totuși mi se părea că nu fusesem niciodată atât de obosită. I-am salutat cu cea mai mare amabilitate din lume și n-am putut să nu observ timiditatea tânărului. Apoi, i-am invitat să mă urmeze. Era plăcut înăuntru, nu oprisem căldura, ca și cum ar fi existat posibilitatea ca Xavier să se întoarcă în orice moment. Însă, în clinică, nu mai era miros de câine, de litiere, izul caracteristic de animal. După o vizită în viteză a locurilor, l-am condus pe tânăr în cabinetul soțului meu. A dat roată încăperii; eu încremenisem în fața scaunului gol de la birou. De câte ori îl găsisem pe Xavier aici? Abia dacă mă atinsesem de harababura de aici, în ciuda rondurilor mele zilnice.

— Pot? m-a întrebat tânărul, arătând spre scaun.

Am aprobat cu o mișcare din cap și i-am dat Post-it-ul pe care scrisesem parola computerului și numărul meu de telefon.

— Vă aștept în bucătărie, pentru o vizită a casei, nu vă grăbiți.

Am părăsit repede camera, incapabilă să văd pe altcineva, în afară de Xavier, stând la birou. Mi-am găsit refugiu în bucătărie, bucătăria noastră, bucătăria mea. M-am așezat pe un scaun din Formica, lângă masă. La începutul relației noastre, ne luptaserăm unul cu altul pe tema renovării acestei încăperi. Câștigase Xavier. Din toată clinica, era singura încăpere care își păstrase stilul inițial: gresie din anii ’70, blat șubred și chiuvetă de email. Exagerase chiar, mobilând-o ca pe bucătăria bunicii. Așa se explicau Formica, vasele de sticlă Pyrex și masa de lemn rustică. Dorea atât de mult ca toată clinica să arate ca o casă, un adăpost pentru animale și pentru stăpânii lor… de parcă se presupunea că aceștia din urmă vor ajunge în bucătărie! Și într-adevăr, după întâlnirea de final, cum numea el eutanasia, le oferea adesea o cafea, un ceai, eventual o bere, stăpânilor îndurerați. Chiar și atunci când eu pregăteam masa sau o hrăneam cu biberonul pe Pénélope. Nu-i păsa că întârzie la restul consultațiilor sau că tulbură obiceiurile familiei. Munca lui nu înceta după ultima bătaie de inimă a câinelui sau a pisicii, pornea de la principiul că trebuia să le acorde aceeași atenție oamenilor care îi însoțeau. Chiar dacă îl bombăneam atunci în sinea mea, acum, privind înapoi, toate acestea erau niște amintiri frumoase. Ce n-aș da să-l văd din nou aici!

Pentru a stăvili tristețea ce punea stăpânire pe mine, m-am ridicat brusc de pe scaun și am făcut cafea.

— Ava? mi s-a adresat confratele lui Xavier. O să mă ocup mai târziu de tot ce ține de muncă, ca să te eliberez cât mai repede.

— Mulțumesc, veniți cu mine, să vă arăt restul casei.

Tânărul avea noroc, casa era mobilată, toate mobilele noastre vechi aterizaseră aici, Xavier nu voia să țină casa goală. Și nu greșise. Am alungat

amintirile și am ignorat unele detalii. Am făcut turul camerelor.

— Dormitorul nostru, am zis eu la sfârșit, împingând ultima ușă. Scuze… Dormitorul dumneavoastră.

— O să folosesc altă cameră, mi-a zis locatarul nostru, politicos.

— Cum doriți… Cred că v-am prezentat tot. Vă las să lucrați. Dacă aveți vreo problemă, nu ezitați să mă sunați!

Trebuia să plec, era exclus să mă prăbușesc în fața unor necunoscuți. N-au încercat să mă rețină, din fericire. Când am ajuns la ușă, m-am întors spre ei, strângând în mână, cu toată puterea, pentru ultima oară, cheile, cheile mele. Nu puteam să i le dau pe ale lui Xavier, preferam să le sacrific pe ale mele.

— Poftiți!

Tânărul le-a luat de parcă reprezentau cea de-a opta minune a lumii. Asta m-a emoționat. Cu certitudine, era persoana potrivită.

— Spuneți-i soțului dumneavoastră că mă voi strădui cât pot.

— O să-i facă plăcere, mulțumesc. La revedere!

M-am răsucit pe călcâie și, din păcate, confratele lui Xavier a venit după mine.

— Ava, fiindcă tot sunt în zonă, aș putea profita pentru a-i face o scurtă vizită, ce zici?

Am ezitat o secundă, aș fi acceptat, dar mă temeam să nu provoc o reacție urâtă la spital.

— E foarte drăguț din partea ta, dar el este obosit, chiar este, și într-o stare proastă. O să-i spun că ai vrut să treci, bazează-te pe mine, îți mulțumește că ai găsit pe cineva pentru clinică.

— Înțeleg, nu-i nicio problemă, data viitoare. O să-l supraveghez pe tinerel, ai încredere.

O jumătate de oră mai târziu, intram pe ușile spitalului. O parte din mine era roasă de ranchiună, îi purtam pică lui Xavier pentru ce mă forța să îndur, pentru ce-i forța pe copii să îndure. Cealaltă parte era doar îngrijorare și dragoste pentru el. Voiam să-l

regăsesc, să redevină el însuși, să luptăm împreună. Asistentele s-au mirat când m-au văzut.

— Oh… Este cu kinetoterapeutul.

— Nu-i nimic, aștept.

M-am învârtit de colo-colo, printre cărucioare și asistente. Cunoșteam pe de rost acest culoar, îl detestam, ceea ce nu mă ajuta să mă calmez. Mirosul persistent de detergent amestecat cu cel de boală mă afecta tot mai mult. Boala și rănile aveau un iz anume, descoperisem în ultimele săptămâni. Ușa de la camera 423 s-a deschis, iar kinetoterapeutul s-a îndreptat spre mine, cu un aer preocupat.

— Bună ziua, mă bucur că vă găsesc aici.

— Și eu, la fel, da, bună ziua. Cum merg ședințele?

— Exact despre asta doream să vă vorbesc. Nu se prea străduiește, nu are tragere de inimă, li se întâmplă frecvent pacienților, însă adesea, perspectiva de a se putea ridica în curând din pat îi ajută. Nu și pe Xavier. Ar fi trebuit să stea deja în picioare, însă, deocamdată, așa ceva nu poate fi luat în considerare. A pierdut mult din mușchii piciorului drept; or, tocmai acesta va trebui să-i suporte întreaga greutate, în lunile următoare. Și a slăbit enorm.

Era un eufemism, Xavier devenise o umbră a lui însuși, cu obrajii supți, brațul descărnat și coastele, acum fără bandaje, ieșite în afară.

— Azi-dimineață, m-am întâlnit cu psihologul de serviciu. Soțul dumneavoastră l-a trimis la plimbare, acum câteva zile… Refuză ajutorul lui…

Habar n-aveam. De ce nu-mi spusese? De ce respinsese sprijinul? Încă o dată.

— Mă gândeam că ați putea să faceți ceva… Dar, atenție, luați-l cu binișorul, e foarte fragil.

Ce-și închipuia? Că nu încercasem nimic? Insistam în fiecare zi!

— Știu, da… Țineți-mă la curent!

— Desigur. Curaj!

Nici n-am catadicsit să spun mulțumesc. Am inspirat adânc, înainte să ciocăn la ușă și să intru. Fața lui Xavier s-a metamorfozat într-o fracțiune de

secundă când m-a recunoscut. Înainte să mă vadă, avea o expresie dură, trăsăturile aspre, privirea răutăcioasă. Așa arăta când o asistentă, o infirmieră, un medic veneau la el? Deci juca teatru în timpul vizitelor mele, făcând efortul de a afișa o expresie mai prietenoasă înainte să sosesc eu. Teatru… Un cuvânt prea mare pentru apatia manifestată în prezența mea. Și acum, îl demascasem.

— Ava? Ce cauți aici?

M-am apropiat, abținându-mă să vorbesc imediat. Mi-am scos mantoul, cu zâmbetul pe buze, m-am aplecat spre el și l-am sărutat.

— Surpriză…

Nu s-ar fi zis că se bucură în mod deosebit de apariția mea inopinată.

— M-am întâlnit cu kinetoterapeutul tău adineauri. Ești obosit azi?

A mormăit ceva. Trebuia să încerc altă abordare.

— Vin de la clinică.

Se uita pe fereastră, ca să mă evite.

— Azi trebuia să se instaleze tipul care îți ține locul, îți amintești, nu? Pare de treabă…

A închis ochii și a strâns pumnul liber.

— Ava, te rog… Nu acum.

M-am adâncit în fotoliu, supărată. Nu-mi mai recunoșteam soțul. Unde era? La ce se gândea? Fiecare zi ce trecea îl îndepărta de mine, mă îndepărta de el, nu-mi mai îngăduia să ajung la gândurile lui, la sentimentele lui, nu mai știam cum să-i vorbesc, nu mai știam cum să-l ajut. Clinica și meseria care reprezentau aproape întreaga lui viață parcă nici nu mai existau. Refuza sistematic să-mi răspundă, dacă deschideam acest subiect, deși ar fi trebuit să fie teribil de neliniștit. Când îmi aminteam cât se înfuriase din cauza consecințelor absenței lui dinainte de accident, aveam impresia că, în fața mea, se află altcineva, un necunoscut. În mod sigur, animalele și meseria lui îi lipseau, nu putea fi altfel. Dar angoasele lui? Trebuie să fi avut, inevitabil. Va reuși să lucreze normal dacă rămânea cu sechele la picior? Un veterinar are nevoie de picioare zdravene,

ca să poată sta ore întregi să opereze, are nevoie de forță în brațe, ca să ridice câinii de talie mare. Nu mai știam cum să-l iau, cum să mă adresez. Mă temeam că-l zdruncin, că-i fac mai mult rău decât bine.

Veneam furioasă, gata de ceartă. Voiam să-i strig în față amărăciunea și suferința mea, amărăciunea și suferința copiilor. Dar, când îl vedeam în această stare, hotărârile mele se dezintegrau pe măsură ce frustrarea creștea. Neputința mea de a-l face să reacționeze mă rodea, mă înnebunea. La ce bun să rămân lângă el, dacă asta nu servea la nimic, dacă prezența mea nu-i aducea ușurare măcar un pic? Ba mai rău, îl agasa. Eram nedreaptă, situația mea nu se compara cu a lui; totuși, mi-aș fi dorit să-i spun că acești patru pereți care îl scoteau din minți deveniseră și pentru mine singurul univers, în ultimele săptămâni. Nu mai suportam acest pat de spital, mă săturasem să-l văd cu piciorul imobilizat, bluza asta de spital mă întorcea pe dos, mă dezgusta. Ce se întâmpla cu el? De ce ajunsese într-o stare atât de rea? De deprimare și de furie? De ce persista această tăcere între noi?

Pentru prima dată de când ne cunoșteam, mi-a venit să-l prind și să-l scutur, ca să reacționeze, să-mi vină în ajutor. Și eu sufeream, și eu mă simțeam pierdută. Și eu aveam nevoie să se ocupe cineva de mine. Mă pregăteam să deschid gura, cu intenția de a spune tot ce-mi stătea pe inimă, fiindcă, de data asta, atinsesem limita, când s-au auzit două ciocănituri discrete în ușă. O infirmieră îi aducea prânzul – logic, era 11:20 –, iar Xavier și-a întors fața spre mine.

— Du-te, nu sta să te uiți la mine cum mănânc. Nu-i ceva interesant.

Nu, într-adevăr.

M-am detestat chiar în clipa în care acest gând mi-a trecut prin minte. Trebuia să plec, să ies din cameră; în realitate, mă înăbușeam de când venisem.

— Mă întorc cât de curând.

N-am primit niciun răspuns. El a apucat mânerul atârnat deasupra și s-a ridicat cu o strâmbătură. Am părăsit camera mai degrabă alergând decât mergând.

Pe culoar – mi se întâmpla pentru întâia oară –, am avut impresia că ies dintr-o apnee.

N-aveam nicio idee unde să mă duc. Însă nu-mi îngăduiam să mă îndepărtez de Xavier. În consecință, am decis să trec strada și să intru în braseria de vizavi. Știam de ce nu pusesem niciodată piciorul acolo. Dacă intenționai să eviți halatele albe, dădeai greș aici. Îți venea să te întrebi dacă nu cumva acest restaurant era o sucursală a camerei de gardă, dar și a sălii de așteptare. Nu eram singurul *civil.* Domnea o atmosferă neplăcută, chiar bizară. De-o parte, medicii – unii cu stetoscopul de gât – care luau prânzul, beau o cafea, râdeau, se destindeau, și aveau tot dreptul, în fond. De cealaltă parte, oameni ca mine care așteptau, care se îngrijorau, care se enervau sau care plângeau. Făcuse bine patronul că nu investise niciun ban pentru decorarea localului, n-avea nevoie, oricum va fi întotdeauna plin. Am găsit o masă ceva mai ferită, dar cu dezavantajul că se afla pe latura dinspre stradă și, deci, cu vedere spre spital. M-am așezat pe banchetă și mi-am înăbușit în sinea mea un hohot de râs nebun și amar – foarte amar –, trecusem de la scaiul maro al fotoliului din spital la scaiul roșu-aprins din restaurant. Un chelner și-a făcut apariția.

— Luați prânzul?

— Nu acum… E cam devreme, nu vi se pare?

Bărbatul a ridicat din umeri, cu nepăsare.

— O să beau ceva, nu știu…

— Avem vin fiert, dacă vreți.

Ce idee ciudată! În același timp, însă…

— Vin fiert să fie.

Câteva minute mai târziu, mi-a așezat în față o ceașcă aburindă, care mirosea frumos a portocală și a scorțișoară. Puțin răsfăț poate n-o să-mi strice. Căldura porțelanului le-a prins bine mâinilor mele înghețate, nici măcar nu-mi mai dădeam seama că mi-e frig. Am suflat în ceașcă fără să-mi iau privirea de la spital, cu toate gândurile îndreptate spre Xavier. Ce puteam să fac pentru a-l determina să reacționeze? Timpul se scurgea și, pe zi ce trecea, eram mai

depășită de situație. M-am lăsat pe spătarul banchetei, dorindu-mi un repaus ce n-avea să vină…

După un timp, l-am recunoscut pe Sacha – fiindcă așa îl chema –, care cobora în viteză scările de la ieșire. Pe măsură ce se apropia de braserie, mă ghemuiam pe locul meu. Ce mă apucase să vin aici? De ce nu mă dusesem acasă? Puteam să-l iau de lesă pe Monsieur și să mă plimb, pentru a mă elibera de tensiune. Când Sacha a trecut prin dreptul geamului, m-am apucat să scotocesc în geantă, ca să nu mă observe. Apoi, în ciuda larmei, i-am recunoscut glasul. Așadar, era aici. Chiar trebuia să dăm mereu unul de altul. Din colțișorul meu ferit, aveam vedere asupra întregii săli. Am riscat să arunc un ochi, ascunsă după vinul meu fiert. El stătea sprijinit în coate de tejghea, nu-i vedeam decât profilul aspru, nici el nu era în culmea fericirii. Cu puțin noroc, n-o să mă zărească. Iar eu n-o să mă mișc de la locul meu până nu pleacă el. Ca să par ocupată, m-am adâncit în contemplarea telefonului pus pe masă. Aveam ce face, primisem o mulțime de mesaje de susținere de la prieteni și altele, incendiare, de la unii dintre artiștii mei, e-mailuri de la colecționari care nu-mi înțelegeau tăcerea etc. Nici măcar pentru a mă ascunde, nu aveam curaj să înfrunt această furtună. Din când în când, sorbeam din ceașcă, evitând cu maximă atenție să privesc în direcția lui. Până la urmă, a început să mă doară gâtul de atâta stat cu capul aplecat, așa că m-am întors să observ iar baletul intrărilor și al ieșirilor, mașinile, ambulanțele.

Începea să mă copleșească oboseala, îmi doream ca totul să înceteze, ca mintea mea să-și găsească pacea câteva minute, mai mult nu ceream.

— Bună ziua, Ava.

Am încremenit o fracțiune de secundă, auzindu-i vocea. Apoi m-am răsucit spre el cu un zâmbet spăsit.

— Bună ziua, Sacha.

— Am fost pe punctul de a pleca fără să te salut, dar mi s-a părut complet ridicol.

— M-ai văzut?

A încuviințat din cap.

— S-ar zice că nu știu să mă ascund, fiindcă și eu te-am văzut. Acum, că am fost în stare să ne spunem bună ziua, îmi ții companie?

Vorbisem fără să mă gândesc. Ce-mi venise să-i propun acestui bărbat să stea la masă cu mine? Probabil, chiar mă simțeam singură și pierdută. El s-a uitat în stânga și-n dreapta, căutând în mod logic o altă părere.

— De ce nu…, în definitiv.

Și el trebuie să fi fost la fel de pierdut ca și mine, dacă acceptase. Și-a pus cu grijă pardesiul pe un scaun de alături și s-a așezat. Evitam să ne privim, stânjeniți. Tăcerea se prelungea fără ca vreunul dintre noi să înceapă conversația. Ce puteam să-i spun, în afară de a-i cere noutăți despre soția lui? Ceea ce mă arunca într-un pesimism excesiv, la ideea impactului lor asupra moralului lui Xavier. Cât timp voi mai rezista să nu-i spun adevărul? Să nu-i spun că femeia pentru care el se simțea răspunzător era cum nu se poate mai rău.

— Aveai nevoie de un întăritor? m-a întrebat el brusc, arătând spre vinul fiert.

— Oarecum… Vrei și tu?

— Nu, mulțumesc… Peste zi, bag cafea, ca să mă țină treaz. Seara, compensez cu ceva mai tare, pentru a încerca să-mi găsesc somnul.

— Copiii mă acaparează în așa hal seara, că abia am timp să beau un pahar. Voi aveți?

— Ce anume? Copii?

— Da…

— Nu…

Păcat, nu puteam să-l întreb cum se descurcă cu toate.

— Ah…

Decepția mea n-a trecut neobservată. Mi-era ciudă pe mine, acum o să creadă că îl judecam, deși mie nici nu-mi păsa, fiecare făcea ce voia.

— Am ales cu Constance să nu avem copii, din cauza carierelor noastre, a precizat el, căutând parcă să se justifice.

— Știu ce meserie are soția, dar tu cu ce te ocupi?

— Sunt dirijor.

Am rămas cu gura căscată de surprindere. Mi-a revenit scurt în minte imaginea lui din noaptea accidentului, când a apărut la Urgență în smoching și cu papion. Venea de la un concert? M-am adunat rapid, când i-am văzut expresia de uimire.

— Iartă-mă, dar nu cunoști în orice zi un dirijor.

Cu un gest din mână, a trecut peste remarca mea, ca și cum a fi dirijor e o nimica toată.

— Așadar, am reluat eu discuția, un dirijor și o violonistă nu pot avea un copil…

Curiozitatea mea spontană mă stupefia chiar și pe mine, nu mai aveam nicio reținere. Din fericire, el n-a remarcat.

— În principiu, nu e interzis, mi-a răspuns cu un rictus amuzat, care a dispărut la fel de iute cum apăruse. Dar călătorim enorm, nu suntem mereu împreună, dimpotrivă… Așa că am preferat să nu le impunem copiilor o astfel de viață.

— Foarte onorabil, dar e un mare sacrificiu.

A oftat adânc și a rămas cu privirea în gol.

— Cu siguranță… De la accident încoace, îmi tot spun că eu și Constance am fi făcut față mai bine loviturii dacă am fi avut copii. Pe de altă parte însă, nu-i o situație ușoară pentru ei… Mă înșel?

— Nu, nu te înșeli…

Am luat o înghițitură din vinul fiert – devenit rece și deci complet de nebăut.

— Cum te descurci?

— Nu mă descurc.

A ridicat o sprânceană, cu aerul de a spune că era rândul meu să mă confesez.

— Pénélope și Titouan nu sunt foarte bine, își fac griji pentru tatăl lor… Iar Xavier nu vrea nici acum ca ei să-l viziteze. Totuși, știu că-i este un dor cumplit de ei.

— Îmi închipui… Cu ce se ocupă?

Simțeam că-i vine greu să se intereseze de Xavier.

— E veterinar.

A râs amar și a întors capul spre geam, parcă pentru a scăpa de privirea mea.

— Ai fi preferat altceva?

— Într-adevăr, mi-ar fi convenit să aflu că e jefuitor de bănci sau recidivist.

M-am lăsat pe spătarul banchetei.

— Soțul tău e un om de bine?

Se uita fix în ochii mei, nu puteam să mă eschivez, degaja o autoritate naturală.

— Da, așa cred, și nu doar pentru că îl iubesc. E un om bun, care caută să facă bine în jurul lui. Și nu-ți spun asta ca să-l apăr.

— Știu… Și, în adâncul sufletului, bănuiam.

— E cam tulburat, în ultima vreme… După cum bănuiești… Accidentul a răvășit tot…

A încuviințat din cap și trăsăturile i s-au întunecat un moment, probabil ca un ecou al umbrei ce căzuse și asupra mea. Am încercat cu chiu, cu vai să-mi stăpânesc lacrimile care-mi umpleau ochii fără voia mea. N-am reușit să le ascund.

— Spune-mi cu ce te ocupi tu, a continuat el. Trebuie să mărturisesc că sunt intrigat.

Mi-am șters iute obrajii umezi, mulțumindu-i în sinea mea pentru frivolitatea pe care o insufla conversației noastre, devenită apăsătoare și angoasantă.

— Ce părere ai?

S-a așezat mai comod pe scaun, fără a-și pierde eleganța, și m-a privit atent, reflectând.

— Cunoști artiști… Ești pictoriță?

— Nu i-am făcut această plăcere mamei, care visa la ea.

— Deci ai dat curs dorinței tatălui tău?

— Și a bunicului… Care i-a lăsat galeria tatei care…

— Ți-a lăsat-o ție. Deci ai o galerie.

I-am zâmbit în semn de răspuns.

— Și…

— Doriți să luați prânzul? ne-a întrerupt chelnerul.

Răsărise lângă noi din senin. Sacha s-a îndreptat de spate, nu-i plăcea să fie luat prin surprindere, nici să

piardă controlul situației. Mi-a aruncat o privire perplexă. Eram incapabilă să mă hotărăsc, să iau o decizie. La fel, și el, aparent. Voiam să iau prânzul? Și, mai ales, voiam să iau prânzul cu el? Am răspuns amândoi în același timp: de ce nu? De ce nu, adică da, adică nu.

— Aveți idee ce vreți să mâncați? a insistat chelnerul.

— Dacă-mi aduceți specialitatea zilei e-n regulă, a zis Sacha fără prea mare convingere.

Chelnerul nostru lipsit de finețe aștepta să mă decid și eu.

— Păi… Un *croque-madame* cu salată.

— Și de băut?

Ne-am uitat din nou unul la altul, ca doi idioți, iar Sacha a oftat, surâzând ușor.

— Să ne îngăduim un întăritor, avem dreptul, nu?

Am consimțit, schițând un zâmbet la rândul meu.

— Aduceți-ne o apă minerală și o sticlă din vinul cel mai puțin prost pe care îl aveți în pivniță.

De astă dată, chelnerul ne-a lăsat în pace.

— Ești conștient că habar n-ai ce mâncare o să-ți servească?

— Omul trebuie să se hrănească.

— E un punct de vedere.

S-a lăsat tăcerea pentru prima dată de când reușiserăm să legăm o conversație. Intruziunea realității ne frânsese elanul și nu înceta s-o facă, chelnerul întorcându-se pentru a pune masa și a ne turna apa și vinul. Pe măsură ce masa era aranjată, îmi dădeam seama tot mai clar cu cine mă pregăteam să iau prânzul, cu soțul femeii pe care Xavier o accidentase. Era neplauzibil. Mâncărurile noastre au sosit cu o viteză uimitoare. Mai mult am ciugulit, decât am mâncat. Hrana își pierduse toată savoarea. Sacha a avut înaintea mea curajul să nu se mai prefacă și a împins farfuria spre marginea mesei. Am înghițit cu dificultate o ultimă îmbucătură, înainte de a mă decide să procedez la fel. Apoi i-a sunat telefonul și Sacha și-a cerut scuze, s-a ridicat de la masă și a ieșit din braserie. Fără să-și dea seama, a

început să se învârtă de colo până colo pe trotuarul din față. Era foarte nedumerit de discuția de la telefon, îl vedeam respirând sacadat, se străduia să-și păstreze calmul ciupindu-se de nas. L-am chemat pe chelner să strângă masa și am profitat de asta pentru a comanda două cafele. Mi-am băut vinul cu impresia că sunt aspirată de haos, simțindu-mă din nou depășită de situație. Sacha s-a întors la masă în liniște, la fel cum plecase, a pus mâna pe paharul lui și l-a golit dintr-o sorbitură.

— Era agentul meu, m-a informat el, sumbru.

— Vești proaste?

— Îi e cam greu să-mi accepte deciziile.

— Ce decizii?

— Mi-am anulat toate angajamentele, ca să rămân alături de Constance.

— Înțeleg.

— Cum procedezi cu galeria?

— N-am mai pus piciorul acolo din seara accidentului, când am plecat în toiul unui vernisaj la care țineam în mod deosebit.

A zâmbit în colțul gurii, iar eu m-am uitat la el întrebător.

— În seara aceea, aveam concert la Radio France, am aflat ce-a pățit Constance în timpul antractului, mi-am lăsat baltă muzicienii, spectatorii, m-am urcat în mașină și am condus cu pedala la podea patru ore, până aici.

— Nimic nu mai contează când e vorba de persoana iubită…

Privirea i-a rătăcit departe, se gândea la soția lui, așa cum și eu mă gândeam la Xavier. Durerile noastre erau similare. Întreaga situație, deși nepotrivită, avea un aer vag liniștitor, nu te mai simțeai singur.

— Nu-ți lipsesc lucrările de la galerie?

— Refuz să mă gândesc la ele, nu pot… Dar ție, muzica?

— N-am mai ascultat nici măcar o notă, de la concert încoace.

— Și-ți lipsește?

— Evident.

Am remarcat că atmosfera din jur devenise mai calmă, se părea că încetase afluența de clienți de la prânz, iar noi eram tot aici. Am descoperit cu stupoare că era trecut de 14:30. Xavier sigur mă aștepta.

— Mă întorc lângă Constance.

Acest bărbat se purta cu mai puține menajamente decât mine. În nici două minute, era în picioare, cu pardesiul pe el, și plecase să plătească nota. Degeaba m-am grăbit, având chiar impresia că alerg după el; când l-am ajuns din urmă, plătise deja pentru amândoi.

— Voiam să-mi plătesc partea!

Nu mi-a răspuns, doar mi-a făcut semn s-o iau înainte, mi-a ținut ușa și am intrat împreună în spital. În lift, ne-am privit, brusc jenați de întoarcerea la viețile noastre obișnuite și, în ceea ce mă privește, trebuie să mărturisesc, un pic nostalgică după această pauză surprinzătoare.

— Mulțumesc, Sacha. Nu doar pentru prânz, ci și pentru conversația care mi-a permis să mai uit puțin de toate necazurile.

— Eu îți mulțumesc, Ava. E reconfortant să mai vorbești și despre altceva decât despre… Și, dacă-mi permiți să-ți spun, întoarce-te la galerie, sunt sigur că o să te simți mai bine.

— O să mă gândesc serios la asta, cu condiția ca și tu să reflectezi la ideea de a asculta din nou muzică, chiar și fără s-o dirijezi. Constance nu dorește, sunt convinsă, să te rupi de muzică.

După privirea pătrunzătoare pe care mi-a aruncat-o, mi-am dat seama că am nimerit la fix. S-a auzit clinchetul ascensorului.

— Am ajuns la etajul al patrulea, m-a anunțat el.

— Nu trebuia să cobori la trei?

— Tu, prima.

I-am mulțumit cu un zâmbet. Pășisem deja afară, dar m-am răsucit și am ținut ușa.

— N-am putut să-l întreb pe Xavier de vioara lui Constance, o s-o fac azi.

— Nu… Nu-l sâcâi. Ai alte priorități, îmi imaginez că la fel și el. Nu-ți bate capul. Du-te, te așteaptă.

M-am retras din ușă, mișcată de ultimele lui cuvinte.

— Pe curând, am șoptit în clipa când dispărea.

Pentru prima dată, nu l-am găsit pe Xavier în poziție orizontală, așadar rămăsese ridicat în șezut, după ce mâncase. Mi-am ocupat locul obișnuit în fotoliu. Am stat amândoi fără să ne mișcăm și fără să vorbim, minute în șir. Disputele noastre fără cuvinte. Mâna lui dreaptă a înaintat încet peste cearșaf, spre mine; am ezitat câteva secunde, înainte de a i-o întinde pe a mea. Cum să o fi respins când o așteptasem atât? Mi-a strâns-o ușor.

— Xavier… În weekend, o să vin cu copiii.

A țuguiat buzele și a clătinat din cap, parcă spunându-mi că nu puteam să-i fac asta.

— O să-i sperii.

— Vom evita să le arătăm fiarele care-ți ies prin piele. Să nu te vadă îi sperie. Copiii nu se simt bine, nu se simt bine deloc.

A deschis ochii larg, dar, în ciuda panicii lui, am continuat.

— Ajută-mă, te rog…

A bolborosit ceva, descumpănit de rugămintea mea. Îmi părea rău că îl forțam, însă trebuia să-l scutur puțin.

— Nu ai de ales, vom veni toți trei să te vizităm, probabil că n-o să stăm mult, dar vom veni. Și cine știe? Poate o să-ți prindă bine să-i vezi.

7

Când am pus fotografia noastră pe măsuța de la capul patului, credeam că-l fac pe Xavier să reacționeze, dar m-am înșelat. Abia dacă mi-a mulțumit. Am evitat să-i povestesc că se pierduse și cum o recuperasem. Inutil să răsucesc cuțitul în rană. Nu i-am prevenit pe copii despre decizia mea de a-i duce la spital, nu voiam să le provoc o dezamăgire dacă ceva neprevăzut mă împiedica s-o pun în aplicare. Așa încât trebuia să le suport dispoziția mizerabilă.

În mod uimitor, singura pauză în mijlocul acestui marasm era traversarea zilnică a parcării în compania lui Sacha. De când luaserăm prânzul împreună, conversația noastră evoluase, chiar dacă ne străduiam metodic – cu mai mult sau mai puțin succes – să nu vorbim niciodată despre soția lui și despre soțul meu. M-a anunțat totuși că, în ciuda tuturor strădaniilor sale, vioara soției rămânea de negăsit și o declarase pierdută. În rest, îndrugam verzi și uscate. În cursul unei astfel de discuții anodine, am aflat că stă la hotel din noaptea accidentului. Nu locuia aici cu Constance, de unde am dedus că ea venise doar din motive profesionale, pentru concertul care n-a mai avut loc niciodată, concertul la care doream eu să-l duc pe Xavier. Se pomeniseră blocați aici, departe de casa lor. Eu mă credeam singură, dar el era mai singur decât mine. Însă mi se părea că, în loc să-l apese, îi convenea această singurătate, sau măcar faptul că nu trebuia să se ocupe de nimeni altcineva în afară de soția lui și de el însuși. Mi-a mărturisit că nu răspundea aproape la niciun apel, se mulțumea să trimită vești prin mesaje scrise. Nu avea energie de risipit cu angoasele și îngrijorările rudelor și ale prietenilor și le interzisese tuturor să vină să-l vadă și s-o viziteze pe Constance. O proteja pe ea de o atenție excesivă „și interesată, fiindcă unora le place să iasă în evidență folosindu-se de durerea altora”, după cum îmi explicase. Prefera să se descurce

singur. Cam ca mine, care mă străduiam să țin pe toată lumea la distanță, chiar dacă anturajul nostru, fiind la doi pași, nu-mi ușura viața.

Duminică dimineață. Ziua cea mare. Copiii aveau să-și revadă în sfârșit tatăl. Îi anunțasem la micul dejun Și de atunci erau foarte agitați, chiar și Pénélope își recăpătase energia din copilărie. În timp ce ei se șicanau, urcau și coborau scările nejustificat, eu mi-am acordat un moment de relaxare și m-am apucat să răsfoiesc o revistă. Nu urmăream să descopăr conținutul, dădeam paginile fără vreun scop, fără interes. Voiam să fac ceva care nu servea la nimic. Ca să mă odihnesc. Mă abțineam să țip la ei să se liniștească, le revenise pofta de viață și nu mă lăsa inima să le-o stric. Semăna în mare cu o dimineață obișnuită de duminică. La fel ca înainte. Când Xavier ar fi plecat să alerge cu Monsieur, s-ar fi întors leoarcă de transpirație, m-ar fi tachinat că nu sunt încă îmbrăcată, apoi i-ar fi trimis pe copii în grădină, cu bietul nostru câine deja epuizat, și m-ar fi luat să fac duș cu el. Mi s-a pus un nod în gât. Îmi lipsea atât de mult Xavier, îmi era dor de râsul, de privirea, de vocea, de pielea lui. Aș fi dat orice să mă strângă din nou în brațe!

S-a auzit soneria de la ușă. Visul s-a sfârșit. Xavier nu suna ca să intre în casă. Cine putea să vină să ne sâcâie? Am deschis ușa, cu mutra mea de zile rele, hotărâtă să scurtez această vizită neașteptată. Dar m-am dezumflat imediat când am descoperit trupul mare al lui Idriss, care se uita la mine jenat, ținând în mână o pungă cu dulciuri.

Îmi pare rău că te deranjez, Ava, dar îmi fac griji pentru tine.

— Intră!

Copiii au dat buzna în hol, l-au salutat, au înhățat dulciurile, așa că i-am trimis în grădină cu Monsieur ca să-și consume toți energia și să ne lase în pace. Discuția care avea să urmeze nu-i privea și voiam câteva minute de liniște. Idriss a venit după mine în

bucătărie. Am turnat cafea pentru amândoi și ne-am așezat la masă. Mademoiselle mi-a sărit pe genunchi.

— Cum merge cu tata?

— Foarte bine, este puțin mai dur decât tine, dar semănați extrem de mult.

— Așchia nu sare departe de trunchi… Ești pe mâini bune… Idriss, sunt atât de… Sunt dezolată că te-am abandonat în felul ăsta.

— Nu te învinovăți! Scoate-ți din cap astfel de idei, n-am venit să mă plâng… Am venit fiindcă vreau să te ajut, tu ai făcut atâtea pentru mine…

— Îmi e suficient să știu că nu dorești să lucrezi cu altă galerie de artă.

— Niciodată… Cum se simte Xavier?

M-am ridicat și m-am prefăcut că aranjez puțin prin bucătărie.

— Ava, pe mine n-ai niciun motiv să mă minți.

— Nu mint pe nimeni.

— Știi, îi văd pe tatăl tău și pe Carmen aproape zilnic… Sunt îngrijorați pentru el și pentru tine…

Eram perfect conștientă că-i respingeam pe toți cei din jur, că reduceam contactele cu ei la minimum și că vorbeam evaziv. Voința mea de a mă descurca singură le făcea rău persoanelor la care țineam cel mai mult pe lume, dar aveam nevoie de asta ca să mă protejez. Dacă mi-aș fi dat frâu liber, m-aș fi prăbușit.

— Te-au trimis să spionezi… nu mă așteptam la așa ceva din partea ta…

— Doar mă cunoști! Niciodată nu le-aș povesti despre discuția noastră, ei nici nu știu că sunt aici…

M-am întors spre el, mă surprindea, câștigase ceva încredere în sine, de la ultima noastră întâlnire. Sinceritatea, simplitatea, stângăcia lui m-au făcut să cedez.

— Situația nu-i grozavă, i-am dezvăluit. Xavier e dărâmat psihic, eu mă străduiesc din răsputeri, dar nu știu cum să-l susțin, să-l ajut să reziste. Și se pare că e abia începutul.

S-a ridicat de la masă și a început să umble de colo până colo, stângaci, confuz. Din câte îl cunoșteam, reflecta la cuvintele pe care să mi le spună,

întrebându-se dacă să-și permită. Îndesându-și capul între umeri, de parcă se temea de reacția mea, a riscat:

— Îți amintești sfatul pe care mi l-ai dat înainte de vernisaj, când nu eram în formă?

M-am încruntat; atât de departe mi se păreau toate acestea, la ani-lumină.

— Mi-ai spus să pictez ca să mă calmez.

I-am zâmbit cu indulgență, ca și cum m-aș fi găsit în fața unor copii inocenți.

— Eu nu sunt pictoriță, Idriss.

— Nu, dar ai o galerie… și, când te afli în galeria ta, nu te gândești la altceva. Greșesc?

Am clătinat din cap și mi-a venit în minte Sacha, care îmi dăduse același sfat.

— Știu că vrei să fii alături de Xavier ca să-l sprijini, ca să nu se simtă singur, dar gândește-te la tine… Sunt convins că ai nevoie să te ocupi de altceva. Și cine știe? E posibil ca și lui să-i facă bine să vadă că viața poate continua.

— O să meditez la asta, îți promit!

Când am intrat întâia oară în spital împreună cu copiii, îmi repetam ca o mantră cuvintele lui Idriss, *viața poate continua.* Îmi venea totuși greu s-o cred, în timp ce-l țineam strâns de mână pe Titouan, iar Pénélope se lipea de mine, brațele noastre fiind ca și sudate. Ochii lor, atât de tineri, atât de inocenți, scrutau în toate părțile; cu câteva minute înainte să-și revadă tatăl, micuții mei nu erau deloc țanțoși. Nici eu nu mă simțeam mai bine; regretul de a fi luat această decizie își croia drum prin mintea mea. Avusesem dreptate să-i aduc aici, să-i pun față în față cu această lume ostilă? Și dacă prezența copiilor săi nu avea să producă efectul scontat asupra lui Xavier, dacă avea să-i afecteze și mai rău moralul? Atâtea ipoteze, atâtea dorințe și nicio certitudine. În lift, le-am dat ultimele instrucțiuni.

— Aveți grijă să nu săriți pe el, fiți cuminți și curajoși… De acord?

— Promit, mami, mi-a răspuns Pénélope.

— Să nu-i arătați că sunteți triști, da?

— Bine, mi-a zis Titouan, trăgând un șut în gol.

Pe holul de la etajul al patrulea, am avut parte de salutul și de privirile încurajatoare ale asistentelor și ale infirmierelor, pe care le informasem în ajun despre intențiile mele. M-am oprit câteva secunde la ușă și am respirat calm. Apoi m-am uitat la copii, care erau tot mai încordați.

— O să fie totul bine, i-am liniștit eu. Ciocăni tu, Pénélope?

După două bătăi discrete, s-a auzit un „intră” rostit de Xavier.

— Tati… a șoptit fiica noastră, cu nesfârșită dragoste în voce.

Până să apuc eu să reacționez, ea a deschis ușa și s-a precipitat în cameră. Am încremenit în prag. Reținuse că nu trebuie să se apropie de piciorul stâng al lui Xavier, a ocolit instinctiv patul și s-a grăbit să se aplece spre el cu blândețe, ca să nu-i provoace vreo durere. Xavier a cuprins-o cu brațul teafăr, strângând cu toată puterea din pleoape, și și-au șoptit cuvinte de iubire ca între un tată și fiica sa. Eu am ridicat ochii spre tavan ca să nu plâng. Până la urmă, Xavier s-a uitat la mine, privirile ni s-au întâlnit și am citit într-a lui durere și bucurie amestecate. Am făcut un pas înainte și mi-am dat seama că Titouan mă strângea de mână îngrozit.

— Vii?

A încuviințat din cap, câtuși de puțin liniștit, și a pășit timid în spatele meu. Mă mișcăm cum puteam în cameră, cu fiul nostru agățat de piciorul meu de parcă avea din nou patru ani și nu șapte în curând.

— Titouan, l-a chemat Xavier. Totul e ascuns, n-o să vezi nimic, îți promit!

Fiul nostru a înclinat capul într-o parte – cea bună, de unde nu se vedea nimic înfricoșător – și s-a uitat în sfârșit la tatăl lui, care i-a zâmbit. Firește, nu era zâmbetul lui dinainte, dar s-a dovedit suficient. Titouan s-a decis să-mi dea drumul și să ia locul surorii sale lângă tatăl lor. Am stat deoparte minute în șir, lăsându-i să-și savureze revederea. Xavier se

controla, ca să facă impresie bună. Eram ușurată că acceptase în sfârșit să-și pună alte haine decât oribila cămașă de spital; tricoul și pantalonii scurți pe care le purta acum dădeau un aparent aer de normalitate situației. Dacă făceai abstracție de cearșaful cu care își acoperise piciorul stâng. Însă toată lumea se prefăcea că nici nu există.

— Pot să-l salut pe tati? i-am întrebat râzând.

M-au lăsat să mă apropii de Xavier. L-am sărutat. Titouan a chicotit ca un copil de vârsta lui când își vede părinții făcând astfel de gesturi. Un val de bucurie m-a copleșit la auzul acestui sunet minunat. Bucuria mi-a devenit și mai puternică atunci când mâna lui Xavier a poposit pe spatele meu. Am închis ochii. Soțul meu m-a tras spre el ca să-mi spună ceva la ureche:

— N-o să rezist. Nu rămâneți mult.

Așadar, nu dorința sau nevoia unui gest tandru îl determinase să mă cheme lângă el. Xavier tocmai îmi frânsese inima.

— Fă un efort de dragul lor, te rog!

Timp de o oră și jumătate n-am scos aproape niciun cuvânt. Copiii aveau atâtea să-i spună lui Xavier, că deja uitaseră de piciorul imobilizat, de ghips, de cicatricile încă vizibile pe fața tatălui lor. Capacitatea copiilor de a recupera, de a trece peste ce-i deranja, era minunată. Xavier îi asculta cu maxima atenție de care era în stare. Se prefăcea interesat de ei? Nu. Imposibil. Nu putea să joace teatru cu iubirile vieții lui. Le răspundea la întrebări, dintre care cele mai multe nu aveau nicio legătură cu starea lui. Cât despre mine, nici nu deschideam gura, încă șocată de acest gest de iubire care nu însemna doar atât.

Titouan a răsărit brusc în fața mea.

— Când mâncăm, mami?

— Am uitat să iau prăjituri. Mă duc să vă cumpăr ceva de la cafenea.

Am început să scotocesc în geantă după portofel.

— Stai, Ava.

M-am răsucit spre Xavier.

— E aiurea să mâncați aici… Întoarceți-vă acasă!

— Noi nu…

— În plus, mă simt cam obosit, mă doare capul. E destul.

— Plecăm? s-a băgat în discuție Titouan, a cărui voce veselă căpătase un ton neliniștit.

Xavier mă implora în tăcere să-i respect dorința. Aveam de ales? Nu. Privirea, atitudinea, toată ființa lui striga să plecăm, să-l lăsăm în pace. M-am ghemuit în fața fiului meu și l-am apucat de brațe.

— O să plecăm, e simplu. Ne vom întoarce curând, îți promit!

Cu o expresie tristă, Pénélope a venit și l-a luat pe frățiorul ei de mână.

— Mama ne-a cerut să fim cuminți, îți aduci aminte da?

El a scuturat din cap.

— Nu vreau să plec!

S-a smuls de lângă noi și s-a cățărat în pat, lipindu-se de Xavier, care a scos un sâsâit de durere. Nu puteam să le fac pe toate, să mă îngrijorez pentru suferința fizică a lui Xavier și să organizez plecarea prea rapidă, prea grăbită. Resimțeam până în adâncul sufletului această plecare sfâșietoare, care avea să ne marcheze pe toți. I-am făcut semn din cap fiicei noastre să-și pună paltonul, m-am îmbrăcat și eu și i-am întins haina fratelui ei. S-a apropiat de partea stângă a patului, cu gesturi precaute. Fetița noastră, care nu mai era o fetiță, se purta atent cu tatăl ei, avea grijă să nu-i facă rău, îl cocoloșea; nu era normal. El i-a întins obrazul și ea l-a sărutat.

— Te iubesc, i-a spus Xavier.

— Și eu te iubesc, tati.

Xavier i-a șoptit ceva la ureche lui Titouan, care suspina lipit în continuare de el, încerca să-l potolească, dar nimic nu reușea să-l calmeze. Trebuia folosită metoda forței, și eu eram singura suficient de puternică s-o aplic. M-am dus în dreapta patului, m-am aplecat peste Titouan și l-am sărutat ușor pe buze pe Xavier, care abia mi-a răspuns. L-am apucat strâns

pe fiul nostru și m-am uitat în ochii plini de lacrimi ai soțului meu.

— O să fie bine, nu-ți face griji. Mă descurc eu. Te sun diseară.

Am inspirat adânc ca să-mi adun puterile și l-am ridicat pe Titouan cât mai sus posibil, pentru a evita orice gest de furie ce l-ar fi putut răni pe Xavier. Noroc că era încă ușor, la cei șapte ani ai lui, și am reușit, nu fără să încasez câteva lovituri de picior, să-l întorc și să-l cuprind în brațe. Însă era de neimaginat să-i acopăr gura cu mâna pentru a-l împiedica să vorbească sau mai bine zis să țipe. Striga „tati" din toată inima lui și mi-a rupt sufletul de mamă. Niciodată nu mi-aș fi imaginat că o să încerc senzația de a-l smulge pe fiul meu de lângă tatăl său. Nici nu îndrăzneam să mă gândesc la durerea lui Xavier. Rămânea singur, chinuit de idei deprimante, suferind în corpul și inima lui de tată, iar eu nu puteam face nimic ca să-l alin. Pénélope m-a ajutat deschizând și închizând ușa și cărându-mi geanta. Cu mâna întinsă spre camera lui Xavier, Titouan se zbătea strigându-l din răsputeri. Am străbătut tot holul fără ca el să se oprească o clipă. Am încercat să merg cât mai repede, pentru ca Xavier să nu-l mai audă. Regretam și nu regretam că-i adusesem aici. Era timpul, iar criza lui Titouan mi-o confirma. Dacă și-ar fi văzut tatăl mai des, nu s-ar fi manifestat astfel. Pénélope a chemat liftul, care întârzia să vină. Când a ajuns în sfârșit la etajul al patrulea, am dat buzna în el. Nici măcar nu m-a mirat că se oprește și la etajul de dedesubt. Și nici atât nu m-a mirat apariția lui Sacha când ușa s-a deschis. A făcut ochii mari la vederea scenei oferite de noi. Titouan plângea cu lacrimi fierbinți și se zvârcolea, Pénélope stătea ca o barieră în fața mea, pentru a mă proteja, pentru a-mi veni în ajutor.

— Bună seara, a zis el pășind în lift.

— Bună seara, domnule, i-a răspuns fiica mea cu aplomb.

Sacha s-a uitat la ea impresionat. Eu nu izbuteam să vorbesc, absorbită de copilașul meu.

— Gata, scumpul meu, liniștește-te, te rog!

El a început să plângă și mai tare. L-am legănat, l-am mângâiat pe păr, l-am sărutat pe obraji, pe frunte.

— Tati era obosit, trebuia să plecăm… O să găsim ceva de făcut, da?

Am căutat la repezeală o soluție ca să aprind o scânteie de veselie în viața lui. Dar obosisem și eu să-l țin în brațe, așa că l-am lăsat jos, însă el s-a agățat și mai tare de gâtul meu. Aveam impresia că mă rup în două, în genunchi, aproape prăbușită pe podeaua liftului. I-am vorbit la ureche. I-am propus ce mi-a trecut prin minte, așteptând să văd ce efect obțin.

— Titouan, am găsit… O să-l sun pe bunicul și, dacă vrei, îi spunem și lui Carmen să vină la noi, o să ne facă ceva de mâncare și o să pregătim împreună aniversarea ta. O să-l chem și pe Idriss, o să ne deseneze o hartă de pirați, tot ce vrei tu…

— Cu… tati, a suspinat el.

— Asta nu se poate, dar o să-i trimitem o fotografie, de acord? Oprește-te din plâns puțin… Nu suntem singuri în lift…

— Nu mă băgați în seamă pe mine, a intervenit Sacha. I-am aruncat o privire recunoscătoare, la care el a răspuns cu un zâmbet compătimitor.

— Frățiorul meu e trist fiindcă l-am lăsat pe tati singur aici, ne-a întrerupt Pénélope.

Micuța mea războinică, gata să-și apere fratele, să-i găsească cea mai bună scuză de pe pământ.

— E normal să fie trist, i-a răspuns Sacha, tot mai uimit de Pénélope. Mă pregăteam să mă ridic, însă Titouan m-a oprit.

— Ia-mă în brațe!

Fiul nostru redevenea bebeluș, un biet copilaș, fiindcă suferea. Nu mai aveam forță, dar nu era grav, dacă el începea să se liniștească, eram dispusă să-mi rup spatele. L-am săltat de jos.

— Ține-te de gâtul meu!

S-a cuibărit în brațele mele, strângându-mă foarte tare. Lacrimile lui, tăcute acum, îmi umezeau pielea.

— Ești bine? m-a întrebat Pénélope.

Fără să-i dau drumul fratelui ei, am mângâiat-o pe obraz, apoi am tras-o lângă mine. Mă agățam de

copiii mei ca să rezist și iar să rezist.

— Da. Și tu, scumpa mea?

— Da, mamă.

În sfârșit, am ajuns la parter. Cu un gest din cap, Sacha ne-a invitat să o luăm înainte. El a pornit după noi și ne-a urmat în parcare, dar păstrând o distanță mai mare decât în serile precedente. Am urcat copiii în mașină și m-am întors. El era la vreo 10 metri. I-am rugat pe Titouan și Pénélope să mă aștepte două minute.

— E totul în regulă? m-a întrebat el preocupat, până să apuc eu să zic ceva.

— Da, mulțumesc. Trebuia să existe și o primă dată. Dar aș da orice să beau un pahar astă-seară.

— Te cred.

— Tu cum ești?

Mi se părea foarte trist.

— Și eu am nevoie de paharul meu, astă-seară.

— Constance nu se simte bine?

— Nu, azi era o zi fără…

— Îmi pare rău.

Mi-aș fi dorit să am timp să-l susțin mai mult.

— Du-te, copiii te așteaptă.

Am oftat.

— Cu prima ocazie, luăm din nou prânzul împreună? i-am propus.

— Cu plăcere.

M-am răsucit pe călcâie și am plecat spre mașină.

— Ava!

— Da, am răspuns privindu-l peste umăr.

— Te-ai întors la galerie?

— Mâine, am răspuns fără să mă gândesc. Dar tu, la muzică?

— Am stabilit acum o secundă că o să se întâmple mâine.

I-am zâmbit și am urcat în mașină aruncându-i o privire lui Titouan, care își recăpăta culoarea în obraji.

— Îl cunoști pe domnul acesta? a vrut să știe Pénélope.

— Păi… nu chiar…

Nu puteam să le explic cine este, aș fi retrezit prea multe angoase.

— Ne-am întâlnit de câteva ori, soția lui este internată aici. Voiam să-mi cer scuze pentru gălăgia din lift.

— Iartă-mă, mami, a șoptit Titouan.

— Nu-ți face griji, i-am zis mângâindu-l pe picior.

Cavaleria sosise în ajutor. Tata răspunsese prezent. Carmen scotocise prin dulapuri și prin frigider și acum alerga între bucătărie și living. Idriss apăruse cu o viteză-record după ce-l chemasem. Însă mă simțeam cu totul în afara acestei ambianțe pe care eu însămi o creasem. Așezată pe canapea, cu picioarele strânse sub mine, pe genunchi cu Mademoiselle, care-și înfigea ghearele prin blugi în pielea mea, asistam ca o spectatoare la viața copiilor mei. Titouan râdea cu hohote la clovneriile bunicului, Pénélope folosea orice mijloace ca să-și facă frățiorul să uite ce se întâmplase, ceea ce îi prindea bine și ei. Sub privirea admirativă a fiului meu, Idriss desena o hartă pentru vânătoarea de comori. Carmen, al cărei geniu culinar nu avea pereche, ne-a servit cu supă și tot felul de alte chestii de ronțăit, fără a uita să mă revigoreze cu vin. Primisem paharul pe care mi-l doream, însă băutura avea un gust amar. Aș fi vrut s-o împart cu Xavier. Era singurul care lipsea și nu făcea nimic ca să schimbe situația. Îmi dădeam seama perfect că situația lui era îngrozitoare, însă noi nu mai puteam trăi în această stare de lucruri. Am ridicat-o pe Mademoiselle și am pus-o alături; mi-a aruncat o privire de divă ofensată. M-am smuls de pe canapea, m-am scuzat față de toată lumea și am plecat să-mi caut telefonul. Apoi am tras pe mine o haină groasă de lână, am fluierat după Monsieur ca să mă urmeze și am ieșit în întunericul din grădină. Am format numărul camerei lui Xavier.

— Ce face Titouan?

— Mai bine. Tata, Carmen și Idriss sunt aici și ne ajută să pregătim o vânătoare de comori.

N-a reacționat.

— Xavier, curând e ziua lui de naștere. Ascultă-mă fără să mă întrerupi. Am avut dreptate de la început, copiii au nevoie să te vadă. N-o să-mi cer scuze pentru ce s-a întâmplat. Știu că suferi, că te simți rău, nu vreau decât să te ajut…

— Ava…

— Lasă-mă să vorbesc! Trebuie să faci în așa fel încât să fii acasă de aniversarea lui. Îți rămân 10 zile, la capătul cărora să te ții pe picioare.

— Starea mea nu-mi va permite să plec, doar știi.

Se înșela, mă mințea, medicii mă asiguraseră de contrariu, el era cel care refuza să meargă înspre bine.

— Ba da, în mod normal… Nu contează, o să-ți obțin o învoire, o să fii aici.

— Nu știu dacă voi reuși…

— Nu-ți dau de ales, mâine-dimineață vin și discutăm despre asta cu kinetoterapeutul. În curând avem întâlnire cu chirurgul, ca să facem un bilanț.

A oftat zgomotos în telefon, obosit, nervos. Din cauza mea? Din cauza lui?

— Mă întorc în casă, la ei. Te sărut.

A doua zi mi-am pus planul în aplicare sosind cu puțin înainte de începerea ședinței de reeducare. Pe hol, i-am expus situația kinetoterapeutului, explicându-i ce argument găsisem ca să-l determin pe Xavier să se miște. S-a arătat destul de favorabil propunerii mele, dar a ținut să precizeze că decizia ieșirii din spital îi aparținea medicului. Bine, fie! Avea tot interesul să ia decizia bună.

M-a chemat înăuntru când ședința s-a terminat și, înainte de a pleca, i-a dat de înțeles lui Xavier că nu prea are încotro.

— Peste două zile, te punem în picioare, Xavier, l-a anunțat. O să-ți prindă foarte bine să stai iar la verticală.

Soțul meu i-a zâmbit strâmb, deloc convins. Apoi kinetoterapeutul a dispărut, lăsându-ne singuri.

— E o veste bună, nu ți se pare?

N-am primit răspuns. Xavier a inspirat cu durere și s-a decis în sfârșit să-mi vorbească.

— Te-ai mai întâlnit cu soțul femeii pe care am accidentat-o?

Parcă mi-a căzut un bolovan în cap, iar el a observat.

— Înțeleg că da… îți citesc pe față… Nu știi să minți, Ava. Cum se simte?

Imposibil să mă eschivez, mi-a interpretat destul de corect tăcerea.

— Rău… Nu-i așa? Se simte rău?

— Ascultă, Xavier… Știu că suferă mult și că are moralul la pământ, nu știe dacă…

M-am oprit dându-mi seama de greșeala uriașă pe care fusesem cât pe ce s-o comit. Nu-i oferisem decât un vag raport medical, nimic mai mult, ca să-l protejez.

— Dacă ce?

M-am înfiorat. Xavier a apucat mânerul de deasupra capului ca să se salte și să încerce să se apropie, uitându-se urât la mine.

— Răspunde-mi! a răcnit. Spune-mi tot ce știi despre ea!

— O cheamă Constance. E violonistă.

S-a albit la față și a strâns și mai tare mânerul, de-am crezut că o să-i plesnească vena de pe braț.

— Mi-ai spus că are mâna grav afectată.

Am închis ochii o secundă ca să-mi adun curajul.

— Da, mâna, cotul, clavicula. Nu știe dacă va mai putea cânta vreodată.

S-a lăsat să cadă greu pe pat, a gemut de durere, ținându-se de coaste. M-am aplecat spre el, panicată.

— Dumnezeule, Xavier, te-ai rănit… Mă duc să chem pe cineva.

— Nu! a urlat la mine. Merit să sufăr.

— Ai înnebunit?

A ridicat capul și m-a fulgerat cu privirea.

— Și tu ai vrea să mă distrez la o aniversare?

Am avut o mișcare de recul în fața agresivității lui. Nu-l văzusem niciodată așa.

— Cum îndrăznești să vorbești despre cadouri, tort și vânătoare de comori, când eu i-am distrus viața acestei femei?

— Și viața copiilor tăi? am strigat la rândul meu. Poate ea nu e importantă? Înțeleg că te obsedează, dar îți faci griji mai mult pentru o femeie pe care nu o cunoști decât pentru ei? Copiii tăi! E adevărat, Xavier? Gândește-te puțin, nu te grăbi să vorbești! Fiindcă nu sunt dispusă să uit răspunsul tău.

A întors capul ca să nu mă mai vadă.

— Lasă-mă, Ava!

— Ai dreptate, plec. Nu mă aștepta după-amiază, nu mă întorc. Mă duc la galerie. Tata are nevoie de mine, Idriss are nevoie de mine, artiștii mei au nevoie de mine. Ceea ce nu e cazul tău, se vede cu ochiul liber.

Vocea mi s-a frânt, dar m-am adunat rapid, însuflețită de o furie profundă.

— Îmi refuzi ajutorul. Nu renunțând să lupți o să-ți răscumperi greșeala față de Constance și de Sacha. Sacha e soțul ei.

Și, dintr-un impuls pe care nu mi l-am putut stăpâni, am plecat trântind ușa.

8

O jumătate de oră mai târziu, coteam pe strada cu galeria. Îmi dădeam seama în ce măsură mă privasem de unul dintre lucrurile esențiale. Refuzasem să-mi amintesc cât de vital era pentru mine să fiu la galerie. Până acum… Azi, luni, toți cei din jur aveau magazinele închise. Pe de-o parte, mă întrista că nu-i văd, pe de alta, îmi convenea că nu trebuie să le dau vești. Eram prea fragilă. Iar ei mi-ar fi sărit în ajutor dacă mi-ar fi descoperit starea dezastruoasă. Pentru cei mai bătrâni dintre ei, rămâneam fetița care crescuse sub ochii lor, julindu-și genunchii pe caldarâm. La ușă, parcă din instinct, mi-am găsit cheia în geantă fără nicio dificultate; nu mă despărțisem niciodată de ea. Cu mâna tremurându-mi ușor, am introdus-o în broască, în timp ce amintiri de la vernisaj mă asaltau. Bucuria lui Idriss. A mea. Zâmbetele impresionate ale invitaților. Mâhnirea tatei. A lui Carmen. Groaza mea. Toate se amestecau. Trebuia să fac abstracție de asta, nu venisem aici să mă torturez. Suferința nu trebuia să pătrundă în galerie. Galeria trebuia să rămână un sanctuar. Imediat ce am intrat, m-am simțit protejată, de neatins, ca și cum spitalul, starea de sănătate și atitudinea lui Xavier nu existaseră, ca și cum viața noastră n-ar fi fost dată peste cap. Am lăsat geanta să cadă la picioarele mele și mi-am acordat timp ca să pun iar stăpânire pe universul meu, pe lumea mea. Am străbătut încăperile una după alta, am tras în piept aromele vopselelor, parfumul pânzelor, mi-am plimbat mâinile peste statui. Am avut surpriza să descopăr că una dintre sculpturile lui Carmen fusese vândută. Ea nu-mi spusese nimic, tata, nici atât. Poate că încercaseră, dar eu rămăsesem surdă. O pânză de-ale lui Idriss avea să părăsească și ea galeria curând; habar n-aveam. M-a copleșit un val de ușurare când am descoperit că *a mea* nu-și găsise cumpărător. Tabloul lui mă tulbura la fel de tare, puterea sentimentelor pe care le degaja mă făcea să tremur.

Aș fi fost tare tristă să nu știu cine avea să profite de asta, când eu abia avusesem ocazia, contrar a ceea ce îi promisesem. Cu cât hoinăream prin galerie, cu atât mă cuprindea o tristețe de se încrețea pielea pe mine. Galeria părea prăfuită, abandonată. Nu avea legătură cu ziua liberă săptămânală, mai trecusem lunea pe aici și niciodată nu-mi dăduse această impresie neplăcută. Cel puțin, nu până acum. M-am lipit cu spatele de peretele din capăt, cel mai bun loc pentru a o vedea în ansamblu. Tata făcea tot ce putea, însă se retrăsese de peste patru ani, nu mai punea la fel de mult suflet ca înainte, ochiul lui era mai puțin atent. Ajungea să vezi praful, becurile arse, etichetele ce lipseau de la unele tablouri și care nu fuseseră înlocuite, vraful de scrisori nedesfăcute. Nu se auzea niciun sunet. Privată de viață, galeria se sufoca. Doar un abandon temporar să fi fost cauza? Nu eram convinsă. Foarte rar trecea atât de mult timp fără să pun piciorul în galerie. Din câte îmi aminteam, asta nu se mai întâmplase din perioada anilor nebuni de stagiu în străinătate. După cele trei săptămâni de vacanță estivală, prinsă în tumultul întoarcerii la lucru, nu aveam timp de nimic și redemaram valvârtej activitatea, fără să-mi pun întrebări, fără să mă gândesc măcar o secundă că unele lucruri trebuiau reevaluate, îmbunătățite. Nu făcusem așa ceva niciodată de când conduceam galeria. Pe când astăzi, așteptam atât de mult ca ea să-mi inducă o stare de bine, să mă ajute să uit, încât o observam și deschideam bine ochii. Oare, fără să-mi dau seama, lăsasem galeria să îmbătrânească, să se ofilească? Eram vinovată că o neglijasem? Asta, dacă nu cumva starea mea de spirit mă făcea să văd totul în negru… Aș fi vrut să cred că e așa, să sper, dar simțeam că mă mint singură. Nu puteam lăsa lucrurile să se degradeze și mai mult.

Mi-am suflecat mânecile și m-am apucat de curățenie. Am profitat de cea mai mare calitate a treburilor gospodărești: eliberarea minții. Am trecut apoi la bricolaj, am înlocuit becurile, am ascuns de

bine, de rău urmele de pe pereți – trebuia să iau în calcul cu toată seriozitatea o nouă zugrăveală –, am îndreptat unele tablouri, am schimbat ordinea altora. Pe măsură ce îmbunătățeam aspectul locului, remarcam sau mai bine zis redescopeream operele magnifice lângă care nu mai petreceam timp ca de obicei; astăzi mă opream în fața lor cu sentimentul că le văd pentru prima dată. Inevitabil, mă gândeam la creatorii lor pe care poate că îi neglijasem prea multă vreme. Și înțelegeam de ce anturajul meu fusese surprins de entuziasmul și de neastâmpărul de care dădusem dovadă când îl descoperisem pe Idriss. Mizam pe prestigiu și mă culcasem pe lauri de atâta timp, încât aceștia își pierduseră strălucirea. Cumva, trebuie să fi simțit că mașina se blocase. Deteriorarea nu se declanșase odată cu abandonul meu recent. Săpa la temelie de mulți ani. Iar eu băgasem capul în nisip ca struțul, mă erijasem în păzitorul templului, mulțumindu-mă cu ceea ce fusese construit, crezând că era imuabil. Că nimic nu se va schimba niciodată. Că totul era deja cucerit. Nici măcar într-o mare poveste de iubire nu e totul cucerit, trebuie mereu să ai grijă de ea și să o alimentezi. Această conștientizare era ecoul situației prin care treceam eu și Xavier. Aveam grijă de noi înainte de accident? Rutina, viața de zi cu zi, comoditatea ne aspirau, ne legănau și ne adormeau. Credeam că povestea noastră este certă, iar accidentul o bulversase, ne bulversase. Ne era atât de bine cum îmi închipuiam eu?

În orice caz, acum aveam certitudinea că nu mai îngrijeam galeria. Și acest edificiu, a cărui existență atârna de un fir de ață, se prăbușise în noaptea aceea. Viața noastră deja se dezintegra, nu-mi puteam permite să pierd galeria. Și o reputație se ruinează mai rapid decât se construiește.

Am devenit și mai conștientă de toate aceste lucruri când m-am adâncit pentru prima oară în lectura e-mailurilor și a corespondenței haotice pe care tata o întreținuse cu artiștii mei nemulțumiți. Pierdusem încrederea mai multor colecționari. Le cunoșteam caracterul egocentric; nu aveam voie să

greșesc, să-i uit, să nu mă ocup de ei și cu atât mai puțin să nu-i ajut să-și fructifice colecția privată.

Trebuia să pun mâna pe telefon și să nu mai aștept ca tata să îndrepte situația în locul meu, el nu mai era la conducere. Chiar dacă părerea și sfaturile lui puteau fi încă ascultate de protejații mei sau de clienții care îi știau reputația, eu eram cea răspunzătoare, eu devenisem autoritatea principală. Ei îmi acordaseră încrederea lor după plecarea tatei, iar eu îi abandonasem. Primul pe care l-am sunat a fost un pictor pe care-l urmăream de ani, cu care mă înțelesesem bine întotdeauna și singurul care nu mă bătuse la cap după accident. I-am prezentat imediat scuzele mele. Mi-a servit glacial un *nu face nimic*. Însă continuarea m-a luat prin surprindere.

— Ava, îți mulțumesc pentru tot ce-ai făcut pentru mine, dar cred că am ajuns la capătul drumului nostru comun. De fapt, nu prea știam cum să ți-o spun…

— Despre ce vorbești?

— Am semnat cu altcineva.

Am sărit de pe scaun.

— Nu se poate! De ce?

— Nu mai răspunzi așteptărilor mele… Nu-i ceva nou. Nu mai știi să-mi aperi pictura.

Mi-am dat părul pe spate cu mâna liberă, de parcă asta m-ar fi ajutat să găsesc o soluție.

— Stai, vino la galerie să discutăm. O să mă concentrez iar asupra ta. Trec printr-o pasă proastă, nimic altceva, poți încă să te bazezi pe mine.

— Prea târziu.

Tonul lui era categoric, n-ar fi folosit la nimic nici să mă tăvălesc la picioarele lui. Și oricum eram prea orgolioasă pentru asta.

— Cine? Cu cine ai semnat?

— O să afli când primești invitația la următorul meu vernisaj. Pe curând!

A închis. M-am abținut să arunc cât colo totul de pe birou. Vestea avea să se răspândească în mediul nostru cu iuțeala fulgerului. E normal să te părăsească un artist, însă contextul mă îndemna să cred că vor începe să circule zvonuri pe seama

muncii mele, care nu se mai ridica la înălțimea standardelor. În fond, toată lumea mă văzuse părăsind în fugă vernisajul lui Idriss. Chiar dacă avusesem toate motivele de pe pământ să las totul baltă în seara aceea, transmisesem un semnal foarte prost. Trebuia să dau marea lovitură, dacă voiam să înăbuș în fașă bârfele. Și trebuia să șterg amintirile urâte. Soluția mi-a apărut brusc, limpede, inevitabilă. Să organizez o nouă expoziție, să-mi invit toți artiștii, colecționarii, ceilalți clienți, mai era încă timp. Evident, pe la spatele meu se va vorbi că acționam precipitat, că improvizam, că procedam ca un amator. Doar de mine depindea să le dovedesc că se înșală. Am dat roată prin galerie de mai multe ori, gândindu-mă la o nouă amenajare, la renovări absolut necesare. Intenționam să le solicit meșterilor un deviz, nu mai voiam să văd zugrăveală cojită pe perete – culmea –, galeria și lucrările meritau tot ce e mai bun, tot ceea ce eu le refuzam de atâția ani.

Am continuat să dau telefoane colecționarilor și artiștilor, rugându-mă să nu fie toate la fel de catastrofale ca primul. Cei mai mulți mi-au acceptat scuzele și s-au mai îmblânzit – mai mult nici nu puteam cere. Altora nu le păsa de viața mea personală și porneau de la principiul că starea de sănătate a lui Xavier nu mă împiedica să lucrez. I-am asigurat că m-am întors, că aveam situația sub control, că puteau conta pe mine, iar ei m-au crezut într-o oarecare măsură, acordându-mi prezumția de nevinovăție. O ultimă șansă. În mod normal, cei mai mulți ar da curs invitației mele. Existau două motive care să-i pună în mișcare: fie voiau să asiste la căderea mea, fie sperau… la o ultimă tresărire din partea mea.

Galeria și-a făcut efectul magic. Am pierdut noțiunea timpului – la spital îi uitasem influența salvatoare –, noțiunea grijilor, chiar dacă nu aveam niciun motiv de bucurie, iar munca se acumula. Cu cât mă străduiam să recapăt controlul, cu atât mai bine mă simțeam. Pofta de luptă îmi insufla o nouă energie și dorința de a-mi regăsi pasiunea. Era plăcut

să mă simt mai puțin abătută, să fiu gata de înfruntare. Ciudat lucru, deși însăși existența galeriei era în joc, mă simțeam mai bine, inima îmi bătea mai tare pentru o cauză bună, eram însuflețită de un obiectiv. Așa cum prezisese Idriss. Și Sacha.

Când am ridicat ochii, trecuse de ora 19 și a fost cât pe ce să izbucnesc într-un râs nebun: Chloé mă aștepta negreșit, vechile obiceiuri reveneau cu viteză. Găseam în asta o consolare. Da, probabil că viața putea continua. O clipă am stat în cumpănă dacă să trec pe la Xavier, măcar pentru câteva minute, dar n-aveam niciun chef să risipesc beneficiul ultimelor ore, voiam să-mi păstrez tonul optimist; nu aveam curajul să-l văd făcând mutre, nu aveam forța să-l privesc fără ca el să mă privească, să-i vorbesc fără ca el să-mi răspundă, să evoc lupta mea fără ca el să se bată s-o câștige pe a lui, chiar dacă eram perfect conștientă că bătăliile noastre nu se puteau compara. Mâine, o să mai văd mâine. Îl abandonam în camera lui de spital? Mă detestam pentru asta. Însă aveam mare nevoie să răsuflu. Oare de ce urlaserăm unul la altul, de fapt? Fără tragere de inimă, am stins luminile din galerie. Mă temeam să nu mă asalteze noii mei demoni, odată ce voi pune piciorul afară. Galeria mă proteja. Aș fi vrut să rămân aici, aș fi vrut să stau singură cu mine însămi, să mai profit puțin de acest răgaz în mijlocul haosului. Trebuia să recunosc că mă obosea gândul de a-i revedea pe copii, de a mă ocupa de ei. Cum aveau să reacționeze când vor afla că mi-am reluat munca și stătusem doar foarte puțin cu tatăl lor? Am trimis un mesaj acasă ca să anunț că întârzii. Refuzam să mă grăbesc, mai aveam nevoie de timp înainte să mă întorc la dureroasa realitate. M-am înfășurat în mantou și am părăsit galeria, promițându-i să revin a doua zi. O să-mi storc creierii toată noaptea ca să găsesc un mod de a mă organiza, fiindcă, bineînțeles, nu aveam să-l abandonez pe Xavier pentru multă vreme. O să mă duc la spital, dar mai puțin decât înainte. O să petrec câteva ore cu el,

dar nu întreaga zi. Să trăiesc fără el devenea din ce în ce mai greu de suportat.

Strada era pustie, dar îmi convenea să merg singură, doar cu mine însămi. După ce am făcut câțiva pași, m-a frapat că din atelierul lutierului răzbătea muzica. Se întâmpla frecvent să aud coardele, însă cel mai adesea era vorba de vreo probă. Uneori, chiar și aceste sunete aduceau mai degrabă a scârțâit, nefiind dintre cele mai armonioase. În orice caz, niciodată nu se auzeau bucăți cântate perfect, ca astă-seară. Mi s-a părut că recunosc o *Suită* pentru violoncel de Bach. Fără să vreau, m-am oprit și am ciulit urechea. Abia m-am abținut să ridic mâna pentru a reduce la tăcere ultimele zgomote ale nopții, ca să aud doar notele hipnotice. Am închis ochii concentrându-mă doar la muzică. Îmi acordam aceste ultime minute, le consacram uitării. Un sunet greu, puternic, venea de undeva de foarte departe, parcă din măruntaiele pământului. Îmi făcea întreaga ființă să vibreze, centrând-o asupra unei percepții esențiale. O lacrimă mi s-a rostogolit pe obraz. M-a surprins. De ce oare se hotărâse să răsară? Picătura de apă sărată avea o viață proprie. O emoție brută fără nicio legătură cu ceea ce trăiam eu, corpul meu răspundea pur și simplu la chemarea muzicii. Sensibilitatea mea reacționa la cel mai mic stimul.

— Micuța mea Ava, a șoptit cineva lângă mine.

Am clipit iute de câteva ori și l-am descoperit pe Joseph, lutierul – mi s-a părut și mai mărunt decât de obicei –, care îmi făcea semn să mă apropii.

— Intră, vino să asculți înăuntru, o să răcești stând pe trotuar.

— Nu, nu vreau să deranjez.

— Haide, o să-ți prindă bine.

Am înțeles din privirea lui că tata îl ținea la curent cu situația. Și, în definitiv, o prevenisem pe Chloé că întârzii. Ce mă oprea să mai profit un pic de muzică? Copiii o să stea îmbufnați, o să bodogănească. Dar nu mă aflam decât la un sfert de oră de casă. Câteva

minute de extaz meritau un asemenea preț. L-am urmat pe Joseph în atelierul lui micuț, unde nu mai intrasem de ani. Te și întrebai cum reușește să lucreze într-o așa harababură incredibilă și în întuneric. Unica lumină provenea de la lămpile răspândite pe mesele de lucru. De sus atârnau viori, de parcă ar fi zburat deasupra noastră. Câteva violoncele și contrabasuri sprijinite de pereți așteptau cumințl să se ocupe cineva de ele. Alte instrumente, complet desfăcute în bucăți, așteptau și ele răbdătoare ca Joseph să le redea tinerețea. Rindele și dălți zăceau împrejurul carcaselor lustruite. Se simțeau priceperea meșterului, pasiunea lui. Aceasta era viața lui. Mirosurile amestecate de lemn, de rășină, de terebentină și de colofoniu te amețeau. Culorile mahonului, ale palisandrului aduceau o căldură liniștitoare. Nu mi-aș fi închipuit niciodată că te-ai putea simți atât de bine, aproape reconfortat, la vecinul meu mărunțel și fără vârstă. În atelierul lui, parcă erai parașutat într-o lume paralelă, într-un tunel ce ducea spre un ținut necunoscut, dar care nu-ți provoca îngrijorare, ci te liniștea. M-a condus pe un hol cu tavanul jos, spre o încăpere pe care n-o știam. Pe măsură ce ne apropiam, notele se desfășurau, volumul creștea, senzațiile se înmulțeau. Până și un amator ca mine putea să-și dea seama că interpretarea era magistrală, îți trezea dorința de a merge la sursă, de a-i descoperi originea. Când am ajuns la destinație, Joseph s-a retras în lateral și mi-a făcut semn să iau loc pe divan, însă eu nu mai reușeam să mă mișc. Îmi era extrem de greu să-mi ascund stupefacția de a-l vedea aici pe Sacha. Sacha cântând la violoncel. Era așezat într-o lumină caldă și difuză, cu o parte a feței ascunsă în umbră. Am înaintat ca să-l văd mai bine. Chiar el era? Absolut incredibil! Ce căuta aici? La vecinul meu. Așadar, era și violoncelist, pe lângă dirijor? Normal că stăpânea unul sau mai multe instrumente, nici măcar nu-mi trecuse prin minte să-l întreb. Ce cuplu trebuie să fi format cu soția lui! Muzica era viața lor, iar acum, o parte din ea le fusese amputată.

Cânta cu ochii închiși, un vârtej de expresii îi traversa chipul; suferea, iubea, rătăcea departe. El, de obicei enigmatic, se deschidea în muzică. Transportat într-un univers a cărui cheie o deținea doar el. Avea broboane de transpirație pe frunte. De cât timp cânta? De ore întregi, probabil. Închisă în biroul meu, nu auzisem nimic. Din sala aflată în fundul galeriei, care avea perete comun cu atelierul lutierului, m-aș fi putut bucura de muzică, fără să fi știut totuși cine e interpretul. Când a ajuns la sfârșitul piesei, nu și-a acordat nicio secundă de pauză, ci a trecut imediat la următoarea, deși se găsea într-o stare de epuizare evidentă. Se defula, se elibera de povara ce-i apăsa sufletul, se exterioriza. Îi invidiam capacitatea de a-și exprima violența ce clocotea în el. A deschis ochii și privirea i s-a oprit asupra mea. Avea pupilele dilatate, era ca în transă, nu percepea nimic din ce-l înconjura. Eram captivată. Adâncindu-se iar în lumea sa, a ratat o notă, a zâmbit ironic, ca și cum ar fi râs de el însuși, a legănat ușor capul de la dreapta la stânga, corpul a recăpătat controlul instrumentului și a plecat iar undeva foarte departe. Aș fi provocat pe oricine să nu se lase hipnotizat de scena ce se derula sub ochii mei.

— Îți dai seama, micuța mea Ava, mi-a șoptit Joseph la ureche, e un dirijor cunoscut în toată lumea. M-a sunat după-amiază, s-a prezentat simplu și m-a întrebat dacă aș accepta să cânte în atelierul meu. Am crezut că murisem și ajunsesem direct în paradis. S-a numărat printre cei mai buni violonceliști, iar astăzi, arta sa dirijorală este extraordinară, elogiată de cei mai exigenți critici. Nu mai există talent de nivelul lui… Doar pentru el am deschis, avea nevoie de calm și de concentrare. Habar n-am ce caută aici. Trăiesc un vis și mă rog să dureze cât mai mult.

Vocea copilăroasă și impresionată a bătrânului m-a mișcat profund. Nu-și revenea din experiența pe care o trăia, iar eu nu-mi reveneam după tot ce aflasem despre Sacha. Bărbatul pe care îl întâlneam zilnic la spital, de săptămâni. Când îmi aduceam aminte cum îmi vorbise despre meseria lui… cu atâta modestie…

Muzica a încetat brusc. Sacha a rămas nemișcat minute întregi, cu capul sprijinit de gâtul violoncelului, cu arcușul în mână, cu ochii închiși, părea că-și pierduse suflarea și-și acorda timp ca să coboare înapoi pe pământ. M-a cuprins panica, n-aveam ce căuta acolo. Joseph m-a luat de braț și m-a târât după el spre Sacha. Mi-era imposibil să scap. Mă simțeam groaznic de jenată.

— Maestro, i s-a adresat bătrânul.

— Joseph, i-a răspuns Sacha cu glas blând și respectuos, în timp ce se ridica de pe scaun, v-am zis să-mi spuneți Sacha. Aici dumneavoastră sunteți maestrul.

Joseph își ascunse cu greu emoția. Mă bucuram că bătrânul domn singur e atât de respectat. Visul lui continua.

— Mi-am permis să aduc o prietenă. V-o prezint pe Ava, are galeria de alături. I-am cunoscut bine pe bunicul și pe tatăl ei.

Am întâlnit privirea întunecată și sfredelitoare a lui Sacha.

— Într-adevăr, parcă am văzut o galerie când am venit.

Era evident mirat, fiindcă nu-și închipuise nicio secundă că galeria pe care o zărise e a mea.

— Încântat, Ava, mi-a zis zâmbind sincer.

Ce diferență față de prima noastră prezentare!

— La fel, Sacha.

I s-a adresat iar lui Joseph.

— Pot să vi-l încredințez? l-a întrebat arătând spre instrumentul muzical. Va fi mai în siguranță la dumneavoastră.

Joseph a făcut ochii mari de fericire.

— Bineînțeles… Cât timp rămâneți printre noi?

— N-am idee. Mă aflu aici din motive personale.

— O să-l păstrez cât e necesar, voi avea mare grijă de el, bazați-vă pe mine. Și veniți să cântați oricând doriți.

— Vă mulțumesc, Joseph.

— Plăcerea și onoarea sunt de partea mea.

Exista același respect de ambele părți.

— Domnilor, vă las, i-am întrerupt eu. Mă așteaptă copiii. E deja târziu.

— Oh, desigur, micuța mea Ava, mi-a răspuns Joseph.

S-a apropiat de mine și mi-a cuprins mâinile între palmele sale.

— Nu uita că sunt alături, dacă ai nevoie.

L-am îmbrățișat afectuos.

— Mulțumesc, Joseph.

— O să te vedem ceva mai des?

— Da… Îmi reiau munca…

— Asta înseamnă că Xavier e mai bine?

Imposibil să răspund. M-am limitat la un zâmbet șters, care nu voia să însemne nimic. Apoi m-am adresat lui Sacha, care ne urmărea cu coada ochiului.

— Mulțumesc pentru cele câteva minute mai presus de timp.

— Cu plăcere.

— Pe curând, am șoptit eu.

După ce am ieșit în stradă, m-am uitat înapoi fără să vreau. Se întorseseră în prima încăpere și stăteau de vorbă privind și mângâind instrumentele. Sacha trebuie să se fi simțit observat, fiindcă a întors capul în direcția mea, m-a văzut și mi-a zâmbit. I-am întors zâmbetul, însoțindu-l cu un semn din mână. Surprinzător, eram destinsă și am pornit spre casă cu pas mai ușor. Cam ca înainte.

A doua zi de dimineață, după ce l-am lăsat pe Titouan la școală, m-am dus direct la galerie. Pentru prima dată de la accident, mă prefăceam că viața continuă. Era derutant. Excitant. Plus un sentiment de vinovăție. Teama de ostilitatea lui Xavier mă determina să amân iar și iar întoarcerea la spital, refuzam să-mi asum riscul ca întregul control pe care-l recăpătasem, atât fizic – îmi regăsisem cochetăria –, cât și profesional, să fie spulberat. Totuși, nu încetam să mă gândesc la Xavier. Mi-era rușine că procedez așa, în timp ce el se afla într-o stare foarte proastă. Nu uitam accidentul, fracturile și tot restul, însă aveam nevoie de lumină, de o notă

pozitivă, voiam să i-o transmit și lui ca să-l conving că orice e posibil, că merită să lupte ca să se descurce cu această situație și să se vindece.

În cursul nopții, vestea întoarcerii mele făcuse turul cartierului – mulțumesc, Joseph – și, până să apuc să-mi reiau obiceiurile, vecinii au venit în vizită și m-au copleșit cu cadouri: o ediție originală din *Roșu și negru* și o enciclopedie cu animale din partea Anitei, două buchete de flori de câmp – unul pentru camera lui Xavier, altul pentru galerie – de la Sybille florăreasa, dulciurile mele preferate, dar și ale soțului meu, oferite de bătrânii brutari. N-am avut timp nici măcar să-l anunț pe tata, care a venit să se asigure personal că zvonul era adevărat. Uimirea, dar și ușurarea și încurajările lui au fost ca un balsam pentru rănile mele. A ascultat atent planurile mele de relansare a activității; mi-am dat seama că i le expuneam doar cu titlu informativ, din respect și din politețe. Însă nu avea niciun cuvânt de spus. Deciziile îmi aparțineau. O voce pe care am făcut-o să amuțească imediat îmi șoptea în minte: *e galeria mea, nu mai e a lui.* De altfel, el nici n-a mai stat mult.

— Îmi amintești de mine la ceva vreme după ce a plecat mama ta.

Apoi a dispărut, lăsându-mă cu aceste cuvinte care m-au înduioșat fără să pricep de ce.

Vestea ajunsese și la urechile lui Carmen. Am auzit-o fredonând din celălalt capăt al străzii. Și-a abandonat bicicleta pe trotuar și a dat buzna în galerie. A încremenit când m-a văzut, apoi și-a făcut cruce teatral, a sărutat un talisman imaginar și a trimis sărutul spre cer.

— Binecuvântată fie persoana care ți-a arătat drumul spre galerie!

Am râs din toată inima, iar râsul acesta a acționat și el ca un balsam. Carmen a alergat spre mine și m-a cuprins în brațe.

— Totul se va rezolva, Avanita, o să vezi!

Poate că exagera, punând pe seama galeriei sfârșitul grijilor noastre, dar nu mă deranja. Avea dreptate, nu strica puțină lumină. Am descoperit cu stupoare că avea mâinile curate, unghiile fără urmă de lut; petrecuse mai mult timp aici ajutându-l de bine, de rău pe tata, decât în atelierul ei. Această curățenie nu i se potrivea deloc și nu era normală. Trebuia să se întoarcă la creațiile ei. Mâinile imaculate ale lui Carmen mă agresau în aceeași măsură ca deteriorarea galeriei. Și-a turnat cafea, a făcut turul ritual al proprietarului și, vizibil mulțumită, a anunțat că mă lasă să-mi regăsesc reperele. Totuși, nefiind naivă – evitasem scrupulos întrebările –, a încercat să afle mai multe despre Xavier.

— Având în vedere că nu-ți mai petreci zilele cu el, o să-i fac o vizită fiarei tale! Mi-e dor de el! Am voie?

Atenția mea s-a concentrat asupra prafului din aer.

— Negociază direct cu el, are telefon în cameră, e 423.

— Ava…

Întrucât m-am făcut că nu am auzit-o, s-a apropiat de birou și a ciocănit de trei ori în el.

— Ce e? i-am aruncat eu, ridicând o sprânceană.

— Totul e-n regulă? Vreau să zic… totul e-n regulă între tine și Xavier?

— E complicat, dar nici nu-i de mirare.

— Spune-mi ce face el. Ce crede despre întoarcerea ta la galerie? Se bucură?

— N-ai decât să-l întrebi, nu știu ce să-ți răspund.

— Las' că aflu eu!

— Mult noroc! i-am urat râzând forțat.

Odată calmul revenit, am început să reflectez la invitația mea, care trebuia să fie mai rafinată decât cele pe care le făceam de obicei. Voiam să merg direct la esență. L-am sunat și pe furnizorul meu, l-am luat pe nepregătite, însă buna noastră colaborare l-a impulsionat să găsească o soluție miraculoasă, puteam conta pe el. Organizarea începea să prindă

formă în liniște. Voiam ca totul să funcționeze, îmi trebuia un scop care să-mi redea speranța. Aveam nevoie de ea. Poate dacă m-aș fi simțit mai bine, aș fi fost mai capabilă să-l sprijin pe Xavier. Am programat întâlniri în atelierele pictorilor și ale sculptorilor ca să le văd ultimele lucrări, să le dovedesc că eram motivată, că mă implicam din nou în carierele lor și mai ales să le arăt că nu-mi pierdusem pasiunea. Îmi plăceau la nebunie aceste vizite și totuși nu le mai făceam. Am planificat întâlniri cu colecționarii mei și cu clienții mai mult ocazionali, garantându-le descoperiri, cerându-le să-și anunțe noile exigențe.

Nu m-am mirat când Idriss a băgat nasul pe ușă după-amiază. A vorbit puțin și n-a făcut declarații înflăcărate mari, în maniera lui Carmen, însă felul în care mi-a transmis emoția lui m-a mișcat profund. Mi-a adus un tablou nou, a cărui vopsea abia se uscase. Îi dăduse titlul *Lumină.* Am fost uluită de gingășia trăsăturilor de penel, lipsite de furia ce-l caracteriza.

— Alege tu un loc pentru el, mi-a zis retrăgându-se la fel de discret cum venise.

După plecarea lui, am găsit pe birou un carnet de crochiuri, în care am descoperit portrete ale copiilor, portretul meu, schițe ale clinicii, ale casei și ale animalelor noastre. Idriss intrase în familie la fel cum intrase și Carmen.

La ora 17 am închis galeria, mulțumită de prima mea zi veritabilă de lucru și având mai multă putere pentru a mă duce la căpătâiul soțului meu. Îi avertizasem pe Chloé și pe copii că riscam să întârzii din nou. Pe trotuar am dat peste Sacha, care se pregătea să intre la Joseph. Am zâmbit instantaneu. Era aproape firesc să îl întâlnesc zilnic, chiar și aici, ca vecin. Nimic nu mă mai șoca. Cum era posibil să ne invadeze întreaga viață acest bărbat pe care nici n-ar fi trebuit să-l întâlnesc vreodată?

— Bună seara, Sacha, ce faci?

M-a privit lung, apoi a scuturat din cap de parcă ar fi căutat să-și adune gândurile.

— Pleci? m-a întrebat brusc.

— Da. Mă duc la Xavier, n-am fost la spital în cursul zilei.

— Eu tocmai am părăsit camera lui Constance.

S-ar fi cuvenit să mă interesez de starea soției lui, dar n-aveam niciun chef, inexplicabil de altfel, fiindcă nu mă mai îngrijorau eventualele consecințe asupra moralului lui Xavier. El a schițat un zâmbet care m-a surprins.

— Nu voi avea public astă-seară.

Am râs discret și am coborât privirea.

— Din păcate, nu.

— Păcat!

Dezamăgirea evidentă din glasul lui m-a impresionat. S-a încruntat, brusc îngrijorat, brusc pierdut, nu-mi plăcea să-l văd așa.

— A fost foarte frumos aseară, am șoptit.

De ce îi spusesem asta? Încercam doar să-l liniștesc, în legătură cu ce? Habar n-aveam, nici nu știam ce-l apucase, de altfel, nici pe mine.

— Totuși, n-a fost ceva ieșit din comun.

— Poate pentru tine, pentru mine a fost.

Mi-a ținut privirea captivă într-a lui, care mi se părea chiar mai întunecată și mai profundă decât de obicei.

M-am înfiorat din cap până-n picioare și m-a cuprins dorința subită s-o iau la fugă.

— O să plec… Xavier sigur mă așteaptă.

El s-a tras puțin înapoi.

— Bineînțeles.

A împins grăbit ușa de la atelierul lutierului, iar eu am plecat spre spital, lăsând deoparte această senzație necunoscută și derutantă.

9

Xavier a zâmbit trist când am intrat. Expresia de pe chipul meu trebuie să fi fost la fel de melancolică. Mi-am lăsat mantoul și geanta pe un scaun, am pus florile într-o vază și darurile de la vecini pe măsuța de la capătul patului. El n-a deschis gura. Se mulțumea să mă observe. Apoi m-am așezat pe pat, lângă el, hotărâtă să uit cuvintele noastre dure și tăioase din ajun. L-am sărutat delicat și i-am luat mâna liberă între palmele mele.

— Am crezut că nu vii azi.

— Sunt furioasă, dar nici chiar așa. Regret că n-am venit mai devreme.

— O să încerc să fac eforturi…

N-ar trebui să fie eforturi. Ar trebui să fie ceva firesc.

L-am strâns mai tare de mână.

— O să luptăm, Xavier, o să ne descurcăm până la urmă.

— Sper, mi-a răspuns laconic.

N-am dat atenție tonului său sinistru și am început un monolog. I-am povestit cum mi-am reluat munca, i-am vorbit despre starea îngrijorătoare a galeriei, dar și despre speranța mea că voi reuși să remediez lucrurile. M-a ascultat fără să mă întrerupă, dar și fără să caute să afle mai multe. Te și întrebai dacă îl interesează. Mi-am înăbușit frustrarea, dorul de el, chiar dacă asta necesita o energie enormă. Optimismul mi se topea văzând cu ochii.

— Copiii sunt în formă, l-am informat.

— Cu atât mai bine.

De ce nu-mi cerea să-i aduc iar? S-ar fi zis că nu simțea lipsa familiei. Cum era posibil așa ceva? Unde dispăruse tatăl iubitor, haios și atent? Pierise în accident? Bărbatul pe care îl iubeam murise în accident? Ar fi o nedreptate violentă…

— Copiii te vor lângă ei, să știi.

— Mai vedem după ce reușesc să stau în picioare.

— Programarea e pentru mâine?

A încuviințat din cap.

Cât entuziasm!

— La ce oră ai ședința de kinetoterapie? Închid galeria ca să fiu alături de tine.

— Nu veni… Prefer să nu fii aici dacă lucrurile merg prost. Risc să nu mă comport prea plăcut și oricum te-am chinuit destul.

A afișat un mic rictus amuzat, iar eu mi-am dat ochii peste cap. Pe de-o parte, așa-zisa lui tentativă de umor era semn bun, chiar dacă era deplasată și nu avusese efectul scontat. Pe de altă parte, mă simțeam exclusă. Din nou. Acum Xavier mă lăsa deoparte într-un moment esențial pentru vindecarea lui.

— Tu decizi.

— Treci mâine după ce închizi galeria?

— Bineînțeles.

— Cu puțin noroc, o să te întâmpin în cârje, și nu lungit în pat.

Părea încrezător, aproape fericit. Ar fi trebuit să profit de ocazie ca să-l încurajez, dar nu aveam forța să polemizez, să parlamentez, să cerșesc.

— Dar mi-ar plăcea mult să fii aici la întâlnirea cu chirurgul. Dacă are nevoie de un impuls ca să mă elibereze, tu ai fi mai convingătoare decât mine.

Zilele următoare s-au dovedit epuizante, semănau atât de mult, încât îmi dădeau impresia că trăiesc o zi interminabilă. Dimineața treceam să-l sărut pe Xavier, apoi munceam la galerie. Închideam la finalul după-amiezii ca să mă întorc lângă el, unde rămâneam până seara, când plecam acasă pentru a fi alături de copii la sfârșitul cinei lor și a-i duce la culcare. Dincolo de satisfacția și plăcerea de a-mi face meseria – care îmi lipsise înfiorător, încetasem să mă mai mint în privința asta –, reluarea activității profesionale îmi ținea mintea ocupată și mă împiedica să mă gândesc prea mult la autorizația de ieșire din spital a lui Xavier. Într-un moment de slăbiciune și ca să am puțină liniște, comisesem greșeala de a le pomeni copiilor de această posibilitate și, de atunci, în fiecare seară, mă întrebau

dacă o să se întâmple. Lumea lor avea să se prăbușească iar în cazul unui aviz negativ din partea chirurgului. Între timp, încercam să pregătesc o petrecere aniversară, mai puțin ambițioasă decât în anii precedenți, Titouan acceptase să nu invite prieteni, cu condiția să luăm masa cu toții, împreună cu bunicul, cu nașa lui – Carmen – și cu Idriss; era dispus la orice concesii numai să fie și tatăl lui printre noi. Începutul părea bun, Xavier reușise să stea în picioare. Suferea enorm din cauza genunchiului stâng, complet țeapăn după o imobilizare atât de îndelungată la orizontală. Dar marea noutate era că, pentru întâia dată, se arăta tenace, se implica în sfârșit în recuperarea lui. Altă noutate importantă: acceptase vizite – nu ale copiilor, dar Carmen a mers la el, chiar și tata a putut să-l vadă, precum și Idriss. De altfel, mi-ar fi plăcut să fiu un șoricel și să asist; între un Xavier mut și pictorul meu timid conversația trebuie să fi fost însuflețită! Am avut dreptul la un raport amănunțit din partea fiecăruia. Toată lumea găsea că arată obosit și are un moral fluctuant. La rândul meu, îl observam seară de seară, pândind o fisură. O descopeream în privirea lui mereu disperant de stinsă, lipsită de orice lumină. Mă convingeam singură că eram prea nerăbdătoare. Aș fi vrut să șterg totul cu o linie. Dar nu se putea.

Oboseala acumulată nu mă ajuta nici ea să văd lucrurile mai clar, să câștig înțelepciune. Când se bucura de progresele lui, cuvintele îi sunau fals. De parcă ar fi regretat că se simte mai bine. Oare tot îngrijorarea pentru Constance îl oprea, îl împovăra? Nu mai pomenea de ea, și eu mă feream să deschid subiectul. Nu voiam să-i provoc o reacție disproporționată și cu atât mai puțin să-mi asum riscul de a declanșa încă o dispută între noi. Și ce vești aș fi putut să-i ofer? Nu-l mai vedeam pe Sacha nici la spital, nici la lutier. Îngrozită de ideea că m-ar copleși același sentiment tulbure și greu de definit ca ultima dată, făceam un ocol ca să nu mai trec prin dreptul vecinului meu, ajungând la galerie din capătul opus al străzii. Nu izbuteam să identific ce anume

stârnea în mine întâlnirea cu acest bărbat. De aceea făceam în așa fel încât să nu mă gândesc la asta, să nu mă gândesc nici la el, nici la soția lui.

Cu trei zile înaintea aniversării lui Titouan, ne-am întâlnit în sfârșit cu chirurgul. Îl găsisem pe Xavier în camera lui. Ceruse ca examinarea să aibă loc în biroul medicului sau oriunde în altă parte decât între cei patru pereți între care era închis. Solicitarea lui mă surprinsese, nu-și exprimase vreodată dorința de a ieși de acolo. Însă nu îndrăznisem să subliniez asta față de el.

Pe holuri și în lift i-am studiat cele mai mărunte gesturi, impasibilă la tot ce ne înconjura în timp ce el redescoperea realitatea ori mai degrabă universul în care trăia captiv de peste o lună. Îi dăduseră cârje speciale, adaptate la încheietura lui încă în ghips. Se obișnuise rapid să se deplaseze cu tot echipamentul, dar se strâmba periodic de durere. Suferința permanentă îi devenise cea mai fidelă tovarășă. Cu cât se apropia momentul consultației, cu atât se închidea în el. Era inaccesibil. În sala de așteptare, s-a prăbușit – în stilul lui, cu o mie de măsuri de precauție, acordându-și o grămadă de timp – într-un fotoliu. Palid și transpirat, a închis ochii, la capătul puterilor. Am așteptat în tăcere, îl țineam de mână, deși nu eram sigură că își dă seama. Într-un final, ne-a venit rândul. Chirurgul l-a examinat îndelung, apoi i-a cerut lui Xavier să ia loc pe scaun, în fața biroului său, lângă mine. Xavier a preferat să rămână în picioare, să se așeze necesita prea multă energie, la fel, și să se ridice. M-am încordat, gata să ascult sentința. Și mai ales să nu mă prăbușesc și nici să nu fac scandal. Medicul a studiat încă o dată cu atenție rezultatele analizelor exhaustive la care Xavier fusese supus în ultimele zile.

— Kinetoterapeutul dumneavoastră mi-a spus că doriți să plecați acasă.

Visam oare? O întoarcere… o întoarcere definitivă, și nu doar un permis de ieșire?

— Ați făcut mari progrese în ultima săptămână, întoarcerea acasă nu poate decât să vă stimuleze.

Am ridicat privirea înlăcrimată spre Xavier, stăpânindu-mă să nu sar, să nu mă arunc de gâtul acestui bărbat cu bluză albă ca să-i mulțumesc. Xavier rămânea indiferent, cu ochii morți fixați asupra chirurgului. Nu mi-a aruncat nici măcar o privire de ușurare, dacă nu de fericire.

— Este cursul firesc al convalescenței dumneavoastră. N-ați avut nicio complicație. Mai verificăm câteva detalii și peste două zile ne părăsiți. Vă continuați recuperarea acasă și veniți periodic la control.

— Mulțumim, domnule doctor, m-am entuziasmat eu.

Eu, care îl detestam până atunci, aproape că l-aș fi sărutat. Spre deosebire de Xavier, în continuare mut.

Am așteptat să ajungem în lift ca să explodez de bucurie. M-am lipit de Xavier cu grijă, ca să nu-i provoc vreo durere, și i-am cuprins fața între mâini.

— E minunat! Pleci acasă!

L-am sărutat, dar el a răspuns cu răceală la sărutul meu. M-am uitat la el precaută.

— Nu ești mulțumit?

— Ba da… bineînțeles, mi-a răspuns cu glas răgușit. Doar că nu-mi vine să cred.

— Copiii vor fi nebuni de bucurie.

Nu și tu…

— Ești sigură că asta vrei?

— Haide, Xavier! Cum poți să-mi pui o asemenea întrebare?

A încercat să se desprindă din brațele mele, de-ai fi zis că îl împiedicam să respire.

— O să ai mult de lucru cu mine, acasă…

— Sst, Xavier, l-am întrerupt, acoperindu-i gura cu palma. Sunt gata să mut munții din loc ca să fii cu noi. O să găsesc eu soluții. O să dorm altădată, am toată viața la dispoziție ca să dorm, dar vreau mai ales să dorm cu tine. Nu-ți bate capul cu nimic, trebuie să te odihnești până atunci, ca să faci față bucuriei copiilor. Ca să nu mai vorbesc de cea a lui

Monsieur și a lui Mademoiselle. Pregătește-te pentru comitetul de primire!

S-a aplecat înainte, palid, cu mâinile încleștate pe cârje.

— Iubirea mea, ce ai? Spune-mi, te rog!

— Chiar… Chiar plec acasă? m-a întrebat în șoaptă, cu glas suferind.

— Da, chiar pleci. N-ai auzit?

Era complet derutat. M-am ridicat pe vârfuri și i-am înconjurat gâtul cu brațele, încercând să-l trag spre mine, însă n-a reacționat.

— Îți promit că totul va fi bine, o să ne reluăm viața, o să reușim.

A trebuit să-i dau drumul, ajunseserăm la etajul lui. Cina îl aștepta în cameră, dar Xavier nu i-a dat nicio atenție sau, mai bine zis, a împins farfuria cât mai departe posibil. Când s-a așezat în pat, am vrut să-l ajut să-și sprijine piciorul de saltea ca să nu-l doară. M-a respins.

— Trebuie să reușesc singur acum, dacă mă întorc acasă.

— Nu pot să fac nimic pentru tine, înainte să plec?

A clătinat din cap și s-a descurcat doar cu mâna teafără ca să-și scoată pantoful, apoi s-a lăsat pe pernă. M-am apropiat de el și l-am mângâiat pe obraz. S-a uitat fix la mine.

— Sunt frânt…

— Mai stau puțin.

— Nu, du-te să le spui copiilor vestea cea mare, a murmurat abia schițând un zâmbet.

L-am sărutat, lipindu-mi buzele de ale lui câteva clipe.

— Te iubesc, Xavier.

— Și eu.

Mi-ar fi plăcut tare mult să-mi spună „și eu te iubesc”. Aveam nevoie să aud cuvinte de iubire. Răbdare însă… Până la urmă, totul va reintra în normal. Xavier era dezorientat, trebuia să-l susțin și să-l respect, fără să pun presiune pe el. M-am ridicat, mi-am luat lucrurile și am pornit spre ușă. Înainte s-o

deschid, m-am uitat peste umăr. Deja întorsese capul spre fereastra pe care se vedea noaptea întunecată.

— Pe mâine!

Tăcerea a fost singurul răspuns.

Am traversat spitalul sfâșiată de trăiri contradictorii. Mi-ar fi plăcut mult să-mi pot exprima bucuria produsă de apropiata întoarcere a lui Xavier acasă, fiindcă mă temusem foarte tare că nu va fi posibilă. Și cu toate acestea, îmi era frică, el părea să fie într-o stare proastă. Oare îngrijorarea pentru Constance și sentimentul de vină îl împovărau, îl sufocau? Ce era în mintea lui, în sufletul lui? De ce nu mi se confesa? Aș fi vrut să-l alin, să-l sprijin. Parcă era anesteziat, indiferent față de el însuși, față de Pénélope și de Titouan, față de mine. Nu mai suportam vidul dintre noi. Îi purtam pică fiindcă nu se arătase bucuros că se întoarce acasă. Și nu-mi plăceau ranchiuna mea, sentimentele contradictorii pe care le aveam pentru el, pe care mi le impunea, pe care și le impunea lui însuși. Trebuia să mă eliberez de toate acestea, să avansez, să-i fiu alături. Un zid se înălțase între noi. Dragostea noastră era cel mai puternic și mai bun remediu pentru suferința lui, credeam în ea, credeam în ea mai mult decât în orice.

Vântul înghețat mi-a biciuit fața, mi-am ridicat gulerul mantoului și mi-am îngropat nasul în fular. La vreo 10 metri de mașina mea, am observat o siluetă care se învârtea de colo până colo cu nervozitate, trecându-și mâinile prin păr. Inima mea – incontrolabil – și-a accelerat bătăile. Am încetinit pasul pe măsură ce l-am recunoscut pe Sacha. Ce căuta aici la o oră atât de târzie? Și de ce prezența lui mă aducea în starea asta? S-a oprit când a simțit că se apropie cineva. A făcut câțiva pași spre mine, am făcut și eu câțiva pași spre el. Apoi am rămas amândoi pe loc fără să scoatem niciun cuvânt, privindu-ne în ochi un lung moment. O stare de febrilitate m-a cuprins.

— Bună seara, Ava…

— Ce cauți aici?

S-a uitat în toate direcțiile, de parcă ar fi căutat răspunsul la întrebarea mea.

— Eu… Cum să spun… eu…

Era prima oară când se bâlbâia. Însă și-a revenit și s-a îndreptat de spate.

— De fapt, tocmai plecam și ți-am văzut mașina… Am hotărât să te aștept.

— De ce?

— Voiam să aflu noutăți despre tine.

— Și eu, despre tine.

Cuvintele îmi ieșiseră pe gură fără să mă gândesc.

— Nu te-am mai văzut trecând prin fața atelierului lui Joseph.

— Vin pe partea cealaltă a străzii acum, i-am mărturisit.

A încuviințat din cap, pe jumătate amuzat, pe jumătate nedumerit.

— Dar… tu… ai fi putut trece pe la galerie, sunt în fiecare zi acolo.

— Știu, văd luminile aprinse.

Și el mă evita. Așadar, nu doar eu trăiam acea senzație derutantă fără motiv.

— Atunci, de ce m-ai așteptat astă-seară?

A zâmbit în colțul gurii.

— Ți-am spus, voiam să știu ce mai faci.

Nu m-am putut stăpâni și am râs discret.

— Sunt bine…

— Chiar așa? a insistat el sincer fericit.

— Da… tocmai am primit o veste bună. Xavier are permisiunea să plece acasă, peste două zile iese din spital.

Am fluturat realitatea ca pe un scut. Lui Sacha i s-a tăiat respirația o clipă, după care, deși crispat, și-a venit în fire.

— Copiii o să fie nebuni de bucurie, îmi închipui că și tu la fel.

— Da, sunt, i-am răspuns surâzând.

— Și… Xavier?

Efectiv îi era greu să-i rostească numele, dar a făcut-o.

— Se simte pierdut, îi e teamă, dar o să-i prindă bine să fie cu noi, sper că înțelegi.

Mi-a zâmbit blând.

— Constance ce face?

— De câteva zile, au mai lăsat-o durerile cât de cât. Medicii se gândesc s-o opereze din nou la mână, nu se poate spune că avem mari speranțe, dar e mai bine decât nimic.

— Sper să meargă totul perfect. Vă urez asta amândurora, din toată inima.

Cu siguranță, nu aveam să mai aflu niciodată nimic. Eu părăseam spitalul, el rămânea.

— Mulțumesc. Deci n-o să te mai văd pe aici?

Am simțit un nod în gât și, incapabilă să-i răspund, am lăsat ochii în pământ. O rafală de vânt m-a făcut să tremur, uitasem cât e de frig. Sacha a dat să se apropie de mine, dar s-a răzgândit.

— Intră la căldură, în mașină. N-ar fi trebuit să te rețin atât de mult.

— Ba da, ai avut motiv, am replicat fără să stau pe gânduri.

Îmi pierdeam iar controlul, n-aveam niciun chef să plec. Trebuia, totuși. Neapărat. Trebuia ca toată chestia asta să înceteze. Am apăsat pe cheia mașinii și am tresărit când am auzit bipul. Sacha a deschis portiera și s-a tras într-o parte ca să mă sui la volan. Mi-am aruncat geanta înăuntru și m-am uitat la el pentru ultima dată. Stătea acolo, cu mâna pe portieră. Ne-am privit drept în ochi o eternitate, după cum mi s-a părut mie.

— Sacha, eu…

Am oftat, zăpăcită, tulburată. Ce să-i spun? Nimic. Chipul lui a devenit și mai de nepătruns.

— Ai grijă pe drum. La revedere, Ava!

— La revedere, Sacha!

M-am urcat în sfârșit în mașină, el a închis portiera ușor și s-a îndepărtat. Am demarat fără a căuta să schimb o ultimă privire cu el, dar nu m-am putut împiedica să trag cu ochiul în oglinda retrovizoare. L-am văzut răsucindu-se pe călcâie, trecându-și nervos mâna prin păr, apoi îndreptându-se de spate și

grăbind pasul. Tot drumul, am reluat discuția noastră în minte, am analizat ce simțisem. Nu pricepeam. Nu avea niciun sens. Îmi pierdeam mințile. Derapam complet din cauza lipsei de somn, îmi pierdeam direcția. Fusesem parașutată într-un univers paralel. Acest sfert de oră nici nu existase vreodată. Deja îl uitam, îl zăvoram undeva. Devenisem prea sensibilă, prea fragilă ca urmare a ceea ce ni se întâmpla. Cea mai mică dovadă de atenție mă răvășea, mă perturba. Îmi doream cu aviditate un gest de susținere oricât de mărunt. Nimic. El nu avea nicio legătură. Deloc. Ieșirea lui Xavier din spital pica la fix. N-o să-l mai revăd. Niciodată.

Până să vină clipa cea mare, abia dacă am reușit să dorm, așa de mult am rumegat totul. Cum va decurge reîntâlnirea lui Xavier cu noi, cu căminul lui? Va fi destins, în largul său? Aveam atâtea de făcut peste zi, că nu mă puteam lăsa absorbită de tot ce-mi trecea prin minte. M-am străduit să aranjez casa – neglijasem în ultima vreme ordinea – și să-i redau dormitorului nostru căldura, să recreez atmosfera de iubire a cuibușorului nostru, pentru ca el să se simtă bine, să se simtă acasă. Ca să uite mirosul de spital, asprimea cearșafurilor. Nerăbdarea creștea în mine cu fiecare zi, la gândul de a-mi petrece iar nopțile cu soțul meu. Controlam de bine, de rău entuziasmul copiilor la ideea întoarcerii tatălui lor. Însă bucuria lor mă ajuta să-mi uit frământările și neliniștile, mă ajuta de asemenea să-mi înăbuș avântul inimii când inimaginabilul își croia drum în mintea mea. Strecurându-mă pe lângă ziduri pe strada unde se afla galeria și pe holurile spitalului, am izbutit să nu mă întâlnesc cu Sacha, iar el s-a abținut să mă surprindă așteptându-mă la mașină sau venind la galerie. Eram ușurată că-l aduc acasă pe Xavier. Și că întorc spatele spitalului.

M-am dus să-l iau cu mașina familiei, mașina mea de oraș nefiind adecvată pentru cârje. Am traversat pentru ultima dată parcarea căreia îi cunoșteam

fiecare colțișor, fiecare loc, chiar dacă aveam impresia că unul îmi era rezervat. Stomacul mi se făcuse ghem de nerăbdare, de anxietate, corpul întreg mi se încordase. Visasem la această clipă, dar nu-mi permisesem să cred că va deveni realitate. Îmi doream cu ardoare ca totul să se desfășoare fără probleme, pentru toată lumea. Dar în ultima vreme învățasem că nimic nu merge cum e prevăzut. Înainte de a mă duce la Xavier, am oferit cadouri întregii echipe medicale, în semn de mulțumire că se ocupaseră cu atâta grijă de el. Xavier mă aștepta în camera lui, umblând de colo până colo în felul lui, posomorât, incapabil să stea locului.

— Ești gata?

Pe lângă o mică geantă de voiaj care nu conținea mare lucru în afară de medicamentele date de asistentă mai devreme și de câteva haine, Xavier pleca din spital cu un imens dosar și cu nenorocitele de radiografii care ocupau o grămadă de loc. L-am ajutat să îmbrace paltonul pe care i-l adusesem. Știam că se gândea – ca și mine – la geaca lui de piele.

— Să mergem, a oftat el.

Pe hol, și-a luat la revedere pe îndelete și le-a mulțumit tuturor, extrem de atent; redevenise acel Xavier pe care îl cunoșteam. Pe măsură ce ne apropiam de ieșire, mă simțeam mai ușoară, zâmbeam din ce în ce mai des, stăpânindu-mi cu dificultate entuziasmul. Parcă eram o fetiță ce bătea nerăbdătoare din picior, să vină mai repede Crăciunul. În lift a zâmbit și el în sfârșit, cu ceva mai multă sinceritate decât în ultimele zile.

— O să fie o senzație ciudată să simt aerul proaspăt.

După ce a ieșit din cabină, s-a oprit și a studiat sala din jurul lui.

— Uitasem cum arată, mi-a mărturisit. Ce deprimant e… Când mă gândesc cât timp ai petrecut aici!

I-am zâmbit ca să-l liniștesc, mi-a răspuns cu un licăr de iubire în ochi. Ai mei se umpleau de lacrimi de fericire. M-am lăsat câteva secunde pe umărul lui,

ca să compensez imposibilitatea de a mă cuibări în brațele sale. El și-a îngropat fața în părul meu și m-a sărutat. Mi-a crescut inima de speranță, am fost cuprinsă de seninătate. Făcea un pas spre mine.

— Du-mă acasă înainte ca Pénélope și Titouan, Monsieur și Mademoiselle să dărâme tot fiindcă așteptarea e prea lungă!

Îi lăsasem pe copii singuri, îl cruțasem pe Xavier de un comitet de primire prea larg, simțeam că n-ar fi apreciat. Imaginându-și dezastrul, a râs pentru prima dată de la accident încoace. Nu-mi mai reveneam, savuram acest sunet, cel mai dulce, cel mai melodios ce-mi fusese dat să-l aud în ultima vreme. Era posibil să fii atât de fericit după toate prin câte trecuserăm? Brusc, sângele mi s-a scurs din corp. Sacha venea spre noi, și el ne zărise. Respirația mi s-a accelerat de teamă că o să se lege de cel pe care îl considera călăul soției sale, dar și pentru că îmi dădeam seama cu groază că îi simțisem lipsa. Îmi era silă de mine. A încetinit pasul când s-a apropiat și l-a studiat pe Xavier din cap până în picioare. Regăseam în privirea lui aceeași răutate și aceeași violență din noaptea accidentului. M-am uitat fix la el, încercând să-i captez atenția, să mă remarce, să se concentreze asupra mea, și nu asupra soțului meu. Xavier trebuie să se fi simțit observat, fiindcă a ridicat capul. Înainte ca privirile să li se întâlnească, ochii lui Sacha s-au ațintit într-ai mei și s-au îmblânzit imediat, dar îmi dădeam seama că nu se simte bine, că e sfâșiat pe dinăuntru la fel ca mine. Pașii ni s-au încrucișat, Sacha m-a atins în treacăt, pardesiul lui alunecându-mi peste mână, și și-a continuat drumul. Xavier s-a oprit și s-a uitat după el.

— Cine e?

Am rămas nemișcată o secundă, înainte de a privi peste umăr la rândul meu. Înainte de a îndrăzni să înfrunt realitatea. Sacha a intrat în lift și s-a răsucit cu fața spre noi, abătut.

— Ava! Cine e?

— Sacha… soțul…

— Lui Constance.

Cu mișcări greoaie, Xavier a dat să se întoarcă, dar am intervenit imediat.

— Nu! Xavier, nu te duce.

Fără să ne scape din ochi, Sacha a apăsat pe butonul liftului și ușile s-au închis. Am apucat să-i zăresc expresia de durere agresivă.

— De ce? Ava, de ce nu mi-ai spus că el este? Trebuie să-l caut, să-mi cer scuze.

Tot încerca să se întoarcă, să se îndrepte spre etaje, dar i-am barat calea cu corpul meu.

— Nu, Xavier… Lasă-l în pace, te rog. Încheie un armistițiu cu toată lumea, te implor!

— Dar…

— N-ai nicio vină, în fond! Gândește-te la copii! m-am enervat eu cu obrajii scăldați de lacrimi.

Nu eram mândră că mă foloseam de Pénélope și de Titouan, dar n-aveam încotro. Refuzam să văd cum totul se duce de râpă, cum el își pierde controlul acum. Era imposibil de știut ce s-ar fi întâmplat dacă Xavier se întorcea, dacă îi găsea pe Sacha și pe Constance. Cum să ghicesc reacția lui Sacha? Îmi doream atât de mult să-l fi cruțat de această întâlnire scurtă, de această întâlnire care nici nu fusese de fapt o întâlnire! Încercasem să prevăd totul, însă la asta nu mă gândisem. Eram sortiți să ne intersectăm mereu. Totuși, mă străduiam de zile întregi să-l evit. În realitate, din alt motiv decât să-l protejez pe Xavier. Oare eram convinsă? Îmi protejam soțul de acest bărbat…

— Să ieșim de-aici! a mormăit el. Mă sufoc.

Și eu.

A ridicat fața spre cer și a inspirat adânc. A trebuit să-l sprijin câteva clipe, se afla pentru prima dată în exterior și echilibrul lui era precar. Când s-a simțit suficient de sigur pe picioare, am pornit în liniște spre mașină. Respira sacadat din pricina efortului. Faptul că se găsea afară îmbrăcat, frigul, umiditatea, zgomotele îndepărtate ale străzii, totul reprezenta o agresiune pentru el. Când va înceta Xavier să sufere trupește și sufletește? A urcat încet în mașină și s-a așezat pe scaun fără grabă, ca să nu-și provoace

dureri, iar eu am luat cârjele și le-am pus în portbagaj. Înainte să urc și eu, nu m-am putut împiedica să privesc fațada spitalului, să mă uit spre camera lui acum goală. Să spun adio acestui loc și tuturor lucrurilor de care îmi amintea. M-am suit în mașină, incapabilă să pornesc motorul.

— Vom încerca să uităm, da? i-am propus lui Xavier.

— Eu n-o să uit niciodată.

— Știu… Scuze, n-ar fi trebuit să spun asta…

— Orice am face, orice aș face, această femeie a intrat în viața mea și n-am nicio putere.

Iar soțul ei a făcut parte dintr-a mea.

— N-am avut curaj s-o caut, deși ar fi trebuit să scotocesc prin spital înainte de a pleca. Cândva trebuie s-o văd, poate chiar să vorbesc cu ei amândoi… Am nevoie să le cer iertare…

Nu, nu trebuie să te mai gândești la asta.

— Să mergem acasă!

Casa supraviețuise. Copiii și-au respectat promisiunea și n-au sărit pe tatăl lor, deși nu dorința le lipsea. În schimb, era imposibil să-l potolești pe Monsieur, care scheuna și sărea în toate direcțiile, ceea ce l-a făcut să râdă pe Xavier și l-a emoționat. Escortat de copii, a traversat șontâc livingul și s-a așezat pe canapea ca să-i permită câinelui nostru să-l întâmpine cum se cuvine. Preț de o clipă, fața i s-a destins, a exprimat chiar bucurie. Xavier și animalele. S-a amuzat de la distanță de Mademoiselle, care dădea târcoale prin cameră fără să-i arunce nicio privire, preferând să se frece de picioarele mele.

— Nesuferita, mă ignoră.

Toată familia a izbucnit în râs. Era bine. Un vis care se împlinea. Pénélope și Titouan ne pregătiseră o surpriză; o gustare în familie. Nu îndrăzneam să-mi imaginez cum arăta bucătăria. Fiica mea cea mare – în fond, mică – preparase ciocolată caldă într-un vas uriaș, iar Titouan aranjase pe o farfurie biscuiți și bomboane de ciocolată Smarties. Au adus tava în living și au insistat să iau loc lângă Xavier, ca să ne servească pe amândoi. Îmi stăpâneam cu greu

lacrimile. Copiii s-au așezat pe jos, foarte aproape de noi. Mi-aș fi dorit ca acest moment să nu se sfârșească niciodată, să stăm toți patru așa veșnic, fericiți, la căldură, dând uitării toată drama și suferința.

— Îmi explici programul? m-a întrebat Xavier. Îmi închipui că nu rămânem în cerc restrâns.

— Titouan a renunțat la petrecerea aniversară cu prietenii. Însă astă-seară vor veni tata, Carmen și Idriss. Îți convine?

După emoția regăsirii și toată agitația, pe Xavier l-a biruit oboseala și s-a întins pe canapea. I-am trimis pe copii în camera lor, iar eu m-am apucat de pregătirile pentru cină, părăsind bucătăria din două în două minute și ducându-mă în living. Simțeam nevoia să-l supraveghez, să-l observ și să mă asigur de prezența lui – evident, tăcută – acasă. În mod ciudat, pierdusem obișnuința ca soțul meu să fie aici, în căminul nostru. Ca urmare a călătoriei lui de o lună și a săptămânilor îndelungate de spitalizare, îmi formasem noi repere, spațiul meu vital se schimbase. Trebuia să mă deprind din nou cu prezența lui. Să mă deprind cu prezența în casă a unui om aproape străin. Nu mai știam ce însemna să fim noi doi. Atmosfera era aparte, dădeam atenție celui mai slab sunet, stăteam la pândă, gata să reacționez dacă mă chema, gata să răspund la cea mai măruntă nevoie a lui, gata să-i fac pe copii să tacă prin orice stratagemă. Nu dormea; se uita în gol, cu gândurile departe, reflectând, iar zâmbetul pe care îl afișase mai devreme la sosire, în prezența copiilor, dispăruse. Eram pierdută, neștiind cum să fac să fie iar alături de noi, de mine.

Pe la ora 19, m-am apropiat de el cu precauție, am îngenuncheat lângă canapea și l-am mângâiat pe păr. M-a privit fix.

— E-n regulă? l-am întrebat în șoaptă.

A dat din cap că da.

— Le-am spus să nu vină prea târziu, ca să nu ne lungim prea mult. Urc să mă schimb, știi tu, să mă fac frumoasă pentru tine.

— Cum vrei.

Mi-ar fi plăcut să aud alte cuvinte.

— Am pregătit tot ce trebuie ca să dormim în living, să nu fii nevoit să urci scările.

— Nu m-am întors acasă ca să dorm pe canapea, mi-a replicat.

Mi-au trebuit câteva secunde ca să-mi revin după tonul lui sec.

— N-ai nevoie de nimic?

— Doar adu-mi cârjele și e perfect.

M-am executat, apoi m-am îndreptat spre etaj. Înainte de a mă ocupa de mine, am trecut pe la copii și le-am cerut să-i țină companie tatălui lor. Așteptau doar semnalul meu, așa că au coborât valvârtej scările. Aveam încredere în ei că lucrurile o să meargă bine. Xavier proceda la fel? O să se poarte cât de cât delicat cu copiii noștri? Mi-am scos ținuta pe care o pregătisem minuțios înainte să plec la spital. În ciuda lipsei lui de entuziasm, nu mă răzgândisem, aveam să mă fac frumoasă pentru el, ca de atâtea ori înainte, ca de fiecare dată când sărbătoream ceva. Am stat minute lungi sub duș; apa fierbinte abia dacă mă destindea puțin, neputând să-mi alunge indispoziția care creștea. Nu reușeam să-mi scot din minte gândul că Xavier nu e fericit să se afle aici. Nu mă îndoiam că, din când în când, pentru câteva clipe, se simțea bine cu noi, dar asta nu dura prea mult. Mă durea, suferința îmi tăia respirația. Înfășurată în prosop, m-am apucat să-mi descurc părul și am descoperit în pletele castanii primele șuvițe albe. Îmbătrânisem, ridurile de expresie erau mai puțin ironice decât înainte, aducându-mi aminte că am râs mai rar, am zâmbit mai rar, iar ele deciseseră să reflecte îngrijorarea, nu fericirea. Privirea pe care am întâlnit-o în oglindă m-a speriat, era dezorientată, aproape rătăcită și de o tristețe absolută. Cum era posibil? Xavier se afla acasă și totuși mă simțeam cumplit de singură.

Mă copleșeau neliniștile, sentimentele confuze. Mintea îmi zbura spre spital, spre Sacha care era cu soția lui. Oare și el avea impresia că ea a devenit o străină? Măcar de-aș fi putut să-l văd, să-i vorbesc. Se gândea la mine? Mi-a venit să vomit. M-am abținut să distrug imaginea din oglindă. Trebuia să încetez imediat, să mă concentrez asupra lucrurilor esențiale, asupra lui Xavier, asupra bucuriei copiilor. Mă uram. Nu-mi imaginam că poți să devii egoist într-un asemenea moment. Nu mă mai recunoșteam.

Ava! Revino-ți! Uită! Ai grijă de ai tăi, de iubirea ta!

Dacă un necunoscut ar fi picat din senin în casa noastră, ar fi descoperit o familie ca atâtea altele care sărbătorea o aniversare. S-ar fi amuzat de neastâmpărul copiilor, în special al celui mic, nerăbdător să-și despacheteze cadourile. Ar fi remarcat decorul mesei și ar fi fost un pic surprins de paietele aurii, deducând că trebuie să le fi adus copiii, dacă nu cumva prietena exuberantă, dar deopotrivă fermecătoare și drăgăstoasă se ocupase de asta. Ar fi râs de uluirea pictorului, intimidat că e tratat ca unul de-ai lor. Acestui necunoscut i-ar fi lăsat gura apă la vederea șirului de feluri de mâncare. Și-ar fi înmuiat buzele într-un pahar cu șampanie. Nu i-ar fi scăpat privirea tandră a bunicului înconjurat de familie, dar care pare atent mai ales la fiica sa, uitându-se mereu la ea, în timp ce ea își soarbe cu ochi scânteind de emoție soțul. Ar fi observat fără îndoială că tatăl e rănit, nu foarte grav la prima vedere, de vreme ce se întorsese acasă. Această persoană și-ar fi zis că toată lumea e fericită, că totul merge de minune în această familie drăguță și ar fi plecat fără să studieze mai atent frumoasa imagine. Dar, dacă ar fi rămas și ar fi cercetat în amănunt, pe îndelete, ar fi văzut altceva. Ar fi sfârșit prin a se întreba ce e cu privirea tatei care adesea – prea adesea – rătăcește aiurea, ba chiar ar fi avut impresia că acest bărbat nu simte că locul lui e aici. S-ar fi întrebat de ce abia mănâncă și mai ales de ce nu-i aude mereu pe copii când îi vorbesc. Dacă ar

fi ascultat mai mult conversațiile, ar fi remarcat că se înșirau verzi și uscate. Într-un final, și-ar fi dat seama că discuțiile sunt întreținute în mare parte de invitați și de copii. Apoi atenția i-ar fi fost inevitabil atrasă de tristețea mamei, care nu părea să se simtă bine. Ar fi considerat că arată neliniștită, încordată, teribil de angoasată de atitudinea distantă a soțului ei. Ar fi văzut că ea se străduia din răsputeri pentru ca nimeni să nu observe, chiar cu prețul unei epuizări continue. I-ar fi venit greu să-și ascundă mirarea că seara se încheie așa devreme. În prag, ar fi privit zâmbetele de încurajare ale invitaților, mâinile plimbate afectuos pe spatele tatei și al mamei. Ar mai fi stat încă puțin ca să afle mai multe. Ar fi fost mișcat de sărutările copiilor pe obrajii tatei și ar fi urmărit ochii mamei care îi duce la culcare. Nu i-ar fi scăpat oftatul de oboseală, nici expresia de durere colerică a tatei, odată rămas singur. Sau mai bine zis când s-ar fi crezut singur, fiindcă soția sa nu s-ar fi putut abține să nu-l privească din capul scărilor. L-ar fi văzut punându-și din nou, dar cu mare greutate, masca de „nu prea rău” când ea ar fi coborât. Necunoscutul ar fi observat cum această femeie se agită să facă ordine, respingând cu blândețe scuzele soțului ei că nu poate s-o ajute. Satisfăcându-și o ultimă curiozitate, necunoscutul i-ar fi urmărit când se duc la culcare. I-ar fi văzut urcând lent și dureros scările, le-ar fi simțit povara de pe umeri și ar fi înțeles că, deși iubirea dintre ei e de netăgăduit, nu se va manifesta în această noapte a regăsirii.

Să urci o scară în cârje și cu un picior complet țeapăn era o ispravă demnă de un soldat călit. Xavier a strâns din dinți până la ultima treaptă.

— Ar fi trebuit să rămânem jos, am comentat eu.

— Ți-am spus deja, problema e rezolvată, dorm în camera noastră.

S-a închis în baie. În general, intram acolo împreună. Acum am rămas, cu brațele atârnând moi pe lângă corp și cu un nod în gât, în fața ușii închise, care devenise o barieră, ba chiar un zid între noi. L-

am așteptat să iasă ca să intru și eu, m-am spălat pe dinți repede după ce am auzit cârjele căzând cu zgomot.

— La dracu'! Ce tâmpit sunt, o să trezesc copiii.

Când m-am întors în dormitor, se chinuia să se dezbrace singur.

— Te ajut.

— Nu!

— Ba da, lasă-mă s-o fac, te rog. Ești frânt, nu are rost să exagerezi.

Ar fi trebuit să ne prăpădim de râs fiindcă nu puteam să-i scot pantalonii. În loc de asta, nu îndrăzneam să mă uit în ochii lui, știind că aș citi în ei suferință, jenă sau chiar dezgust față de el însuși. Când i-am dat jos cămașa, ar fi trebuit să-mi plimb mâinile pe pielea lui, iar el m-ar fi lipit de pieptul lui. Am făcut în așa fel încât să nu-l ating, de frică să nu dau peste o cicatrice neștiută, iar el s-a tras cât mai departe de mine.

— Dormi pe locul meu, e mai comod pentru tine, i-am propus eu.

Întotdeauna dormisem în stânga lui.

— Și pentru tine, la fel.

S-a culcat fără să mai scoată vreun cuvânt. M-am dezbrăcat la rândul meu, cu spatele la el, de parcă goliciunea mea l-ar fi putut deranja, mi-am pus în grabă pijamaua și m-am strecurat în partea din dreapta a patului. Am stins lumina și am așteptat, cu ochii ațintiți în tavan. El nu se mișca. Eu, nici atât. Eram incapabilă să mă apropii de el. Mă temeam să nu mă respingă și mă temeam că nu l-aș recunoaște. În pat, lângă mine, se afla un străin? După miros, da, era un străin. Devenise ceva obișnuit să miroasă a spital la spital. Dar mă deranja să miroasă a spital acasă, în patul nostru. Din prima zi aveam sentimentul că trupul nostru fusese tăiat în două, ei bine, chiar așa se întâmplase. Trupurile noastre nu se mai chemau, nu se mai iubeau. Nu mă gândeam la dorință, în niciun caz, mă gândeam doar la mângâiere, la fericire și la pacea de a ne fi regăsit, de

a ne atinge pentru a ne asigura reciproc că totul o să fie bine.

— Să mă trezești dacă e ceva în neregulă.

— Nu-ți face griji pentru mine!

Îmi dădeam seama încă o dată că aveam supărătoarea tendință de a idealiza. Crezusem prostește că, odată cu întoarcerea lui, cu prima noapte petrecută în sfârșit împreună, o să pășim, o să pășească pe calea vindecării. Dar eram încă departe de asta.

10

Următoarele două săptămâni mi-au pus nervii și rezistența la grea încercare. Nu că Xavier mi-ar fi ocupat prea mult timp. Își petrecea zilele acasă, marcate de vizitele cotidiene ale kinetoterapeutului și de cele ocazionale ale lui Carmen, căreia îi făcea plăcere să ia prânzul cu el. Însă când pleca de la noi, ea își ascundea cu mare greutate stupefacția pe care i-o provoca atitudinea lui. Dădeam periodic o fugă acasă ca să mă asigur că e bine, fiindcă nu-mi răspundea la telefon, nu era conștient de îngrijorarea mea. Când soseam valvârtej, de cele mai multe ori, mă întâmpina cu o surprindere indiferentă.

Problema era prezența lui apăsătoare și absența ameliorării la nivelul moralului. Aveam sentimentul că abandona orice luptă. Cu fiecare zi, se închidea tot mai mult în sine. La spital ajunsese aproape să mi se pară normal să nu-l mai recunosc, dar nu la noi acasă! Mă convinsesem că lucrurile se vor schimba după câteva zile. Dar nu. Stagnau. Ba și mai rău. Se degradau. Mi se întâmpla să mă întreb dacă nu cumva spitalul îi lipsea, mai ales atunci când se chinuia noaptea să se ridice ca să aprindă lumina pe palier și lăsa ușa dormitorului întredeschisă. Terminând cu spitalul, credeam că-i pot fi în sfârșit utilă ca să se îngrijească. Însă chiar și acasă, eram dezarmată și neputincioasă. Faptul că nu-i eram de folos îmi alimenta frustrarea și-mi sporea ranchiuna. Refuza orice ajutor din partea mea, cu toate că și cele mai simple gesturi ale vieții de zi cu zi erau adesea dificile pentru el. Suferința lui că depindea de alții – de mine – era evidentă, indispoziția sărea în ochi. Negreșit, această situație îl înnebunea, dar în loc să încerce să lupte pentru a-și recăpăta cât de cât controlul asupra propriului corp, prefera să se afunde. Fără să discute cu mine despre asta. Fără să mi se destăinuie. Acum, că era acasă, în mediul lui, în mijlocul nostru, starea lui mă frapa și mai mult. Mă durea să-l văd așa, știind cât de puternic și de sigur pe

el fusese înainte. Bineînțeles, deocamdată, nu mai era el însuși, fizic vorbind, dar nu puteam să-mi imaginez că se schimbase într-atât în adâncul ființei lui. Îmi era imposibil să mă gândesc că bărbatul pe care îl cunoscusem dispăruse definitiv. În fiecare clipă luptam cu mine ca să nu-l bruschez. Uneori, când ne găseam în aceeași încăpere, simțeam cum pumnii mi se încleștează până îmi intră unghiile în carne, ca să-mi canalizez furia ce sporea în ciuda dorinței mele, în ciuda iubirii și a neliniștii.

Ar fi putut să meargă la clinică măcar pentru a arunca o privire, pentru a-l cunoaște pe cel care se ocupa de ea. Îi propusesem să-l duc până acolo, la fel făcuseră tata și Idriss. Degeaba, refuza categoric fără a ne oferi vreun motiv pentru care își respingea meseria. Nu concepea nici să discute la telefon cu cel care îi ținea temporar locul. Rămânea în sarcina mea să selectez apelurile și să răspund la întrebări cum puteam mai bine. Nu voia să mai iasă din casă, nici măcar să dea o tură prin grădină. Nu știam ce așteaptă. Singurele noastre conversații se reduceau la un raport sumar al ședințelor de recuperare, în caz că nu susțineam eu niște monologuri. Cum încercam să abordez alte subiecte, adopta o atitudine ostilă. Xavier preferase întotdeauna să tacă atunci când îl contraria ceva, dar acum, dincolo de tăcerea cvasipermanentă, caracterul i se schimbase. Își ieșea din sărite pentru orice fleac și nu arăta pic de răbdare față de copii cărora, cu toată sinceritatea, nu aveam ce să le reproșăm. Nici măcar cu mine nu vorbea. Nu-l interesa ce făceam la galerie. Manifesta doar indiferență și dezinteres pentru expoziția care se apropia cu pași mari. Când îi sugerasem să vină, primisem un refuz vag politicos. Totuși, până atunci, mai dispunea de timp să se întremeze.

Contactele noastre fizice erau inexistente; seara, când ne culcam, fiecare se întindea pe partea sa de pat. Nicio mângâiere, niciun sărut. Niciun gest tandru. Nici nu mai știam ce înseamnă să fii luată în

brațe, să fii atinsă sau să-l strâng la piept pe bărbatul pe care-l iubeam. Lipsa de căldură îmi zdrobea inima. Fusesem privată de jumătate din corpul meu, iar jumătatea rămasă devenise rece; pielea mea, gura, sânii își pierduseră sensibilitatea. Poate părea o nebunie, dar nu-mi mai văzusem soțul gol de la accident; se închidea în baie, refuzând orice companie. Și nici nu intra acolo dacă eu eram înăuntru, ceea ce avusese drept consecință pudoarea mea, căci devenisem pudică față de Xavier. Corpul meu nu mai exista pentru el, iar al lui devenea o fantasmă tot mai îndepărtată.

Când a mers la control pentru prima dată de la externare, i-am servit doar drept taxi. Deși închisesem galeria în toiul după-amiezii ca să-l duc, Xavier a așteptat să ajungem la spital ca să mă anunțe că preferă să nu-l însoțesc la consultație. Și, fără să mai adauge nimic, fără un cuvânt de mulțumire, m-a lăsat în sala de la intrare. Răbdarea mea ajunsese la limită, nu mai suportam. Furia biruia orice alt sentiment și, decât să mă învârt de colo până colo clocotind în sinea mea, am hotărât să aștept la cafenea, unde eram aproape sigură că nu aveam să mă întâlnesc cu nimeni. Cu Sacha, mai bine zis. Eram tristă că nu-l văzusem? Ușurată? Dezamăgită? De ce să mă torturez cu o asemenea întrebare? Acest cuplu ieșise din viața noastră, mă străduiam metodic să nu mă gândesc niciodată la ei – la el. Dar ce credea Xavier? Nu-mi mai vorbise despre asta de când ieșise din spital. Nici eu, lui. Însă *ei* planau ca o amenințare deasupra noastră. O amenințare devenită tabu. Care ne rodea și pe unul, și pe celălalt…

Cafeaua era la fel de infectă, am împins deoparte paharul și am încercat să lucrez. Artiștii și colecționarii mei păreau liniștiți în privința conștiinței mele profesionale, dar nu se punea problema să mă mulțumesc cu atât de puțin. Totuși, după vreun sfert de oră, concentrarea mi-a fost tulburată. Am scrutat sala în toate direcțiile și brusc m-am simțit prost. La câteva mese mai încolo, am întâlnit ochii negri ai lui

Sacha ațintiți asupra mea. Nu era acolo când venisem, deci apăruse mai târziu și se așezase în așa fel încât să mă vadă, fără să-mi impună prezența lui. Încercasem să mă prefac. Voisem să mă conving că ieșise din viața mea. Eroare. Un șoc mi-a trecut prin tot corpul, de parcă o lipsă fusese înlăturată. Nici măcar umbra unui zâmbet nu exista pe fața lui, se mulțumea să stea acolo și să mă privească fix, cu intensitate. Timpul se scurgea fără ca vreunul dintre noi să întrerupă acest contact. Uneori, printre mesele noastre treceau diferite persoane, ascunzându-l pe unul dintre noi vederii celuilalt preț de o clipă, dar nu ne mișcam. Ușurarea de a-l descoperi în același loc era la fel de copleșitoare cum ar fi fost și dispariția lui. Nu reușeam să scap. Îl voiam? Problema nu era ce voiam să fac. Ci ce trebuia să fac. Devenea imperativ să mă sustrag puterii lui. Unica soluție era să plec, să termin odată cu toate astea. Mi-am adunat cu stângăcie telefonul, geanta și am inspirat adânc, fiindcă trebuia să trec pe lângă el ca să părăsesc acest loc. S-a ridicat și el.

— Nu credeam că te găsesc aici, mi-a spus. Altfel n-aș fi venit.

— Nici eu. Nu mi s-a părut că ești fanul cafelei lor.

A zâmbit scurt, sarcastic. Câteva secunde ne-am uitat unul în ochii altuia și ne-am înfruntat în tăcere.

— Tu… Tu m-ai…

Mobilul mi-a sunat în mână, întrerupându-mă exact la timp. Pe ecran, prenumele lui Xavier părea scris cu litere de zece ori mai mari decât de obicei. Sacha nu avea cum să-l rateze, așa că a făcut un pas înapoi. Am răspuns rămânând totuși sub puterea bărbatului din fața mea.

— Da, Xavier.

— Am ieșit. Unde ești?

— Ne întâlnim la lift.

Am pus capăt conversației. Realitate. Morală. Datorie. Responsabilitate. Oftat.

— Ce face Constance?

A oftat la rândul lui.

— Deocamdată, operația a ieșit din discuție.

— Îmi pare rău să aflu asta, sper că va avea loc curând… Trebuie să plec.

— Bineînțeles.

Nu m-am mișcat. Nici el.

— Mă bucur că te-am văzut.

N-am rezistat, trebuia să i-o spun. Mi-a zâmbit și instantaneu m-am simțit mai bine și mai rău deopotrivă. De ce nu plecam?

Corpurile noastre s-au aplecat unul spre celălalt, respirația mea s-a accelerat, privirea lui a devenit mohorâtă. Telefonul a sunat iar, lăsând aerul să-mi pătrundă din nou în plămâni. O clipită nu mai fusesem eu însămi.

— Chiar trebuie să plec. El…

Când am trecut pe lângă Sacha, m-am oprit o fracțiune de secundă și am întors capul spre el, iar el a avut același reflex. Eram dureros de aproape. M-am smuls de acolo și am alergat spre lift, unde mă aștepta Xavier.

— Ce făceai?

— Îmi pare rău, am…

Mobilul pe care mâna mea mai avea puțin până să-l sfărâme mi-a oferit o portiță de scăpare.

— Un e-mail urgent. Cum a fost?

— Totul decurge normal.

— O veste bună!

A ridicat din umeri cu acel aer indiferent care nu-l mai părăsea, de parcă n-ar fi fost vorba despre el.

— Mă duci acasă?

Restul după-amiezii m-am mișcat ca prin ceață, simțeam un gol în stomac imediat ce gândul îmi zbura la Sacha. Nu puteam fi atrasă de el. Imposibil. Niciodată nu mă uitasem după alt bărbat de când îl cunoscusem pe Xavier, cu 15 ani în urmă. Îmi iubeam nebunește soțul, în ciuda grijilor noastre și a defectelor lui, îl iubeam chiar pentru defectele lui. Nu pricepeam. De vină era fragilitatea mea, care mă făcea să mă gândesc la Sacha într-un mod cu totul deplasat. Am înăbușit glasul slab din mintea mea care

îmi șoptea că mă înșel. În alte împrejurări nici măcar nu l-aș fi văzut, n-aș fi fost sensibilă la prezența lui.

După cină, în timp ce terminam de aranjat prin bucătărie, am crezut că leșin când l-am auzit în spatele meu pe Xavier întrebându-mă:

— Din întâmplare, când mă așteptai la spital, nu te-ai întâlnit cu soțul lui…?

Noroc că nu mi-a văzut expresia panicată. Nu exista nici pic de suspiciune în vocea lui. Și totuși…

— Nu.

Mi s-a oprit inima. Tocmai îl mințisem pe Xavier. Mi se părea că făcusem ceva rău întâlnindu-mă cu Sacha? N-aveam idee. Ba da, evident, o idee aveam.

— De ce? am reușit să articulez.

M-am întors, sperând că îmi regăsisem expresia normală a feței, dar soțul meu dispăruse.

Puțin mai târziu, când m-am dus după el cu două căni de ceai – de parcă o infuzie de tei mă putea ajuta să dorm –, am avut surpriza să-l găsesc cu laptopul pe genunchi. Pentru prima dată manifesta interes față de viața „normală” și, în plus, era extrem de atent la ce citea. Am început să visez că lucrurile își vor relua cursul firesc. M-am așezat alături, pe canapea și i-am întins o cană, pe care a refuzat-o cu o mișcare din cap. Mi-ar fi plăcut să mă cuibăresc lipită de el. Așa că m-am dat mai aproape și m-am așezat mai comod pe canapea, trăgându-mi picioarele sub mine. Înainte, mi-aș fi atins soțul fără rețineri, instinctiv, fiindcă îmi plăcea să-i simt pielea. De ce mi-aș interzice acum asta? Cine îmi interzicea? Nimeni.

— La ce te uiți? l-am întrebat într-o doară.

I-am dat la o parte părul de pe frunte. N-a reacționat. Atingerea mea îl lăsa rece.

— Caut informații despre ea… Nu știm nimic, de fapt. Mi-am retras mâna automat, parcă m-aș fi fript.

— Poftim? am replicat pe un ton prea ridicat.

Nu-mi trecuse niciodată prin minte să fac cercetări despre ei, despre ea. Despre el.

— Trebuie să știu cine este ea. E ciudat să-i descopăr fața. Am doar flash-uri de la accident, era noapte și nu eram în deplinătatea capacităților.

Citea cu atenție, studia în amănunt fotografiile.

— Pot s-o văd?

Curiozitatea a învins, și eu simțeam brusc nevoia să mă confrunt cu această femeie. M-am ridicat într-o poziție mai puțin languroasă, nu era momentul pentru tentative de apropiere de Xavier. El mi-a pus laptopul pe genunchi. Și am văzut-o pe Constance. Frumusețea ei nu m-a surprins. Semăna cu o prințesă delicată, distinsă, dar nu arogantă. Inspira o blândețe comunicativă, poate datorită blondului-deschis, natural, și ochilor albaștri în care trebuie să fi fost plăcut să te pierzi. Xavier mi-a arătat-o în timp ce cânta la vioară. Era și mai fermecătoare, înrobită de muzica ei, așa cum îl văzusem și pe Sacha; zbura, plutea, cu zâmbetul pe buze. Un înger.

— Am distrus-o.

M-am smuls din contemplarea acestei femei ca să mă întorc la Xavier. Nu-și lua ochii de la ea, avea chipul împietrit de durere, de culpabilitate și de un soi de fascinație nesănătoasă. Trebuia să-l liniștesc, să găsesc cuvintele potrivite. Pentru ca el să nu se mai deteste. Nu mai putea face nimic.

— Nu spune asta, Xavier, poate că într-o zi va cânta din nou.

— N-ai de unde să știi. După ultimele informații, șansele sunt mici. L-am distrus și pe soțul ei, le-am distrus viața. Au o pasiune comună. Știai că e dirijor?

Nu-l puteam minți încă o dată.

— Da, mi-a spus…

— Cum vor rezista când ea îl va vedea dirijând? Din cauza mea, este exclusă din viața soțului ei. O să fie ceva insuportabil pentru ei când el își va relua cariera. Uită-te la el, o să înțelegi. Nu-i oricine! Ce o să se întâmple cu ea?

Ce voia să facă? Mi-a luat laptopul și s-a apucat iar să caute cu mâna dreaptă. Nu, imposibil. Nu mă putea face să îndur așa ceva. Dar era prea târziu ca să-l opresc. Și ce motiv să invoc fără să mă trădez?

Niciunul. Mi-a pus din nou laptopul pe genunchi și, negreșit, fără să-și dea seama, s-a apropiat de mine ca să nu scape nicio frântură din imagini. Nu, ceea ce trăiam nu avea loc în realitate, era un coșmar. Obsedat de Constance și de Sacha, Xavier mă atingea pentru prima dată după săptămâni întregi, deși nu bănuia că-mi aduce în fața ochilor însuși subiectul obsesiei mele. Mă arunca în groapa cu lei. Îmi provoca o nouă suferință de care nu era conștient. Nu trebuia sub nicio formă să permit să mi se observe tulburarea. Mi-am încordat tot corpul, mi-am zăvorât inima și emoțiile. Xavier voia să-mi arate o orchestră filarmonică dirijată de Sacha. A pornit înregistrarea.

Un Sacha foarte dichisit a apărut pe scenă, a salutat publicul, mândru, sigur pe el sub ropotul de aplauze, după care și-a prezentat muzicienii cu un gest larg din mână. A urcat pe podium, afișând un aer sfidător și un zâmbet solemn, agresiv. S-a făcut liniște. Toată lumea își ținea respirația, eu, în primul rând. Nu voiam să văd, nu voiam să privesc, dar eram hipnotizată și, în adâncul sufletului, îl doream. Sacha a închis ochii o secundă, poate două, trei, patru, cinci. Și, la o mișcare a baghetei, muzica a început. *Carmina Burana.* Singura operă care-mi plăcea fiindcă îmi făcea întreaga ființă să vibreze. Camera de filmat revenea mereu asupra lui, trebuie spus că el capta lumina, pasiunea pe care o inspira era copleșitoare. Nu-ți venea să-l admiri decât pe el, muzica îi slujea corpul care dirija. De parcă situația se inversase. Degaja o putere irezistibilă, magnetică. Nimeni nu-i putea rezista. Un șir de emoții i se perindau pe chip cu o viteză impresionantă: furie, seducție, autoritate, plăcere, luptă. Ținea lumea în mâini, ochii lui priveau pretutindeni, nimic nu scăpa atenției sale. Mă impresionase când îl urmărisem cântând la violoncel, însă asta era nimic pe lângă ce simțeam acum. Mi-am jurat că niciodată, dar absolut niciodată nu-l voi privi dirijând în carne și oase. Uvertura urca în crescendo și, pe măsură ce câștiga în intensitate, simțeam că-mi pierd controlul asupra reacțiilor mele. De neconceput. Când corul și

instrumentiștii au explodat la comanda lui Sacha, am închis violent capacul laptopului.

— Ajunge, Xavier! O să înnebunești, dacă o ții tot așa.

Și eu, la fel.

— Termină odată cu ea! Nu mai poți face nimic!

M-am ridicat brusc, căutând să-mi stăpânesc respirația tăiată, abținându-mă să închid ochii ca să nu regăsesc imaginile cu Sacha.

— Nu reușesc, Ava.

Fatalismul și pasivitatea lui mi-au înfrânt rezistența. De ce nu lupta?

— Ei bine, fă un efort! Nu mai analiza atâta accidentul, încetează să mai vorbești despre oamenii ăștia care nu înseamnă nimic pentru noi! Absolut nimic! Sunt niște necunoscuți! Și tu devii un necunoscut! Nu încerci să-ți revii, să-ți reiei viața, să-ți recapeți controlul. Nu mai ești tu. Eu te aștept, Xavier, am impresia că-mi petrec viața așteptându-te de luni întregi. Am obosit. Acționează într-un fel!

Expresia feței i s-a metamorfozat, a devenit dură, aproape agresivă. Sprijinindu-se în cârje, s-a ridicat și a înaintat spre mine, cu un aer sumbru și hotărât.

— Trebuie să-ți aduc aminte cine a avut accident, Ava?

Glasul rece și metalic mi-a înghețat sângele în vene.

— Eu, nu tu. Eu și cu ea! Așa că nu-mi mai spune ce trebuie sau nu trebuie să fac! Habar n-ai ce simt, prin ce trec.

Își ieșise din sărite, își pierdea controlul. Unde dispăruse sacrosancta lui stăpânire de sine?

— Dar…

— Lasă-mă să vorbesc! a zbierat. Vrei să știi ce mă obosește pe mine? Nu mai suport să te văd purtându-te de parcă nimic nu s-ar fi schimbat, de parcă viața noastră ar fi la fel ca înainte. La dracu'! Îmi vine să vărs când aud cuvintele astea două pe care tu le rostești întruna, „ca înainte", „ca înainte". Nu putem să ne prefacem că nu s-a întâmplat nimic, pentru că s-a întâmplat! S-a sfârșit! Uită tot ce-am trăit înainte.

N-o să mai fiu niciodată cel pe care l-ai cunoscut tu. M-am schimbat definitiv! Prin urmare, te rog, încetează să-l mai cauți pe bărbatul cu care te-ai măritat, nu mai există! Încetează să te preocupi de mine, doar n-o să mă aștepți așa la infinit, trăiește-ți viața!

Fiecare dintre cuvintele lui era o rană care nu se putea cicatriza. Violența, tonul lui brutal mă stupefiau, nu-l văzusem niciodată într-o asemenea stare. Nu mi-aș fi imaginat niciodată că în el mocnea atâta agresivitate.

— Ce te-a apucat?

— Voiai să-ți vorbesc. Ei bine, s-a rezolvat. Știi acum cum stau lucrurile cu mine, știi ce vreau. O să-ți mai spun o dată ca să înțelegi bine. Vreau să mă lase naibii în pace toți, începând cu tine!

Eram knockout, la podea, la pământ. Xavier, bărbatul pe care îl iubeam, tatăl copiilor mei, mă respingea. Oficial și direct. Fără umbră de regret, fără compasiune. Pe deplin conștient de cuvintele sale. N-a mai adăugat nimic, a pornit spre scări, iar eu l-am urmărit cu privirea. A dispărut trântind ușa dormitorului. Am stat paralizată o veșnicie în mijlocul livingului, îndoindu-mă de realitatea celor petrecute. Nu eram deloc pregătită pentru răbufnirea lui. O clipă, m-am gândit să-mi iau lucrurile și să plec imediat la Carmen acasă. Însă era imposibil, copiii nu meritau să-i abandonez. Asta nu înțelesese Xavier, mă prefăceam că nu s-a întâmplat nimic de dragul lor, al lui Pénélope și al lui Titouan, care suportau tot fără să crâcnească. Uitase complet de copiii noștri. M-am dus la rândul meu în dormitor – refuzam să dorm pe canapea –, dar nu aveam să dorm cu el. Se mutase în camera de oaspeți. Eram epuizată. Am pus mâna pe ușa camerei în care se baricadase, plângând în liniște. Soțul meu era ca mort pe dinăuntru. Iubirea noastră… Unde era iubirea noastră?

Xavier nu ne-a făcut onoarea de a asista la micul dejun în familie, am pus absența lui pe seama unui somn dificil. Și nu era întru totul fals; mare parte din

noapte, între două perioade agitate, auzisem cârjele bocănind pe parchet, când nu cădeau sau nu le arunca el. După ce l-am lăsat pe Titouan la școală, am trecut iar pe acasă. Nu m-am mirat deloc să-l găsesc la masa din bucătărie, cu cafeaua în față. Nu mi-a scăpat tresărirea lui când am intrat în cameră, nu se aștepta să mă vadă.

— Nu te neliniști, n-o să te deranjez mult.

Mi-am turnat o cafea, m-am sprijinit nonșalant cu spatele de blat și l-am înfruntat, cu o privire la fel de dură ca a lui. Jucam un rol prost într-un film prost. Mă durea să văd ce deveniserăm – aproape niște adversari –, încă o bucățică din mine se fărâmița în fiecare clipă. Xavier își frânsese oasele și acum îmi frângea inima.

— Am auzit ce mi-ai spus, am priceput mesajul, nu-ți face griji. O să te las naibii în pace, sunt chiar cuvintele tale, da? Cuvintele tale… Nu sunt pregătită să le uit și cu atât mai puțin să le iert. Deocamdată, o să-ți respect dorința. Descurcă-te singur, scoate-o la capăt… ca să te reconstruiești, să te îngrijești, să te calmezi. Nu mai conta pe mine. Am făcut ce-am putut cu toată dragostea, însă am eșuat, în mod evident nu a fost de-ajuns. Nu-ți cer decât un lucru, să fii atent la Pénélope și la Titouan.

Am luat o gură de cafea, am lăsat ceașca pe blat, în spatele meu și i-am vorbit pentru ultima dată:

— O zi bună!

11

După ce am ajuns la galerie, nu am deschis imediat pentru public, m-am închis în birou și am vărsat un potop de lacrimi. Aveam senzația că plâng cu adevărat pentru prima oară de la accident, ca și cum mi-aș fi atins ultima limită. Cum ajunseserăm să ne sfâșiem în asemenea hal? Pământul se căscase sub picioarele noastre, sub picioarele mele. Repercusiunile accidentului erau fără sfârșit, catastrofale. Ne spulberase reperele, iubirea, atenția acordată celuilalt. Unde dispăruse soțul meu? Bărbatul înțelegător, grijuliu, generos. Cum se preschimbase în acest om atât de dur, de tăios, de tranșant, de închis în sine? De ce nu-l mai înțelegeam? De ce nu mi se destăinuise niciodată după noaptea aceea? Înainte… discutam despre orice. Înainte: o epocă încheiată.

Xavier se distrugea și mă distrugea și pe mine cu aceeași ocazie. Nu voiam să termin, nu voiam să-mi văd viața făcută scrum. Asta presupunea să-mi trăiesc viața fără să mă sinchisesc de el așa cum îmi ordonase? Mi-era imposibil să-l abandonez. Îl iubeam prea mult. Nu-mi concepeam existența fără el. Însă nu mai știam cum să lupt ca să-l determin să-și revină și ca să-l determin să revină la mine. Nu mă mai suporta, prezența mea îi făcea mai mult rău decât bine. Nu mai avea chef de nimic, nici măcar de propriii copii, cu atât mai puțin de soția lui. Accidentul îi furase dragostea pentru mine. Dar să admit asta ar fi însemnat sfârșitul nostru. Instinctul de supraviețuire îmi dicta să nu renunț. O dată în plus, trebuia să rezist. Mi-am șters lacrimile, mi-am refăcut machiajul cu grijă, m-am forțat să zâmbesc în oglindă, mi-am înghițit nodul din gât și mi-am părăsit coconul protector ca să mă întorc în lume, în galerie.

În ciuda frumoaselor mele promisiuni și a tot ce aveam de lucru, nu puteam să nu mă gândesc la Xavier, nu mă puteam decide să stau cu brațele

încrucișate, să-l privesc murind încetul cu încetul pe dinăuntru. Trebuia să risc totul pe o carte, nu conta răul pe care mi l-aș fi provocat mie. Nu conta furia pe care i-o puteam declanșa lui. De la bun început, refuzasem să-l ascult când îmi pomenea de victima lui. Inițial, ca să-l protejez, ca să nu se mai frământe, ca să se concentreze pe vindecare, pe supraviețuire. Culpabilitatea sa mă revolta. Un om minunat ca Xavier n-ar fi vrut să facă rău, nu căutase să distrugă o viață. Pur și simplu, comisese o eroare – eroare despre care nu-mi vorbise niciodată, de altfel. Știam doar că încercase s-o evite pe Constance. Cum anume? În ce context? În ultimele săptămâni, am vrut să mă protejez pe mine. Aveam nevoie să țin acest cuplu la distanță.

Violența din ajun a lui Xavier, acel „eu și cu ea” și „nu tu”, în ciuda rănii groaznice pe care mi-a provocat-o, avusese un merit. Salvarea lui, dacă trebuia s-o găsească, depindea de această femeie, presupunând că ea îi va acorda iertarea. Trebuia să las soarta lui Xavier, sănătatea, viața lui în mâinile altei femei. Trebuia să i-l încredințez pe soțul meu. Cât despre mine, cea pe care el o iubea – dacă mă mai iubea –, eu trebuia să-i cedez locul. M-am plecat într-un final în fața evidenței: eu nu aveam puterea de a-l vindeca. Ar putea Constance s-o facă? Însă ea s-ar strecura iremediabil între noi. Oare asta nu se întâmplase deja fără știrea ei și fără ca eu să-mi dau seama?

Iar singura persoană care putea să-mi ofere acces la salvatoarea soțului meu era Sacha. Sacha, bărbatul care îmi cotropise gândurile, ocupând o mare parte din ele.

Am închis galeria puțin mai devreme și am pornit spre spital. Am dat o tură prin parcare și am reperat mașina lui Sacha, am oprit și m-am pus pe așteptat. Păndeam ieșirea, concentrându-mă asupra obiectivului meu, indiferentă față de orice alt gând. Altfel, exista riscul să fug. Și n-aș fi avut curajul necesar pentru o a doua tentativă. După o oră, am

recunoscut silueta înaltă și sportivă coborând în viteză scările. Mergea repede, așa cum obișnuia, cu chipul împietrit. Mi-am părăsit adăpostul oferit de mașina mea și m-am apropiat de a lui. La trei metri de mine a ridicat capul și a avut o mișcare de recul când m-a văzut. Trăsăturile lui exprimau surprindere și nedumerire. Cu siguranță că, în ajun, atracția magnetică dintre noi îl făcuse, ca și pe mine, să-și spună că nu trebuie să ne mai vedem. O simplă privire ne-a arătat că nu greșeam.

— Ce cauți aici? m-a întrebat într-un târziu, după o lungă tăcere apăsătoare.

Mi-am luat capul în mâini și m-am întors cu spatele ca să-mi stăpânesc agitația. Mi-aș fi smuls părul din cap de angoasă, de durere.

— Ce se-ntâmplă? a insistat el apropiindu-se.

M-am forțat să-l privesc, dar m-am dat înapoi câțiva pași.

— Sacha, sunt dezolată că trebuie să-ți cer să… Mi-e rușine doar când mă gândesc la asta, dar nu am încotro… și sper că mă vei ierta.

— Spune!

M-am uitat fix în ochii lui, ca să nu mă eschivez în ultima clipă. Știam că nu am scăpare.

— Constance… Constance ar accepta să stea de vorbă cu Xavier?

A deschis puțin gura, șocat.

— Xavier nu știe că sunt aici, dar s-a petrecut ceva aseară, mă rog, mi-a spus niște cuvinte care… Nu se simte bine deloc, nu e în starea lui normală și cred că, până nu va vorbi cu soția ta sau nu o va vedea, nu va ieși din această situație.

O cută de amărăciune i-a brăzdat obrazul.

— De când și-a recăpătat cunoștința, Constance își face griji pentru soțul tău, oricât de bizar ar părea asta, se simte răspunzătoare pentru el. Sentiment care se adâncește cu fiecare zi, iar eu nu pot face nimic ca s-o ajut să uite.

Nu-mi venea să cred. Eu și Sacha trăiam aceleași chinuri. A scotocit în buzunarul interior al pardesiului, și-a scos portofelul și l-a deschis. A ezitat

o clipă, apoi a luat din portofel o carte de vizită și mi-a întins-o.

— Cred… în fine, nu cred, ci știu că și ea are nevoie de el tot atât cât are el de ea. Poate fi contactată.

Țineam fiecare de un capăt al cărții de vizită. Sacha a oftat și i-a dat drumul.

— Mulțumesc, am șoptit.

Am decis să n-o mai lungesc și să plec imediat. La ce bun să-mi fac și mai mult rău, să mă dezechilibrez și mai tare?

— Ava, stai puțin, te rog!

M-am oprit brusc și am ridicat ochii spre cer, căutând disperată o portiță de scăpare, dar am sfârșit prin a da curs cererii lui și l-am privit peste umăr.

— Îți amintești că hotărâserăm să mai luăm o dată prânzul împreună. N-am făcut-o.

M-am întors cu fața spre el.

— Chiar eu am venit cu propunerea.

La vremea aceea, care mi se părea acum teribil de îndepărtată, un prânz în compania lui nu punea nicio problemă. Eram doar un bărbat și o femeie în plin haos fiindcă partenerii lor aveau probleme. Însă care era situația acum?

— Dacă trec mâine prin fața galeriei și mă vezi, ar fi posibil?

Am zâmbit trist, la fel și Sacha.

— Mi-aș dori tare mult, dar nu sunt sigură că e o idee bună.

— Nici eu… Mai vedem…

M-am smuls de sub puterea lui și m-am grăbit spre mașină.

În timpul cinei, am recurs la toată energia mea ca să nu-i îngrijorez inutil pe copii. Xavier probabil mă detesta, dar m-am purtat ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Am vorbit singură sau cu copiii, întrebându-i cum a fost la școală și făcându-i să viseze la planuri de weekend în familie. Apoi, la un moment dat, văzându-l că nu lua parte la conversație,

mi-am dorit să-l rănesc, să-l destabilizez; la urma urmei, el mă făcea atât de mult să sufăr.

— Ai veşti de la tipul care-ţi ţine locul la clinică?

M-a fulgerat cu privirea. Am luat-o drept un răspuns negativ.

— M-a sunat iar, dar nu mai ştiu ce să-i răspund, nu sunt veterinar, spre deosebire de tine.

A strâns din dinţi.

— Când te întorci să lucrezi la clinică, tati? l-a întrebat cu inocenţă Pénélope.

— Habar n-am, i-a răspuns el sec.

I-am zâmbit liniştitor fiicei mele, ca să nu se îngrijoreze că şi-a deranjat tatăl, şi mi-a părut rău că l-am provocat. Dar eram nervoasă, mai ales după întâlnirea cu Sacha. Aşa că am decis să nu-i mai dau atenţie lui Xavier până când copiii nu vor fi în pat, la adăpost de conflictele noastre. Totuşi, el mă prevenise că e inutil. Chiar mă credea în stare să renunţ la el? Şi să fi vrut, mi-ar fi fost imposibil. Xavier făcea parte din fiinţa mea, îi aparţineam, îmi aparţinea. Poţi să renunţi la tine însuţi? El aşa părea să creadă… Voia să creadă, poate. Eu însă, nu.

După ce m-am asigurat că Pénélope şi Titouan dormeau profund, am scos din geantă cartea de vizită a lui Constance. Din momentul în care Xavier va intra în posesia acestui număr, mingea nu va mai fi în terenul meu, nu voi mai putea controla nimic. Voi rămâne pe tuşă şi nu voi şti cu certitudine nimic din ce va urma. Dar trebuia s-o fac. Pentru el. Trebuia să merg până la capăt. Pentru el. Nu mă mai gândeam la noi doi. Oare răul făcut era ireparabil? Ne afundam într-o gaură neagră.

L-am găsit pe Xavier în faţa televizorului. Fixa ecranul fără să-l vadă, cu sonorul întrerupt.

— Xavier, am zis încet.

A reacţionat la vocea mea slabă, întorcând capul spre mine şi îndreptându-se puţin de spate.

— Am făcut un ultim lucru pentru tine.

S-a încruntat, enervat de insistenţa mea.

— Lasă-mă să vorbesc, te rog. După ororile pe care mi le-ai aruncat aseară, poți măcar să-mi acorzi câteva minute de atenție.

A plecat ochii și mi s-a părut că zăresc – sau am visat? – o expresie de remușcare pe fața lui.

— Te ascult.

— Uită-te la mine, Xavier!

S-a supus.

— Am înțeles că nu pot nici să te ajut, nici să te vindec de demonii tăi. Sunt neputincioasă întrucât n-am trecut prin aceeași situație dificilă ca tine. Nu accept asta, nu accept să fiu exclusă din viața ta, dar te iubesc prea mult ca să stau cu brațele încrucișate și să nu-mi asum nicio responsabilitate. Sunt gata să las să intre în viața ta singura persoană care ar putea să te ajute să te împaci cu tine.

Nu pricepea un cuvânt din ce-i spuneam. I-am întins cartea de vizită a lui Constance. A luat-o și a citit-o. Mâinile îi tremurau.

— Poți să-i scrii, s-o suni, are telefonul la ea, în spital. Ești liber acum să faci primul pas.

A tușit ușor și, sprijinindu-se într-o cârjă, s-a ridicat de pe canapea. A șontâcăit de colo până colo prin living. S-a apropiat de mine, cu emoție în priviri. Firava sclipire din ochii lui verzi mi-a provocat o durere violentă.

— Mulțumesc…

— Sper să-ți fie de folos. Mă duc la culcare.

M-am îndepărtat, incapabilă să mai stau mult lângă el.

— De unde ai această carte de vizită? Cum ai făcut rost de ea?

M-am întors spre el fără să ezit.

— I-am cerut-o lui Sacha, soțul ei. M-am dus la spital astă-seară în speranța să dau de el. Dorința mi-a fost îndeplinită. De două ori, fiindcă a acceptat să te ajute.

Am rămas câteva momente uitându-ne unul la altul, încerca să citească mai multe pe fața mea? Căuta un sens ascuns?

— Somn ușor, mi-a zis întorcându-mi spatele.

În noaptea aceea, Xavier a revenit în dormitorul nostru.

* * *

Îi mulțumeam Dumnezeului în care nu credeam că îmi dăduse ideea de a organiza o expoziție pentru a relansa galeria. Știind cu certitudine că nu aveam voie să greșesc, mă vedeam obligată să depun toate eforturile pentru ca lucrurile să meargă bine. Artiștii și colecționarii mei nu vor mai avea de suferit de pe urma vieții mele particulare. Dar îmi venea greu să nu mă gândesc la Xavier. Ce făcea? O sunase pe Constance? Măcar o s-o facă? Bineînțeles că o s-o facă. De săptămâni aștepta momentul, se pregătea. Cine știe? Poate ar fi trebuit să încerc mai devreme să-l pun în legătură cu ea. Poate n-am fi ajuns aici. S-ar fi simțit mai bine?

Spre prânz, a apărut Carmen. Unele lucruri nu se schimbă și asta-i bine. Judecând după expresia feței și după cearcăne, își petrecuse noaptea cu mâinile în lut. Avea o bentiță multicoloră care să-i țină părul și urme de argilă pe obraz, nu dormise și uitase să treacă pe la duș.

Îmi plăcea la nebunie când era în starea asta, o gură de aer proaspăt.

— Avanita! Am chef de un pahar! Și cum nu beau singură, te invit la prânz.

Prânz… M-am uitat spre stradă. El n-o să vină, era bine și așa.

— Aștepți pe cineva?

Am clătinat din cap.

— Nu, bineînțeles că nu.

Peste nici cinci minute, închideam galeria. În timp ce mergeam pe stradă, nu mă puteam împiedica să-mi tot sucesc gâtul ca să arunc o privire cercetătoare înapoi. Mai aveam o mică speranță. Dar ce așteptam de fapt? Și cu Carmen lângă mine.

— Ești sigură că nu aștepți pe nimeni? Poate pe fiara ta… S-o fi hotărât în sfârșit să iasă din bârlog?

A izbucnit într-un râs cu hohote, binedispusă.

— Fiara e mânioasă, Carmen.

A redevenit serioasă într-o secundă.

— Și leoaica se apără, după cum am eu impresia?

— Leoaica se protejează, e o diferență de nuanță.

S-a oprit în mijlocul străzii și m-a prins de braț.

— Lucrurile nu merg bine între voi?

— Nu vreau să discut despre asta. E inutil și-mi face rău.

— Ava… n-o să rezișți dacă ții totul în tine.

— Mă descurc și eu cum pot, Carmen. Îți cer doar să fii prezentă dacă Pénélope și Titouan au nevoie de tine.

— Vă potriviți așa de bine tu și Xavier. De fiecare dată când trec să-l văd, mă străduiesc să-l fac să vorbească. Mormânt. Și… trebuie să-ți mărturisesc că l-am prevenit.

— În legătură cu ce?

— Toată lumea e de acord că a trecut printr-o chestie cumplită, nimeni nu se poate pune în locul lui… Dar asta nu scuză orice. Tu crezi că noi suntem orbi? Tatăl tău, eu, chiar și Idriss, toți am simțit că e ceva în neregulă.

— Ce i-ai zis, Carmen?

— Că, dacă o mai ține mult așa, o să te piardă până la urmă.

— Îți mulțumesc că ai încercat să-l scuturi puțin, dar vrea să fie lăsat în pace.

— Și tu ai dreptul să trăiești, nu uita.

Îngrijorarea ei era evidentă, dar preferam să schimb subiectul. Am urnit-o din loc și ne-am continuat drumul braț la braț.

— Xavier mi-a spus același lucru. Acum vorbește-mi despre sculpturile tale, înainte să-mi vâr nasul în atelierul tău!

A înjurat în limba maternă, dar mi-a respectat dorința.

Se înnoptase. După prânzul cu Carmen, mă apucasem serios de lucru, primisem mai multe vizite din partea unor potențiali clienți și a unui pictor care îmi adusese o nouă pânză. Venise și meșterul, să facă

un ultim tur al încăperilor înainte de a începe lucrările de renovare ce trebuiau neapărat terminate pentru vernisaj. Îl prevenisem că nici nu se punea problema să închid galeria. Trebuia să ne organizăm, să ne ocupăm de încăperi pe rând. Selecționasem cele mai reprezentative lucrări ale fiecărui artist, pentru a le repartiza în sălile disponibile. Pe celelalte sau pe cele mai fragile le depozitasem în biroul meu și în debara, care servea drept bucătărie. Toată această mutare conferea locului o atmosferă deosebit de tăcută, fiecare zgomot, fiecare sunet producea ecouri. Era târziu, ar fi trebuit să fiu deja acasă. Biata Chloé o să clacheze până la urmă, având în vedere atmosfera sinistră ce domnea în casa noastră și munca suplimentară pe care i-o ceream.

În clipa când mă pregăteam să plec, mi s-a părut că aud muzică răzbătând prin peretele comun. Imaginația îmi juca feste. Probabil, visam. Visam la un lucru inimaginabil și interzis. Am străbătut în viteză cele trei săli și mi-am lipit urechea de perete. Chiar se auzea muzică, foarte aproape. Cineva cânta. Cineva cânta la violoncel. Sacha era acolo. Venise lângă mine fără să treacă pe la galerie. Mă anunța cântând că e prezent. Am pus palmele pe zid și am strâns din ochi cu toată puterea. Piesa pe care o cânta era îngrozitor de tristă. În ciuda dorinței mele de a-l revedea, trebuia să rămânem așa. El, de o parte. Eu, de cealaltă. Și între noi, Xavier și Constance. Aveam obligația să înăbuș focul ce mocnea în mine.

12

Asistam neputincioasă, ca un simplu spectator, la lenta renaștere a soțului meu. Sună teribil, înspăimântător chiar, dar o suportam, eu fiind exclusă din viața lui. Eu, care nu visam decât să-l văd simțindu-se mai bine, deveneam oarecum neliniștită fiindcă nu aveam nicio legătură cu ceea ce se întâmpla și fiindcă soțul meu îmi era inaccesibil. Xavier intrase în contact cu Constance. Nu fusese nevoie să-mi spună, mă convinsesem singură. Nu pierduse vremea, o făcuse la doar patru zile dureroase după ce îi dădusem cartea de vizită.

Îmi petreceam o parte din fiecare noapte privindu-l în umbra dormitorului nostru. Mă uimea cum cuta dintre sprâncene i se destindea de la zi la zi, dormea tot mai bine, nu se mai trezea ca să aprindă lumina pe palier, îmbunătățirea somnului nu se datora niciunui miracol. Simțeam că în el se dezleagă ceva, furia părea să pună mai rar stăpânire pe el. Inima mi se strângea de dragoste pentru el și de dezgust față de mine însămi.

Eram geloasă pe puterea acestei femei asupra soțului meu. După ce îl distrusese, îl îngrijea, îi pansa rănile. În schimb eu, care îl iubeam de atâta vreme, eu, pentru care el reprezenta totul, eram gata să iau asupra mea rănile lui și suferința, gata de orice ca să-l ajut, ca să-i țin capul deasupra apei, și totuși nu-i foloseam la nimic. De ea avea el nevoie.

Iar ea… Acest înger căzut din cer, pe lângă faptul că fura o parte din sufletul soțului meu, avea în viața ei un bărbat care mă bulversa, care mă tulbura dincolo de tot ce mi-aș fi putut imagina. Nu era doar un bărbat după care aș fi întors privirea pe stradă. Nu. Mă emoționa prin prezența și prin charisma lui, îmi trezea la viață trupul adormit și sufletul îndurerat după accident.

În fiecare zi, Sacha venea să cânte la Joseph și cânta tot mai mult. Așadar, stătea mai puțin la spital, ceda locul așa cum și eu i-l cedam pe al meu soției

lui. Xavier îl înlocuia lângă Constance. Îl auzeam mai clar seara. Îl ascultam din galerie cu luminile stinse, cu tot corpul lipit de perete, ca și cum îl puteam atinge. Așteptam să termine de cântat ca să plec. Din stradă, îl vedeam pe lutier în atelier, îl lăsa pe Sacha să cânte liniștit în camera din spate, îi făceam un semn bătrânului care, de obicei, deschidea ușa ca să-mi ureze o seară frumoasă și să flecărim câteva minute. Refuzam invitațiile de a intra puțin la căldură. Mă foloseam de amabilitatea și de afecțiunea lui ca să-mi satisfac dorința de a-l vedea pe Sacha. Mi-era rușine de mine. În spatele lutierului, în fiecare seară, silueta lui Sacha se contura în umbra holului. Bietul Joseph nu-și dădea seama că-i vorbeam fără să am habar ce spun. Nu observa că nici nu-l vedeam, că ochii mei fugeau dincolo de el ca să întâlnească privirea întunecată a lui Sacha. Apoi îi spuneam la revedere lui Joseph, și Sacha dispărea în penumbră. Pentru a încerca să-mi găsesc odihna, inventam povești în care accidentul nu avusese loc, eu și Xavier eram fericiți, îndrăgostiți, alături de copii și cu capul plin de proiecte. Când eram pe punctul de a adormi, Sacha îmi străbătea mereu visele, tresăream în pat și îmi înăbușeam durerea la gândul că nu-l întâlnisem.

Astă-seară, m-am întors acasă ceva mai târziu decât în zilele precedente. Sacha cântase toată după-amiaza și apoi, seara, mai mult decât de obicei. Simțisem că mă cheamă, iar eu rezistasem, deși el voia să vin, să mă apropii. Trecusem printr-o veritabilă tortură rămânând de cealaltă parte a zidului. Când îl salutasem pe Joseph, Sacha apăruse în spatele său. Mă îngrijorase maxilarul lui încordat, părea nervos la culme. Acest mic joc, care nu era de fapt un joc, nu mai putea continua, ne pierdeam rațiunea. Aș fi plătit scump ca să aflu situația cuplului lor. Constance stătea de vorbă cu el? Se pierduseră și ei pe parcurs? Atâtea întrebări fără răspuns!

Intrând în casă, am auzit în bucătărie voci care mi s-au părut vesele. Îmi trebuiau câteva secunde ca să-

mi reduc la tăcere durerea și îndoielile. Bucuria lui Monsieur mi-a servit drept alibi ca să nu mă duc în bucătărie imediat. Când m-am simțit suficient de puternică, mi-am făcut intrarea. *Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.*

— Bună seara la toată lumea!

Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, am depus câte un sărut pe creștetul copiilor și abia dacă i-am atins buzele lui Xavier. Totuși, mă temeam mereu să nu mă respingă. Un amestec de reținere și de frică mă bloca, mă împiedica să cer mai mult de la el. N-am întârziat, am luat o sticlă cu apă și am pus-o pe masă. Perpetua căutare a atitudinii potrivite.

— Vai, mami, n-ai văzut! Tati are o surpriză, m-a anunțat Titouan.

M-am răsucit imediat spre Xavier și l-am privit circumspectă. A schițat un zâmbet și a ridicat brațul stâng. Nu-l mai incomoda nimic. Încheietura era liberă, în sfârșit. Am primit un cuțit în inimă. Fusese la spital azi. Chiar nu ne mai spuneam nimic. Îi respectam cu atât exces de zel dorința de a nu mă mai ocupa de el, încât nici nu știam de programarea la medic, iar el nu considerase necesar să mă informeze. Ochii mi s-au umplut de lacrimi de fericire și de confuzie; aș fi vrut să-i fiu alături, îl văzusem suferind, și totuși mă privase de această victorie asupra accidentului. Am făcut un gest pe care nu credeam că mi-l mai pot permite, m-am repezit și m-am agățat de gâtul lui.

— Ușor, Ava, sunt încă în cârje, mi-a zis încet, fără ostilitate.

M-am desprins de el la fel de repede și i-am studiat brațul, slăbit, albit, brăzdat de cicatrice necunoscute și care părea acum și mai fragil. L-am apucat cu precauție, iar el nu s-a împotrivit și m-am surprins mângâindu-l delicat.

— Nu te doare?

— Nu. E destul de ciudat, nu mi-am recăpătat toate senzațiile, risc să produc ceva pagube. Îl simt moale, lipsit de forță, dar ar trebui să se rezolve odată cu recuperarea. Cel puțin, așa mi s-a spus.

— Ești fericit, nu? am îndrăznit să-l întreb.

Ne-am privit în ochi, trecuse mult timp de când nu ni se mai întâmplase. Verdele ochilor săi părea puțin mai blând. Nu încă așa cum îl știam eu, dar ne apropiam. Am avut o revelație, care m-a frapat: în ciuda prezenței lui Sacha în viața mea, dorința de a-mi regăsi soțul nu mă părăsise și nu avea să mă părăsească niciodată.

— Nu-i neplăcut, dar e vorba doar de o încheietură.

Pentru el nu însemna mare lucru, dar pentru Constance era ceva vital. Continua să o considere mai importantă decât el.

— Să ne așezăm la masă, a declarat el cu tristețe.

El își recupera brațul fără să mai țină seama de mine. În timpul cinei și toată seara, pe care am petrecut-o fiecare în fața unui ecran – deși, în ceea ce mă privește, ecranul îmi folosea drept pretext –, l-am observat cu atenție. Xavier mi se părea schimbat, impresie care se amplifica zi după zi. N-aș fi mers până la a spune că devenise mai relaxat, dar indiscutabil nu mai era atât de nervos, suporta mai ușor sâcâielile copiilor, nu-și mai ieșea din sărite pentru orice fleac. Aproape că își recăpăta și culoarea în obraji. Ar fi trebuit să-i mulțumesc lui Constance. Și trebuia să aflu mai multe. Faptul că nu știam nimic mă rodea, chestia asta trebuia să înceteze. Voiam ca el să mă privească în ochi și să-mi spună adevărul.

— Păcat că nu m-ai anunțat că azi aveai programare la spital pentru încheietură.

— Ai alte lucruri de făcut și ți-ai petrecut destul timp acolo, mi-a răspuns fără să ridice nasul din calculator.

— E stupid că ai trecut prin asta singur, reprezintă o etapă importantă.

S-a hotărât să mă înfrunte.

— N-am fost singur.

Am înțeles imediat, n-aveam nevoie de explicații. Parcă primisem un pumn în stomac.

— Ai fost cu…

Vocea mi s-a gâtuit. El s-a ridicat și a venit să se așeze în fața mea, sprijinind fără zgomot cârjele de fotoliul în care mă chircisem. Aș fi vrut să mă strâng ghem ca să mă protejez de tot ce urma să aud.

— Da, Ava… Am fost cu Constance.

— Cum… cum poți să-mi…

— Nu mă aștept să înțelegi.

— Adică eu sunt proastă, pe când tu…

Mi-a scăpat un hohot de plâns. El a oftat, obosit, resemnat.

— Încetează, te rog! Încerc să-ți vorbesc.

— Ei bine, dă-i drumul, te ascult! m-am enervat eu.

— Ne înțelegem… ea și cu mine… Am trăit amândoi același lucru, regret că-ți impun așa ceva, dar e peste puterile mele. Altfel, n-o s-o scot niciodată la capăt. Și nici ea. Discutăm despre accident, avem nevoie să ne amintim împreună de acea noapte în care viețile noastre au fost date peste cap, ne destăinuim unul altuia neliniștile în privința viitorului, durerile, responsabilitățile. Tu și soțul ei nu puteți face nimic în plus pentru noi.

— Îți… îți vorbește despre soțul ei? Iar tu îi vorbești despre mine?

— Orice ați face tu și cu el, nu puteți schimba povestea, nu erați cu noi. Poate că e cumplit pentru voi, dar… noi, ea și cu mine, am fost împreună în același loc, în seara respectivă. Când mi-am recăpătat cunoștința după impact, privirea ei am întâlnit-o, iar ea, pe-a mea. Am suferit concomitent. Ea mi-a văzut rănile, eu am văzut-o prăbușindu-se. Am nevoie de ea, iar ea are nevoie de mine ca să trecem prin asta. Ea vrea să mă ajute, știe să mă ajute, eu vreau s-o ajut, știu s-o ajut. Există o legătură între noi, nu se poate face nimic, există și va exista mereu. Tu și el v-ați străduit ca noi să nu ne întâlnim, nu punem în discuție intențiile voastre, ați crezut că acționați spre binele nostru, dar ați greșit de la început.

— E greșeala noastră, a lui Sacha și a mea? Aveți tupeu, nu glumă!

— Eu n-am zis asta, Constance, nici atât… Recunoaștem că, în locul vostru, am fi procedat poate la fel ca să vă protejăm. Dar a fost o eroare, nu aveați de unde să știți. Și n-am spus-o vehement.

— Te vezi des cu ea?

— O vizitez în fiecare zi.

Mi s-a tăiat răsuflarea.

— Și eu ce fac? Aștept să mi te înapoieze ea…

— Îți repet ce ți-am spus și deunăzi, trăiește-ți viața și nu te preocupa de mine. Deocamdată nu mă aștepta. Singura diferență e că în prezent am speranța că o s-o scot la capăt, dar nimic nu-i sigur. Am nevoie de timp ca să mă iert, să mă reconstruiesc. Nu mai știu cine sunt… Nici măcar corpul meu nu-mi mai aparține. Toată viața mi-am dat silința să fiu un om bun și, cu o mișcare din accelerație, am distrus viața unei femei. Și pe a mea…

Și pe a noastră… Dar la asta nu te gândești.

— Îmi pare rău, a continuat el, dar nu poți încă să aștepți de la mine să mă reintegrez în viața noastră… cum ai dori tu.

M-am smuls din fotoliu și am luat-o spre etaj. Nu mai aveam forță să vorbesc, nu mai aveam forță să ascult, eram pur și simplu epuizată.

— Ava, spune ceva…

Bocănitul cârjelor îmi dădea de înțeles că. Se apropia.

— Ai spus tu totul, Xavier. Așa că eu o să mă concentrez asupra copiilor și a galeriei… Apoi, o să văd dacă revii…

M-am întors spre el, cu obrajii scăldați în lacrimi.

— Ce altceva pot să fac? Spune-mi!

Vedeam că îi venea greu să mă rănească, dar se gândea la supraviețuirea lui. În locul lui, n-aș fi fost și eu egoistă? Nu trebuia deja să fiu? Pentru a evita să mă irosesc și mai mult.

— Nimic…

Cuțitul ghilotinei căzuse. În noaptea aceea am dormit un somn de plumb.

A doua zi seara, rațiunea nu mi-a mai ordonat să mă întorc cât mai repede acasă. Capitulase și ea, evident sătulă să lupte. În definitiv, ce rău făceam dacă doar mergeam să-l ascult pe Sacha cântând? Niciunul. Dacă era singurul punct luminos al zilei, de ce să mă privez de el? Era atât de ușor să-mi găsesc scuze! Cine mi-ar reproșa? Nimeni. De altfel, nimeni n-ar ști. Nimeni, în afară de el și de mine. Era întuneric în atelier, Joseph nu se afla acolo. După câte îl cunoșteam eu, trebuie să-i fi dat cheile lui Sacha. Brusc, am început să respir sacadat și am ezitat. Mă îngrozea gândul de a intra, mă îngrozea dorința mea de a-l vedea, de a fi lângă el. Foarte aproape de el. Am făcut un pas spre ușă. Nu-i nicio nenorocire, mi-am repetat. Doar câteva clipe petrecute cu singura persoană care mă înțelege, care înfruntă aceleași dificultăți ca și mine. Puteam să mă folosesc de aceleași argumente invocate de Xavier ca să-și justifice întâlnirile cu Constance. Am trecut pragul în liniște și am încremenit minute lungi în prima încăpere; încă puteam face cale întoarsă, el nici n-ar fi știut. Asta ar fi și trebuit să fac. Totuși, m-am adâncit în întunericul din atelier.

Fără a înceta să cânte, Sacha a deschis ochii imediat ce mi-a simțit prezența. Parcă m-ar fi așteptat sau ar fi presimțit că, inevitabil, voi veni până la urmă. Depășisem o limită. Imposibil de stabilit dacă procedasem bine. Imposibil de stabilit dacă era un mod de a mă apăra împotriva lui Xavier. Dacă era modul meu de a supraviețui printre ruinele în care se transformase viața noastră. În realitate, nu. De când ne întâlniserăm prima oară, sau aproape, acest bărbat mă atrăgea ca un magnet, numai că nu avusesem luciditatea s-o recunosc. Xavier, fără să-și imagineze, îmi permisese să mă apropii și mai mult de Sacha. Eram conștientă că mă joc cu focul. M-am așezat pe divan, cu genunchii strânși la piept ca să-mi odihnesc pe ei fața; aveam nevoie să mă retrag în mine, să mă protejez de tot și, paradoxal, să mă simt bine ca să-l admir. Pentru că trebuia să mărturisesc un fapt evident: îl admiram. Și chiar mai mult… Cânta o

piesă după alta, fără pauză, fără să rostească niciun cuvânt. Din când în când, ochii i se opreau asupra mea. Și atunci, îi țineam privirea prizonieră, dorind să intru în comuniune cu el. El lupta ca să scape, eu luptam să rezist puterii lui. Eșuam împreună, intensitatea era prea mare. Mă forțam să nu reflectez la ce se petrecea, la ce mi se întâmpla, la motivele care mă împinseseră să vin să-l ascult și care mă împiedicau să plec. Un grăunte de nisip mi-ar fi năruit hotărârea și mi-aș fi pierdut rațiunea sau puținul din ea care-mi mai rămăsese. Dar m-am mulțumit să-i simt muzica, să-i absorb binefacerile, pacea și impresia că trăiesc pe care prezența lui mi le dădea.

Într-un târziu, a fost obligat să se oprească. Nu se mai auzea decât respirația lui rapidă în timp ce-și trăgea sufletul. A pus violoncelul și arcușul pe suportul de lângă el. Apoi și-a întins picioarele în față, și-a încrucișat mâinile la ceafă pentru a-și destinde mușchii și a contemplat tavanul. Inima îmi bătea tot mai tare, venise momentul să plec. Așa că m-am ridicat și mi-am luat geanta abandonată pe podea. El s-a îndreptat de spate și s-a uitat la mine fără să spună nimic. Înainte să mă strecor pe hol și să dispar din ochii lui, i-am aruncat o ultimă privire peste umăr:

— Nu trebuia să luăm prânzul?

— M-ai așteptat?

— Da și nu. Aveai chef să vii?

— Da și nu.

Am zâmbit.

— Mâine? Vii mâine?

— Depinde de tine…

— O să te aștept. O seară bună, Sacha.

Aș fi dat orice ca Xavier să-și schimbe atitudinea, să-mi trezească rațiunea, să-mi trezească dorința de a crede în el, în noi. Ca discuția noastră din ajun să-l fi determinat să evolueze, să-l fi speriat. Dimpotrivă însă. Am jucat teatru în fața copiilor. Aceleași

banalități ca întotdeauna. Și același „noapte bună” când am urcat scările.

Toată dimineața următoare, abia am reușit să mă concentrez. Eram pierdută în dorințele mele. Voiam ca el să vină sau nu? Trăiam cu teamă de când mă trezisem, întrebându-mă ce putere nevăzută mă posedase cu o seară înainte, de ajunsesem să-i propun lui Sacha să ia prânzul cu mine. Ce mă apucase? Nu eram eu, nu mi se potrivea. Am tresărit când ușa galeriei s-a deschis, pe la 12:30. Am lăsat să-mi scape un oftat adânc – de ușurare și dezamăgire – când am descoperit că e Idriss.

— Bună! i-am zis.

În ciuda a toate, mă bucuram să-l văd, Idriss mă liniștea.

— Nu te deranjez?

Ochii mei fixați asupra străzii l-au descoperit pe Sacha pe trotuarul celălalt. Venise. A văzut că l-am observat și mi-a făcut semn că mă așteaptă puțin mai departe. Nu mai puteam da înapoi, nici nu aveam chef s-o fac.

— Îmi pare rău, m-am scuzat în fața lui Idriss. Am o întâlnire la prânz. Poți să revii după-amiază?

— OK! Nu-ți face griji! Mă descurc. În orice caz, arăți mai bine decât data trecută când te-am văzut.

Dacă ai ști de ce…

Gândul a fost cât pe ce să mă determine să mă răzgândesc. Mi-am repetat această scuză lamentabilă; ce rău făceam? Idriss m-a însoțit afară și a stat cu mine cât am încuiat. Numai de n-ar merge în aceeași direcție în care mă aștepta Sacha! Măcar o dată, dorința mi s-a împlinit, pictorul meu favorit a plecat în partea opusă.

— Pe mai târziu! i-am strigat.

Am așteptat ca el să se îndepărteze, apoi m-am îndreptat spre întâlnirea mea. O forță deopotrivă întunecată și luminoasă mă împingea spre acest bărbat. O forță împotriva căreia nu reușeam să lupt. O forță împotriva căreia nu mai aveam chef să lupt. Depindea doar de mine să nu mă pierd cu totul.

Abia dacă am încetinit în fața lui, el și-a potrivit pasul după al meu. Fără să mă gândesc, am pornit spre Lily, restaurantul din capătul străzii unde obișnuiam să iau prânzul cu clienții. De ce alesesem acest loc? Eram cunoscută aici ca un cal breaz, ca să nu mai pun la socoteală că tata sau chiar Carmen puteau să apară în orice clipă. Probabil că, inconștient, am vrut să așez o barieră între noi. Însă în clipa când am împins ușa, am renunțat și m-am dat brusc înapoi. Spatele meu a întâlnit pieptul lui Sacha. Preț de o clipă, m-am gândit să mă abandonez în brațele lui.

— Mai bine mergem altundeva, am șoptit fără a îndrăzni să-l privesc.

Numai că Lily mă observase deja și ne-a întâmpinat cu căldură.

— Ava! Ce plăcere să te văd, a trecut mult timp! Intrați, intrați!

Fără a se opri din trăncănit, ne-a condus la masa mea obișnuită, ceva mai retrasă.

— Îmi închipui că v-a arătat minunile ei în dimineața asta…

Îl lua pe Sacha drept un client, fapt deloc uimitor, având în vedere alura și eleganța lui naturală.

— Aveți grijă cu ea, a continuat Lily fără să-i aștepte răspunsul. E necruțătoare în afaceri când trebuie să-și apere artiștii.

— Nu mă îndoiesc, a replicat Sacha.

— Dar puteți avea încredere, e cea mai bună.

Sacha mi-a aruncat o privire.

— Nici de asta nu mă îndoiesc.

Am plecat ochii, jenată la culme.

— Vă aduc meniul.

Brusc, am decis să nu mă mai refugiez în tăcere, voiam să fiu eu însămi. Nu puteam să mă înfrânez veșnic, așa cum o făceam de luni întregi. Voiam să fiu liberă măcar o oră. Măcar o dată Sacha să mă vadă așa cum sunt.

— Stai, am oprit-o pe Lily. Domnul vrea specialitatea zilei.

Sacha și-a ascuns cu chiu, cu vai râsul.

— Păi…

— La fel și eu. Și adu-ne cea mai bună sticlă de vin pe care o ai, roșu, evident, și o apă minerală. E perfect.

— Cum vrei… Mă bucur să te văd în formă. Eram cu toții foarte îngrijorați.

Lily a dispărut și am putut în sfârșit să schimbăm o privire adevărată, care a durat o veșnicie. Negrul ochilor săi, care la început mă speriase, crea azi un cocon protector din care nu-mi doream să evadez.

— O femeie încântătoare, a comentat Sacha, dar scapi greu de ea, la fel ca de chelnerul de la braseria spitalului.

Am izbucnit în râs.

— Te ia drept un client al galeriei.

A afișat un aer complice și s-a aplecat ușor spre mine, să-mi facă o confidență; m-am apropiat și eu.

— E de datoria mea să fac în așa fel încât să nu-și dea seama că se înșală. E prima dată când te văd râzând din toată inima. Îți stă bine.

Mi s-a tăiat respirația, realitatea situației noastre m-a izbit drept în față.

— Sacha… nu prea știu ce căutăm aici.

A întins mâna spre mine, apoi s-a oprit.

— Ava, tu ai o galerie și se zice că ești foarte bună în meseria ta, iar eu sunt un client dornic să cumpere niște opere de artă. Acum facem cunoștință, pentru că mi-am făcut o idee despre tine și știu că nu vinzi oricui. Așa că vorbește-mi despre galerie, atâta tot. Ce alt subiect de conversație am putea avea? N-are rost să pomenim de restul. Ne chinuim destul, nu crezi?

Am încuviințat din cap, impresionată și tulburată de sinceritatea lui.

— Refuz să mă simt rău azi, a continuat el, și mai ales refuz să te simți tu rău.

La ce bun să exprimăm în cuvinte ceea ce ni se întâmpla? M-am lansat în povestea galeriei, cu pasiune și cu bucurie sinceră, fără rețineri. El mă întrerupea uneori, dacă simțea că nu spun tot, în

special când venea vorba despre istorii de familie – ședințele mele în comunitatea mamei, printre altele –, care nu-l făceau să râdă, ca pe majoritatea oamenilor, ci mai degrabă să se întrebe ce consecințe au avut asupra caracterului meu. Și nu greșea, nebunia blândă a mamei mă determinase să am o atitudine rezervată. Crescusem cu teama să n-o iau razna ca ea, deși era fericită și cu siguranță mai împlinită decât oricine, însă, în adâncul sufletului, știam că așa ceva nu mi-ar fi plăcut. Sacha revenea la unele întâmplări, făcându-mă să-mi aprofundez gândurile atunci când îi împărtășeam îndoielile și întrebările mele despre modul în care acționam ca să-mi relansez activitatea. Mă asculta atent, concentrat, cu o privire nouă și perspicace. Uitasem cum e să discut cu cineva care se interesa de munca mea din pură curiozitate, nu din obișnuință. Din comentariile lui, simțeam că dirija, că avea spirit de conducător, orgolios, firește, dar întotdeauna respectuos. Imaginile concertului mi-au venit în minte.

— De ce te-ai făcut dirijor? l-am întrebat brusc. Te-ai fi putut mulțumi să fii violoncelist.

A zâmbit amuzat.

— Sari des de la una la alta?

— Doar când sunt relaxată.

Era adevărul adevărat. De când nu mai fusesem așa?

— Chiar ești?

— S-ar zice că da…

Tăcerea a pus stăpânire peste masă. El mă privea cercetător, fără a încerca să se ferească; fiecare părticică din fața și din corpul meu pe care se opreau ochii lui se înfiora. Mi-am permis și eu să fac același lucru, de parcă până atunci mi-aș fi interzis-o; am remarcat gropița ce-i apărea în obraz când zâmbea, ușor de altfel. De ce nu descoperisem mai devreme acest rid seducător, sub barba de trei zile? Ochii mi-au alunecat pe gâtul lui, lăsat la vedere de cămașa descheiată, apoi spre mâinile puternice, surprinzătoare la un muzician.

— De ce? am insistat eu ca să-mi domolesc respirația tot mai scurtă.

La rândul lui, și-a ciufulit părul, ca să spulbere vraja.

— Nu-mi prea place autoritatea. De fapt, am mari dificultăți s-o tolerez. Pot să-ți mărturisesc că nu suport să n-am dreptate și, de altfel, am dreptate întotdeauna, a încheiat făcându-mi cu ochiul.

Ce plăcut era să râd cu el! Părea la fel de relaxat ca mine.

— Povestește-mi!

— Am fost violoncelist ani întregi în filarmonici, dar îmi permiteam să pun în discuție interpretarea pe care dirijorii o dădeau lucrărilor. Până în ziua când unul dintre ei nu mi-a mai acceptat aroganța și m-a dat afară din orchestră zicându-mi să mă apuc de dirijat înainte de a îndrăzni să dau lecții. Am luat-o în serios… Egoul meu era deja suficient de puternic, la vremea aceea, încât să cred că voi reuși fără nicio problemă.

— Și se pare că ai reușit.

A zâmbit în colțul gurii.

— Am muncit ca un ocnaș, tot întrebându-mă în ce belea mă băgasem. Până la urmă, totul a devenit limpede atunci când am dirijat prima oară. Sunt liber, absolut liber. Pot să-mi impun ritmul, tempoul și să fac muzica și partiturile să spună ce vreau eu, ce simt eu. Interpretez după voia mea, nu a altora.

Se însufleția când își evoca pasiunea. Sacha era complet înrobit de meseria lui, de muzica lui.

— Probabil, îți lipsește teribil.

S-a posomorât.

— Nu trebuia să vorbim despre…

— Nu vorbesc despre restul, Sacha, vorbesc despre pasiunea ta, despre ceea ce te face omul care ești.

M-a privit îndelung, îmblânzindu-se un pic.

— Noroc că am găsit un loc unde să cânt, dar ai dreptate, nu-i de-ajuns.

— Ce intenționezi să faci ca să remediezi situația?

— N-am idee. Dar cândva o să mă întorc la muzică, e o chestiune de supraviețuire, cum e la tine

cu galeria. Ai pomenit de un cocktail mai devreme. Care-i scopul?

— Să liniștesc pe toată lumea, să le arăt tuturor că galeria încă există, că am preluat frâiele. Inaugurarea expoziției are loc peste trei zile, i-am mărturisit cu o expresie îngrijorată.

— O să meargă bine, sunt convins, ești prea legată de acest loc ca să-ți reziste cineva sau să te părăsească.

— Mulțumesc. De altfel, trebuie să mă întorc să lucrez… Totuși…

Nu mă lăsa, aștepta cu mare atenție, neliniștit. Am ezitat să continui, dar mă săturasem de interdicții, nu mai suportam să mă cenzurez.

— Mi-ar plăcea ca acest prânz să nu se termine…

Mi-a zâmbit blând, iar privirea i-a devenit și mai intensă, dacă așa ceva era posibil.

— Nici eu, Ava, nici eu nu vreau ca această clipă să treacă.

Mâna lui s-a mișcat pe masă, apropiindu-se de a mea care, instinctiv, s-a întins spre ea. Mâinile noastre s-au oprit. Ne-am căutat din priviri și nu ne-am mai putut lua ochii unul de la altul, am plecat departe, ca și cum nimic altceva nu mai exista în jur, dar știam că suntem pe teritoriul meu, un teritoriu minat, așa că am coborât cu picioarele pe pământ. Ne-am înțeles în tăcere și mâinile noastre au revenit la locul lor fără să se fi atins. Parcă aveam un vid în mine. Trăsăturile lui au devenit brusc mai pronunțate.

— Te las să te întorci la muncă.

Am dat aprobator din cap, incapabilă să răspund, apoi ne-am ridicat în același timp. Mi-au trebuit câteva secunde să-mi calmez tremurul genunchilor, iar Sacha a profitat de asta ca să-mi ia mantoul, să-l desfacă și să vină în spatele meu. Eram teribil de conștientă de corpul lui care mă atingea ușor, puteam să-i simt răsuflarea în păr. Mi-a aranjat mantoul pe umeri fără grabă.

— Ava! mi s-a adresat Lily.

Sacha și-a dres glasul. Eu m-am îmbujorat, apoi mi-am venit în fire.

— Da.

— Trec nota în contul galeriei?

— Bineînțeles, am răspuns. Ca de obicei.

— Poftim? a mormăit Sacha în spatele meu.

— Clienții sunt întotdeauna invitații mei.

— Mi-am uitat rolul o clipă.

M-am îndepărtat de el fără tragere de inimă. Mă simțeam bine așa, aproape în brațele lui. M-a lăsat s-o iau înainte, mi-a deschis ușa și m-a invitat să ies prima.

— Pe curând! i-a strigat proprietara restaurantului. Sper că vom avea plăcerea să vă mai vedem.

Sacha a încremenit, trist. Nu se afla acolo ca să rămână. Asta era realitatea. S-a mărginit să-i zâmbească în semn de răspuns.

— Să mergem spre galerie, dacă vrei, mi-a sugerat. Mă tem că în restaurant avem public.

— E mai rezonabil.

Am pornit umăr lângă umăr, mult mai aproape decât la venire, așa încât mâinile noastre au sfârșit prin a se atinge în treacăt de nenumărate ori; mi-ar fi plăcut enorm să-l iau de mână, cred că și lui, dar trebuia să ne mulțumim cu aceste atingeri ușoare, astfel și mai senzuale. Mai ales că în ultimele luni fusesem privată de orice contact, de orice mângâiere. Tot restul, de care pomenise el la începutul prânzului, aparținea unei alte lumi în care, deocamdată, refuzam să mă întorc.

— Sacha…

L-am privit pieziș, el a făcut la fel.

— Ți-ar plăcea să vii la serata de la galerie?

— Crezi că ar fi potrivit?

— Dacă eu îți propun, înseamnă că-i posibil… Dar nu te oblig…

— Mi-aș dori mult, vreau să te văd în universul tău, despre care mi-ai vorbit atât de frumos.

Ne aflam la doar câțiva metri de galerie și am decis să pun capăt plimbării noastre. Nu ne-am îndepărtat unul de altul, m-am uitat fix la el și am zâmbit.

— Vom vedea, atunci…

Mâinile noastre s-au căutat pentru ultima dată fără să se găsească, apoi eu am luat-o din loc. El nu s-a mișcat, a stat în mijlocul străzii până am deschis ușa galeriei. L-am privit încă o dată, cu senzația că pielea lui o atingea pe a mea, și m-am smuls din contemplație. După ce am intrat, m-am trântit cu spatele de ușă, răsuflând greu. Abia mă țineam pe picioare. Simțeam ceva incredibil prin irealitatea sa, prin iresponsabilitatea sa și prin neputința mea de a lupta contra acestei dorințe, contra acestei atracții. Cum lăsasem un sentiment interzis să capete atâta amploare? Aveam impresia că sunt altcineva, totuși nu mă mai simțisem așa vie de multă vreme.

Am trăit zilele următoare într-un soi de euforie care, atunci când deveneam conștientă de ea, se dovedea distrugătoare. Sufeream și eram bizar de fericită. În consecință, ca să nu-mi pierd mințile, mi-am dublat eforturile pentru organizarea seratei, punând la punct ultimele detalii. Totul mergea perfect, renovarea ultimei încăperi a galeriei s-a încheiat la timp – adică în ajun –, grație meșterilor care au muncit pe rupte. Am acordat o grijă specială reinstalării precise a fiecărei opere, mai implicată decât fusesem vreodată. În unele momente, îmi dădeam seama că galeria devenise în întregime a mea, ca și cum eram în sfârșit capabilă să mă detașez de moștenirea bunicului și a tatei. A trebuit să trec prin această situație dificilă ca să înțeleg că, până acum, nu mă considerasem complet răspunzătoare pentru ea? Poate că da…

Am suportat supravegherea binevoitoare a lui Carmen, care trecea să mă vadă de mai multe ori pe zi. Cel de-al șaselea simț al celei mai bune prietene ale mele se trezise, și ea nu s-a ferit să mi-o spună.

— Avanita, iei pastile pentru nervi? Arăți drogată!

— Termină cu prostiile!

— Nu mă lua drept tâmpită, te cunosc pe de rost, uneori mai bine decât fiara ta.

Să fi știut ea…

— Îmi ascunzi ceva, și nu ceva mărunt… Spune-mi!

De fiecare dată când căuta să afle mai multe despre ce se petrecea la noi acasă, eram la un pas să-i povestesc despre prăpastia cumplită dintre mine și Xavier, despre haosul din inima mea, despre situația neprevăzută, despre dilema pe care n-aș fi crezut niciodată că o s-o trăiesc. Dar renunțam de fiecare dată, de teamă că ar deveni ceva real, de teamă că aș coborî din acest nor amenințător pe care pluteam de când luasem prânzul cu Sacha. Îi răspundeam mereu în același fel:

— Poate o să ai ocazia să înțelegi… tu, care mă cunoști atât de bine. Însă nimic nu-i sigur. Îți promit că într-o zi o să-ți spun tot!

— Și Xavier? mă întreba ea invariabil.

— Nicio schimbare.

De câte ori rosteam aceste cuvinte, mă abțineam să urlu de durere. Ca să rezist, mă aruncam iar în nebunia pregătirilor. Fugeam ca să mă protejez, așteptând ritualul de seară cu Sacha. Continua să vină să cânte, îl ascultam din spatele zidului, treceam să-l salut pe Joseph și schimbam o privire cu *el* înainte de a mă întoarce acasă. Singurul moment al zilei în care mă simțeam liberă, în care nu mă mai luptam cu mine însămi, cu angoasele mele.

Ca o dovadă a evoluției raportului meu cu galeria, în după-amiaza dinaintea inaugurării expoziției, i-am luat pe copii de la școală și i-am dus să vadă cum aranjasem galeria, ceea ce nu mi se mai întâmplase până atunci. Pentru prima oară, mă situam în poziția de a-mi transmite cunoștințele. Pénélope și Titouan nu veneau aproape niciodată la galerie. Pornisem mereu de la principiul că nu-i interesează, că preferă să meargă la clinica veterinară. Că, oricum, era mai distractiv pentru ei să vadă animale, pisoi și cățeluși, decât să privească tablouri și sculpturi. În pofida a ceea ce trăisem eu însămi, îi privasem de acest univers. Când am constatat cât de impresionați sunt, am simțit o lovitură în inimă. Titouan lua această

prezentare mai degrabă ca pe un joc și o ocazie de a scăpa de tristețea de acasă, însă Pénélope observa totul cu vădită admirație, se uita atent pretutindeni, inclusiv la mine, cu ochii scânteindu-i.

— De ce nu vin aici mai des cu tine, mamă? Cum făceai tu cu bunicul… El mi-a povestit.

— Nu știu, dar asta se poate schimba dacă-ți dorești, scumpa mea.

Mi-a sărit de gât. Oare îi transmisesem fiicei mele, chiar fără să știu, pasiunea familiei?

La întoarcerea acasă, Pénélope s-a dus într-un suflet la Xavier. Entuziasmul ei era tulburător și emoționant. Tatăl ei a ascultat-o atent. Nu reușeam să-mi dau seama dacă citesc în ochii lui Xavier o tandrețe reală sau dacă o proiectez fiindcă îmi doresc s-o văd, atât de mult timp trecuse de când el ne lipsea de tandrețea lui. Cum s-o mai recunosc?

— E foarte bine, i-a zis lui Pénélope surâzând. Mă bucur pentru tine.

Pénélope s-a tras puțin înapoi și mi-a aruncat o privire derutată. Nu se aștepta la interes și cu atât mai puțin la amabilitate din partea tatălui ei. I-am zâmbit cât de încurajator am putut.

— Fugiți în camerele voastre, copii, vin să vă spun la revedere înainte să plec.

Au dispărut amândoi, iar eu mi-am făcut o cafea – ca să rezist șocului din următoarele ore – și, după ce mi-am adunat curajul, am intrat în living. M-am așezat într-un fotoliu, în fața lui Xavier. Era adâncit în lectura unui roman și nu părea dispus să înceapă conversația, dar eu am decis să risc. Să-i arunc o frânghie ca să mă tragă spre el, să mă liniștească în privința noastră, așa cum își liniștise fiica.

— Cum a mers ședința de kinetoterapie?

— Nimic demn de semnalat.

— Ai fost la spital?

A ridicat o sprânceană uitându-se la mine, cu aerul de a-mi spune că știu deja răspunsul. Mi s-a pus un nod în gât.

— Acolo, totul e bine?

Am deslușit pe fața lui un zâmbet misterios, fugar, un zâmbet pe care nu i-l cunoșteam.

— Da… mulțumesc de întrebare.

Tonul lui mi s-a părut ciudat de sincer.

— N-am mult timp la dispoziție, l-am anunțat. Mă duc să mă pregătesc. Dacă ai nevoie de ajutor, poți s-o suni pe Chloé, e la curent.

— Încă sunt capabil să le dau copiilor să mănânce de seară.

— Știu, dar poți s-o suni dacă te răzgândești.

— În legătură cu ce?

— Tot nu vrei să mă însoțești? Am putea merge împreună.

L-am privit atentă, sfâșiată pe dinăuntru. Ardeam de dorință să-l aud spunându-mi „da, vin, te însoțesc, o să te țin de mână”, aș fi știut că s-a întors la el și la mine. Dar o părticică din mine nu se putea împiedica să-și dorească ca el să persiste în refuzul lui, pentru ca Sacha să poată veni, în caz că se hotăra, fiindcă știam că n-ar trece pragul galeriei decât dacă ar fi fost sigur că Xavier nu se află acolo. Mi-am implorat din priviri soțul, fără să știu care dintre răspunsurile lui m-ar distruge.

— Te rog, Ava, nu mă presa. Nu sunt pregătit, ți-am mai spus.

O palmă m-ar fi durut mai puțin. Ce căuta?

— Scuză-mă, am uitat că nu trebuie să te aștept pentru a-mi trăi viața.

Durerea îmi strângea pieptul, lacrimile îmi umpleau ochii fără să le pot opri. Am plecat în fugă spre etaj, impunându-mi să ignor schimbul de replici cu bărbatul pe care-l iubeam. Refuzam ca el să-mi strice acest moment atât de important. Nu Sacha conta. Era o chestiune de supraviețuire. Rochia pe care o îmbrăcam la toate vernisajele și pe care o purtam în seara accidentului sfârșise în fundul dressingului. Nu aveam s-o mai port niciodată. Am luat alta, neagră evident, care-mi plăcea la fel de mult, chiar dacă nu era un cadou de la Xavier. M-am îmbrăcat rapid, mi-am strâns părul la ceafă într-un coc, lăsând câteva șuvițe libere, mi-am accentuat

ochii negri, mi-am dat cu roșu-închis pe buze, am pulverizat parfum între sâni și am încălțat pantofii cu toc cui. Am făcut toate aceste gesturi fără să mă gândesc, fără să reflectez la semnificația lor, n-aveau alt scop decât să mă ajute să mă țin pe picioare. Așa cum am promis, m-am oprit în camera copiilor ca să le spun la revedere.

— Ești frumoasă, mami.

— Mulțumesc, dragii mei. Să-l ascultați pe tati.

— Fii liniștită, o să fie bine, m-a asigurat fiica mea.

Bocănitul tocurilor pe lemnul scărilor nu putea să-i scape lui Xavier. Am trecut prin living, așteptând o privire, un compliment.

— Nu mă aștepta astă-seară, dacă totul merge cum trebuie, e posibil să se termine târziu.

A ridicat ochii spre mine, m-a studiat din cap până-n picioare și a tresărit ușor.

— Xavier, ești sigur că nu vrei să mergi? l-am întrebat, oricât de jalnică era situația.

A oftat exasperat.

— Ava, nu pot. Respectă-mi decizia, te rog!

— Sunt foarte tristă, nici nu știi cât de tristă sunt. Nu înțeleg cum am ajuns aici noi doi, tu și cu mine.

S-a ridicat de pe canapea și a traversat camera astfel încât să-mi întoarcă spatele.

— Nu putem face nimic deocamdată… Sper ca totul să meargă bine pentru tine, astă-seară. Ai grijă că întârzii.

13

Galeria se umplea văzând cu ochii. Profitasem de drumul parcurs pe jos, ca să las deoparte problemele de cuplu și să mă concentrez asupra esențialului pentru următoarele ore. Aveam să mă ocup de restul mâine. Dar cum să nu fac legătura cu ultimul eveniment care se desfășurase aici? La aceeași oră, cu câteva luni înainte, totul mergea bine și n-aveam habar de coșmarul în care eram pe punctul de a cădea și din care nu reușiserăm încă să ieșim. Nu trebuia să mă gândesc la asta. A fost o altă seară, o altă serată. Xavier era acum acasă, la adăpost. Dar eu, eu eram la adăpost? La adăpost de mine însămi?

Invitații răspunseseră prezent, iar cei care credeau că o să asiste la căderea mea bătuseră drumul de pomană. Din orgoliu sau pentru a-i dovedi că greșise, îl invitasem pe pictorul dezertor, iar aerul său dezamăgit mi-a dat o oarecare satisfacție. Ambianța era festivă, galeria clocotea de viață așa cum visasem. Treceam de la un grup la altul, discutând cu colecționarii, flatând egoul artiștilor, asigurându-mă că toată lumea are șampanie… Întâlneam privirea plină de mândrie a tatei, care părea să se bucure că galeria îi aparține fiicei sale, și nu lui. O amintire a răsărit din adâncul memoriei mele și am înțeles în sfârșit sensul frazei ciudate pe care el mi-o spusese cu săptămâni înainte. El preluase efectiv conducerea galeriei, fără să se mai sinchisească de bunicul, când îl părăsise mama. Se dedicase cu trup și suflet muncii și educației fiicei sale. Galeria fusese colacul lui de salvare. Oare așa era și pentru mine? Din afară, păream să fiu ca peștele în apă. Cu toate acestea, o melancolie inexprimabilă mă stăpânea. Degeaba vorbeam, râdeam, zâmbeam, fermecam; eram îngrozitor de singură în mijlocul celorlalți. Observam turbionul invitaților, expresiile lor de încântare, dar eram undeva departe, deși participam la petrecere. Mă aflam totuși în elementul meu, în lumea mea, în

universul meu – un univers care căpătase finalmente sensul pe care ar fi trebuit să-l aibă mereu. Mă cuprindeau accese de bucurie, îmi venea să strig în fața întregii lumi: am reușit, asta e galeria mea, iată cine sunt. Însă le înăbușeam. Prețul plătit era prea mare. Aveau toate acestea valoare fără Xavier? Fără privirea lui, fără sprijinul lui. Nu pierdeam galeria, dimpotrivă, o luam efectiv în stăpânire, dar îl pierdeam pe el. Și nu cumva mă rătăceam, deși mă simțeam în armonie cu femeia ascunsă în mine de atâta vreme?

— Pentru tine, Avanita!

Am tresărit la apariția bruscă a lui Carmen. Am ciocnit uitându-ne una în ochii celeilalte.

— E un adevărat succes. Te-ai eliberat, o regăsesc pe cea care erai când ne-am cunoscut la Buenos Aires. Fără teamă, hotărâtă, pasionată, chiar dacă simt că ai o rană adâncă și mi-e frică să ghicesc din cauza cui…

Carmen punea degetul pe rană.

— Cine e? a continuat ea, schimbând rapid subiectul. Sunt sigură că l-am mai văzut undeva, dar nu-mi amintesc unde…

N-aveam nevoie să mă întorc ca să înțeleg că Sacha venise. Răspunsese invitației mele. M-am cutremurat când mi-am dat seama de greșeală. Carmen îl văzuse în seara accidentului, în sala de așteptare de la spital. Cât îi va lua până să facă legătura?

— Ava? mi s-a adresat ea în timp ce eu mă afundam în gândurile mele panicate. El te cunoaște de vreme ce se află aici. Și nu te scapă din ochi.

M-am uitat peste umăr și i-am descoperit imediat, pe el și atitudinea lui enigmatică. Timpul și-a oprit curgerea câteva clipe.

— Du-te să-l întâmpini, Avanita. Tu de-abia aștepți, iar el nu te așteaptă decât pe tine.

M-am răsucit imediat spre ea. Îmi zâmbea fără să mă judece, fără să mă critice, însă faptul că mă citise atât de repede m-a derutat.

— O să-ți explic totul, Carmen. Nu mă… Sunt pierdută…

Mi-a aranjat delicat o șuviță de păr.

— Nu mi-ai spus nimic… Mă supăr pe tine… Te înțeleg… Du-te!

A înaintat spre mine când m-a văzut apropiindu-mă.

— Ai venit, i-am zis fără ocolișuri.

— Am ezitat mult, dar până la urmă n-am rezistat.

Am fi putut rămâne acolo, pe coridor, privindu-ne fix în mijlocul celorlalți, pe care nu-i mai vedeam, pe care nu-i mai vedea nici el. De ce trebuia ca prezența lui să mă liniștească, să mă facă să nu mă mai simt singură? De ce el, și nu soțul meu? Cu fiecare clipă, eram tot mai sfâșiată pe dinăuntru. Iar el, ce căuta el la mine, ceva ce nu găsea la soția lui? Fața trasă dovedea chinul pe care-l îndura și care îl reflecta pe al meu. O forță ne împingea unul spre altul de când ne cunoscuserăm. A zâmbit oarecum resemnat, iar privirea și-a mai pierdut din solemnitate.

— Te conduc într-un tur al expoziției?

— N-aș vrea să te acaparez.

— Deocamdată, sunt cu totul a ta. Îți cer doar să nu dispari dacă trebuie să te mai abandonez din când în când.

Am lăsat ochii în pământ, dându-mi seama de enormitatea cuvintelor mele.

— Totul e-n regulă, Ava, mi-a șoptit.

L-am purtat prin cele trei săli ale galeriei; când un chelner a trecut pe lângă noi, Sacha a luat șampanie pentru amândoi și mi-a întins un pahar, dar am avut decența să nu ciocnim. I-am prezentat lucrările și i-am arătat discret cu degetul cine sunt autorii lor. Sculpturile lui Carmen l-au lăsat fără glas, erau crude atât în violența cu care denunțau nedreptățile, cât și în erotismul nudurilor. Am ales să fiu onestă.

— Ea a fost cu mine la Urgențe, nu vreau să-ți ascund asta, ar putea să te recunoască. Nu m-am gândit înainte, regret sincer.

Sacha s-a încruntat.

— N-am niciun chef, mai ales astă-seară, să-mi amintesc de noaptea aceea, însă degeaba îmi storc creierul, nu-mi aduc aminte decât de restul și de… tine.

Amintirea nopții accidentului s-a risipit complet câteva minute mai târziu, când a descoperit picturile lui Idriss. A fost cu desăvârșire captivat, ceea ce nu putea decât să mă impresioneze profund și să-mi dovedească simțul lui artistic. Oricât mă străduiam să-i arăt și alte pânze, revenea mereu la tablourile lui Idriss – în special la cel pe care îl pictase pentru mine. Îmi punea fascinat o mie de întrebări pe tema lor.

— Poți să obții informații chiar de la autor. E cam timid, dar el vorbește cel mai bine despre lucrările lui. Vino cu mine!

Mâna lui a poposit în jos pe spatele meu în timp ce-l ghidam prin galeria aglomerată. Nici nu mai atingeam pământul cu picioarele când îi simțeam căldura palmei prin materialul subțire al rochiei. Am întors ușor fața spre el, el a avut același gest reflex, iar mâna lui a devenit mai insistentă. Am închis ochii o clipă, apoi ne-am continuat drumul. Gestul lui care, pentru o privire din afară, trecea drept simplă galanterie, căpăta un cu totul alt sens pentru noi doi. Într-un final, l-am dibuit pe Idriss în compania lui Carmen. Norocul meu!

— Idriss, ți-l prezint pe Sacha, care este foarte interesat de pictura ta.

— Sunt încântat să vă cunosc, i-a zis Sacha întinzându-i mâna, apoi i s-a adresat lui Carmen. Felicitările mele pentru sculpturi, sunt de-a dreptul uluitoare.

Carmen a roșit la auzul complimentului, dar și-a revenit foarte repede și l-a studiat mai atent pe Sacha. A făcut brusc ochii mari, dovedindu-mi astfel că a înțeles tot. Sacha, care-și dăduse seama și el, i-a înfruntat privirea cu un aer hotărât și îndurerat. În mod ciudat, m-am simțit protejată. Idriss, care nu pricepea miza acestei scene, mi-a arătat cât de încrezător în sine devenise; mi l-a smuls pe Sacha,

care a pornit după el, aruncându-mi o privire plină de înțelesuri. L-am urmărit cu ochii, incapabilă să mă desprind de el. Eram amețită, de șampanie, de întrebări, de temeri, de dorințe, de ezitări. Eram amețită și pierdută.

— Cum ai putut să ajungi în situația asta, Avanita? Probabil că suferi… ca și cum nu suferiseși destul…

A înclinat capul spre al meu, într-un gest încărcat de afecțiune.

— Îl iubesc pe Xavier, Carmen.

— Știu, nu te justifica față de mine, există lucruri, sentimente, dorințe pe care nu le poți explica, doar le trăiești. Nu-ți face griji, voi fi mereu lângă tine…

Serata se apropia în liniște de sfârșit. Eram acaparată de îndatoririle mele de gazdă, conducând fiecare invitat până la ușă și luându-mi la revedere de la el. Când m-am întors la un moment dat, l-am descoperit pe Sacha foarte aproape de mine. Reușise să scape de Idriss, dar pardesiul de pe brațul lui îmi arăta că intenționează să plece. Mi s-a strâns inima.

— Pleci? l-am întrebat cu glas scăzut.

— Mă duc să cânt, simt nevoia.

Nu izbuteam să vorbesc. Voiam să-l rețin, să-l păstrez lângă mine, însă avea dreptate să plece.

— Ava, îți mulțumesc pentru această seară, te asigur că n-am mai petrecut o seară atât de minunată de foarte mult timp, nu o voi uita curând.

— Să cânți bine, am reușit să-i spun.

Privirea lui ațintită într-a mea era ezitantă și intensă. A coborât cele două trepte ale galeriei și a plecat. M-am uitat după el până a dispărut în atelierul lui Joseph, apoi am răsuflat încetișor ca să-mi vin în fire și să nu mă las copleșită de tristețe și de îndoială.

Nu mai rămăseseră decât Carmen și Idriss ca să mă ajute să fac puțină ordine. Mutenia mea le impunea și lor să tacă. Zarva petrecerii cedase locul liniștii. Nu se auzea niciun zgomot în galerie, nici măcar cele de pe stradă, pustie după miezul nopții. Nu-mi doream absolut deloc ca aceste ore de uitare și de beție

melancolică să se termine. Am stins luminile pe rând ca să câștig timp. Această paranteză din existența mea se încheia. Liniștea a fost spartă de muzica din atelierul lutierului.

— Ce se aude? s-a mirat Carmen.

— Un violoncel.

Am continuat metodic să sting luminile, cu toată ființa încordată, atentă la notele care vibrau înverșunat.

— De unde știi?

— Știu, pur și simplu.

Lui Carmen nu i-a trebuit mai mult ca să înțeleagă. Idriss, derutat de conversația noastră aproape mută, nu sufla un cuvânt. Când galeria s-a cufundat în întuneric și n-a mai rămas decât lampa de veghe de la intrare, m-am dus să-mi iau lucrurile din birou. Carmen și Idriss mă așteptau afară. Am ciulit urechea, el se oprise brusc din cântat.

— Te descurci până acasă? s-a îngrijorat Carmen.

Am dat din cap că da.

— Pot să te conduc, dacă vrei, a insistat Idriss.

— Nu, n-are rost. Ștergeți-o de-aici, o să închid singură, un pic de calm îmi va prinde bine după atâta agitație.

I-am îmbrățișat, iar Carmen mi-a șoptit la ureche să trec pe la atelierul ei oricând vreau. Au dispărut amândoi, iar eu am încuiat ușa. Mi-am acordat câteva secunde ca să mă retrag puțin și să observ umbrele din galerie. Apoi pașii m-au purtat spre atelierul lutierului. Nu puteam să plec. Am intrat fără să fac zgomot și fără să mai reflectez, am închis ușa și am luat-o pe holul ce mă ducea spre Sacha.

El se învârtea ca un leu în cușcă, masându-și nervos ceafa. Violoncelul era pus în suportul lui, însă arcușul zăcea pe jos, de parcă ar fi fost aruncat într-un acces de furie. Când a devenit conștient de prezența mea, s-a apropiat, păstrând doar o distanță infimă. Ochii îi erau tot mai întunecați.

— Ai venit…

— Am ezitat mult, dar…

Încă aveam posibilitatea de a face un pas înapoi. Sacha părea să aibă aceeași șovăială, ultima, cea care ne reținea de la pasul decisiv.

— Te așteptam.

— N-am rezistat.

Vorbiserăm în același timp. În momentul când l-am tras de sacou spre mine, el m-a prins de șolduri și mi-a strivit buzele sub buzele lui. Sărutul unei guri necunoscute m-a bulversat, m-am cuibărit lângă el, m-am agățat de gâtul lui, el mă strângea cu tot mai multă putere, iar corpul meu tremura în brațele lui. Am încercat să ne separăm, însă buzele noastre se chemau întruna, se căutau. În cele din urmă, el mi-a cuprins fața în palme și și-a sprijinit fruntea de a mea. Eu m-am prins de încheieturile lui ca și cum mă înecam. Încercam cu disperare amândoi să ne recăpătăm suflul.

— Ava, nu trebuie…

Vorbea în șoaptă, deși eram ca și singuri pe lume. M-a sărutat contrazicându-și spusele.

— Trebuie să plec, am replicat eu întorcându-i sărutul.

— Da… trebuie să pleci…

Mi-a scos mantoul, apoi mâinile lui s-au mișcat în sus pe brațele mele și mi-au cuprins ceafa, în timp ce gurile noastre nu se mai puteau separa. M-am lipit de el.

— Oprește-mă!

— Nu pot, nu vreau să te oprești.

Am făcut dragoste – pentru că nu puteam folosi alte cuvinte care ar fi sunat vulgar –, am făcut dragoste lent. Fiecare senzație, fiecare mângâiere era unică, altele nu aveau să existe. Hainele noastre n-au zburat, ci au alunecat de pe noi. Mi s-a părut că și el redescoperă, la fel ca mine, senzația a două corpuri care se caută. Mângâierile, săruturile înflăcărate aveau un fel de blândețe violentă, eram devastată de plăcere și de durere. Descopeream textura pielii lui, iar el mă descoperea cu atenție, răbdare și fervoare. Sacha mă observa, mă purta până aproape de plăcere, dar nu mi-o oferea. Cânta cu corpul meu. Am ezitat

din nou amândoi, eram goi, el se afla deasupra mea, merseserăm deja prea departe, ne îndreptam spre ireparabil. Câteva clipe am rămas așa, cu degetele împletite, cu inimile bătând năvalnic, privindu-ne fix, adresându-ne întrebări tăcute. Apoi a urmat un sărut care nu putea fi ultimul. Sacha era în mine, în trupul meu. Nimic altceva nu mai exista. Nerăbdarea era greu de stăpânit, dar am luptat iar și iar pentru ca această noapte să nu se termine. Niciodată nu mi-aș fi imaginat că voi cunoaște acest fior cu alt bărbat decât Xavier, eram terifiată. Privirea lui Sacha o oglindea pe a mea.

M-a înfășurat în cămașa lui ca să-mi potolească tremuratul, iar eu m-am cuibărit în brațele sale. Aveam încă nevoie să-l simt lângă mine.

— Niciodată nu mi-aș fi închipuit… a șoptit el fără să-și încheie fraza.

Nu eram pregătită să rup legătura dintre noi. Mâinile lui mi se plimbau pe trup, eram încă la adăpost de realitate.

— Aș vrea să dorm aici, i-am zis.

— Am petrece câteva ore în plus împreună… Ava, poate că sunt un monstru, dar nu voi regreta niciodată ce s-a petrecut adineauri între noi. Uită-te la mine, te rog.

I-am dat ascultare. Privirea lui era la fel de intensă ca înainte, nu se prefăcea, sinceritatea nu-i putea fi pusă la îndoială. Tocmai plonjaserăm amândoi într-o lume necunoscută, minunată, înfricoșătoare și teribilă prin consecințe.

— Eu nici atât, îți promit!

Dintr-un impuls mai puternic decât mine, l-am sărutat încă o dată. Ca să-mi amintesc buzele lui, gura lui. Apoi, fără să mă dezlipesc de el, am fost nevoită să revin la realitate. Corpul îmi dezmințea totuși cuvintele.

— Trebuie să mă întorc.

A oftat adânc strângându-mă posesiv la piept.

— Nu te mișca!

S-a ridicat de pe divan ca să adune hainele. În lipsa brațelor lui, frigul m-a învăluit. Nu aveam să i le mai simt niciodată în jurul meu, cum nu aveam să-i mai simt nici pielea lipită de a mea. M-am așezat în capul oaselor și am inspirat parfumul cămășii ca să mi-l întipăresc în memorie. Ne-am îmbrăcat în tăcere. Când să părăsim atelierul, m-a luat de mână. M-am întors și am cuprins cu privirea pentru ultima oară această încăpere. Nu aveam să mai intru aici niciodată.

Afară, m-am simțit agresată, spre deosebire de ceea ce tocmai trăisem. Și m-am întrebat ce căutam noi acolo, n-avea niciun sens. De ce să ne smulgem din această bucurie tainică? Și de ce mă lăsasem purtată de dorințele mele?

— Unde ai parcat?

— Am venit pe jos.

Și-a ascuns cu greu mirarea.

— Te conduc până acasă.

Am clătinat din cap.

— Măcar să te însoțesc pe drum. N-o să te las singură pe străzi, nu după…

Am profitat că nu era nici țipenie de om în jur și mi-am sprijinit obrazul de umărul lui. El mă strângea cu putere de talie, ca să nu fug, să mai stau câteva minute. Drumul s-a încheiat repede, prea repede. Nu se putea să mă conducă până la ușă. N-aș fi rezistat. Când am ajuns la două case de a mea, m-am oprit.

— Trebuie să mă lași aici.

O spaimă de tot și toate m-a copleșit pe măsură ce timpul trecea. Secundele noastre erau numărate. M-a luat în brațe și și-a trecut mâna peste părul meu. Mi-am lipit fața de gâtul lui ca să-i respir parfumul pentru ultima dată.

— Să facem în așa fel încât să nu ne distrugem, să nu distrugem totul, mi-a șoptit el.

M-a sărutat și ochii mi s-au umplut de lacrimi. M-am desprins de el ținându-l încă de mâini.

— Sacha, eu…

— Nu spune nimic…

I-am dat drumul și m-am întors cu spatele, luând-o spre casa în care mă așteptau copiii și soțul meu. Picioarele abia mă țineau. Înainte să împing poarta, i-am aruncat o ultimă privire. Mi-a zâmbit trist. Eram triști amândoi. Acum știam la ce trebuie să renunțăm. O clipă doar, ne aparținuserăm unul altuia. La începutul unei povești, trăiești o stare de euforie, o dorință insațiabilă, vrei să iubești și să fii iubit, să nu te desparți de celălalt niciodată sau doar atât timp cât să provoci o frustrare agreabilă, ce nu se domolește decât printr-o îmbrățișare plină de pasiune. Povestea noastră se sfârșise înainte chiar să înceapă. Și trebuia să trăim cu asta. O ultimă secundă, o ultimă îndoială.

Realitatea m-a lovit brutal sub forma lui Monsieur care m-a întâmpinat somnoros. Casa dormea în pace. Spre deosebire de tumultul din inima și conștiința mea. I-am ordonat câinelui să se întoarcă în culcușul său și în mod bizar m-a ascultat. Mi-am scos pantofii la baza scării și am urcat. Mi-am interzis să mă duc la copii. Cum aș fi putut să-i sărut și să le șoptesc vise plăcute după ceea ce tocmai îi făcusem tatălui lor? Aș fi vrut să pot fugi, să regăsesc scurta senzație de libertate pe care o trăisem în brațele lui Sacha. Dar pe măsură ce minutele se scurgeau, el se îndepărta, iar eu mă adânceam într-un veritabil dezgust față de mine însămi. M-am închis în baie, fără să fac zgomot. M-am dezbrăcat de rochie și m-am studiat în oglindă. Ochi înlăcrimați, buze încă umflate de săruturile unui alt bărbat decât soțul meu, piele înroșită de barba lui. Și parfumul lui peste tot. M-am băgat sub duș tremurând. Trebuia să șterg urmele prezenței lui Sacha vizibile pe mine, în mine. Era absolut necesar și sufeream că-l fac să dispară. Mi-am frecat pentru ultima dată obrazul de umărul pe care el îl mângâiase, îl sărutase, i-am respirat pentru ultima oară mireasma. Apa curgea peste mine precum lacrimile pe fața mea. Oare urmele interioare aveau să se dovedească imposibil de șters? Voi reuși să uit? Îi promisesem contrariul… Ce spui în focul pasiunii

are puțină valoare și trăinicie când realitatea, responsabilitățile și culpabilitatea ies la suprafață.

Mă detestam fiindcă îmi părea rău că Xavier se întorsese în dormitorul nostru. Gândul de a-l avea alături în pat m-a făcut să mă clatin, m-am rezemat de perete. Respirația îi era liniștită, dormea profund. Am traversat camera tiptil și m-am strecurat sub pilotă. O forță mai puternică decât mine m-a împins să mă răsucesc spre el. Fapt rar de la întoarcerea din spital, dormea cu fața spre partea mea de pat, arăta aproape senin. Am întins mâna instinctiv ca să-i dau părul de pe frunte, dar mi-am retras-o. Era imposibil să-l ating după tot ce îi făcusem și în timp ce imagini ale aceleiași mâini pe corpul lui Sacha mă asaltau în rafale. Îmi vedeam mâinile agățându-se de el, strângându-i spatele, coapsele. Ce făcusem.? Am urlat în tăcere, mi-am mușcat pumnul ca să-mi canalizez groaza ce mă copleșea și m-am refugiat în celălalt capăt al patului, cât mai departe posibil de Xavier. Indiferent ce ar fi zis Sacha, eu mă consideram un monstru, un monstru de egoism, îmi lăsasem corpul și dorințele să vorbească, îmi îngăduisem să încalc cea mai mare, cea mai îngrozitoare dintre interdicții. De neiertat. Trădasem jurămintele de dragoste cu Xavier. Și când te gândești că doar cu câteva luni în urmă crezusem că o să mor fiindcă el trebuia să lupte ca să rămână în viață! Ce persoană oribilă devenisem ca să-l înșel în cel mai urât mod posibil… cu soțul femeii pe care el o accidentase și pentru care se simțea răspunzător? De ce el? Ce mi se întâmplase pe parcurs? Unde și când mă pierdusem?

Fără să vreau, gândul mi-a zburat la Sacha. Oare trecea în acest moment prin aceleași chinuri ca mine? Cum putuserăm noi să le facem așa ceva persoanelor pe care le iubeam mai presus de orice pe lume și care sufereau atât de tare de pe urma accidentului, încât ne uniseră pe toți? În adâncul sufletului, eram convinsă că Sacha o iubea pe Constance așa cum eu îl iubeam pe Xavier și totuși doream să fim împreună, această chemare fusese cea mai puternică. Ce îmi garanta că

n-o să mai cedăm? Nimic. Viziunea mea despre dragoste tocmai se făcuse țăndări. Aș fi dat lecții, aș fi spus oricui dorea să mă asculte că nu poți să înșeli persoana iubită, cel sau cea fără de care nu concepi viața; până acum eram convinsă că există o voce interioară care te face să rămâi pe calea cea dreaptă. Iar eu îi pusesem căluș direct.

Ceasul deșteptător mi-a alungat somnul firav pe care de-abia îl găsisem în zori. Xavier s-a trezit și el, a mișcat brațul și a dat de spatele meu. Ca din reflex, mâna lui s-a oprit pe pielea mea într-o mângâiere. Am încremenit.

— Culcă-te la loc, mă ocup eu de copii.

Am părăsit patul și camera în grabă. Mi-am tras la repezeală blugii, un pulover și baschetii și m-am dus să verific dacă Pénélope și Titouan se sculaseră. Le-am evitat privirile și cu siguranță nu era delicat din partea mea să-i zoresc să se pregătească de școală. Când am intrat în bucătărie, am avut neplăcuta surpriză de a-l găsi acolo pe Xavier. De ce trebuia tocmai azi să se decidă să ia micul dejun cu familia? Îmi era imposibil să-l privesc în față, mi-am fixat ochii asupra propriilor picioare, a holurilor, a cafetierei, a pâinii pe care o tăiam cu mult prea mult zel. Am dat radioul tare ca să vorbească, să ne ofere informații, trebuia să umple spațiul. Parcă mă desfăceam în bucăți atunci când m-am așezat la masă, dar trebuia să mă stăpânesc, să par sigură pe mine, să nu las să se vadă nimic. Asta însemna de-acum viața mea, să nu mă mai pot uita în ochii soțului și ai copiilor mei și cu atât mai puțin într-ai mei. Cum am putut să ignor toate consecințele faptei mele, ale acestei fapte? M-am forțat să mănânc puțin și să iau câteva înghițituri de cafea.

— A fost bine aseară? m-a întrebat Pénélope.

Buimacă, am ridicat ochii spre fiica mea, fiica mea frumoasă care mă privea cu admirație. M-ar detesta dacă ar ști, m-ar renega. M-am abținut să nu vărs.

— A venit multă lume, am reușit să răspund.

— Nu te-am auzit azi-noapte, a intervenit Xavier, te-ai întors târziu?

Îmi vorbea cu precauție, de parcă s-ar fi temut să se apropie prea mult de mine, și avea dreptate, tocmai mă pângărisem pe mine, îl pângărisem pe el.

— Da, destul de târziu… Am făcut ordine cu Carmen și cu Idriss.

M-a apucat o greață violentă. Am dus mâna la gură și am părăsit bucătăria ca să mă închid în baie, unde am vomitat puținul înghițit și restul. Mă durea peste tot și nu reușeam să-mi calmez spasmele stomacului. Au răsunat două ciocănituri în ușă.

— Ava, mi-a strigat Xavier, ai nevoie de ceva?

Preocuparea sinceră din tonul lui mi-a zdrobit inima.

— Nu, nu, i-am răspuns cu capul încă deasupra vasului de toaletă. Sigur ceva nu mi-a picat bine ieri.

Și nu-mi va pica niciodată…

Am reușit să mă ridic în picioare sprijinindu-mă de pereți. Când nu m-am mai simțit la fel de slăbită, am ieșit și am dat nas în nas cu Xavier, vizibil neliniștit pentru mine.

— Poți să-l duci pe Titouan la școală? Dacă nu te simți bine, mă descurc eu să-l duc.

— E-n regulă, o să-mi dau cu puțină apă pe față, nu-ți face griji pentru mine.

Tonul meu tăios m-a mirat și pe mine. Și mi-am dat seama că îi purtam pică. Eram tot mai îngrozită de mine, îl consideram pe Xavier parțial răspunzător pentru ce făcusem eu. Dacă nu ar fi avut accidentul, dacă m-ar fi privit, dacă ar fi ținut cont de mine, dacă nu m-ar fi exclus din convalescența lui, dacă viața lui nu s-ar fi învârtit în jurul lui Constance, aș mai fi ajuns aici? Ce știam eu, în definitiv? Eram chiar atât de puternici? Ar fi trebuit să-mi fie rușine că-mi găseam niște scuze atât de jalnice, că aruncam vina asupra lui. Nu el mă împinsese în brațele altuia, la urma urmei. Eram unica vinovată.

Să părăsesc casa, să nu mai văd chipul lui Xavier, nici ale copiilor mi-a permis să răsuflu, să nu mă mai

simt apăsată de o greutate atât de mare. Am pornit spre galerie ca în fiecare zi, convingându-mă că nimic nu se schimbase. Măcar în această parte a vieții mele. La capătul străzii m-am oprit brusc, din cauza epuizării uitasem de ocolul necesar ca să nu trec prin dreptul atelierului de luterie. Nu m-am lungit cu saluturile zilnice, care oricum nu erau vesele. M-am abținut să arunc o privire în interiorul atelierului, ca să nu retrăiesc amintirile nopții. Chiar și cu cea mai puternică voință din lume – aveam așa ceva? –, era suficient un lucru mărunt, aproape nimic, ca să mă adâncesc în ele, să-mi vină să închid ochii ca să-l simt pe Sacha. Odată intrată în galerie, nu m-am simțit la adăpost, îl vedeam peste tot, în fiecare încăpere, în fața tablourilor, a sculpturilor. Cu atât mai prezent, cu cât Xavier nu mai venea aici de multă vreme. Înțelegeam că am fi putut să ne abandonăm dorinței aici, între acești pereți. Nu m-aș mai fi putut întoarce niciodată la galerie. Am început să visez că Sacha ghicise asta, fără vreo certitudine, însă eram profund mișcată.

Am lăsat anunțul „închis” pe ușa galeriei și m-am retras în birou. Apelurile telefonice curgeau, împiedicându-mă să mă prăbușesc și ținându-mi mintea ocupată: rezervări de lucrări, felicitări, mulțumiri, încrederea reînnoită a artiștilor mei. Slabă consolare, nu eșuasem în toate privințele. Anticipând sosirea intempestivă a lui Carmen, i-am cerut printr-un SMS să nu mă viziteze azi și i-am promis că o să-i dau un semn îndată ce voi fi capabilă. Nu a insistat. Aveam nevoie să-mi pun ideile în ordine înainte de a sta de vorbă cu ea, înainte de a mă destăinui. Poate voiam să păstrez această noapte pentru mine. Carmen îmi era ca o soră, dar împărtășești cu o soră o noapte de dragoste interzisă? Și cum s-o fac să înțeleagă ceea ce am trăit, ceea ce am simțit în trupul și în inima mea? Cum să explic această dorință de a trăi, mai puternică decât orice? Această dorință de a trăi distrugătoare. Această furie de a trăi în prezent? De a

nu mai fi în vâltoarea accidentului? De a uita totul preț de o clipă?

Schimbarea era foarte violentă. Nu aveam să mai fiu niciodată aceeași. Mă simțeam complet distrusă, neștiind ce să fac. Cum să scap de gestul meu ireparabil? De ce intrase el în viața mea? Îmi spulberase jurămintele, integritatea, în timp ce Xavier avea nevoie de mine și credea că se poate baza pe soția lui, pe încrederea și soliditatea ei. Se înșela. În timp ce el se străduia să se regăsească, să-și repare greșeala față de Constance, eu îmi petreceam noaptea cu soțul ei? Voiam s-o distrug și mai rău? Trebuia ca și eu să ruinez viețile noastre, ale tuturor? Fusesem slabă. Totuși, brațele și privirea întunecată a lui Sacha mă urmăreau, pentru că mă simțisem atât de bine cu el! Viața mea n-avea sens fără Xavier, nimeni și nimic nu putea pune în discuție acest fapt vreodată. Însă Sacha făcea parte din ea de-acum, luase o bucățică din mine, pe care i-o dădusem cu sinceritate, fără prefăcătorie. Trebuia s-o iau înapoi? Chit că aș suferi. Că aș suferi și mai mult. Sacrificiul meu era neînsemnat. În realitate, nu se punea problema. Nici nu se pusese vreodată. Nu trebuia să-l mai revăd. Niciodată. Mi-am promis să nu-l caut.

14

Cu cât eu mă afundam în culpabilitate și depresie, cu atât Xavier își revenea. Constance continua să-l vindece, în fiecare zi se ținea mai drept decât în ajun, se deplasa cu tot mai puțină dificultate. Expresii dispărute de la accident îi apăreau acum brusc pe față, de pildă când asculta de la depărtare ciondănelile lui Pénélope cu Titouan, zâmbea ușor în colțul gurii, cu afecțiune. Când s-a întâmplat prima dată, a trebuit să mă feresc ca să-mi ascund emoția, însă descopeream și expresii noi, care-mi dovedeau că avea dreptate; se schimbase, indiscutabil era mai dur, mi se părea că privirea lui – deși tot mai blândă – își pierduse căldura de odinioară, poate că nici nu avea să și-o recapete complet, dar îi stătea bine. O nouă energie îl stăpânea, căuta în sfârșit mijloace să-și reia legătura cu viața. Îi observam pe furiș gesturile cotidiene, pe care înainte nu le putea face, acum încerca, le repeta cu încrâncenare, dar o încrâncenare pozitivă. Strângea din dinți cu voioșie. Asistam la revenirea flăcării lui interioare. Reușitele erau mai numeroase decât eșecurile. Iar când dădea greș, nu se mai închidea în sine, sau doar pentru foarte puțin timp.

Tăcerea apăsătoare pe care o degaja până atunci își pierduse puterea nocivă, și toată familia resimțea beneficiile. Ocupa iar locul tatălui implicat. Chiar trebuia să suport indispoziția lui Titouan după ce își făcea temele cu tatăl său, care nu-i tolera lipsa de interes pentru școală, spre deosebire de mine care îi treceam cu vederea tot. Xavier devenise mai exigent cu sine, evident, dar și cu ceilalți. Se întâmpla din ce în ce mai des să-l surprind râzând din toată inima împreună cu copiii atunci când mă întorceam de la muncă. Indiscutabil, Pénélope și Titouan se simțeau mai bine, își regăsiseră zâmbetul pe care n-ar fi trebuit niciodată să și-l piardă, se certau pentru diverse fleacuri, ca toți frații și surorile de vârsta lor, fără să se teamă de țipetele tatălui lor slăbit. Cu sau

fără cârje, Xavier îmi ieșea înainte în hol, când Monsieur mă întâmpina zgomotos. Mă săruta ușor – și timid – pe buze. Doream să-i răspund, să-i regăsesc gura, să mă pierd în brațele lui care mă liniștiseră mereu, care îmi lipseau enorm acum, dar nu mai simțeam că am dreptul.

Pierdusem tot. Pe Xavier, care, în ciuda demonilor lui și a suferinței pe care mi-o provocase, era bărbatul pe care-l iubeam mai presus de propria-mi viață. Mersesem totuși până la capătul procesului de autodistrugere, satisfăcându-mi dorința. Secretul nu putea rămâne la infinit secret; pe lângă imensa dificultate de a-l uita pe bărbatul cu care îl înșelasem, nu aveam să-mi uit niciodată fapta. Trebuia să-i mărturisesc totul cândva și să-mi asum riscul de a-l pierde definitiv. N-ar accepta niciodată că am fost cu alt bărbat. Nu-l mai meritam. Egoismul, dorințele, durerea și frustrarea mea mă lipsiseră de el.

Dar îl pierdusem și pe Sacha. Deși știam că nu trebuie să ne revedem sub niciun pretext, nu mă puteam împiedica să-l aștept. Nu mai cânta la Joseph. Ciuleam urechea în fiecare seară, pândind cea mai firavă notă, un vibrato al violoncelului său. Însă tăcerea se așternuse peste galerie, iar când mă învăluia, când îmi pătrundea în fiecare fibră a corpului, mă îndoiam de spate și abia îmi rețineam lacrimile. Niciodată nu o să-l mai aud. Rezistasem în ultimele săptămâni datorită lui; prezența lui, muzica lui, magnetismul dintre noi mă ținuseră în viață când totul se prăbușea și pierea în jurul meu. Cu Sacha, inima mea bătuse pentru el, și nu pentru alții. Grație lui, trăisem momente de fericire și de răgaz, care îmi redaseră puterea, îmi insuflaseră energie suficientă ca să nu clachez și ca să merg mai departe. El fusese adrenalina care mă ajutase să nu-mi pierd controlul. Se terminase. Nimic nu mă mai oprea din această cădere lentă. Sau doar faptul că Xavier se simțea mai bine.

Mă sfărâmam pe dinăuntru. Mă dislocam în toate pierderile mele. Îmi regăseam, în sfârșit, soțul, ceea

ce îmi dorisem mereu și luptasem pentru asta. Dar în această bătălie, îl întâlnisem pe Sacha. Faptul că-l avusesem pe Sacha mă priva de întoarcerea lui Xavier în viața mea. Deși aveam sentimentul că, după noaptea cu Sacha, i-l înapoiasem soției lui și că el mă înapoiase soțului meu. Merseserăm până la capăt, ne satisfăcuserăm dorința, poate convinși inconștient că totul va reintra în normal după aceea.

Nu era cazul meu. Acum nu mai știam cine eram. Duceam o luptă cu mine însămi, ca să nu las să se vadă nimic din agitația și conflictul meu interior, însă privirile tot mai îngrijorate ale lui Xavier nu mințeau. A trebuit să cedez unei dorințe interzise, să mă simt rău pentru ca el să mă vadă. Existam din nou pentru el. Xavier își revenea de pe urma rănilor, a accidentului și a culpabilității, iar eu nu puteam nici măcar să mă bucur. Sau să mă bucur atât cât mi-aș fi dorit. O parte din mine zâmbea și plângea de bucurie redescoperindu-l pe Xavier, o alta se învinovățea și mă împiedica să-i celebrez renașterea și să profit de ea. Când ne aflam în aceeași încăpere, simțeam că mă examinează, că încearcă să-mi pătrundă misterele. Când îndrăzneam să-i înfrunt ochii ca smaraldul, îi înfruntam durerea, de fapt. Era rândul lui să nu mă mai înțeleagă. Să nu-și mai recunoască soția care până acum fusese mereu în formă, atentă la ceilalți, vioaie, niciodată bolnavă, niciodată suferindă. Nu reușeam să-mi ascund răul profund. Pretinsesem de la el să redevină ca înainte și azi voiam eu să redevin cea dintotdeauna. Cea dinainte de accident.

Cui să-i explic că uneori, când îl priveam, când mă gândeam la ultimele luni, pieptul mi se strângea de-mi venea să țip de durere, aveam impresia că cineva mă asfixiază cu o pernă și mă zbat să respir, dar nu era nimic de făcut, perna mă apăsa din ce în ce mai tare și nu mai aveam forța să lupt. Toate durerile mele ieșeau la suprafață. Eram obosită, extrem de obosită. Dormeam foarte prost, câteodată trezindu-mă urlând din coșmaruri; retrăiam în vise noaptea accidentului, teroarea de a-l pierde pe Xavier, corpul meu avea

memoria senzațiilor, îl revedeam pe Xavier pe patul de spital, suferind, slăbit, și îl vedeam pe Sacha cu privirea lui feroce, îi vedeam pe amândoi discutând despre mine. Săream înspăimântată din somn, trezindu-l pe Xavier. El era derutat, dar se străduia cu blândețe să mă potolească. Cum să-și imagineze că atunci când punea mâna pe mine ca să mă calmeze, când îmi șoptea cuvinte liniștitoare ca să adorm la loc, mă simțeam și mai rău și că trebuia să-mi înăbuș hohotele și vinovăția care mă copleșeau?

De 15 zile mă zbăteam să nu fiu devorată complet. În seara aceasta, la cină, am avut impresia că rolurile se inversaseră. Xavier întreținea conversația, astfel încât copiii să nu observe că eram absentă. Avea grijă să-mi țină atenția permanent trează, ca în clipa când m-a întrebat dacă efectele expoziției continuau să fie pozitive. De cât timp nu se mai interesase sincer de galerie? Nici nu-mi mai aminteam. Dar, în mod cert, dinainte de accident cu mult. Aproape într-o altă viață.

— Sunt mulțumită, am reușit să-i spun. Azi am încheiat o vânzare și am semnat cu un nou sculptor.

— Carmen o să aibă concurență.

Remarca lui m-a făcut să râd, deși nu credeam că mai sunt capabilă.

— Doar o cunoști, îl va supraveghea atent! Și tu ce-ai făcut azi?

— Ca de obicei.

Se subînțelegea: vizită la spital.

— Dar mai ales ziua de mâine mă interesează, a adăugat el.

— Ce se întâmplă mâine?

— O să mă-ntâlnesc cu tipul care-mi ține locul la clinică.

Am crezut că n-am auzit bine. Dacă nu cumva îmi luam visurile drept realitate.

— Poftim?

A lăsat să-i scape un zâmbet jenat, de parcă nici el nu credea ce spusese.

— Trebuie neapărat să văd ce se petrece acolo. Nu crezi?

Lacrimi de bucurie mi-au umplut ochii, iar una mi s-a prelins pe obraz. Xavier a făcut un gest tandru la care nu mă mai așteptam, mi-am înfrânat culpabilitatea ca să-l savurez la justa lui valoare. Cu degetul mare mi-a șters delicat lacrima și m-a mângâiat pe obraz, privindu-mă direct în ochi. Era el însuși, vătămat, cu cicatrici ce nu vor dispărea niciodată, dar se regăsise. Era suficient să-l vezi cum stătea la masă, ancorat în sol, în realitate, cu smaraldul ochilor neacoperit de vreun văl. Doar cu o fisură imperceptibilă.

Tăcerea bruscă ne-a readus cu picioarele pe pământ. Pénélope și Titouan se holbau la noi. Trecuse mult timp de când nu-și mai văzuseră părinții atât de apropiați. Cina s-a încheiat într-o atmosferă aproape veselă, nouă în orice caz, ca și cum toată familia respira mai ușor. Putea renaște speranța în mine? Poate reușeam să uit? Să trăiesc cu aceste încercări…

Totul s-a năruit în momentul când mă pregăteam să urc în dormitor. În penumbra din living am zărit o formă pe care în ultima vreme o văzusem prea des la vecinul meu lutier. Cutia unui instrument muzical trona în mijlocul mesei. Cutia unei viori. M-am îndreptat spre ea ca atrasă de un magnet. Trebuia să știu. Era zgâriată, deformată, pătată. Am întins mâna tremurândă, până aproape s-o ating. Apoi m-am tras înapoi îngrozită, dezgustată. Constance se afla în casa noastră. Eram împresurată, prinsă în capcană.

— Așadar, nu se va termina niciodată, am oftat.

M-am răsucit pe călcâie imediat, ca să nu explodez, am dat peste Xavier pe care nu-l auzisem venind și am urcat scările sărind câte patru trepte odată.

— Ava, stai!

Mi-am astupat urechile, era prea mult. Îmi pierdeam mințile. M-am închis în dormitorul nostru și m-am învârtit cu pași mari de colo până colo ca să mă calmez, să-mi șterg din minte această vioară. Ce

căuta în casa noastră? Cum era posibil? Dispăruse, nu? De ce mă sfida Xavier cu ea? Ușa s-a deschis și s-a închis în spatele meu. Am recunoscut sunetul cârjelor lăsate pe parchet, apoi pasul târșâit al lui Xavier.

— Am găsit-o azi.

— O căutai?

— S-o găsesc era ultimul lucru pe care-l puteam face pentru ea.

Ca prin ceață, l-am auzit explicându-mi în ce fel descoperise că instrumentul se pierduse când discutase despre asta cu Constance. Cum avusese tot mai multe flash-uri din minutele următoare impactului după ce își recăpătase cunoștința. Parcă își amintea că niște oameni ieșiseră din casele lor și că unii dintre ei adunaseră resturile de pe jos. În consecință, se hotărâse să sune la toate ușile și miracolul se produsese. Temându-se să nu fie acuzată de furt, persoana care recuperase instrumentul nu avusese curajul să-l predea la poliție. Vioara lui Constance îl aștepta acolo unde nimeni – cu atât mai puțin Sacha – nu se gândise să caute. Constance nu avea să uite niciodată că nu soțul ei o găsise, ci Xavier.

— Dacă aș fi știut mai devreme… a încheiat el.

Zăgazul s-a rupt.

— Ajunge, Xavier!

Nu eram nici pe departe inocentă, dar nu mai puteam îndura reproșuri când eu la vremea aceea nu încercam decât să-l protejez. Atât îl protejasem, până mă rătăcisem. M-am răsucit fulgerător spre el. Nu mai reușeam să mă stăpânesc, barajul cedase, eram purtată de un torent prea violent ca să fie stăvilit.

— Ai idee ce înseamnă pentru mine să văd lucrul ăsta aici? Nu… De la accident, îți faci griji pentru altă femeie, nu pentru mine. Eu am dispărut din viața ta în acea noapte. Te-ai gândit cum mă simțeam? M-ai întrebat măcar? Te-ai întrebat cum am trecut prin toată nenorocirea?

S-a albit la față.

— Dar…

— Taci! Am suportat orice-ai avut să-mi spui, acum e rândul tău să mă asculți.

Tremuram din tot corpul, el era dezorientat și furios, judecând după duritatea privirii lui.

— Știu, Xavier, nu eu am fost pe motocicletă, nu eu am avut accidentul, nu eu am sfârșit pe masa de operație. Sunt perfect conștientă că locurile noastre sunt diferite, nu mă îndoiesc. N-o să minimalizez niciodată ce ai trăit tu. Dar tu știi cum e când cineva te anunță că iubirea vieții tale a avut un accident, că nu se știe dacă va supraviețui? Vestea asta te distruge, te doboară la pământ, te îngrozește, te sfâșie complet.

A strâns pumnul, incapabil să rostească vreun cuvânt, așa că am continuat.

— Știi cum e să stai cu orele în sala de așteptare fără să afli nimic? Cu impresia că mori pe dinăuntru? Știi cum a fost să mă gândesc că n-o să te mai văd niciodată în viață? Și că va trebui să-i anunț pe copii că și-au pierdut tatăl… Nu, nu știi. Habar n-ai în ce iad am căzut în noaptea aia.

— N-am spus niciodată că tu n-ai suferit…

L-am redus la tăcere cu un gest din mână și am început să umblu încolo și-ncoace prin fața lui.

— Dar, Xavier, după aceea… după aceea a fost mai rău… Te-ai afundat întruna și m-ai respins. Te-am văzut abandonând. Ne-ai lăsat baltă pe mine și pe copii. Nu ai luptat pentru noi și cu noi. Eram gata să te ajutăm. Poate că n-am făcut ce trebuia, am fost stângace, fără îndoială, dar am încercat tot. M-ai lăsat să mă zbat singură. M-ai alungat. Nu mi-ai întins niciodată mâna. În schimb, i-ai întins ei mâna.

— Știu că ai făcut ce-ai putut… mi-e rușine că ți-am făcut reproșuri, eram furios, închis într-un corp pe care nu-l recunoșteam, dar… nu mai știam cine sunt, Ava. Vinovăția mă rodea pe dinăuntru. Regret enorm că lucrurile s-au desfășurat așa.

Îi auzeam scuzele, dar spaimele și rănile mele ieșeau la suprafață. Și cu cât ele ieșeau, cu atât mai puțin aveam impresia că mă înăbuș, și totuși sufeream și aveam să sufăr și mai tare, pentru că

nimic nu mă oprea, trebuia să merg până la capăt. Nu aveam să mă mulțumesc cu jumătăți de adevăruri.

— M-ai respins, am repetat. M-ai îndepărtat… N-am fost așa de singură în viața mea. Am crezut că totul s-a terminat, Xavier, că n-o să te regăsesc niciodată. Poate că n-o să-ți revii niciodată complet după accident, am înțeles și am acceptat că te-ai schimbat. Însă nici eu n-o să-mi revin. Nu mai sunt aceeași de când te-am pierdut, fiindcă, deși trăiești, te-am pierdut. Nu mai sunt femeia pe care ai cunoscut-o, ceva s-a rupt și în mine și…

— Ți-am făcut atâta rău…

A străbătut distanța care ne separa cu o furie pe care nu i-o știam. A încercat să mă tragă spre el.

— Nu mă atinge!

M-am îndepărtat, cu toate că îmi doream mai mult decât orice să mă strângă la pieptul lui. Dar se terminase.

Chipul i s-a descompus văzând că l-am respins. Oare de ce ne răneam atât de profund?

— Am distrus totul, se lamenta el uitându-se fix în ochii mei. Știu până în ce punct…

Mi s-a strâns inima. Ce voia să spună?

— Vei putea să mă ierți cândva? a continuat.

Lacrimile îmi șiroiau pe obraji. Mă pregăteam să pecetluiesc sfârșitul nostru. Fără vreo posibilă întoarcere.

— Tu trebuie să mă ierți. Xavier…

Ochii i s-au umplut de lacrimi, fălcile i s-au încleștat și nu m-a mai lăsat să scap, m-a strivit la pieptul lui, în brațele lui. Am încercat încă o dată să mă împotrivesc. De unde îi venea această nouă forță?

— Nu spune nimic, Ava… te rog, nu spune nimic…

Glasul i s-a frânt. Știa. Am deschis gura ca să țip de durere, însă niciun sunet nu s-a auzit, iar el mă strângea tot mai tare, parcă trupul lui voia să mă absoarbă.

— Xavier… eu…

— Nu vreau să te pierd, Ava, n-aș supraviețui… Iartă-mă… Totul e din vina mea.

Nu mai încercam să mă lupt cu el, dimpotrivă, mă agățam de puloverul lui.

— Nu… îți interzic să spui asta… Eu sunt… Eu nu am…

Mi-a prins fața în mâini, iar eu am închis ochii, doborâtă de rușine.

— Uită-te la mine, Ava, te rog…

Am cedat chemării lui disperate. Era copleșit de durere și de iubire. Niciodată nu fusese atât de frumos.

— Ne-am pierdut amândoi, am uitat cine suntem… voiam doar să supraviețuim, chiar dacă azi plătim prețul. Vreau să te regăsesc, vreau să ne regăsesc pe noi… Te iubesc, dacă ai ști cât te iubesc…

— Încă? am hohotit eu.

— N-ar durea atât dacă nu te-aș iubi.

Doar pentru că mă ținea el nu m-am prăbușit.

— Dar tu, Ava, mă mai iubești? Atât mă interesează acum. Mă mai iubești?

— N-am încetat niciodată să te iubesc, te asigur.

O expresie de ușurare dureroasă i-a apărut o clipă pe chip.

— Xavier, mă crezi? Spune-mi că mă crezi.

— Te cred…

M-am ridicat pe vârfuri și mi-am apropiat timid buzele de ale lui, îi așteptam permisiunea, mi-a dat-o pecetluindu-ne buzele. Sărutul era plin de furie, de regrete, de iertări și de iubire, avea gustul de sare al lacrimilor noastre. La rândul meu, i-am prins fața între mâini, i-am sărutat obrajii, gura, ochii, gâtul.

— Mi-ai lipsit atât de mult, Xavier. Am crezut că mor fără tine. Nu mă mai abandona, nu mă mai abandona niciodată.

Mi-a strâns încheieturile în mâinile lui ca să nu mă mai mișc. M-a țintuit cu privirea; vedeam atâtea emoții luptându-se în ea, iubirea, furia. Avea să revină asupra cuvintelor pe care le rostise? M-a sărutat violent, cum nu mă sărutase niciodată în atâția ani. Simțeam din nou lacrimile noastre amestecate, gemetele de plăcere și de suferință. Dorința creștea incontrolabilă, devastatoare, dureroasă.

— Te doresc, Ava, cred că nicicând nu te-am dorit atât.

Am încercat să scap, m-a reținut cu forța. Cum mă puteam dărui lui după tot ce îi făcusem? Nu merita.

— Și vreau să uit, vreau să mă faci să uit. Fă-mă să uit accidentul. Totul. Ești singura care are o asemenea putere. Amintește-mi că sunt bărbat. Vreau să trag linie. Sunt pregătit. Am prelungit deja prea mult așteptarea pentru amândoi.

M-a lipit de el.

— Ajută-mă să cred că ne vom ierta unul pe altul.

Respirația mi s-a accelerat. M-am îndepărtat cât mai puțin posibil de el. Mi-am scos hainele una câte una fără să-mi iau ochii de la el. Pe el îl priveam, nu voiam să aibă nicio îndoială. Eram cu el. A lui. Când am rămas în întregime goală, am redus distanța dintre noi. Am așteptat să mă atingă. Din nou. Mâinile lui mi-au cuprins delicat spatele, apoi au devenit posesive. M-am arcuit, gura lui îmi devora gâtul. Pântecul mi s-a înfierbântat, îl chema. M-am agățat de umerii lui. Ne-am retras încet până am dat de piciorul patului, în care ne-am trântit. Luam o mie de măsuri de precauție ca să nu-l lovesc la picior.

— Încetează să mai fii atentă la mine! Nu vreau mila ta. Iubește-mă, arată-mi-o!

L-am dezbrăcat sărutându-l. Peste tot pe unde treceam descopeream cicatrici, pielea i se înfiora când mă apropiam de ele. Deja le iubeam, făceau parte din el și îi dovedeam asta. Mi-am dat seama în ce măsură își pierduse încrederea în el, în bărbatul care era. Mângâierile noastre, sărutările noastre erau lacome, violente, ca niciodată. Ne făceam rău, ne făceam bine.

— Ava, vino, te rog! Acum.

Xavier aștepta să fac dragoste cu el. Negrul ochilor mei se pierdea în verdele ochilor lui. O furtună doar a noastră, niciodată expresia nu avusese un sens mai profund. Fără să-mi desprind privirea, mi-am mișcat șoldurile ca să fim, în sfârșit, reuniți. Respirațiile ni s-au oprit. Am început să plâng. El era aici, în mine, și

pentru prima dată după multe luni, aveam impresia că sunt întreagă, că-l protejez și că sunt protejată.

— Mi-ai lipsit enorm, i-am șoptit.

— N-o să te mai abandonez niciodată.

Corpurile noastre erau din nou unul singur. Nimic nu ne mai despărțea, se terminase. Formam o singură ființă, ca înainte, ca și cum viața putea continua, ca și cum el se întorsese dintr-o călătorie lungă. Reveneam pentru prima dată împreună din călătoriile noastre. Vorbele noastre de iubire au fost acoperite de freamătul plăcerii.

Mai târziu, în penumbra din dormitorul nostru, ascunși sub cearșafuri, am putut să-mi reiau locul lângă Xavier, cu capul în scobitura umărului său. El mă strângea cu putere.

— O să reușim? m-a întrebat în șoaptă.

— Vreau să cred că da, Xavier.

Aveam să dau uitării restul, să învăț să trăiesc cu amintirea pe care nu voi putea niciodată s-o reprim, cu vina de a-l fi trădat pe bărbatul iubit. Aveam să învăț să trăiesc cu reproșurile lui, cu momentele în care acestea s-ar strecura între noi. Aveam să învăț să trăiesc cu noua duritate a caracterului lui Xavier. Cu noua lui forță care mă deruta, dar pe care o iubeam deja. Și aveam să reușesc, pentru că asta îmi doream mai mult decât orice pe lume.

Copiii ne-au găsit dormind îmbrățișați. Fără coșmaruri. Ceasul deșteptător nu sunase. Când am deschis ochii, în ciuda panicii lui Pénélope și a lui Titouan care stăteau la picioarele patului, ne-am privit fără să înțelegem prea bine ce ni se întâmplase, ce ni se întâmpla. Petrecuserăm noaptea strânși unul într-altul, de teamă ca unul dintre noi să nu evadeze. Inimile noastre băteau iar la unison, totuși trezirea avea și un aer de mahmureală. Mă îndoiam de realitatea nopții trecute. Visasem? Ne spuseserăm cuvinte puternice, cuvinte dure, jumătăți de cuvinte. Lupta pentru a ne salva abia începuse.

— Mă ocup eu de copii, nu te grăbi, i-am zis.

Nu mi-a dat drumul.

— Trebuie să cobor, Xavier, altfel fiica noastră o să dărâme casa.

S-a încruntat.

— Te întorci? m-a întrebat cu angoasă în glas.

L-am sărutat pe buze cu o ezitare, de parcă dreptul pe care îl recăpătasem în ajun nu-mi mai era acordat.

— Mă întorc.

Cât mi-am tras niște haine pe mine și mi-am stropit fața cu apă rece, copiii și-au mâncat cerealele și acum mă așteptau la ușă ca să-i duc urgent la școală.

Pe drumul de întoarcere, mă simțeam agitată la gândul de a da ochii cu Xavier. Nimic nu-mi garanta că avea să fie în aceeași stare de spirit ca în seara precedentă. Poate se trezise la realitate? Ca și mine, dar într-o formă mai radicală. Și încărcată de regrete… Era în bucătărie, în plină conversație cu Monsieur și cu Mademoiselle. Era cu adevărat el, Xavier se întorsese. Conciliabulul lor s-a încheiat brusc atunci când am intrat eu, animalele noastre l-au abandonat pe Xavier ca să se tăvălească la picioarele mele. Le-am mângâiat distrată, ca să umplu tăcerea jenată care domnea între noi.

— Vrei cafea? mi-a propus el după câteva minute lungi.

Mi-a întins o ceașcă. Am luat-o și m-am așezat la masă ca să scap de privirea lui care nu mă părăsea. El a rămas în picioare, cu cârjele alături, sprijinit de blatul de bucătărie.

— Ava?

Am ridicat ochii spre el. Să-l văd zâmbindu-mi în timp ce ne beam cafeaua dimineața m-a emoționat dincolo de orice mi-aș fi imaginat.

— Vreau să-ți cer un serviciu.

— Te ascult.

— Ai putea să mă duci la clinică? Mi-ar plăcea să mă însoțești.

Inima mi-a tresărit, plină de dragoste pentru el.

— Bineînțeles… Mă pregătesc și mergem.

Deja o luasem din loc, nu acceptam să mă vadă plângând.

Eram pe punctul de a intra sub duș când ușa de la baie s-a deschis. Stânjeneala a pus stăpânire pe mine, el mă vedea din nou goală în lumina crudă a zilei. Cu o seară în urmă făcuserăm dragoste pătimași și fără pic de pudoare, însă trebuia să ne readaptăm la simplitatea și spontaneitatea vieții de zi cu zi. Xavier se simțea la fel de jenat ca mine. A schițat un zâmbet în colțul gurii în timp ce ne priveam fix, derutați.

— Și eu trebuie să mă pregătesc.

I-am zâmbit drept răspuns. Apa curgea pe mine, Xavier se bărbierea și din când în când schimbam priviri timide în oglindă. Când am ieșit din cabina de duș, mi-a întins un prosop de baie, cum ar fi făcut și înainte.

Drumul s-a desfășurat în tăcere. Xavier își răsucea întruna verigheta pe deget. Era prima dată când îl vedeam făcând asta de la accident încoace. Își recăpăta chiar și gesturile cauzate de stres. Se forța să respire calm. Nu îndrăzneam să-mi imaginez ce simțea la gândul de a se întoarce la meseria lui. Speram mai mult decât orice să-i fie bine la clinică, să poată spune seara că a reușit să lucreze din nou. Vrând-nevrând, această zi era un test în mintea lui. Dacă putea să petreacă acolo măcar câteva ore pe zi până i se vindeca piciorul, atunci avea să-și găsească un nou echilibru. După ce am oprit mașina, a rămas nemișcat, cu ochii ațintiți asupra clinicii, plini de o emoție dificil de stăpânit. A inspirat adânc ca să nu clacheze. S-a tras puțin înapoi când ușa s-a deschis și l-a văzut pe cel care-i ținea locul. S-a încruntat ca să-l studieze mai atent.

— Pare un tip simpatic, mi-a zis cu glas răgușit.

— Așa cred și eu.

M-a luat de mână și mi-a strâns-o aproape să mi-o strivească. După câteva secunde, s-a aplecat spre mine și mi-a căutat buzele.

— Îți mulțumesc, Ava… îți mulțumesc că ai făcut în așa fel încât clinica să nu se ducă de râpă fără

mine.

L-am mângâiat pe obraz, zâmbind, cu fruntea lipită de a lui.

— Du-te, te așteaptă, aveți de vorbit ca între veterinari. Eu nu mai am nicio treabă cu voi acum, că ai ieșit la liman.

— Pe diseară!

A coborât din mașină, dar l-am reținut înainte să închidă portiera.

— Sună-mă când vrei să pleci, vin să te iau.

Mi-a evitat privirea.

— Nu, mă descurc cu un taxi.

— Pot să închid galeria, nu mă deranjează.

— Ava… o să trec pe acasă și apoi mă duc la spital, trebuie să ajung acolo azi.

— Oh…

Inima mi-a tresărit iar, dureros de astă dată. Ea – el – va rămâne mereu între noi.

— Desigur, am continuat eu, vioara… Ea o să fie fericită.

— Ava…

Am întors capul o secundă ca să îmi revin, n-aveam nimic de spus, niciun reproș de formulat, nu-mi uitam crucea pe care trebuia s-o port. Amintirea de neșters a lui Sacha. Când m-am simțit suficient de puternică, m-am uitat la Xavier, afișând o expresie normală – speram eu.

— E-n regulă, să ai o zi bună!

Nu părea prea convins, dar nu puteam face mai mult de atât. A trântit portiera și s-a îndreptat spre clinică. Tipul care-i ținea locul i-a ieșit în întâmpinare și și-au strâns mâna cu căldură. Înainte să dispară înăuntru, Xavier s-a răsucit spre mine. I-am făcut semn cu mâna, el mi-a răspuns, apoi s-a întors la viața lui de veterinar. Am șters-o la galerie.

Seara, primul lucru pe care l-am făcut când am ajuns acasă a fost să verific dacă vioara dispăruse. Nici urmă de ea. Apoi seara a fost dedicată poveștii despre vizita lui Xavier la clinică. Părea mulțumit de timpul petrecut acolo, de starea în care o găsise și de

tipul care îi ținea locul. Chiar dacă se întorsese extenuat și chinuit de dureri, plănuia să meargă la clinică regulat, poate chiar câte puțin în fiecare zi ca să-și intre în mână. După ce am epuizat subiectul, ne-am simțit iar stângaci; era dificil să ne reluăm viața cotidiană normală. Mi-am găsit de lucru prin casă, iar el încerca să se adâncească iar în lectura cărții lui. Ridica frecvent ochii spre mine, îmi zâmbea ezitant și se prefăcea iar că citește. Era încă prea devreme, abia ne regăsiserăm. Aveam nevoie de timp. Totuși, am repurtat o victorie: am mers împreună la culcare. În pat ne-am întors unul spre altul. Nu îndrăzneam să-l întreb dacă pot să mă ghemuiesc la pieptul lui și mai aveam o întrebare să-i pun.

— Xavier… te duci… O să te…

Nu reușeam să-mi închei fraza, teama îmi ordona să tac, nu puteam garanta nimic în privința reacției mele, nici a celor în lanț pe care riscam să le provoc. Și-a lipit mâna de obrazul meu, cu blândețe, privirea lui mă încuraja să vorbesc.

— Spune, Ava… Chiar dacă e ceva complicat, nu mai vreau să existe tăcere între noi, altfel n-o să mergem înainte. Și amândoi vrem să reușim, nu?

— Bineînțeles… dar…

— Are legătură cu spitalul?

— Da.

Chipul i s-a încordat ușor.

— Te ascult, ce vrei să afli?

— Acum, că i-ai înapoiat vioara, o s-o mai vizitezi?

A închis ochii pentru câteva clipe, dar nu s-a eschivat.

— O s-o mai văd o dată poimâine.

Cuvintele lui au sunat ciudat.

— De ce poimâine? Și de ce o dată?

O clipă am citit pe fața lui furie și neliniște. Oare ce urma să-mi spună?

— Mă duc să-mi iau la revedere.

Mi-a stat inima o secundă.

— La revedere?

— Există o ultimă șansă de a-i fi salvată mâna ca să poată cânta iar într-o bună zi. Au găsit o clinică specializată aproape de casa lor. Așa că pleacă.

M-am forțat să-l privesc în ochi, gest care necesita o energie și o voință nebune, fără limită, dar trebuia să rezist. Să nu-i arăt lui Xavier cât mă tulbura vestea. Să nu șovăi, să nu-i trezesc vreo îndoială. Pentru că, în pofida durerii pe care o încercam, nu se schimba nimic între mine și Xavier. Pe el îl iubeam. Trebuia să vorbesc cu voce tare, să nu las tăcerea să dureze la nesfârșit.

— Cum te simți știind că pleacă? Te-a ajutat, aveți o legătură specială…

— Să-i duc vioara a fost una dintre ultimele etape ale izbăvirii mele.

— Din acest motiv ai mers azi la clinică?

— Cu tine am mers acolo. Clinica suntem noi.

Nu îmi răspunsese la întrebare, era inutil să insist. S-a întors pe spate și nu i-am mai putut urmări ochii. Am alungat din minte orice altceva în afară de el și m-am dat puțin mai aproape.

— Mă dor toate astă-seară, a zis încet.

— Somn ușor!

Agățându-mă de brațul lui, m-am ghemuit, lipită de el, cu capul în piept ca să-mi ascund durerea. Toate se amestecau. Teama că eu și Xavier n-o să ne descurcăm, în ciuda voinței noastre de a ne ierta, de a mă ierta. Dar și Sacha. Sacha, bărbatul care mă ținuse în viață când soțul meu mă condamnase să mă sting. Sacha care mă trezise, care mă privise, care mă făcuse să sufăr, dar care mă făcuse și să vibrez. Peste 48 de ore avea să se afle altundeva, avea să plece. Nu voi mai avea niciodată posibilitatea să-i înfrunt privirea, să regăsesc ceea ce ne purtase mult prea departe și a cărui amintire mă va face să freamăt încă multă vreme. Poate că, în viitor, mie și lui Xavier ne va fi mai ușor să eliminăm acest trecut distrugător. Eu, care credeam că mă eliberasem de conflictul interior, de suferințele din ultimele luni, înțelegeam acum că toată viața va trebui să reprim amintirea lui

Sacha. Pentru supraviețuirea mea. Pentru a lui Xavier. Pentru a noastră.

* * *

Numărătoarea inversă a plecării lor ne cufundase într-o atmosferă particulară, apăsătoare. Nu ne mai vorbeam. Dialogul se întrerupsese. Fiecare în felul său devenea conștient de sfârșitul unei epoci. Xavier mă observa, pândind cu siguranță o urmă de tristețe, o durere, o îndoială. Eu pândeam aceeași slăbiciune în cazul lui, temându-mă în plus să nu se prăbușească iar. Fiind alături de el în fiecare zi, ea îi ucisese demonii. Va birui fără ea? Va putea să trăiască lipsindu-se de această femeie? Era capabil să întoarcă pagina accidentului? Pagina lui Constance din existența sa? Speram că plecarea lor ne va permite să mergem mai departe. Sau măcar să învățăm să trăim cu accidentele *noastre.* Să acceptăm că au avut loc, că ne-au transformat, dar că ne putem continua drumul mână în mână. Asta cel puțin speram eu. Îmi mai rămânea o etapă dificilă de depășit, dar la capătul ei seninătatea avea să-și întindă brațele spre mine.

Dimineață, când i-am spus la revedere lui Xavier, m-a cuprins teama. Teama să nu-l pierd din nou. Teama să nu fugă, să nu se rătăcească, să nu mai creadă în mine. Teama să nu-și regrete încercările de iertare. Mi-am lipit apăsat buzele de ale lui, iar Xavier m-a reținut lângă el. Nu mi-am putut stăpâni un fior ce mi-a străbătut tot corpul. L-am sărutat cu toată dragostea. Să-i dovedesc iar și iar că putea de-acum să aibă încredere în mine.

— Pe diseară, i-am spus cu cel mai liniștitor zâmbet posibil.

Mi-a întors zâmbetul și nu și-a luat ochii de la mine până nu am dispărut din raza lui vizuală. Am mers pe același drum ca în fiecare zi și m-am oprit puțin la colțul străzii pe care se afla galeria. Am străbătut-o sărind printre pavele, l-am salutat pe Joseph – fără să mă întristez – și pe restul. Apoi, ca în

fiecare dimineață, am deschis galeria, mi-am aruncat mantoul și geanta în birou și am făcut turul proprietarului aprinzând luminile. Pentru ca această zi să fie o zi ca oricare alta. Și așteptarea a început.

Minutele și orele treceau lent. Niciun client. Nicio vizită. Nicio secundă de diversiune profesională. Vidul mă copleșea și mă târa acolo unde nu trebuia să mă întorc. Să retrăiesc ultimele luni. Întâia oară când îl văzusem, acea primă privire violentă. Apoi toate celelalte dăți. Am resimțit fiorii pe care îi avusesem pentru el, din cauza lui. Lupta mea împotriva acestei atracții interzise. Neputința noastră de a ne îndepărta unul de altul. Ritualurile noastre, traversarea parcării spitalului sau când el cânta dincolo de zid seară de seară. Mâinile noastre atingându-se ușor pe stradă. Și noaptea… Doar eu trecusem prin atâtea momente de tulburare? Nu trăise și el aceleași lucruri ca și mine? Mă înșelasem? Așadar, nu avea să vină să-și ia la revedere de la mine. Nu avea să pună un punct final la ceea ce trăiserăm noi doi. Voia să păstreze un gust de lucru neterminat? Nu i se prea potrivea, cel puțin nu acelui Sacha pe care mă lăsase să-l întrezăresc.

Tocmai când încetasem să sper, am auzit din birou ușa galeriei deschizându-se. Am rămas nemișcată câteva clipe. El era, îl simțeam. Mi-am adunat tot curajul și m-am ridicat de pe scaun, cu picioarele tremurându-mi. În fond, asta era ce voiam. Am ieșit încet din birou și l-am găsit pe Sacha cu fața la tabloul lui Idriss. Își lăsase violoncelul la intrare. Pleca, chiar pleca. Urma să ne spunem adio. Venise să-mi spună adio. A reacționat la sunetul tocurilor mele pe podeaua de piatră. Ceafa i-a înțepenit. M-am apropiat la o distanță rezonabilă. După mișcarea amplă a umerilor, mi-am dat seama că trăsese adânc aer în piept. Apoi s-a întors spre mine și și-a ațintit ochii negri într-ai mei. Mi s-a tăiat răsuflarea. La fel și lui. Secundele se scurgeau, dar era imposibil să ne desprindem privirile.

— Am ezitat mult dacă să vin…

— Te așteptam.

Alte secunde de tăcere. Inima îmi bătea repede, cu putere, mă durea.

— Nu puteam să plec fără să te mai văd o dată.

În același timp, fiecare a făcut un pas spre celălalt. Eram atât de aproape, că devenea dureros.

— N-ar fi trebuit să ne întâlnim, mi-a zis.

— Nu, n-ar fi trebuit.

— N-o să regret niciodată.

— N-o să te uit niciodată.

A făcut ultimul pas care ne separa, privindu-mă tot mai intens. Mâna i s-a ridicat spre fața mea și a încremenit, foarte aproape, atât de aproape! Îi simțeam căldura palmei. Lupta cu el cum luptam și eu cu mine. Ar fi fost suficient să mă aplec ca să mă atingă și ne-am fi pierdut amândoi. O lacrimă mi s-a rostogolit pe obraz.

— E timpul să pleci, Sacha.

S-a încordat. Știa că am dreptate. Tot ce se petrecuse între noi se regăsea în această ultimă privire devastatoare pe care am schimbat-o. Tot ce ar fi putut să se petreacă dacă ne-am fi întâlnit într-o altă viață.

— Ai grijă de tine, Ava.

S-a îndepărtat. Nu-mi puteam lua ochii de la el. A luat violoncelul, a pus mâna pe clanță și s-a oprit o secundă. A dat să se întoarcă spre mine, dar a renunțat. Cu atât mai bine. A deschis ușa, a mai așteptat puțin – ultimele clipe unul în preajma celuilalt –, apoi a coborât cele două trepte și a plecat pe stradă. M-am apropiat de ușă, cu vederea încețoșată, și am coborât treptele la rândul meu. Mergea repede și n-am avut timp să-i disting pentru ultima dată silueta la colțul străzii.

Am rămas în mijlocul pavelelor un lung moment, fără să mă pot mișca, copleșită de o melancolie înăbușită. Sacha avea să-mi lipsească veșnic, inima avea să-mi bată întotdeauna mai repede atunci când gândurile îmi vor zbura la el. Mereu o să mi-l imaginez, puternic și charismatic, dirijând o orchestră, descărcându-și sufletul cu ajutorul

violoncelului atunci când va fi suferind, neliniștit sau tulburat. Îmi doream ca privirea să nu i se schimbe niciodată. Dar pentru nimic în lume n-aș retrăi restul… cum zicea el. Îi uram s-o regăsească pe Constance, iar ea să-l ierte pentru rătăcirea lui cu mine. Simțeam că ea știe, așa cum știuse și Xavier. *Să-l ierte.* El nu încetase s-o iubească în ciuda acelei părți din el pe care mi-o oferise mie. Îi aparținuse întotdeauna ei, așa cum eu îi aparținusem întotdeauna lui Xavier. Ne-am fi putut iubi nebunește, însă nu această dragoste ne doream s-o trăim. Eu îl voiam pe Xavier. El o voia pe Constance.

Se lăsa seara, iar eu îmi reveneam treptat după atâtea emoții. Luptam cu gândurile hoinare și cu tresăririle inimii. Totuși, pacea începea să mă învăluie. Ca un făcut, sfârșitul zilei a fost calm, prea calm, când mi-ar fi trebuit ceva de care să mă ocup. Mă pregăteam sufletește de întoarcerea acasă, fără a ști ce mă așteaptă. Ușa galeriei s-a deschis. M-am enervat. Intenționam să închid mai devreme ca să ajung la Xavier și să mă asigur că totul e bine în privința lui. M-am pregătit să-l expediez pe acest vizitator picat în cel mai prost moment.

Am trecut pragul biroului meu și m-am oprit brusc. În galerie era Xavier. Deși nici nu-mi mai aminteam când venise ultima dată, nimic nu părea mai firesc decât prezența lui aici, era la locul lui. Studia amenajările recente plimbându-se liniștit printre lucrări, ținându-se drept în cârje, aproape ca înainte. Părea să-și fi recăpătat întreaga forță, în ciuda rănilor încă vizibile. A mers până în fundul galeriei, iar eu am înaintat câțiva pași ca să nu-l pierd din ochi. Îmi plăcea enorm să-l văd aici, îmi lipsise atât de mult! Zâmbea uneori, când descoperea o sculptură sau alta. A făcut un semn cu mâna cuiva care trecea prin dreptul vitrinei. Nu-mi păsa cui, mă interesa doar că el se află aici. S-a apropiat liniștit de mine. Avea fața marcată de oboseală, dar zâmbitoare.

— Ai făcut frumos aici. Îți seamănă… în sfârșit. Totul e schimbat și, în același timp, la fel. Ce ciudat… Acum e galeria ta, Ava.

— Mulțumesc…

Nu avea cum să-și imagineze impactul cuvintelor lui asupra inimii mele. Am parcurs distanța care ne separa, el a dat drumul cârjelor și m-a prins de talie.

— Cum te simți? m-a întrebat.

În tonul lui nu exista nici pic de sarcasm sau de furie. Deși poate bănuia că îmi luasem adio de la Sacha în timp ce el își lua adio de la Constance. Nu, își făcea griji cu sinceritate și dragoste pentru mine. Ei plecaseră cu adevărat, iar noi eram în sfârșit doar noi doi.

— Sunt bine acum, că ești tu aici.

A zâmbit puțin trist și m-a sărutat delicat, cu precauție chiar. Continua să mă țină în brațe, însă tremura.

— Dar tu? l-am întrebat la rândul meu.

— Sunt în regulă, chiar dacă să mă aflu aici are o semnificație aparte pentru mine.

Mi s-a pus un nod în gât.

— De ce?

A ridicat ochii spre cer ca să-și stăpânească emoția. Ce pățise? Nu voiam să-l mai văd în această stare.

— Ava, trebuie să-ți mărturisesc ceva despre care n-am vrut niciodată să-ți vorbesc până acum.

— Te ascult.

— În seara accidentului… nu mă duceam acasă.

— Poftim?

M-a îmbrățișat cu putere, parcă se agăța de mine, ca și cum se temea să nu se prăbușească dacă-mi dădea drumul.

— Ca de obicei, am fost reținut de o urgență. Când am părăsit clinica, eram deja în întârziere. Pe drum, am văzut de la distanță semaforul, urma să se facă roșu, trebuia să-l prind cu orice preț… Așa că am accelerat și…

A închis ochii și a strâns cu toată forța din pleoape.

— Xavier, încetează, nu-ți face rău, am hotărât că încercăm să uităm.

— Lasă-mă să termin, Ava… E important să afli, în sfârșit.

A inspirat adânc și mi-a aranjat după ureche o șuviță de păr rebelă, privindu-mi chipul atent, cu dragoste. Apoi ochii lui de smarald s-au agățat de ai mei.

— Am accelerat… am trecut pe roșu… și n-am putut niciodată să ajung aici.

Nu eram sigură că înțelesesem bine.

— La galerie. Ava, voiam să-ți fac o surpriză, voiam să fiu prezent la vernisajul lui Idriss… N-am ajuns niciodată.

Mi s-a oprit respirația. Amândoi purtam răspunderea pentru accident. Împreună. Amândoi. Pe veci. Fuseserăm la un pas să ne distrugem viața împreună.

— Așa că azi… e ultima mea etapă… Mi-a luat mult, fără îndoială, prea mult, dar am reușit să vin până aici, până la tine.

I-am cuprins fața în palme. Frunțile noastre se sprijineau una de alta, privirile erau unite.

— Până la noi, Xavier… Până la noi…

Mulțumiri

Echipei de la Editura Michel Lafon, lui Michel și Elsei, pentru entuziasmul neabătut și afecțiunea voastră, care îmi sunt atât de prețioase.

Lui Maïté, pentru încrederea ta în romanele mele și în mine, chiar și atunci când eu am îndoieli. Discuțiile noastre pasionante, însoțite de litri de cafea și de ceai, m-au purtat dincolo de ceea ce mi-am imaginat.

Ție… care nu ai nevoie de cuvinte scrise ca să știi…

Fiilor mei care vin să mă vadă seara în birou pentru a mă întreba: „Ai terminat repede cartea, mamă?”

Avei, lui Xavier, lui Sacha și lui Constance, pentru că v-am ținut prizonieri atâta vreme… Mi-ați forțat limitele și ne-am chinuit împreună. Ce dificil este să vă las să plecați… Dar vă păstrez foarte aproape de mine.

Playlist

Dat fiind că nu scriu decât pe muzică, împărtășesc cu voi playlistul de la *Găsește puterea să mergi mai departe,* care urmărește cronologia romanului. Prima piesă: prima scenă. Ultima piesă începe de la „Numărătoarea inversă…” și ține până la final.

Să nu vă mire dacă descoperiți dubluri. Unele titluri mi-au fost indispensabile în mai multe rânduri.

Le puteți găsi pe Spotify și pe Deezer.

Profit de prezentele rânduri pentru a le mulțumi din adâncul inimii tuturor acestor mari artiști care, fără să știe, mă inspiră, ne susțin și ne însoțesc pe mine și personajele mele.

„Winter (2015 Remaster)”, Tori Amos, *Little Earthquakes* (Deluxe Edition)

„Sealights”, The Gardener & The Tree, *Revolution*

„Long Shadows”, Fabrizio Cammarata, *Of Shadows*

„Reverie”, Isaac Gracie, *Isaac Grade* (Extended Edition)

„1957”, Milo Greene, *Milo Greene*

„I’ve Never Been There”, Yann Tiersen, *Le fabuleux destin d’Amélie Poulain* (Coloana sonoră originală din film)

„La Valse d’Amélie – Version originale”, Yann Tiersen, *Le fabuleux destin d’Amélie Poulain* (Coloana sonoră originală din film)

„La Valse d’Amélie – Version orchestre”, Yann Tiersen, *Le fabuleux destin d’Amélie Poulain* (Coloana sonoră originală din film)

„Boa Sorte / Good Luck”, Vanessa Da Mata, *Sim* (Cu Ben Harper)

„Una Rosa Blanca”, Ibrahim Maalouf, *S3NS*

„Yours to Keep”, Jordan Mackampa, *Physics EP*

„Crocodile”, Tamino, *Amir*

„Lie to My Face”, Alice Merton, *No Roots*

„Hymn for the Weekend”, Coldplay, *A Head Full of Dreams* (Cu Beyoncé)

„If You Stay”, Alex Hepburn, *Things I’ve Seen*

„Tie up My Hands”, Starsailor, *Love Is Here*

„Surprise”, Lilly Among Clouds, *Green Flash*

„Kosmonaut”, Me & the Monster, *Kosmonaut*

„Dreamers”, Them Terribles, *Rock, Paper, Terribles*

„Heart of Stone”, Iko, *Heart of Stone*

„Exogenesis: Symphony Pt. L (Overture)”, Muse, *The Resistance*

„Exogenesis: Symphony Pt.2 (Cross-pollination)”, Muse, *The Resistance*

„Morning Roots”, Guillaume Poncelet, *88*

„Baikal”, Ibrahim Maalouf, *Dans les forêts de Sibérie* (Coloana sonoră originală din film)

„Bloodshot”, Albin Lee Meldau, *Bloodshot*

„Morning Mist”, Sébastien Schuller, *Evenfall*

„Especially Me”, Low, *C’mon*

„In the Androgynous Dark”, Brambles, *Charcoal*

„Moon And Moon”, Bat For Lashes, *Two Suns*

„Never Let You Down”, Woodkid, *Divergente 2: L’Insurrection* (Coloana sonoră originală din film) (Cu Lykke Li)

„Misguided Ghosts”, Paramore, *Brand New Eyes*

„Not About Angels”, Birdy, *Not About Angels*

„Wisp”, Winter Aid, *The Murmur of the Land*

„Autumn Tree”, Milo Greene, *Milo Greene*

„Silhouettes of you”, Isaac Gracie, *Isaac Grade* (Extended Edition)

„Roll On Hills”, Annie Williams, *This Mountain*

„Without You I’m Nothing”, Placebo, A *Place For Us To Dream*

„Cigar”, Tamino, *Amir*

„Someone You Loved”, Lewis Capaldi, *Divinely Uninspired To A Hellish Extent*

„Amen”, Amber Run, *The Assembly*

„Ghosts”, James Vincent Memorrow, *The Twilight Saga: Breaking Dawn-Part 2* (Coloana sonoră originală din film)

„Soundwaves of Gold”, The Daydream Club, *Found*

„Blood & History”, Lilly Among Clouds, *Aerial Perspective*

„How Can I Do”, Anwar, *Beautiful Sunrise*

„Softly”, Winter Aid, *The Murmur of the Land*

„Protect Me from What I Want”, Placebo, *Sleeping With Ghosts*

„Comptine d’un autre été, l’après-midi”, Yann Tiersen, *Le fabuleux destin d’Amélie Poulain* (Coloana sonoră originală din film)

„La Valse d’Amélie – Version Orchestre”, Yann Tiersen, *Le fabuleux destin d’Amélie Poulain* (Coloana sonoră originală din film)

„Suita Nr. 1 pentru violoncel în G Major, BWV 1007: 1. Preludiu”, Johann Sebastian Bach, *Capodopere pentru violoncel*

„Cele patru anotimpuri, iarna: *Allegro non molto”,* Antonio Vivaldi, *Vivaldi: Cele patru anotimpuri*

„Les jours tristes – Instrumental”, Yann Tiersen, *Le fabuleux destin d’Amélie Poulain* (Coloana sonoră originală din film)

„La Valse d’Amélie – Version piano”, Yann Tiersen, *Le fabuleux destin d’Amélie Poulain* (Coloana sonoră originală din film)

„Tamer Animals”, Other Lives, *Tamer Animals*

„Kettering”, The Antlers, *Hospice*

„Untouchable Part 2”, Anathema, *Weather Systems*

„3,000 Miles”, Champs, *Vamala*

„Sally’s Song”, Amy Lee, *Nightmare Revisited*

„Lost în Paradise”, Evanescence, *Evanescence*

„Lullaby”, The Slow Show, *Dream Darling*

„Your Soul”, Ibrahim Maalouf, *Diagnostic*

„Daring To Love”, Ane Brun, *Rarities*

„Hello”, Evanescence, *Fallen*

„Here With Me”, Dido, *No Angel*

„The 2nd Law: Isolated System”, Muse, *The 2nd Law*

„Unmade”, Thom Yorke, *Suspiria* (Coloana sonoră originală din film)

„Carmina Burana / Fortuna Imperatrix Mundi: 1. O Fortuna”, Carl Orff, *Orff: Carmina Burana* (înregistrare live din Orașul Interzis)

„My Last Breath”, Evanescence, *Fallen*

„Johnny Belinda”, Active Child, *You Are All I See*

„Street Spirit (Fade Out)”, Radiohead, *The Bends*

„Hymn For The Missing”, Red, *Until We Have Faces*

„Suita pentru violoncel Nr. 1 în sol major, BWV 1007: Sarabanda”, Johann Sebastian Bach, *Bach 6 Suite pentru violoncel*

„Hold On To Me”, Placebo, *Loud Like Love*

„Breathe No More – B-Side Version”, Evanescence, *Lost Whispers*

„Pray (Hight Valyrian)”, Matthew Bellamy, *For The Throne* (După seria HBO *Games of Thrones)*

„Flightless Bird, American Mouth”, Iron & Wine, *The Shepherd's Dog*

„A Sorta Fairytale”, Tori Amos, *Scarlet's Walk*

„Faissez-moi danser”, Ibrahim Maalouf, *Dalida By Ibrahim Maalouf*

„I'm Kissing You”, Des'ree, *Supernatural*

„The Tearjerker Returns”, Chilly Gonzales, *Room 29* (Cu Jarvis Cocker)

„PCH”, Alice Merton, *MINT +4*

*„B*osco”, Placebo, Lo*ud Like Love*

*„T*his Woman's Work”, Kate Bush, *The Sensual World*

*„E*xogenesis: Symphony Pt.3 (Redemption)”, Muse, Th*e Resistance*

„Radio Magallanes”, Ibrahim Maalouf, *S3NS*

După ce a profesat ca psiholog timp de șase ani, **Agnès Martin-Lugand** s-a dedicat scrisului, publicându-și primul roman, *Oamenii fericiți citesc și beau cafea*, în regim propriu, pe platforma Kindle Amazon, în decembrie 2012. Remarcată rapid de bloggerii atenți la mediul literar virtual, a trezit interesul Editurii Michel Lafon, care i-a propus debutul în lumea editorială tradițională. Astfel, romanul său a cunoscut un succes uriaș nu doar în Franța, ci în întreaga lume, drepturile de ecranizare fiind achiziționate de o casă de producție de la Hollywood.

Agnès Martin-Lugand se numără printre primii zece cei mai de succes autori francezi: cărțile ei s-au vândut în peste 3 milioane de exemplare în întreaga lume și au fost traduse în 35 de limbi.

AGNÈS MARTIN-LUGAND

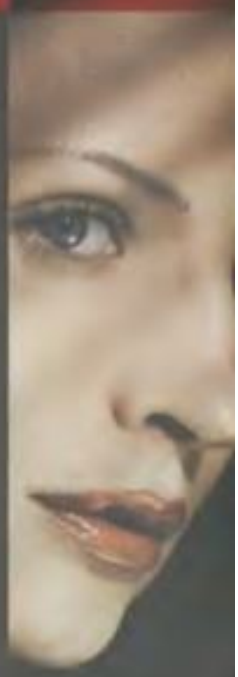

Nu încetam să-mi pun această întrebare de când plecasem de la spital. Oare viața ne-a fost dată peste cap în mod iremediabil? Nu va mai fi niciodată ca înainte? Ce ciudată, această separare între înainte și după! Viața dinainte de accident și viața de după accident – clar diferite una de alta. Deși totul se întâmplase recent și ne lipsea perspectiva oferită de trecerea timpului, simțeam deja că pierduserăm ceva. Ceva esențial. Nu reușeam să spun exact ce anume. Eram într-o ceață totală. Nu vedeam nimic în viitor. Nicio speranță. Nimic. Doar vid. O umbră plana de-acum asupra vieții noastre, în casa noastră. Și îmi era teamă. Însă trebuia să controlez această teamă, s-o înăbuș, s-o îndepărtez, nu-mi permiteam să mă las înghițită de ea...

TREI

www.edituratrei.ro

ISBN 978-606-40-0959-3

9 786064 009593

{1} Foarte cald – în spaniolă, în original. *(N.t.)*

{2} Sărutări —în spaniolă, în original. *(N.t.)*

{3} Taci! Închide gura! – în spaniolă, în original. *(N.t.)*

Table of Contents

1	4
2	16
3	31
4	43
5	58
6	83
7	107
8	121
9	136
10	156
11	167
12	176
13	196
14	211
Mulțumiri	233
Playlist	234